

NEW MODEL SANSKRIT GRAMMAR

BY

D. KRISHNA IYENGAR

VOLUME ONE

WITH THE GENERAL PREFACE OF
DR. C. P. RAMASWAMI AIYAR
[Founder-President of the Society]

AND THE FOREWORD OF
DR. V. RAGHAVAN, 'M.A., Ph.D.
Professor of Sanskrit, University of Madras

Published by

ŚRĪ T. V. VISWANATHA AIYAR, *Secretary*

The Samskrit Education Society, Madras
14, EAST MADA STREET, MYLAPORE, MADRAS-4

1968

First Edition 1968

© Samskrit Education Society, Madras-4

Published with the aid of
Govt of India, Ministry of Education

Volume I Rs 12 50

„ II Rs 7-50 (to be issued)

Bharati Vajras Press Triplicane Madras 5

GENERAL PREFACE

The Samskrit Education Society is one of the latest efforts made by lovers of Sanskrit in Madras to check the erosion or elimination of Sanskrit which is imminent in the different sectors of its studies in this part of the country, notwithstanding that South India has been a stronghold of this language in the past amongst all those who prize intellectual stimulation and spiritual inspiration. The Society was started with the blessings of H H Sri Chandrasekharendra Sarasvati, Sankaracharya of Kanchi Kamakoti Peetha, on the occasion of the Golden Jubilee of his accession to the Peetha. I have had the pleasure and privilege of being connected with its management from the inception.

In spite of the difficulties of the present situation and the many causes demanding the help and patronage of the philanthropists, we may assert that during the short period of our existence, we have made fairly steady progress, although it is not spectacular. In Pettai, near Madras, we have a large area of land where our buildings are coming up and a Sanskrit advanced study centre is functioning. We have been concentrating in training young Pandits already qualified in one Sastra to become equipped in another Sastra. We have started a few research projects and publication schemes: a *Concordance of Verbal Derivatives*, a *New Model Sanskrit Grammar* and a *Dictionary of Indeclinables*. Another undertaking of ours is the book on *The Teaching of Sanskrit*. This and the *Concordance of Verbal Derivatives* I am happy we are able to release to the public now.

The maintenance and promotion of Sanskrit study in the schools face two difficulties today, one stemming from the language formulae of the Government which is explicitly unfavourable to Sanskrit and secondly, the lack of improved methods of making its learning easy and popular. The Society may well congratulate itself in having addressed itself to the latter problem and brought out these books written by able and experienced scholars, Pt S Ramasubba Sastrigal and Prof K. Rama Varma Raja. On behalf of the Society, I must also express my appreciation of the services rendered to the Society by Dr V Raghavan who has been in general charge of these and other research projects and

publications of the Society. What he and others have been doing in this part of the country, in the midst of all sorts of difficulties, must evoke the admiration of Sanskritists all over the country.

These and other research projects and the teaching work of the Society have been receiving assistance from the Central Sanskrit Board which deserves all praise for its efforts to rehabilitate in the country Sanskrit, the bedrock of Indian culture.

I wish all success to Sri T. V. Viswanatha Aiyar, Secretary of the Society, who has been building up the resources of the Society and managing its affairs so well. I am quite sure that the Samskrit Education Society will ere long emerge as an active advanced Centre of a University type for Sanskrit in the South.

C. P. RAMASWAMI AIYAR
*Founder-President, The Sanskrit
 Education Society, Madras.*

FOREWORD

The *New Model Sanskrit Grammar* offered here is in line with the other undertakings of the Samskrit Education Society, Madras, namely aids for learning and teaching Sanskrit which the Society rightly decided should receive priority at this juncture in the history of Sanskrit study when, along with the landslide in departmental arrangements for it in the educational set-up, there is a growing interest in its cultivation among the public, young, adult and aged. The Society first offered the book 'The Teaching of Sanskrit' and then 'The Thesaurus of Verbal Derivatives', the *Krdantarupamala* of which four Volumes have already been brought out. The third which is also a major venture is the present work, a Sanskrit grammar in English medium. It may be recalled that this is a continuation of the anxious labours of those connected with the trinity of bodies in Madras, the Samskrita Academy, the Kuppaswami Sastri Research Institute and the Samskrit Education Society to do something effective to help the learners of Sanskrit to have an easy entry into and grasp of Sanskrit grammar. For some years, we had been carrying on an experiment styled by its teacher as 'Panini pre digested', but although the oral operation of this project flourished well, we could not, despite our best efforts, give it a permanent form through a book.

When we were faced with the closure of that project and the news of the formation of our Samskrit Education Society had appeared in the Press, we received a letter from a 77 year old scholarly gentleman, D Krishna Ayyangar, a retired officer of the Forest Department, offering us for publication the manuscript of a new Sanskrit grammar he had prepared. Sri Krishna Ayyangar had started his study of Sanskrit grammar to help him to teach it to his own children and the manuscript he had offered was under preparation by him for sixteen years, from 1944 to 1960. The Society did not immediately accept the manuscript but invited the author to meet their Pandits, scholars and other promoters of Sanskrit and explain how he had compiled his work.

The Society took up Sri Krishna Ayyangar's manuscript for publication and entrusted the work of examining, revising and preparing the final press-copy of the work to an experienced Vyakarana-teacher, with knowledge of English, Sri T Ramachandra Sastri, Vyakarana Siromani, formerly of the Sanskrit College at Sriperumbudur. Unfortunately Sri Krishna Ayyangar could not live to see his work going through the Press. The publication of the work received some aid from the Central Sanskrit Board, for which the Society tenders its thanks to the

Ministry of Education, New Delhi. Sri T. Ramachandra Sastri and the undersigned have been in charge of the printing of the work. The nature of the subject and its presentation being such as they are, the printing which involved tables, correct alignments of groups or sets of roots etc with indications of their grammatical and other details and their checkings could not be done more quickly. Also in view of the size of the whole work, the Society decided to issue the work in parts and consequently Volume One is now published.

Volume One deals with the more difficult department of Sanskrit grammar, Tīnānta, verbs, their tenses and moods and conjugations. Because of the difficulty of this portion, the compiler had dealt with it first.

Volume Two will deal with Sanskrit Alphabet, Sandhi, Declension (Subānta)—this taking the larger part of the Volume—Compounds (Samāsas) and Feminine suffixes (Strī pratyayas).

There have been several such attempts to present Sanskrit grammar in English medium, in an analytical manner, with tables of paradigms. In the present attempt, the compiler has, in his own words, tried to help the student with a number of panoramic tables "so that the grammatical forms will catch the eye of the student and get themselves easily imprinted in his mind."

This book is a record of the way in which an enthusiast in advanced age mastered the difficult subject dealt with here. It is therefore likely that the presentation here will benefit those who, placed like him in other avocations are yet ready to apply themselves, earlier or later in life, to the learning of Sanskrit with some control of the grammar.

The Society desires to place on record its appreciation of the willingness of the late Sri Krishna Iyengar and his sons for placing the manuscripts of this compilation at the disposal of the Society. The Society expresses its thanks to Sri T. Ramachandra Sastri for the revision of the manuscript and the preparation of the Press copy and to the Ministry of Education, New Delhi, for their grant in aid for its publication.

Sri C. Rama Iyer of Bharati Vijayam Press, who has become part and parcel of all our undertakings for promotion of Sanskrit, deserves the approbation of all lovers of Sanskrit.

V RAGHAVAN

*Professor of Sanskrit,
University of Madras*

Kṛttika dipotsava
4-12-1968

TABLE OF CONTENTS

	Page
CHAPTER I The Panoramic Table ...	1
1. Special features of the New Model Sanskrit Grammar ...	1
2. Benedictive and Passive ...	3
3. The Two Futures and Conditional ...	4
4. Declension ...	5
5. Aorist Form ...	8
CHAPTER II. CONJUGATION ...	9
1. Lakāras ...	10
2. Uses of the Tenses and Moods ...	16
3. Terminations of the First group of conjugations (1. 4 6 10) ...	17
4. Peculiarities of the roots of the Xth conjugation	19
CHAPTER III TERMINATIONS ...	21
1. Peculiarities of the First group of conjugation [Present Tense] ...	21
CHAPTER IV Terminations of the 2nd group of (2. 3 5. 7 8 and 9) conjugations ...	27
1. Terminations of the Non-conjugational or general Tense and Moods ...	30
2. Detailed conjugation of the roots of the 5th conjugation ...	33
3. " " 7th " ...	35
4. " " 8th " ...	33
5. " " 9th " ...	41
CHAPTER V Non conjugational Tenses and Moods ...	45
1. Set, Wet and Anṣ roots ...	45
2. Panoramic Table of Set, Wet and Anṣ roots ...	57
CHAPTER VI. AORIST ...	63
1. Necessary and Optional roots ...	65
2. Aorist Vth variety ...	69
3. " IVth " ...	70
4. " Vth " ...	71

	Page
CHAPTER VII The two Futures and the Conditional . .	74
CHAPTER VIII. SAMPRASARANA ...	80
CHAPTER IX Benedictive ...	89
1. Parasmaipadī ...	89
2. Ātmanepadī ...	93
3. Ubhayapadī ...	95
4. Passive ...	98
5. The Past Passive Participle ...	99
6. Rules regarding gerund in—क्त्वा ...	119
7. " " य ...	126
8. The Perfect ...	131
9. Periphrastic Perfect ...	152
10. Alphabetical list of roots ...	156
CHAPTER X. PANORAMIC TABLE OF THE CONJUGATIONAL FORMS ...	163
i. Conjugation — Parasmaipadī ...	164
1. Set roots ending in consonants ...	164
2. " with penultimate short ऋ ...	178
3. Miscellaneous roots ..	178
4. Wet roots . .	180
5. Anī roots ending in vowels ...	182
6. Roots ending in इ and ई . .	182
7. " " उ ...	184
8. " " ए ...	184
9. " " ऐ ..	184
10. " " ऋ ...	186
11. " " consonants ...	186
12. " " अम् ...	190
ii Second conjugation—Parasmaipadī ...	192
1. Set roots ending in consonants ...	192
2. Wet roots " " ...	194
3. Anī roots ending in vowels ...	194
iii Third conjugation—Parasmaipadī ...	200
1. Set roots ...	200
2. Anī roots ...	200
iv Fourth conjugation—Parasmaipadī ...	202
1. Set roots ending in consonants ...	202
2. Wet roots ...	204

	Page
3. Set roots ending in स् ...	206
4. " " " अम् ...	206
5. Sēt in 1st future and Wēt in 2nd future ...	208
6. Wet roots ...	208
7. Anī roots ...	210
v. Fifth Conjugation—Parasmaipadī ...	214
1. Sēt Roots ...	214
2. Wēt Roots ...	214
3. Anī Roots ...	214
vi. Sixth Conjugation—Parasmaipadī ...	216
1. Sēt Roots ...	216
2. " " ending in long क् ...	218
3. " " ending in consonants ...	220
4. Wēt Roots ...	220
5. Anī Roots ...	222
vii. Seventh Conjugation—Parasmaipadī ...	226
1. Sēt Roots ...	226
2. Wēt Roots ...	226
viii. Eighth Conjugation—Parasmaipadī ...	230
1. Sēt Roots ending in consonants ...	230
ix. Ninth Conjugation—Parasmaipadī ...	232
1. Sēt Roots ending in vowels ...	232
2. " " consonants ...	234
3. Anī Roots ending in vowels ...	236
4. " " consonants ...	236
x. First Conjugation—Ātmanepadī ...	238
1. Sēt Roots ending in consonants ...	238
2. " Denderative Forms ...	246
3. " Penultimate short vowels taking वृत् ...	248
4. Sēt Roots ending in vowels ...	250
5. Wēt Roots ...	250
6. Anī Roots ending in vowels ...	252
7. " " क् ...	254
8. " " consonants ...	254
xi. Second Conjugation—Ātmanepadī ...	256
1. Sēt Roots ...	256

		Page
	2. Wēṭ Roots	256
	3. Aniṭ „	256
xii.	Third Conjugation—Ātmanēpadi	258
	1. Aniṭ Roots	258
xiii.	Fourth Conjugation—Ātmanēpadi	260
	1. Sēṭ Roots	260
	2. Wēṭ „	260
	3. Aniṭ „ (consonants)	260
	4. „ „ (vowels)	262
xiv.	Fifth Conjugation—Ātmanēpadi	264
	1. Sēṭ Roots	264
	2. Wēṭ „	264
	3. Aniṭ „	264
xv.	Sixth Conjugation—Ātmanēpadi	264
	1. Sēṭ Roots	264
	2. Aniṭ „	266
xvi.	Seventh Conjugation—Ātmanēpadi	270
	1. Sēṭ Roots	270
	2. Aniṭ „	270
xvii.	Eight Conjugation—Ātmanēpadi	270
	1. Sēṭ Roots	270
	2. Aniṭ „	272
xviii.	Ninth Conjugation—Ātmanēpadi	272
	1. Sēṭ Roots	272
	2. Wēṭ „	272
	3. Aniṭ „	274
CHAPTER XI.	Detailed conjugation of the roots of the	
	2nd conjugation	277
	1. Do. Rules 1 to 50	277
	2. „ 3rd conjugation	303
	3. Rules regarding reduplication	303
	4. Conjugation of the roots—3rd conjugation	305
	5. CAUSAL—Formation of the base	315
	6. DESIDERATIVE	321
	7. List of roots included in the Panoramic Table	329

NEW MODEL SANSKRIT GRAMMAR

CHAPTER I

THE PANORAMIC TABLE

Special features of the New Model Sanskrit Grammar

"If you wish to remember a thing, put it to writing, even if you burn the paper immediately after you have done, for, the eye greatly assists the mind and memory consists of a concentration of ideas"—*William Cobbet*

It is on this principle that the detailed Panoramic Table of the conjugational forms of the roots, both Parasmaipadī and Atmanepadī, under the different conjugations, has been prepared, so that the forms can catch the eye of the student, during the panoramic view and get themselves easily imprinted in his mind, unawares of himself and without any necessity of learning them by throat. In this table, there are 17 headings as noted below, excluding the heading for the root with its meaning as such, and also its meanings when preceded by different prepositions

(1) Present tense, (2) Imperfect tense, (3) Perfect, (4) Aorist (5) First future, (6) Second future, (7) Conditional, (8) Imperative mood, (9) Potential mood, (10) Benedictive mood, (11) Passive, (12) Past Passive Participle, (13) Gerund in णि, (14) Gerund in न्, (15) Infinitive, (16) Causal, and (17) Desiderative. The Imperative and the Potential moods have been entered after the three Futures (instead of after the Imperfect tense, thereby completing the group of conjugational tenses), this is in order to have the Potential just before the Benedictive, as there is great similarity between the 3rd person singulars of the Potential and the Benedictive Parasmaipadī, owing to the fact that the 3rd person and 2nd person singular terminations of *both* in the 2nd group of conjugations, are "यात्" and "या". The forms of the Potential and of the Benedictive Parasmaipadī, are even identical in the following cases —

Conjugation	S. No	Root	Potential.	Benedictive	Remarks
2P	8	अन्	अन्यात्	'	Same forms in both 3rd Singular
	9	जक्ष्	जक्ष्यात्		do
	10	क्षत्	क्षस्यात्		do
	11	वृक्ष्	वृक्ष्यात्		do
	13	विद्	विद्यात्		do
	17	चक्रात्	चक्रास्यात्		do
	21	या	यायात्		do
	30	पा	पायात्		do
	37	वी	वीयात्		do
	36	इ with अधि	अधीयात्		do
	44	डुह्	डुह्यात्		do
	45	दिह्	दिह्यात्		do
	46	लिह्	लिह्यात्		do
	47	द्विष्	द्विष्यात्		do
	48	अद्	अद्यात्		do
	20	सृज् (W)	सृज्यात्		There is no वृद्धि in both do
7P	1	वित्	विस्त्यात्		In the Benedictive also, वश् takes सप्रसारण. Hence the forms are identical in both
2P	12	वश्	वश्त्यात्		
2P	43	वच्	वक्ष्यात्	उक्ष्यात्	} Difference is due to सप्रसारण in the Benedictive
2P	42	स्वप्	स्वप्स्यात्	सुप्स्यात्	
2U	15	श्रू	श्रूयात्	उक्ष्यात्	वच् is substituted for श्रू in the non conjugational tenses (Benedictive) and this causes the difference
2P	49	हन्	हन्यात्	वध्यात्	वध् is substituted for हन् in the Benedictive and this causes the difference.

<i>Conjugation</i>	<i>S No</i>	<i>Root</i>	<i>Potential</i>	<i>Benedictive</i>	<i>Remarks</i>
2P	1	गु and other roots ending in ङ.	गुयात्	गुयात्	The ङ is lengthened in the Benedictive

The above analysis is useful to the student in other respects also, as it clearly explains the reasons for the resemblance and the difference between the Potential and the Benedictive Parasmaipadī forms

Benedictive and Passive The Benedictive Parasmaipadī and the Passive are also similar, except in a few cases. The ending *भा* etc of roots mentioned in Rule 7 of the Benedictive, alone are changed to *ई* (and not to *ए*) as in the Benedictive. The ending *भा* etc of all other roots, whether preceded by conjunct consonants or simple consonants, are retained in the Passive (See rules II & III of the passive) while, in the Benedictive, the ending *भा* etc of roots preceded by conjunct consonants are changed to *ए* optionally (Rule 6) and of those preceded by simple consonants, are retained (Rule 5). There are only 5 rules, 1 to 5 from II to VI which exhibit the differences between the Benedictive Parasmaipadī and the Passive. Hence, the Benedictive has been omitted and the Passive alone has been included in the abridged Panoramic table, as the Passive is more useful to the student than the Benedictive. The serial numbers of the rules of the Benedictive Parasmaipadī, have been entered (as 1, 2, 3, etc in ordinary numbers) over the forms of the Passive, which do not differ from the Benedictive Parasmaipadī, and the serial numbers of the rules of the Passive (as II, III, IV etc in Roman numbers) have been entered over the forms of the Passive which differ from the Benedictive.

The Passive and the Gerund in *त्वा* are also similar in many aspects. The Past Passive Participle and the Gerund in *त्वा* are also mostly similar so that, as a general rule, the Gerund in *त्वा* is formed by omitting the *त्* or *न्* of the P P and adding *त्वा* instead.

The forms of the Gerund in *त्वा* which differ from those of the Past Passive Participle, have been given separately under the Rules Regarding the Gerund in *त्वा*.

The two Futures and the Conditional

The Infinitive and the 1st Future are exactly similar so that the 1st Future is obtained from the Infinitive, and the 2nd Future and the Conditional are derivable from the 1st Future

The अ of च (the conjugational sign) is dropped in the Potential and the base becomes हिस्—In the Benedictive there is no conjugational sign and hence, here also the base is हिस् Hence forms are same in both

वश्च 2 P takes सेप्रसारिण, in the conjugational tenses also, before the weak terminations and the Potential terminations are all weak

Among the three Futures, there are only 79 roots the forms of which differ from those of the 1st Future or the forms of which in all the three Futures are peculiar [See chapter VII "The two Futures and the Conditional," wherein a detailed list of these roots is given, along with the respective forms]

Thus if we know the changes of forms of the above 79 roots, we know the forms of all the 711 roots from 1 P to 9 P and 1 A to 9 A, in all the three Futures and this is a very great saving of labour to the student

Taking advantage of the above similarity of forms under certain headings, an abridged Panoramic table, reducing the 17 headings in the detailed Panoramic Table to only 8 headings, has been prepared, as shown below

(1) Present tense (2) Perfect tense (3) Aorist (4) Passive or Impersonal (5) Past Passive Participle (6) Gerund in क्ति (7) Gerund in च्च् and lastly (8) Infinitive The other 3 conjugational tenses except the Present tense : e Imperfect, Imperative and Potential have not been included in the above *abridged* table, because the detailed conjugation of the *important* roots of the I class of conjugations and 224 roots of the II class of conjugations in all the four conjugational tenses, has been given separately All the three Futures have been omitted, as the 1st Future can be derived from the Infinitive and the second Future and the Conditional can similarly be derived from the first Future and if one knows the peculiarities of the forms of 79 roots, as already explained above, one knows the forms of all the 711 roots in all three Futures

The Causal and the Desiderative are regarded not quite indispensable for the *ordinary* student and also the Panoramic Table will become unwieldy for printing Hence, they have been excluded from the *abridged* Panoramic Table The above abrid.

gement is highly advantageous, because the student is enabled to devote his attention to fewer forms (which alone are most useful to him)

The numbers entered over the conjugational forms in the Panoramic Table, under the various headings, refer to the serial numbers of the rules which explain how the peculiar forms under each heading, have been arrived at. This enables the student to understand the forms better, by immediately referring to the particular rule under each heading and thus be enabled to compare the forms of a particular root with the forms of other roots under the same heading (i.e. vertically) and the forms of the same root under other headings (i.e. horizontally). This has a very impressive effect on the eye of the student, as he is enabled to peruse all the forms by *one quick glance* at the Panoramic Table.

In arranging the roots in the Panoramic Table, all Set, Vet, and Anit roots ending in consonants, and ending in vowels have been collected separately and also roots having similar forms have been arranged into one and the same group. Roots which are different under certain headings, from the above, are then entered to enable the student to actually see the *difference* and thus get the forms of both the groups easily imprinted in his mind. By this method, all the 711 roots belonging to the nine conjugations from 1 to 9, both Parasmaipadī and Atmanepadī (excluding the 10th conjugation roots which have been treated separately) have been collected into 306 groups and thus, if we know the forms of the above 306 roots we are able to know the forms of all the 711 roots.

This is a very great advantage to the student. So far about the Panoramic table and its advantages. A separate chapter, VIII, has been devoted to the subject of सप्रसारण in detail.

OTHER TOPICS

As regards *Compounds* the different kinds of Compounds have been arranged under various headings with illustrations, so that it may enable the student to understand, easily, the essentials of the different varieties of Compounds.

A consolidated table has also been prepared to enable the student to see *at a glance* the different divisions and sub divisions of Compounds and their chief characteristics.

Declension An innovation has been introduced here, which greatly reduces volume as explained below —

The following are the normal case terminations —

Masculine and feminine		Neuter.
Nominative (N)	} न - २३ - नम् }	N V न - २ - २
Vocative (V)		A " " " "
Accusative (A)	म् - " " "	The rest like the masculine.
Instrumental (I)	म् - २२ - म् - म्	
Dative (D)	म् - " " - २२	
Ablative (Ab)	म् - " " - " "	
Genitive (G)	" " - २२ - २२	
Locative (L)	म् - " " - २२	

A perusal of the above table will convince the student of the following facts —

(1) Many terminations have been repeated. Hence, out of 24 terminations in all the 8 cases, it is enough if the student remembers only 14 terminations (as the Vocative sometimes differs from the Nominative, in the singular only). Hence, the mark (") has been put in places where the terminations are repeated, and this minimises scriptory work and enables the student to remember fewer forms with more concentrated attention.

(2) It should be noted that the figure formed by drawing a line enclosing the *vowel terminations*, is symmetrical. At the top, the line begins, excluding the initial termination, (the Nominative singular). Similarly, at the bottom, the final termination, (the locative plural), has been excluded. The line then encloses at the top, the dual and plural of the Nominative and all the numbers of the Accusative (i.e. the second case); while, at the bottom, it similarly encloses the dual and the singular of the Locative and all the numbers of the Genitive (the second case at the bottom). In the middle, the line skirts around and includes only the *singulars* of the remaining three cases (i.e. the Instrumental, the Dative and the Ablative). The terminations outside the above figure, are *consonantal terminations*. The shape of the above figure can be easily remembered by the student. The above differentiation of vowel and consonantal terminations, is of very great use to the student, as the declensional changes depend upon the above differentiation.

A sample declension is given below

	विदस् m a learned man		
N	विदन्	-	विद्वंसौ - विद्वंस
V	विदन्	-	" - "
A	विद्वंसम्-	"	- विदुष
I	विदुषा	-	विद्वद्भ्याम्- विद्वद्भि
D	विदुषे	-	" - विद्वद्भ्य
Ab	विदुष	-	" - "
G	"	-	विदुषो - विदुषाम्
L	विदुषि	-	" - विद्वत्सु

विद् (root)+वम् (affix)=विद्वम्.

I Nom Sing (1) न् is inserted before स्=विद्वन्.

(2) Penultimate व् is lengthened =विद्वन्.

(3) Final स् is dropped =विद्वन्.

II The Vocative singular ends in वन्=विद्वन्.

III Before the vowel terminations beginning with the Nominative dual & ending with the Acc dual, न् is inserted before final स् and the Penultimate व् is lengthened. Hence the base becomes विद्वन्=विद्वत्.

IV Before vowel terminations beginning with the Acc plural, ष् is substituted for व्. Hence विद्वत् (i.e. विद् + वस्) becomes विद् + षस्=विद्वस्, विद्वृष.

v The Consonantal terminations constitute the duals and plurals of the Instrumental, the Dative, the Ablative, and the plural of the Locative, as has been explained above. Final स् of विद्वत् becomes द् before these terminations and hence the base becomes विद्वद् before these terminations and विद्व before स् of the Locative.

It will thus be seen that the above remarks clearly explain the formation of the respective declensional forms and the student is thereby enabled, with the help of the figures, to get the different declensional forms, easily imprinted in his mind.

There is an alphabetical list of the declensions of nouns, adjectives and pronouns containing the corresponding serial numbers of the Declensions, so that the student can easily pick out the required Declension from the Declensional forms 334 nouns and adjectives and 57 pronouns or a total of 391 words have been declined (See Vol II)

Rules regarding the Perfect, the Benedictive, the Passive, the Past Passive Participle, the Gerund in त्वा and the Gerund in य, are given

In respect of the Aorist too, the number of the variety to which each root belongs, has been noted above the Aorist form of each root, in the Panoramic table, in Roman numbers, as I, II, III, IV etc. In the case of roots taking more than one variety, the different numbers of the varieties are all noted above the respective forms

Aorist Form

Eg	वद् I P 80	अवादीत् V	if it belongs to the V variety
	क्षि I P 83	अशिद्धिन्त् III	
		अश्वत् II	if it belongs to the
		अश्वयीत् V	III, II and V varieties

As regards the Perfect Tense also, the Serial numbers of the Rules explaining the formation of the forms, have been noted above the Perfect forms of each root

The detailed rules regarding the Perfect tense are given separately

The serial numbers of the respective roots as entered in the Panoramic Table under each conjugation, both Parasmaipadī and Atmanepadī, have been noted against each root, in all the rules 1 e (1) Peculiarities of the roots of the 1st, 4th, 6th and 10th conjugations, (2) The Perfect, (3) The three Futures, (4) The Aorist, (5) The Benedictive, (6) The Passive, (7) The Past Passive Participle, (8) The Gerund in क्त्वा, and (9) The Gerund in य

This will enable the student to pick out easily the forms of the required root in the Panoramic Table, without referring to the alphabetical list of roots

Similarly, the serial numbers of the rules which explain how the peculiar Conjugational forms in the Panoramic Table, under each heading have been arrived at, have been posted over the respective Conjugational forms, in the Panoramic Table, to facilitate comparison of these forms, with the concerned rules

The posting of the above two sets of Serial numbers is of course a very laborious task. But it enormously enhances the utility of the book

A Panoramic table of all the 711 roots under 1 Future, 2 Future and the Conditional the Benedictive, the Causal and the Desiderative has also been separately presented in Vol II

While explaining the rules of the Conjugational and Declensional forms etc., the concerned Sūtras of Pāṇini have been quoted and a Sanskrit rendering of the same is also given to be of benefit to the students of Sanskrit Pathasālas. Also the Sūtras are very concise and can be easily memorised by the ordinary student.

In addition to Sanskrit Kārikas collected from Text books, new Kārikas have been framed which although lacking in rhyme etc. and only an apology for Kārikas, may be useful to the student in remembering the lists of roots.

It is hoped that with all the facilities referred to above, the work of translating English or any vernacular into Sanskrit, which is usually regarded by students as extremely difficult, will be rendered very easy as, with a pocket "English Sanskrit" or "vernacular Sanskrit" Dictionary and the alphabetical lists of roots and declensions, the required Conjugational and Declensional forms can be easily picked out by the student. It is also possible for foreign students who are interested in studying Sanskrit, to learn easily all the intricate rules of Sanskrit Grammar and thus, in all these ways, Sanskrit will no longer be branded as a dead or difficult language, but will be studied by more and more students who will find it easy to master it.

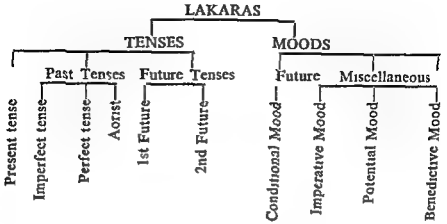
Under Compounds, there is a Table showing the different varieties of Compounds, and there are also tables showing the different sub-divisions under each variety with examples. These tables will enable the student to know at a glance the characteristics of each Compound.

CHAPTER II

CONJUGATION

In Sanskrit there are six tenses and four moods and these constitute the ten Lakaras.

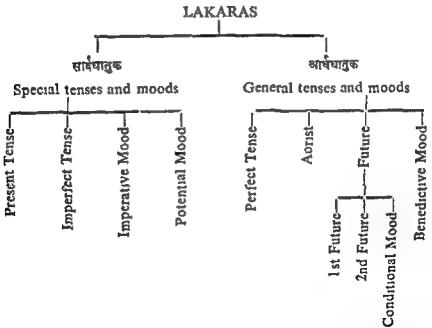
The subjoined tables show the classification of the ten Lakaras into tenses and moods, and also into *Present*, *Past* and *Future*.

It will thus be seen that there are six tenses and four moods

The above 10 Lakaras are divided into two classes (1) सार्वधातुक, Conjugational or special tenses and moods and (2) आर्षधातुक, Non Conjugational or general tenses

The table below shows the above classification

There are 10 Conjugations in Sanskrit and they are divided into 2 groups. The first group consists of the 1st, 4th, 6th and the 10th Conjugations and the second group consists of the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and the 9th conjugations

The subjoined table shows the details of the conjugational signs etc. of the ten Conjugations.

Number of the Conjugation	Name	विकरण	Conjugational sign गणविहरण
1st Conjugation	भूदादयः भू and other roots	अप्	अ In अप् i.e. भू + अ + पु अ alone remains and the others are dropped
2nd Conjugation	भदादयः भद् and other roots	उङ्	—Nil—
3rd Conjugation	ब्रुहोत्यादयः ब्रु and other roots	इङ्	Reduplication as in the perfect tense
4th Conjugation	दिक्दादयः दिक् and other roots	इभक्	य
5th Conjugation	त्वादादयः त्वा and other roots	इत्	त्वा
6th Conjugation	भृदादयः भृद् and other roots	अ	अ
7th Conjugation	कृदादयः कृप् and other roots	इभक्	कृ
8th Conjugation	लृदादयः लृप् and other roots	उ	उ
9th Conjugation	कृषादादयः क्री and other roots	इत्	कृ
10th Conjugation	चुरादादयः चुर and other roots	षिक्	अय

There are again two sets of personal terminations in Sanskrit viz. Parasmaipada and Atmanepada.

परस्मैपद (परस्मै i.e. for the sake of another) denotes that the fruit of the action accrues to another i.e. some other person, different from the agent. सूदः पचति (the cook cooks) सूदस्वामिगमि-
कलत्वात् परस्मैपदम्.

रामः पचते (Rama cooks for himself) कर्तृगमिकलत्वात् आत्मनेपदम् ;
But these are only the original meanings of the words परस्मैपद and
आत्मनेपद. But in practice, such a distinction is not observed.

Instances of the two '*padas*' being used in the same sense can be found in standard works.

Some roots are exclusively Parasmaipadi, while others are exclusively Atmanepadi. There are also some roots which are partly Parasmaipadi and partly Atmanepadi. Eg. मृ 6. A. 9 and मृ 6. P. 55 also. The root मृ which is Atmanepadi becomes Parasmaipadi in the Perfect, the two Futures and the Conditional and in the Desiderative. (See Rule 44 of the peculiarities of the roots of the 1st class of Conjugations, in the Present Tense).

Again 15 Atmanepadi roots of the 1st Conjugation become Parasmaipadi in the IV class of roots under the IIInd variety of Aorist.

There are also certain roots which change their '*Padas*' and their meanings when certain prepositions are added. Hereunder is given a list of such roots that change their '*Padas*' when prepositions are added.

No.	Root and the original पद and meaning	With prepositions	Changed पद	Changed meaning	Changed form
1.	वद् 1. P. 80 to speak	वि	A	quarrels	विवदते
		अप	A	reviles	अपवदते
2.	स्था 1. P. 127 to stand	उप	A	worships a deity	उपतिष्ठते
		प्र	A	starts	प्रतिष्ठते
3.	जि 1. P. 132 to conquer	वरा	A	defeats	विजयते
		वि	A	conquers	विजयते
4.	दे 1. U. P. 145 to call	आ	A	challenges	आदयते
5.	दम् 1. P. 186 to check	उप	A	marries	उपयच्छते
6.	गम् 1. P. 188 to go	सं	A	joins	संयच्छते

No	Root and the original पद and meaning	With prepositions	Changed पद	Changed meaning	Changed form
7	रम् 1 A 132 to sport	वि	P	stops	विरमति
		आ	P	takes pleasure in sports	आरमति
		परि	P	is pleased, is delighted	परिरमति
8	वह् 1 UP 181 to carry	प्र	P	flows	प्रवहति
		उत्	P	marrries	उद्वहति
9	उह् 1 A 70 to conjecture	अप	P	removes, drives away	अपोहति
10	नी 1 U P 136 to lead	उप	A	invests with the sacred thread	उपनयते
		उत्	P	lifts up	उन्नयति
11	चर् 1 P 20 to walk	उत्	A	transgresses	उच्चरते
12	विश् 6 P 41 to enter	अभिनि	A	resorts to	अभिनिविशते
13	प्रच्छ् 6 P 54 to ask	आ	A	takes leave of	आप्रच्छते
14	हृ 6 P 19 to scatter	अप	A	scrapes the ground with the feet, as a bull with joy	अपस्किरते

“अपस्किरते वृषो हृष्टः,

कुक्कुटो महावीर्यः, या आध्यायी च ।”

15	हृ 6 P 20 to swallow	स	A	Promises or makes a vow	सगिरते
----	-------------------------	---	---	-------------------------	--------

No	Root and the original पद and meaning	With prepositions	Changed पद	Changed meaning	Changed form
16	क्षिप् 6 U P 39 to throw	अभि अति प्रति	P " "	throws up throws out throws back	अभिक्षिपति अतिक्षिपति प्रतिक्षिपति
17	श्रु 1 P 142 to hear	स	A	hears well	सश्रुणुते
18	हृ 1 U P 159 to take away	अनु	A	follows (the habit of)	अनुहरते
19	दृश् 1 P 163 to see	स	A	sees well	सपश्यते
20	स्पर् 1 P 105 to sprinkle	आ	A	touches	आस्पृष्यते

Roots of the 2nd class of conjugations (i e, 2, 3, 5, 7, 8 and 9)

- 21 कृ 8 U, in Ubhayapada but in Parasmaipada with अनु and परा.
अनुकरोति भगवतो नारायणस्य ।
इनुमान् तां पराकुर्वन् अगमत् ।

With उद् , उदाकुरुते informs against (with a view to injure)

उदाकुरुते इमेनो वर्तिकाम् The hawk reproves the snail
परदारान् प्रवृणुते (outrages)
शत्रुम् अधिकुरुते (forgives)

- 22 दा 3 U धनम् आदत्ते accepts money विद्याम् आदत्ते acquires knowledge

23 क्षु 2 P संश्रुते शस्त्रम् whets his weapon

24 शास् 2 P ऋच्छन्दसा आशस्ते (blesses)

25 पु 2 P आनुते praises

26 हृ 2 P with आ becomes Atmanepada when referring to one's own limb स्वशिर आहृते Strikes his own head

But परस्व शिर आहन्ति.

27 धी 9 U to buy, with वि विक्रीणाति sells
also अवक्रीणीते and परिक्रीणीते

28 ज्ञा 9 U to know शतम् अपजानीते denies ॥ hundred
शत प्रतिजानीते acknowledges or promises ॥
hundred

But स्वर्गलोक न प्रजानाति मूर्ख

29 नह् 4 U युदाय सज्जते prepares for battle.
छेत्तु वज्रमणौ शिरोपकुसुमप्रान्तेन सज्जति ।

30 युर् 7 U प्रयुक्ते उपयुक्ते

य इमामाश्रमघर्मे नियुक्ते (appoints)

अन्वयुक्त् पृथ्वीधर क्षिते The lord of the earth asked the
preceptor

But यज्ञवाहाणि प्रयुनक्ति arranges the sacrificial vessels

31 विद् 2 P used intransitively के न सविदते वायो मैनाकाद्रि यया सदा
who do not know? etc ई is optionally added to द् in
the 3rd plural But when used transitively it is Parasmaipadī सविता
सहयुध्यामौ सच्छक्तिं वरदपणौ.

Verbs are also divided into two classes (1) Primitive verbs
which are generally found as such in the literature, and (2)
Derivative verbs which are derived from a root or a noun

The Derivative verbs are of 4 classes

- 1 Causals भिजन्ता
- 2 Desideratives सज्जन्ता
- 3 Frequentatives शब्दन्ता
- 4 Denominatives नामधातव

Both the primitive and the derivative verbs can be conju-
gated in all the tenses and moods

There are also three voices viz the active voice (कर्तरि प्रयोग)
the passive voice (कर्मणि प्रयोग) and the impersonal construction
(मात्रे प्रयोग)

Transitive verbs are conjugated in the active and the passive
voices and the intransitive verbs in the active voice and the
impersonal form

The ten conjugations are divided into two classes or groups, the first group consisting of the 1st, 4th, 6th and 10th conjugations and the second group comprising the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and the 9th conjugations

In the 1st group, the base ends in अ and changes, while in the 2nd group, the base does not end in अ and it is changeable

N B The form which a root assumes before taking the terminations, is called अङ्ग or base

Use of the tenses and moods

(1) The present tense denotes an action which is taking place at the present time (वर्तमानकाल).

(2) Past tenses

(a) Imperfect tense denotes a past action done prior to the current day (अनद्यतन-भूत).

(b) Perfect tense denotes past action not witnessed by the speaker or narrator. This tense is usually used in narrating events of remote past (परोक्ष-भूत). Therefore except when the speaker was in a distracted state of mind or was unconscious at the time the event took place or wants to deny utterly a former statement of his, the Perfect tense should not be used in the first person.

(c) The aorist denotes an action done during the course of the current day (अद्यतन-भूत). Only in ancient works, these tenses are found to be used in the respective senses mentioned above. But later on, writers began to use the 3 forms of past tenses promiscuously.

The first future expresses futurity but not of today (अनद्यतन-भविष्यत्).

The 2nd future expresses futurity generally (सामान्य-भविष्यत्). The conditional is used to imply the non performance of the action or the falsity of the antecedent. The conditional should be used both in the antecedent and the consequent sentences.

The imperative mood (आज्ञा) is used in the second person to express command, entreaty or gentle advice. In the first person, it implies permission. In the third person it expresses blessing.

The potential mood (निधि) expresses command, invitation, giving permission, courteously asking a question, prayer etc.

The benedictive mood (आशीर्षिह्) is used in giving blessings. When used in the first person, it expresses the speaker's wish

The terminations of the first group of conjugations i.e., 1st, 4th, 6th and 10th conjugations in the four conjugational tenses and moods, are given hereunder

TERMINATIONS

Present tense

Parasmaipadi			Atmanepadi			
	३	D	P	S	D	P
3	ति	तस्	अन्ति	ते	इते	अन्ते
2	धि	यस्	थ	से	इधे	ध्वे
1	मि	वस्	मस्	इ	वहे	महे

Imperfect Tense

3	त	ताम्	अन्	त	इता	अन्त	
2	स्	तम्	त	यास्	इयाम्	ध्वम्	१
1	अम्	व	म	इ	वहि	महि	

Imperative Mood

3	तु	ताम्	अन्तु	ताम्	इताम्	अन्ताम्	३
2	हि	तम्	त	स्व	इयाम्	ध्वम्	
1	आनि	आव	आम	ऐ	आवहे	आमहे	

N B When the imperative is used and benediction is intended, ताव् is optionally added in the 2nd and 3rd person singulars

Potential Mood

3	ईत्	ईताम्	ईयुः	ईत	ईयाताम्	ईरन्	4
2	ईः	ईतम्	ईत	ईयाः	ईयायाम्	ईष्वम्	
1	ईयम्	ईव	ईम	ईय	ईवहि	ईमहि	

It will be seen that some terminations begin with a consonant, while others begin with a vowel. Those beginning with a consonant are called consonantal terminations and those beginning with a vowel are called vowel terminations

The following statement shows the characteristics of the 1st group of conjugations i.e., 1st, 4th, 6th and 10th conjugations.

1st conjugation	4th conjugation	6th conjugation	10th conjugation
<p>(1) अ is added on to the roots before adding the terminations</p> <p>(2) The final (अन्त्य) vowel and the penultimate (उपधा) short vowel take गुण before the अ.</p> <p>(3) Out of a total of about 2200 roots occurring in the Sanskrit language about 1076 roots belong to the 1st conjugation. Hence this is the most important conjugation</p>	<p>(1) य is added on to the roots before adding the terminations</p> <p>(2) The radical vowel does not undergo change as in the 1st conjugation डी 4 A 5 डीयते द् 6 दयते सू 11 सूयते</p> <p>(3) 144 roots belong to this conjugation</p>	<p>(1) Here too अ is added on to the roots before adding the terminations</p> <p>But the final vowel and the penultimate short vowel do not take गुण as in the 1st conjugation. This is the difference from the 1st conjugation even though the conjugational sign is अ here also</p> <p>But the final इ or ई, उ or ऊ, ऋ or ॠ are changed to इय्, उय्, रिक् and इर respectively</p> <p>(1) छि 6 P 36 क्षियति छि 37 (2) यु 6 P 20 युवति (3) नृ 6 P 3 नृवति धृ 4 सू 5 (4) प्र 6 A 6 प्रियते ह 7 प्र 8 प्र 9 (5) कृ 6 P 19 किरति (6) लृ 6 P 20 लिरति मिरति मिलति 167 roots belong to this conjugation</p>	<p>(1) अय् is added on to the root before adding the termination</p> <p>(2) Roots having penultimate short vowel (except अ) take गुण.</p> <p>(3) Final vowel takes वृद्धि.</p> <p>(4) Penultimate अ (not prosodically long also) takes वृद्धि. ए =</p> <p>(1) चुर + अय + ति = चोर + अय + ति = चोरयति (गुण) (2) भृ + अय + ति = भौ + अय + ति = भावयति. Final ऊ becomes औ by वृद्धि. (3) तद् = दाहयति तद्'s changed to ताह् Penultimate अ takes वृद्धि</p>

Changes by गुण and वृद्धि

गुण वृद्धि

इ or ई becomes ए-अ becomes आ
 उ or ऊ ,, ओ-ए or ई ,, ऐ
 ऋ or ॠ ,, गर्-उ or ऊ ,, औ
 ए ,, अल्-ऊ or ॠ ,, आर्
 ए ,, आ ए

Peculiarities of the roots of the 10th Conjugation

(1) The following are some of the roots which do not lengthen their penultimate अ

कश्, गश्, गल्, ध्वन्, क्षप्, वर्, रन्, गद्, बल् etc.

(2) The following are some of the roots which do not take गुण

(a) मृग, स्पृह् etc.

(b) सुग्, गुण् etc.

(3) The following are some of the roots which are exclusively Atmanepadi—मन्तु, तन्तु, विद्, तज्, भल्लं, दंश्, चित्, भर्द्, गल्, वृग् etc

(4) कृन् becomes कीर्त्तु and hence कीर्त्तयति-त्ते.

(5) The following roots take substitutes as follows :—

(a) ज्ञा ज्ञाययति ज्ञाप् is substituted

(b) धू धूतयति धून् " } "धूस् प्रीतोर्गुणवत्त्वः"

(c) प्री प्रीणयति प्रीण् " }

The peculiarities of the roots of the 1st, 4th, 6th and 10th conjugations, in the present tense, have been explained in a set of rules in the II Volume of the सिद्धान्तकौमुदी. But in order to meet the needs of the ordinary student, an abstract of the rules has been appended herewith.

The conjugation of the typical roots of the 1st, 4th, 6th and the 10th conjugations is given hereunder:—

Detailed conjugation of the roots of the 1st, 4th, 6th and the 10th Conjugations in the conjugational tenses and moods.

Present tense

णि 1 P to conquer (Rule 12)	त्रि 1 A to protect (Rule 15)	पु 4. P. to nourish
1 जयति जयत. जयन्ति	प्रायते प्रायेते प्रायन्ते	पुष्यति पुष्यतः पुष्यन्ति
2 जयसि जयसः जयथ	प्रायसे प्रायेथे प्रायध्वे	पुष्यसि पुष्यथः पुष्यध्व
3 जयामि जयामः जयाम	प्राये प्रायावहे प्रायामहे	पुष्यामि पुष्यावः पुष्यामः

Imperfect tense

भू 1. P. to be (Rule 13)	ईक्ष् 1 A. to see	पु 4 P. to nourish
अभवत् अवतताम् अभवन्	ऐक्षत ऐक्षेताम् ऐक्षन्त	अपुष्यत् अपुष्यताम् अपुष्यन्
अभवः अवततम् अभवत	ऐक्षथाः ऐक्षेथाम् ऐक्षध्वम्	अपुष्यथः अपुष्यतम् अपुष्यध्व
अभवाम् अभवाव अभवाम	ऐक्षे ऐक्षावहि ऐक्षामहि	अपुष्याम् अपुष्याव अपुष्याम

Imperative mood

शुच् 1. P. to bewail (Rule 18)	राध् 1. A. to grow	बुध् 4. A. to know
शोचतु शोचताम् शोचन्तु	राधताम् राधेताम् राधन्ताम्	बुध्यताम् बुध्येताम् बुध्यन्ताम्
शोच शोचतम् शोचत	राधस्व राधेयाम् राधष्वम्	बुध्यस्व बुध्येयाम् बुध्यष्वम्
शोचानि शोचाव शोचाम	राधै राधावहै राधामहै	बुध्यै बुध्यावहै बुध्यामहै

Potential mood

मुद 1. A. to rejoice (Rule 18)	ह 1. U.A. to take away (Rule 19)	बुध् 4. A. to know
मोदेत मोदेयाताम् मोदेरन्	हरेत हरेयाताम् हरेरन्	बुध्येत बुध्येयाताम् बुध्येरन्
मोदेयाः मोदेयायाम् मोदेष्वम्	हरेयाः हरेयायाम् हरेष्वम्	बुध्येयाः बुध्येयायां बुध्येर्धम्
मोदेय मोदेयहि मोदेमहि	हरेय हरेयहि हरेमहि	बुध्येय बुध्येयहि बुध्येमहि

' बुद्ध 6 U (P) to strike

Parasmaipadi

Atmanepadi

Present tense	बुद्धति	बुद्धयः	बुद्धन्ति	बुद्धते	बुद्धेते	बुद्धन्ते
	बुद्धसि	बुद्धयः	बुद्धथ	बुद्धसे	बुद्धेये	बुद्धध्वे
	बुद्धामि	बुद्धावः	बुद्धामः	बुद्धे	बुद्धावहे	बुद्धामहे
Imperfect tense	अबुद्धत्	अबुद्धताम्	अबुद्धन्	अबुद्धत	अबुद्धेताम्	अबुद्धन्त
	अबुद्धः	अबुद्धताम्	अबुद्धत	अबुद्धयाः	अबुद्धेयाम्	अबुद्धष्वम्
	अबुद्धम्	अबुद्धानि	अबुद्धाम	अबुद्धे	अबुद्धावहि	अबुद्धामहि
Imperative mood	बुद्धतु	बुद्धताम्	बुद्धन्तु	बुद्धताम्	बुद्धेताम्	बुद्धन्ताम्
	बुद्ध	बुद्धतम्	बुद्धत	बुद्धस्व	बुद्धेयाम्	बुद्धष्वम्
	बुद्धानि	बुद्धाव	बुद्धाम	बुद्धे	बुद्धावहै	बुद्धामहै
Potential mood	बुद्धेत	बुद्धेताम्	बुद्धेयुः	बुद्धेत	बुद्धेयाताम्	बुद्धेरन्
	बुद्धेः	बुद्धेतम्	बुद्धेत	बुद्धेयाः	बुद्धेयायाम्	बुद्धेष्वम्
	बुद्धेयम्	बुद्धेय	बुद्धेम	बुद्धेय	बुद्धेयहि	बुद्धेमहि

भ्रू 10. U (P) to steal

Parasmaipadi

Atmanepadi

Present tense	भोरयति	भोरयतः	भोरयन्ति	भोरयते	भोरदेते	भोरयन्ते
	भोरयसि	भोरयथ	भोरयथ	भोरयसे	भोरयेये	भोरयध्वे
	भोरयामि	भोरयावः	भोरयामः	भोरये	भोरयावहे	भोरयामहे

Imperfect tense	{	अचोरयत्	अचोरयताम्	अचोरयन्	अचोरयत	अचोरयेताम्	अचोरयन्त
	{	अचोरय	अचोरयताम्	अचोरयत	अचोरयथा	अचोरयेयाम्	अचोरयध्वम्
	{	अचोरयम्	अचोरयाव	अचोरयाम	अचोरये	अचोरयावहि	अचोरयामहि
Imperative mood	{	चोरयतु	चोरयताम्	चोरयन्तु	चोरयताम्	चोरयेताम्	चोरयन्ताम्
	{	चोरय	चोरयताम्	चोरयत	चोरयध्व	चोरयेयाम्	चोरयध्वम्
	{	चोरयाणि	चोरयाव	चोरयाम	चोरये	चोरयावहि	चोरयामहि
Potential mood	{	चोरयेत्	चोरयेताम्	चोरयेयु	चोरयेत्	चोरयेयाताम्	चोरयेरन्
	{	चोरये	चोरयेताम्	चोरयेत	चोरयेयाः	चोरयेयावाम्	चोरयेध्वम्
	{	चोरयेयम्	चोरयेव	चोरयेय	चोरयेव	चोरयेवहि	चोरयेमहि

CHAPTER III

Abstract of the rules regarding peculiarities of the first class of conjugations in the present tense

RULE 1 All 1 P शुच् 118, धृच् 115 वच् (to praise) 116, and वच् 117 (to praise), take आच् and become गोषायति, धृषायति, वषायति and वषायति वच् is 1 A (to praise) वनते But when it takes आच् it becomes P and means to praise वच् is 1 P to bet and becomes Atmanepadi when it does not take आच् and then it means 'to bargain', 'to bet'

(2) All 1 P वृ 126, प्रा 131, ध्या 129, स्वा 127, स्ना 130, दा 128, दृच् 163, ऋ 161, and 6 P 22, ख 160, छाद् 165 मद् 164 are changed to विव, जिप्र, धम, तिष्ठ, मन, मच्छ, पद्य, ऋच्छ, धौ (changed to भृच्) क्षीय and क्षीय and become विवति, जिप्रति etc., धौ becomes धावति and धाव् becomes Atmanepadi and therefore becomes धीवते It is Atmanepadi in all the conjugational tenses सद् 6 P 34 becomes सीदति.

(3) कम् 1 A 73, lengthens the penultimate अ and takes अच् and becomes कामयते. In non conjugational tenses it takes अच् optionally Hence it has two forms

(4) चम् with आ 1 P 76, becomes आचामति, like चम् 1 A above Also मिच् 1 P 77 and 4 P 5 and कृम् 4 P 28 (also 1 P) become दीवति and धीवति and कृमति and कृष्यति.

(5) अ कम् 1 P 78 lengthens the penultimate अ and becomes अमति.

(5) b. It is 4th conjugation also in the conjugational tenses “वाभाश—” and hence it takes य and becomes काम्यति.

(5) c. When it is not preceded by a preposition it is Atmanepadi optionally. Hence it becomes क्रमते.

(6) छिप् I. P. 77. सू should not be used in the beginning. Hence we have छिप्.

(7) चिन् I. P. 108

कृष् I. P. 109

चिन् becomes चिन् +ञ् +ति. Here ञ् is substituted for the final घ् and उ is taken. Hence we get चिन+उ+ति. Then the ञ् of चिन is dropped. Hence we get चिन्+उ-ति=चिनु+ति. By गुण we get चिनोति and then it is conjugated like a root of the 5th conjugation.

(8) अक्ष् I. P. 125, is optionally 5th conjugation. Hence we have अक्षति and अक्ष्णोति.

(9) तक्ष् I. P. 124 (vet) when it means ‘to pore’, ‘to cut of’ is like अक्ष् and becomes तक्षति and तक्ष्णोति. But तक्ष् I. P. 39, “to conceal” is तक्षति only and is set.

(10) षम् I. P. is a defective root. In the conjugational tenses and moods, there is no peculiarity. The regular forms are षसति, अषसत्, षसतु and षसेत्. But in the non-conjugational tenses, it has no forms in the Perfect and in the Benedictive. (See अद् in the Panoramic table) It is often used as an optional substitute for अद् 2 P. 48 in the Perfect and the P. P. as shown below—

Perfect form of अद्	आद	आदतुः	आतुः
Forms of षम् optionally substituted }	अपास	अक्षतुः	अक्षुः
P. P.	अद्—	अष	
	षम्—	अष	

In the Aorist, the Desiderative, त्वा and त्यप्, the necessarily substituted forms are अषसत्, निषत्सति, अष्वा and प्रजग्ध, as अद् has no forms of its own under these headings. अद्, does not take a substitute in, 1-2-f and the conditional and in the infinitive and its forms are.—अत्ता, अत्स्यति, आत्स्यन् and अतुन् respectively cly.

11 गुह् 1 U 122 The penultimate उ is lengthened Hence गुहति and गूहते.

12 Final इ and ई take before the termination अ and become ए which in turn changes to अय् ('एचोऽयवशिष्य').

धि 1 U P 82 अयति and धि 1 P 83 क्षयति

धि A 96 अयते नी 1 U P 136 } नयति and नयते.
A 107 }

13 Final उ or ऊ becomes औ and then becomes अय् (Rule 12)
Hence छु 1 P 138 to 141 खयति etc

भू I P 84 becomes भौ and then मय् and hence भवति

14 Final ए becomes अय्

वे 1 U P 143 } वयति,
A 115 } वयते

Also 1 P 144 to 146 } same change
and 1 A 116 and 117 }

15 Final ऐ is changed to अय्

गै 1 P 147
and also 148, to 156 } — ग्लायति etc

गै 1 A 118, and 119 and 120 प्रायते, प्यायते, श्यायते.

16 Final ऋ or ॠ becomes अय् by गुण.

छ 1 P 160 also } सरति छ has also another optional
157, 158, 159 } form चायति (Rule 2)
and 162 }

17 Penultimate short इ becomes ए by गुण.

सिध् 1 P 87
also 88, 89 and 91 } सेधति

18 Penultimate short उ becomes औ by गुण.

सू 1 P 90 रोयति
also 92 to 102 same change

19 Penultimate short ऋ becomes अय् by गुण.

वृ 1 P 103 वर्षति
Also 104 to 107 Same change

20 (a) Roots taking Desiderative bases

गुप् 1 A 75 when it means 'to censure' जुगुप्सते
तिज् 1 A 76 when it means "to endure" तितिक्षते

But तिङ् 1. A. 74 when it means "to what" is तेजते.

किङ् 1. U. P. 112

चिक्लिमति

A 77

चिक्लिषते.

20 (b). वधू 1. A. 78

धीमत्सते

दान् 1. U. P. 113,

दीदांसति

A 79

दीदामते

मान् 1. A. 80

मीमामते

शान् 1. U. P. 141

शीशांसति

A. 81

शीशांसते

21. भ्रम् takes य of the 4th conjugation optionally.

भ्रम् 1. P. 79.

भ्रमति—भ्रम्यति.

22. प्राश् 1. A. 47. also like भ्रम्.

प्राशते-प्राश्यते

भ्लाश् 1. A. 48. „

भ्लाशते-भ्लाश्यते.

23. The सृ of सृज् etc. is changed to शृ and then to जृ

सृज् 1. U.P. 66—सृजति

A 34—सृजते

लृज् 6. A. 2

लृजते

मृज् 6 P. 52.

मृजति

नृज् 6. U.P. 53

नृजति

A 20

नृजते

(भ्रज् becomes सृज् by संप्रसारण and then सृज् by this rule.)

24. क्षु 1. P. 142 becomes शृ and takes जु of the 5th conjugation. Hence शृणोति.

25. The following roots drop their nasal in the conjugational tenses.

दृश् 1. P. 183

दृशति

सृज् 1. P. 183

सृजति

स्वप् 1. A. 128

स्वपति

26 रज् 1. U. P. 184 also drops the nasal }
like सृज् above } रजति

A. 129

—

रजते

4 U. P. 63

—

A. 15

—

27. The following roots substitute ष्ठ for म् and प् in the conjugational tenses.

गम् 1. P. 188

गच्छति

यम् 1. P. 186

यच्छति

एप् 6. P. 2

इच्छति.

28 Penultimate च of मुच्छति is lengthened मुच्छति
मुच्छति 1 P 54

29 क्लृप् 1 A 100 कृप् becomes क्लृप्—क्लृपते (क् of कृप् becomes ल)

30 कृज् 1 P 121 } takes वृद्धि Hence मार्जति also—मार्जि
Wet }
कृज् 2 P 20 }
Wet }

31 शम् 4 P and other roots ending in अम् lengthen their penultimate अ.

All 4 P शम् 29—शाम्यति etc
इम् 30
उम् 31
अम् 32
अम् 44

32 यम् when not preceded by a preposition, optionally belongs to the 1st conjugation

यम् 4 P 26 यस्यति - यसति

But प्रयसति only इयन् when preceded by प्र.

स्यस्यति } optionally इयन् when preceded by सम्
स्यसति }

33 The following roots drop their ओ and become छ इत् & इ.

All 4 P छो 46 छवति
ओ 47 इयति
सो 48 स्यति
दो 49 दयति

34 रध् 4 P 43 and जम् 1 A 17 insert nasal

जम् 1 A —जम्भते । रध् insert र् only before vowel terminations in the non conjugational tenses

35 The following roots take सप्रसारण i.e. the य, व, र and ल in these roots are changed to इ, उ, ऋ and ए respectively

व्यच् 6 P 23— विवति
प्रच्छ् 6 P 54— पृच्छति
अज्ज् 6 U P 53 मृज्जति
A 20 मृज्जते
मदच् 6 P 30 वृषति
व्यध् 4 P 61 विष्यति

36. The following roots lengthen their penultimate इ.

All 4. P.	दिक् 1	दीम्यति
	सिक् 2	
	सिक् 3	
	छिक् 5	
	सिक् 4	

37. Final ऋ of जृ 4. P. is Changed to ईर्. जृ 4. P. 23—जीर्यति.

38. Final ऋ of कृ 6. P. is changed to ईर्.
कृ 6. P. 19—किरति.

39. गृ 6. P. 20 ऋ is optionally substituted. Hence गिरति and गिळति.

40. जन् and ज्ञा are changed to जा.

जन् 4. A. 8—	जायते
ज्ञा 9. U. P. 36.	जानाति
A. 15.	जानीते

41. The following roots of the 6th conjugation insert न्.

All 6. P.	कृत् 17	कृन्तति etc.
	चृत् 18	
	मुच् 46	
	सिप् 47	
	उर् 48	
	लिप् 49	
	विद् 50	
	विद् U. P. 51	विन्दति-विन्दते

42. ईर् 4. P. 22 drops the penultimate nasal and becomes ईर्यति.

43. Final इ or उ short or long is changed to ईर् or उर् before the अ of the 6th conjugation and ऋ becomes रिय्.

All 6. P.	सि 36	सियति	पृ 6. A-6.	प्रियते
	सि 37		■ with आ 7	
	नृ-3—	नुवति	पृ with इया 8	
	धृ-4			

स्-5

कृ 6 A-1 कृषते

44 स् 6 A 9 becomes म्रिय्. Hence म्रियते.

स् is Atmanepadi, only in the conjugational tenses and the Aorist and the Benedictive

It is parasmaipadi in non conjugational tenses 1 = Perfect, the 2 futures, the conditional and Desiderative

45 कृ 1 A takes ईय्. Hence कृतीयते.

But in the non-conjugational tenses it is optionally Parasmaipadi when not taking ईय्. See the optional forms in the Panoramic Table under the non-conjugational tenses

CHAPTER IV

Terminations of the 2nd class (group) of Conjugations

2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and 9th

—Conjugational tenses and moods—

Hereunder = a detailed statement of the terminations of the Second class of Conjugations under the conjugational tenses and moods

It will be seen that the terminations differ in certain respects from those of the first group of conjugations

The terminations in the non conjugational tenses and moods, are also given hereunder to facilitate comparison

The differences of the terminations, under the 4 conjugational tenses and moods, and the formation of new terminations under the 5 non-conjugational tenses and moods, have been explained in the respective statements. The student is advised to have a slip of paper containing the terminations of the 4 conjugational tenses and moods, under the first group, to enable him to clearly understand, by actual comparison, the changes of terminations in the 4 conjugational tenses and moods under the second group and the derivation of the new terminations, in the 5 non conjugational tenses and moods

Detailed statement of the terminations of the II group of Conjugations under the conjugational or special tenses and moods (सर्वधातुक).

—लृट् Present tense—

Parasmaipada				Atmanepada			
Persons	S.	D.	P.	Persons	S.	D.	P.
3	ति	तः	अन्ति	3	ते	आते	अते
2	सि	यः	य	2	से	आये	ध्वे
1	मि	यः	मः	1	ए	वहे	महे

Same as in the 1st group of conjugations ति, सि, मि alone are strong.

आते, अते, आये and ए have been substituted for इते, अन्ते, इये and इ of Atmanepada present tense 1st group. All are weak.

N. B. The differentiation of terminations into strong and weak, appears in these terminations as contrasted with those of the 1st group of conjugations, in the conjugational tenses and moods.

लृट् Imperfect tense I

Parasmaipadi				Atmanepadi			
Person	S.	D.	P.	Person	S.	D.	P.
3	त्	ताम्	अत्	3	त	आताम्, अत	
2	स्	तम्	त	2	थाः	आयाम्	ध्वम्
1	अम्	व	म	1	इ	वहि	महि

Same as in the 1st group. त्, स् and अम् alone are strong.

आताम्, अत and आयाम् have been substituted इताम्, अन्त and इयाम् of the Imperfect Atmanepada 1st group.

All are weak

लोट् Imperative mood II

3	तु,	ताम्	अन्तु	3	ताम्	आताम्	अताम्
2	हि	तम्	त	2	स्व	आयाम्	ध्वम्
1	आनि	आव	आम	1	ए	आवहे	आमहे

Same as in the 1st group except हि which has been substituted for निल in the 2nd person singular तु, आनि, आव and आम alone are strong

आवाम्, अताम् and आयाम् have been substituted for इताम्, अन्तम् and इयाम् of the Imperative Atmanepada 1st group. ऐ आवहे and आमहे alone are strong.

विधिलिङ् Potential mood.

3	यात्	याताम्	यु	3	ईत्	ईयाताम्	ईरन्
2	याः	यातम्	यात	2	ईया.	ईयायाम्	ईध्वम्
1	याम्	याव	याम	1	ईय	ईरहि	ईमहि
All are weak				Same as in the 1st group			

The table hereunder shows the clarification of the terminations of the II group of Conjugations, in the conjugational tenses and moods into strong (consonantal and vowel) and weak

Strong		Weak		Total
Consonantal	vowel	Consonantal	vowel	
Present tense Parasmaipadi	ति, सि, मि 3	—	त, थ, य, व, म 5	अन्ति - 1 0
Atmanepadi	—	—	ते, से, ध्वे, बहे, महे 5	आते, अते, आये-ए 4 9
Imperfect tense त् सृ=	2	तम्, तम्, म, व, म 5		7
Atmanepadi	अम्=1	त, था, ध्वम्, बहि, महि 5	अन्-1. आताम्- अत, आयाम् इ-4	11
Imperative mood तु=1	आनि, आव, अम् 3	ताम्, हि, तम्, त 4	अन्तु-1	9
Atmanepadi	ऐ, आवहै, आमहै 3	ताम्-स्व, ध्वम् 3	आताम्, अताम् आयाम् - 3	॥
Potential mood Parasmaipadi		यात्, याताम्, यु etc throughout 9		॥
Atmanepadi			ईत्, ईयाताम्, ईरन् etc throughout	॥

N B This table will be very helpful to the student, studying the forms of the roots of the II group of conjugations in the conjugational tenses and moods

There is no necessity for such a table regarding the non-conjugational tenses and moods because (1) in the perfect there are

only 3 terminations अ, व, म which are strong. The rest are all weak (2) All the terminations in the three futures are strong.

(3) In the Benedictive all the Parasmaipadi terminations are weak and all the Atmanepadi terminations are strong. The above fact can be easily remembered.

Terminations of the Non-Conjugational or General Tense and

Moods (आर्घधातुक)

किं PERFECT TENSE

Parasmaipadi

3	अ	अतुस्	उस्
2	य	अयुस्	अ
1	अ	व	म

अ, य and अ alone are strong
य, व and म alone are capable of
admitting the augment इ as इ
can be admitted only before
any consonant except य.

Atmanepadi

3	ए	आते	इरे
2	से	आये	ध्वे
1	ऐ	बहे	महे

ए and इरे have been substituted for से and आते of the Atmanepada present tense of the II group

All are weak

बहे, महे, से and ध्वे alone are capable of admitting the augment इ.

हुद् 1st FUTURE ✓

Person	S.	D.	P.
3	ता	तारी	तारः
2	तासि	तास्यः	तास्य
1	तास्मि	तास्वः	तास्मः

The form of the nominative case of the noun of agency derived with the affix तृ are the forms in the third person. In the 2nd and 1st persons the forms तासि, तास्मि (to be) are added to the nominative singular of the noun of agency.

All are strong.

	S.	D.	P.
3	ता	तारी	तारः
2	तासे	तासाये	ताध्वे
1	ताहि	तास्वहे	तास्महे

The forms of the 3rd person are the same as those in the Parasmaipada. To get the forms of the 2nd and 1st persons the forms of अस् (to be) present tense in the Atmanepada are added to the nominative singular of the noun of agency i.e. ता.

The terminations of अस् (to be) Atmanepada, Present tense are as follows:—

2 से साये - ध्वे

1 हे - स्वहे - स्महे

All are strong.

दृ II FUTURE ✓

3	स्यति	स्यतः	स्यन्ति	3	स्यते	स्येते	स्यन्ते
2	स्यसि	स्यस्य.	स्यथ	2	स्यसे	स्येये	स्यध्वे
1	स्यामि	स्याव.	स्यामः	1	स्ये	स्यावहे	स्यामहे
All are strong				All are strong			

These terminations are obtained by prefixing स्य to the terminations of the Present tense Parasmaipada and Atmanepada respectively of the I group and lengthening the अ of स्य before initial व and म and dropping it before अ

लृ CONDITIONAL ✓

3	स्यत्	स्यताम्	स्यन्	3	स्यत	स्येताम्	स्यन्त
2	स्यः	स्यतम्	स्यत	2	स्यथाः	स्येथाम्	स्यन्धम्
1	स्यम्	स्याव	स्याम	1	स्ये	स्यावहि	स्यामहि
All are strong				All are strong			

By prefixing स्य to the terminations of the Imperfect Parasmaipada and Atmanepada respectively of the 1st group and lengthening and dropping the final अ of स्य as in the 2nd future.

भाक्कर्त्तिर्बु BENEDICTIVE ✓

3	यात्	यास्ताम्	याञ्चु	3	वीष्ट	वीयास्ताम्	वीरन्
2	याः	यास्तम्	यास्त	2	वीष्टा	वीयास्त्याम्	वीध्वम्
1	यास्यम्	यास्व	यास्म	1	वीय	वीयहि	वीमहि
All are weak				All are strong			

By prefixing यास् to the terminations of the Imperfect I group and dropping its final स् before व and ष् of the 3rd and 2nd singular

By prefixing वृ to the terminations of the Atmanepada Potential I group and also to the वृ and ष् occurring in them

The above statement will also enable the student to know and distinguish the strong and the weak terminations separately. It will be seen that out of 18 sets of terminations, under the 9 tenses and moods 7 sets (i.e. the 3 futures both Parasmaipada and Atmanepada i.e. $3 \times 2 = 6$ and the Benedictive Atmanepada = 1, i.e. total 7) are strong throughout

6 sets i.e. the present and the imperfect in the Atmanepada (i.e. 2) the Potential mood Parasmaipada and Atmanepada (i.e. 2) the Perfect Atmanepada (i.e. 1) and the Benedictive Parasmaipada (i.e. 1) = $2 + 2 + 1 + 1 = 6$, are weak throughout and the balance 5 sets viz

- 1 Singulars of the Present tense,
- 2 do Imperfect,
- 3 do Perfect,
- 4 The 3rd person singular and the 1st person all numbers of the Imperative mood in the Parasmaipada,
- and 5 The 1st person all, numbers of the Imperative mood Atmanepada, are strong and all these terminations have been distinguished.

The vowel weak terminations have been enclosed inside a line to enable the student to distinguish them at a glance. The rest are consonantal weak terminations.

As regards the conjugational tenses and moods i.e. the Present, Imperfect, Imperative and the Potential, only 10 terminations out of a total of 36 terminations in the Parasmaipada and only 3 terminations out of a total of 36 terminations in the Atmanepada, are strong and all the rest are weak.

The detailed conjugation of the roots of the 2nd class of conjugations in the 4 conjugational tenses and moods, has been dealt with hereunder.

The following table gives the details of the roots in the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and the 9th conjugations.

Roots of the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and 9th conjugations

Conjugation	Number of roots ending in a		Total No.	No. of types under which they are classified	Remarks.
	vowel	consonant			
2nd	38	32	70	34	There are 45 types for 91 roots of both the 2nd and the 3rd conjugations.
3rd	15	6	21	11	
5th	20	7	27	2	There are only 6 types for 78 roots of the 5th, 7th and 8th conjugations.
7th	Nil	34	34	■	
8th	2	15	17	2	
9th	39	16	55	11	The 11 types are reduced to only 1 type ■ is explained below.
	114	110	224		

The bases which the several roots assume (1) before consonantal strong, consonantal weak, vowel strong and vowel weak terminations, (2) before **क्** and **म्** of the 1st person, and (3) before **हि** of the 2nd person singular Parasmaipada, Imperative have separately noted down under each root.

Out of the 224 roots belonging to the above six conjugations only 70 + 21 = 91 roots under 45 types of the 2nd and 3rd conjugations are difficult, as they entail the application of various rules for arriving at the forms of the several roots. Hence the detailed conjugation of the roots of the 2nd and 3rd conjugations, has been treated separately, and the typical roots of the other conjugations, except the 2nd and 3rd have been conjugated hereunder.

5th Conjugation : There are only 2 types in all the 27 roots.

(1) Nos. 1 to 20 belong to **चि 5 U** type (vowel ending roots.)

(2) Nos 21 to 27 belong to **शक् 5. P.** type (consonant ending roots)

The only differences between these two types are —

Before क् and म् of 1st person चि becomes चिनु and चिन् शक् ,, शक्नु only.	In the 2nd person singular Imperative Parasmaipada चिनु only (No हि) शक्नुहि (there is हि)
---	---

Only the typical roots have been conjugated in detail below, noting down the similar roots and giving the necessary rules

Detailed conjugation of the roots of the 5th conjugation

No 1 **चि 5 U P.** to collect

Parasmaipadā			Atmanepadā		
चिनोति	चिनुत.	चिन्वन्ति	चिनुते	चिन्वाते	चिन्वते
चिनोषि	चिनुष	चिनुष	चिनुषे	चिन्वाषे	चिनुष्वे
चिनोमि	चिनुवः } चिन्वः }	चिनुमः } चिन्मः }	चिन्वे	चिनुवहे } चिन्वहे }	चिनुमहे } चिन्महे }
अचिनोत्	अचिनुताम्	अचिन्वन्	अचिनुत	अचिन्वाताम्	अचिन्वन्त
अचिनो.	अचिनुतम्	अचिनुत	अचिनुषा.	अचिन्वाषाम्	अचिनुष्वम्
अचिनवम्	अचिनुव } अचिन्व }	अचिनुम } अचिन्म }	अचिन्वि	अचिनुवहि } अचिन्वहि }	अचिनुमहि } अचिन्महि }
चिनोद्	चिनुताम्	चिन्वन्तु	चिनुताम्	चिन्वताम्	चिन्वताम्
चिनु	चिनुतम्	चिनुत	चिनुष्व	चिन्वाषाम्	चिनुष्वम्
चिनवानि	चिनवन्व	चिनवाम	चिनवे	चिनवावहे	चिनवामहे

चिनुयात्	चिनुयाताम्	चिनुयुः	चिन्वीत्	चिन्वीयाताम्	चिन्वीरन्
चिनुयाः	चिनुयातम्	चिनुयात	चिन्वीथाः	चिन्वीयाथाम्	चिन्वीधम्
चिनुयाम्	चिनुयाथ	चिनुयाम	चिन्वीथ	चिन्वीवहि	चिन्वीमहि

चि with नु (the conjugational sign) becomes चिनु.

1. It becomes चिनो before strong terminations. Hence चिनोति-चि-मि; अचिनोत्, अचिनोः; चिनोतु.

2. अचिनवम्, अचिनवानि, अचिनवाव, अचिनवाम and चिनवे, चिनवावहे, चिनवामहे by चिनो becoming चिनू by rule 'एचोऽयवायावः'.

3. चिन् before vowel weak terminations, as the ङ of चिनु is changed to न् before vowel weak terminations. Hence we have चिन्वन्ति, अचिन्वन्, चिन्वन्तु, चिन्वाते, चिन्वते, चिन्वाधे, चिन्वे etc.

4. Before consonantal weak terminations, the base is चिनु. Hence the forms चिनुतः, चिनुते etc.

5. The ङ of नु is optionally dropped before व् and म् of the 1st person. Hence the forms

चिनुवः	चिनुमः	अचिनुवहि
चिन्वः	चिन्मः	अचिन्वहि

अचिनुमहि } चिनुवहे } etc.
अचिन्महि } चिन्वहे }

6. The हि of the Parasmaipadī Imperative 2nd singular is dropped. Hence चिनु.

Similar roots

No. 3 हि 5 P. to go.	No. 12 दु 5 P. to give pain.
4 सि 5 U. P. } to bind.	13 धू 5 U. P. } to shake.
5 " A. } to bind.	14 " A. } to shake.
6 मि 5 U. P. } to throw.	15 ऋ 5 U. P. } to cover.
7 " A. } to throw.	16 " A. } to cover.
8 धु 5 U. P. } to shake	17 हू 5 U. P. } to hurt.
9 " A. } to shake	18 " A. } to hurt.
10 धु 5 U. P. } to sprinkle	19 वृ 5 U. P. } to choose.
11 " A. } to sprinkle	20 " A. } to choose.

No. 21 शक् 5 P to be able.

शक्नोति	शक्नुयः	शक्नुवन्ति	अशक्नोत्	अशक्नुताम्	अशक्नुवन्
शक्नोथि	शक्नुथः	अक्नुथ	अशक्नोः	अशक्नुतम्	अशक्नुत
शक्नोमि	शक्नुवः	अक्नुमः	अशक्नुवम्	अशक्नुव	अशक्नुम

शक्नोतु	शक्नुताम्	शक्नुवन्तु	शक्नुयान्	शक्नुयाताम्	शक्नुयुः
शक्नुहि	शक्नुतम्	शक्नुत	शक्नुया	शक्नुयातम्	शक्नुयात
शक्नवन्ति	शक्नवाव	शक्नवाम	शक्नुयाम्	शक्नुयाव	शक्नुयाम

1 The base शक्नु becomes शक्नो before strong terminations
Hence the forms शक्नोति etc

2 The base is शक्नुर् before vowel weak terminations
Hence the forms शक्नुवन्ति, अशक्नुवन्, शक्नुवन्तु etc

Similar roots : No 22 आप् 5 P. to obtain-

No 23 राष् 5 P to propitiate

No 24 साष् 5 P to accomplish

No 25 ऋष् 5 P to increase

No 26 धृष् 5 P to be bold

No 27 अश् 5 A to pervade

The base अश्नु becomes अश्नुर् before vowel weak terminations as
in शक् Hence we have अश्नुवन्ति, अश्नुवाताम् etc

7th Conjugation

There are only two types (1) इष् type and (2) अष् type
इष् Type Roots 1 to 27 belong to this type There are only 2
bases (1) with the र् (the Conjugational sign) inserted between
इ and ष् : e इ+न+ष्=इणष् before strong terminations (2) The
न dropping its अ and becoming र्=इ+न+ष्=इण् before weak
terminations

Roots 28 to 34 belong to the अष् type Here the radical
nasal न is dropped (as the penultimate nasal is dropped in the 9th
Conjugation roots इष् etc below : e Nos 24 to 28) Hence अष्
becomes अण् and again becomes अ+न+ञ्=अनञ् before strong
terminations and अ+न+ञ्=अनञ्=अण् before weak terminations
and the resultant forms are therefore exactly the same as those of
इष् and hence the final forms of both the types are identical

The detailed Conjugation of the typical roots along with the
necessary rules is given below.

7th Conjugation इष्दि class

Rule 1 न is inserted between the radical vowel and the
final consonant

N. B. It should be noted that there are no vowel ending roots in this Conjugation.

Rule 2. This न drops its ष before weak terminations and the न् is changed to the nasal of that class to which the following letter belongs.

Rule 3. The radical nasal is dropped (as the penultimate nasal is dropped in the 9th Conjugation roots, कृष् etc. Nos. 24 to 28 (See 9th Conjugation).

No. 1. कृ 7. U. P. to obstruct.

No. 1. Parasmaipadi			No. 2. Atmanepadi		
कृदि	कृयः	कृयन्ति	कृये	कृयाते	कृयते
कृत्ति	कृयः	कृय	कृत्से	कृयाये	कृय्वे
कृथि	कृय्वः	कृय्वः	कृये	कृय्वहे	कृय्वहे
अकृणत्-द्	अकृणाम्	अकृणत्	अकृण	अकृणाताम्	अकृणत
अकृणः	} अकृणम्	अकृण	अकृणाः	अकृणायाम्	अकृण्वम्
अकृणत्-द्					
अकृणधम्	अकृण्व	अकृण्व	अकृण्वि	अकृण्वहि	अकृण्वहि
कृणु	कृणाम्	कृणन्तु	कृणाम्	कृणाताम्	कृणताम्
कृन्धि	कृणम्	कृण	कृन्त्स्व	कृणायाम्	कृण्वम्
कृणानि	कृणाव	कृणाम	कृण्वै	कृणावहे	कृणावहे
कृण्यात्	कृण्याताम्	कृण्युः	कृणीत	कृणीयाताम्	कृणीरन्
कृण्याः	कृण्यातम्	कृण्याति	कृणीयाः	कृणीयायाम्	कृणीय्वम्
कृण्याम्	कृण्याव	कृण्याम	कृणीय	कृणीवहि	कृणीमहि

The bases are (1) कृण् before strong terminations (both consonantal and vowel) and (2) कृण्व before weak terminations (both consonantal and vowel) कृण्+ति=कृण्व+ति=कृणध्+धि by rule 49 of the 2nd conjugation viz. initial त् or ष् of a termination following the 4th letter of a class, is changed to ध्=कृण्+धि by rule 20 of the 2nd conjugation viz. a consonant except a nasal or a semi-vowel when followed by the 3rd or 4th letter of a class, has the 3rd letter substituted=कृण्धि. कृण्+यः=कृण्व+यः as न drops its ष by rule 2, before weak terminations यः ; कृण्व+धः=कृण्+धः=कृणधः by the same rule quoted above.

कृणत्ति. Here ध् is changed to त्. Hence कृणत्ति. अकृणत्-द्. Imperfect 3rd person singular and अकृणत्-द् Imperfect 2nd singular

अदगृ+रु+रि=अदगृ by the following rule ; अदगृ: The termination रु or रि is dropped after a consonant. A consonant except a nasal, at the end of a word or form is changed to the 1st or the 3rd of its class. Hence we get अदगृ-रु.

In the Imperfect 2nd singular final रु is optionally changed to र् or viraga Hence अदगृ. अदगृ-रु. पि is substituted for रि in the Imperative 2nd singular Hence दगदि by the rule 'दु वाच्यो द्वेपि:' i.e पि is substituted for रि in the root द् and roots ending in रु i.e. all the 1st four consonants of the five classes plus रु, रि, ए and इ.)

Explanation of रु i.e. beginning with र in the letters of the Alphabet (explained in the Sandhi section) i.e. रावृ, वडावृ, अवावृ, लघउठयनउठवृ, कवृ, वावृ, इवृ. i.e. excluding the रु, रि, ए, इ, ए, इ and रु= all the 1st four letters of the 5 classes कवर्ग, खवर्ग, टवर्ग, ठवर्ग and ढवर्ग and रु, रि, ए, and इ.

By adopting this method there is much brevity of expression Eg. रावृ=रावृषवृ (soft aspirate) अरु=अरुषवृ (soft unaspirate). नरु (nasals) नवृषवृ. रावृ 1st and 2nd letters of the 5 classes रा क उ ठ ष ष ट त क व.

We have दगृ, दगृपानि, दगृषवृ, दगृषवृ ; because दु, आनि, अह, भाग are strong terminations. The र of the व of the 7th Conjugation is dropped only before the weak terminations, The र is retained before strong terminations

No 3 रि 7 U.P. to empty.

.. 4 .. A

The base is रिङ् before all strong terminations and रिङ् before all weak terminations

Similar roots

No 5 रिङ् 7. U. P. to separate ; No 7 टङ् 7. P. to unite ;

.. 6 .. A

No 8 मुङ् 7. U. P. to unite ; No 10 मुङ् 7. P. to protect.

.. 9 .. A

.. 11 = 7. A to eat

No 12 रिङ् 7. P. to fear ; No. 13 टङ् 7. P. to avoid ;

No 14 अङ् 7. U. P. to break ; No 16 उङ् 7. U. P. to pound ;

.. 15 .. A

.. 17 .. A

- No. 18 छिद् 7. U. P to cut ; No. 20 विद् 7. A to discuss ;
 „ 19 „ A No. 21 खिद् 7. A to suffer pain ;
 No. 22 छृद् 7. U. P to shine ; No. 24 वृद् 7. U. P to destr oy.
 „ 23 A „ 25 A

No. 26 शिप् 7. P. to grind ; No. 27 शिप् 7. P. to leave ■
 reminder ; No. 28 कृव् 7. P. to surround.

अञ्ज् Type.

No. 29 अञ्ज् 7. P. (W) to anoint.

अनक्ति	अङ्क्तः	अङ्कन्ति	आनक्तु-न्	आङ्क्तम्	आङ्कन्
अनक्ति	अङ्क्यः	अङ्क्य	आनक्तु-न्	आङ्क्तम्	आङ्क
अनक्ति	अङ्कवः	अङ्कवः	आनक्तम्	आङ्कव	आङ्कम
अनक्तु	अङ्क्तम्	अङ्कन्तु	अङ्क्यात्	अङ्क्यातात्	अङ्क्युः
अङ्क्यि	अङ्कम्	अङ्क	अङ्क्याः	अङ्क्यातम्	अङ्क्यात
अनक्तानि	अनक्तानि	अनक्तानि	अङ्क्याम्	अङ्क्याव	अङ्क्याम

The radical nasal is dropped. Hence अञ्ज् becomes अङ् and then with the न् of the 7th conjugation becomes अङ्क् before strong terminations and अङ्क् before weak terminations.

No. 30 भञ्ज् 7 P. to break ; No. 31 तञ्ज् 7 P. (W) to contract ;
 No. 32 तञ्ज् 7 P. (W) to contract ; No. 33 इप् 7 A. to shine , No.
 34 हिप् 7 P. to kill . Before weak terminations, the base is हिप्
 as the nasal is changed into an Anusvara. The final स् of हिप् is
 changed to ए or ऋ before व् (the 3rd person singular and optio-
 nally before स् the 2nd person singular in the Imperfect. Hence
 अहिन्त-द् and अहिन्त-द् respectively in 3rd and 2nd singular. The
 Imperative 2nd singular is हिन्धि, as हिप् drops the final स् before ध्
 or धि.

8th Conjugation

Here too, there are only two types.

(1) तन् (U) Type Roots 1 to 15 (consonant ending).

(2) ण् (U) Type-Roots 16 and 17. (vowel ending).

In the तन् type, the bases are exactly like those of वि 5. U.,
 because, in the 5th Conjugation, the root वि ending in a vowel,
 takes ण् the Conjugational sign and becomes विण्, while in the तन्

type, the root ends in a consonant (क्) and with the Conjugational sign उ (i.e. तक् + उ =) becomes तनु and thus all the 8th conjugation roots of the तक् type i.e. roots 1 to 15 have forms exactly like those of बि 5 U type

Hereunder is a comparison of the तक् and क् types of the 8th Conjugation

तक् क्

Before consonantal strong तनो—करो क् becomes कर् before strong terminations

Before consonantal weak तनु—कुरु and कृ before weak terminations

Before vowel strong तनर्—करव् This is the only difference

Before vowel weak तन्—कुष्

Before म् and व् of 1st person तनु and तन्—कर् only

The form in 2nd singular Imperative Parasmaipada तनु—कुरु

It will thus be seen that, if the change of क् to कर् by गुण before strong terminations and to कृ before weak terminations, is borne in mind, the only difference between तक् and क् is that तक् before व् and म् of the 1st person, becomes तनु and तन् while क् becomes कर् only

A detailed Conjugation of the typical roots along with the necessary rules is given below

8th Conjugation i.e. तनादि

Rule 1 उ is inserted before the terminations, in the 8th Conjugation, in the Conjugational tenses and moods

Rule 2 (a) क् drops the उ necessarily before the terminations of the first person beginning with व् and म् "नित्य करोते".

Rule 2 (b) Other roots except क् drop the उ optionally before the व् and म् of the first person

Rule 3 क् assumes the form कर् before weak terminations and कृ before strong terminations

Rule 4 The 2nd person singular द्वि of the Parasmaipada Imperative is dropped, as in the 5th conjugation

No. 1 तन् 8 U. P. to spread

तनोति	तनुतः	तन्वन्ति
तनोषि	तनुषः	तनुष
तनोमि	तनुवः } तन्वः }	तनुमः } तन्मः }

No. 2 तन् 8 U. A. to spread.

तनुते	तन्वाते	तन्वते
तनुपे	तन्वाधे	तनुष्वे
तन्वे	तनुवहे } तन्वहे }	तनुमहे } तन्महे }

अतनोत्	अतनुताम्	अतन्वन्
अतनोः	अतनुतम्	अतनुत
अतनवम्	अतनुष } अतन्व }	अतनुम } अतन्म }

अतनुत	अतन्वाताम्	अतन्वत
अतनुयाः	अतन्वाधाम्	अतनुष्वम्
अतन्वि	अतनुवहि } अतन्वहि }	अतनुमहि } अतन्महि }

तनोद्	तनुताम्	तन्वन्तु
तनु	तनुतम्	तनुत
तनवानि	तनवाव	तनवाम

तनुताम्	तन्वाताम्	तन्वताम्
तनुष्व	तन्वाधाम्	तनुष्वम्
तनवै	तनवावहे	तनवामहे

तनुपात्	तनुयाताम्	तनुयुः
तनुयाः	तनुयातम्	तनुयात
तनुयाम्	तनुयाव	तनुयाम

तन्वीत	तन्वीयाताम्	तन्वीरन्
तन्वीयाः	तन्वीयातम्	तन्वीष्वम्
तन्वीय	तन्वीवहि	तन्वीमहि

Similar roots.

No. 3. कृन् 8. U. P. to go ; No. 5. कृन् 8. U. P. to eat ;

,, 4. A ,, 6. A

No. 7. कृन् 8. U. P. to shine ; No. 9. कृन् 8. U. P. to kill ;

,, 8. A 10. A

No. 11. कृन् 8. U. P. to give ; No. 13. कृन् 8. A. to beg

,, 12. A ,, 14. also P. according to some.

No. 15: कृन् 8. A. to think.

No. 16. कृन् 8. U. P. to do:

No. 17. कृन् 8. U. A. to do:

करोति	कुरुतः	कुर्वन्ति
करोषि	कुरुषः	कुरुष
करोमि	कुर्वः	कुर्व्यः

कुरुते	कुर्वति	कुर्वते
कुरुपे	कुर्वपि	कुरुष्वे
कुर्वे	कुर्वहे	कुर्महे

अकरोत्	अकुरुताम्	अकुर्वन्
अकरोः	अकुरुतम्	अकुरुत
अकरवम्	अकुर्व	अकुर्म

अकुरुत	अकुर्वताम्	अकुर्वत
अकुरुयाः	अकुर्वधाम्	अकुरुष्वम्
अकुर्वि	अकुर्वहि	अकुर्महि

करोतु	कुरुताम्	कुर्वन्तु
कुरु	कुरुतम्	कुरुत
करवाणि	करवाव	करवाम

कुरुताम्	कुर्वताम्	कुर्वताम्
कुरुष्व	कुर्वधाम्	कुरुष्वम्
करवे	करवावहे	करवामहे

कुर्यात्	कुर्याताम्	कुर्युः	कुर्वीत	कुर्वीयाताम्	कुर्वीरन्
कुर्याः	कुर्यातम्	कुर्याति	कुर्वीयाः	कुर्वीयाथाम्	कुर्वीध्वम्
कुर्याम्	कुर्याव	कुर्यामि	कुर्वीय	कुर्वीवहि	कुर्वीमहि

(1) कृ becomes कर् and then करो before consonantal strong terminations

(2) कृ becomes कुरु before consonantal weak terminations.

(3) कृ becomes कर्तु before vowel strong terminations

(4) कृ becomes कुरु before vowel weak terminations

(5) कृ becomes कर् before व् and म् of the 1st person

(6) कृ becomes कुरु only without हि in the Imperative 2nd singular.

9th Conjugation

The detailed conjugation of the typical roots of the 9th conjugation, along with the necessary rules, is given hereunder

9th Conjugation or कयादि

Rule 1 Roots of the 9th conjugation insert ना before the terminations in the conjugational tenses and moods

Rule 2 ई is substituted for आ in ना before consonantal weak terminations Hence ना is changed to नी

Rule 3 Before vowel weak terminations, the आ of ना is dropped Hence ना is changed to न्

क्रीणाति	क्रीणीत-	क्रीणन्ति	क्रीणीते	क्रीणाते	क्रीणते
क्रीणासि	क्रीणीथ	क्रीणीथ	क्रीणीथे	क्रीणाथे	क्रीणीथ्वे
क्रीणामि	क्रीणीव	क्रीणीयः	क्रीणे	क्रीणीवहे	क्रीणीमहे
अक्रीणात्	अक्रीणीताम्	अक्रीणन्	अक्रीणीत	अक्रीणाताम्	अक्रीणत्
अक्रीणा-	अक्रीणीतम्	अक्रीणीत	अक्रीणीथाः	अक्रीणाथाम्	अक्रीणीध्वम्
अक्रीणाम्	अक्रीणीव	अक्रीणीम	अक्रीणि	अक्रीणीवहि	अक्रीणीमहि
क्रीणातु	क्रीणीताम्	क्रीणन्तु	क्रीणीताम्	क्रीणाताम्	क्रीणताम्
क्रीणीहि	क्रीणीतम्	क्रीणीत	क्रीणीध्व	क्रीणाथाम्	क्रीणीध्वम्
क्रीणानि	क्रीणाव	क्रीणाम	क्रीणे	क्रीणावहे	क्रीणामहे
क्रीणीयात्	क्रीणीयाताम्	क्रीणीयु-	क्रीणीत	क्रीणीयाताम्	क्रीणीरन्
क्रीणीया-	क्रीणीयातम्	क्रीणीयात्	क्रीणीयाः	क्रीणीयाथाम्	क्रीणीध्वम्
क्रीणीयाम्	क्रीणीयाव	क्रीणीयाम्	क्रीणीय	क्रीणीवहि	क्रीणीमहि

No. 1. क्री 9. U. P. to purchase. No. 2. क्री 9. U. A. to purchase.

क्री 9. U. has 3 bases:—(1) क्रीणी before consonantal weak terminations by rule 2. Hence the forms क्रीणीतः etc. in the present tense, क्रीणीताम् etc in the Imperfect, क्रीणीताम् etc in the Imperative and क्रीणीयात् etc in the Potential throughout.

(2) क्रीण् before vowel weak terminations by rule 3. Hence the forms क्रीणन्ति in the present, अक्रीणन् in the Imperfect, क्रीणन्तु in the Imperative.

(3) क्रीणा before the balance terminations. i.e. both consonantal and vowel strong terminations क्रीणाति, अक्रीणात्, क्रीणातु, क्रीणानि etc. and also क्रीणै, क्रीणावहे, क्रीणासहे before Atmanepadi vowel strong terminations.

In the Atmanepadi also, क्रीणी and क्रीण् are the bases before consonantal and vowel weak terminations. Hence the forms क्रीणीते etc and क्रीणाते etc.

Similar roots

No. 3. प्री 9. U. P. to please.

No. 4. " A.

No. 5. श्री 9. U. P. to cook.

No. 6. " A.

No. 7. मी 9. U. P. to kill.

No. 8. " A.

No. 9. मी 9. P. to choose. This has two forms मीणाति and मिणाति etc. throughout.

No. 10. क्षी 9. P. to kill. } like मी. 9. P.

No. 11. क्षी 9. P. to fear. }

No. 12. गी 9. P. to go Only गिणाति etc. i.e. one form the long ई being shortened.

No. 13. स्त्री 9. P. to adhere to. like गी 9. P.

No. 14. पू 9. U. P. to purify पुनाति } the long ऊ being
No. 15. " A. पुनीते } shortened.

No. 16. छ 9. U. P. to cut; छनाति etc like पू

No. 17. " A. छनीते

No. 18. धू 9. U. P. to shake; धुनाति etc. like पू

No. 19. " A. धुनीते

No. 20. यु 9. U. P. to bind; युनाति

No. 21. " A. युनीते

- No 22 सि 9 U P to bind, सिनाति
 No 23 , A सिनीवे
 No 24 बन्ध् 9 P to bind, बध्नाति. The Penultimate nasal
 is dropped
 No 25 मग्य् 9 P to Churn, }
 No 26 मग् 9 P to put to gether, } like बन्ध्
 No 27 धग् 9 P to loosen, }
 No 28 स्तम् 9 P to stop, like बन्ध् and also स्तम्भोति etc
 optionally 5th conjugation
 No 29 छम् 9 P to tremble छुभाति only

Similar roots

- No 30 भक्ष् 9 P to eat
 No 31 लिङ् 9 P to torment
 No 32 मृद् 9 P to press
 No 33 ह्य् 9 P to repeat
 No 34 पुप् 9 P to nourish
 No 35 दुर् 9 P to steal
 No 36 डर् 9 P to tear
 No 37 लिङ्कुष् to tear
 No 38 ग्रह् 9 U P to take hold of ग्रह्णाति } ग्रह् becomes गृह्
 No 39 A ग्रहीते } by सम्प्रसारण
 No 40 ज्या 9 P to become old ज्या becomes वि by सम्प्रसारण.
 No 41 ज्ञा 9 U P to know ज्ञानाति }
 No 42 A ज्ञानीते } ज्ञा becomes जा
 No 43 वृ 9 A to worship वृणीते
 No 44 क् 9 P to go कृणाति long क् is shortened
 No 45 कृ 9 U P to kill कृणाति }
 No 46 , A कृणीते } long क् is shortened
 No 47 वृ 9 P to utter a sound
 No 48 वृ 9 P. to grow old
 No 49 दृ 9 P to tear
 No 50 धृ 9 P to tear
 No 51 स्तृ 9 U P to cover
 No 52 , A
 No 53 पू 9 P to fill
 No 54 पू 9 U P to choose
 No 55 ,, A

Here under is a comparison of the forms of the roots of the 9th Conjugation. Here the roots take ना, नी and न् the case may be.

- (1) ना before consonantal and vowel strong terminations.
- (2) नी before consonantal weak terminations.
- (3) न् before vowel weak terminations.

The bases are as noted below :—

		Imperative 2nd singular.	
		Paras.	Atm.
I. Nos. 1 to 8.	क्री etc. U. क्रीणा-क्रीणी-क्रीण्	no change.	क्रीणीहि क्रीणीथ्व
II. „ 9 to 11.	श्री, क्षी, औ श्रीणा-श्रीणी-श्रीण् } All 9. P. त्रिशा-त्रिणी-त्रिण् }	two forms.	
III. „ 12 & 13.	री-ली 9. P. रिणा-रिणी-रिण् }	The long vowel is shortened.	
IV. „ 14 to 19.	पू-दू-धू पुना पुनी पुन्र } All 9. U.		
V. „ 20 to 23.	यु, सि. 9. U. युना युनी युन्र	no change.	
VI. „ 24 to 28.	बन्ध्-मन्ध्, म्रन्ध् } धन्ध् and स्तम्ध् }	all 9. P. बध्ना-बधी-बध्.	
		बन्ध् becomes बध् by dropping the penultimate nasal.	
		स्तम्ध् has स्तभोति also optionally 5th Conjugation,	
VII. „ 29 to 37.	धुर्, अद्, क्लिप्, एद्, इप्, उप्, सुप्, डप्, निष्ठा	all 9. P.	
		धुभा धुभी धुब्	
VIII. „ 38 & 39.	ग्रह् 9. U. गृहा गृही गृह् }	ग्रह् becomes गृह् }	
IX. „ 40.	ज्या 9. P. जिवा जिनी जिन् }	ज्या „ जि }	
„ 41 & 42.	ज्ञा 9. U. जाना जनी-ज्ञान् }	ज्ञा „ जा }	
X. „ 43.	वृ 9. A. वृणा वृणी वृण्	no change.	

XI	„	44	कृ 9 U	कृषा कृषी कृष्	} Shortening of the long कृ	
	„	45	} कृ 9 U	} like कृ above		
	„	46				
	„	47 to 50	कृ-कृ कृ-कृ all 9 P			
	„	51 & 52	स्तु 9 U			
	„	53	पृ 9 P			
	„	54 & 55	वृ P U			

The above analysis will convince the student that excepting the changes that some roots undergo before taking the terminations ना, नी and न्, all the 55 roots are similar in their final form. Thus all the 55 roots are finally reduced to only one type as already explained.

CHAPTER V

In the non Conjugational tenses and moods i.e. (perfect) सिद्ध, 2 Aorist लब्ध, 3 1st future लप्, 4 2nd future ल्यप्, 5 Conditional लृप् and 6 Benedictive आशीर्लिङ्, no Conjugational signs are added on न् in the four conjugational tenses लट्. Present tense लृट्. Imperfect tense लोट्. Imperative mood and विधिलिङ्. Potential mood. Hence these tenses are called non Conjugational tenses and moods. But there is another differentiation in these tenses and moods i.e. roots are divided into the following 3 classes.

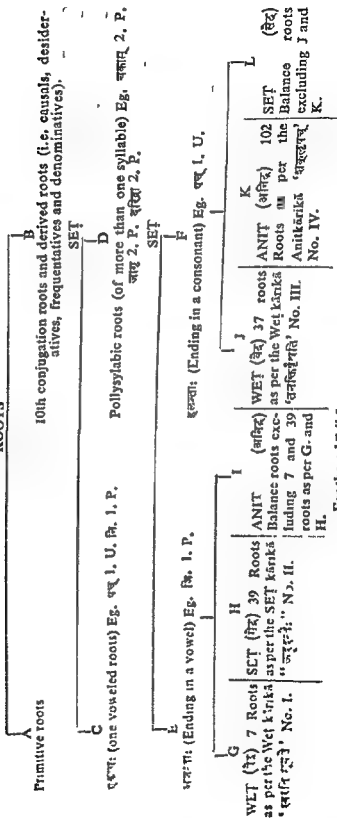
1 SET i.e. (सह changed to स+इट=सेट्) which means with इट् i.e. with इ

2 ANIT i.e. (न changed to अन्+इट्=अनिट्) which means without इट् i.e. without इ

3 WET i.e. (वा i.e. विकल्पेन+इट्=वेड्) विकल्प means 'doubt'. Hence वेड् means either with or without इट् i.e. with or without इ or optionally taking इ. Thus there are 3 classes of roots i.e. SET, WET and ANIT.

As a general rule SET roots take इ necessarily before all the terminations of the non conjugational tenses and moods which begin with any consonant except य. WET roots admit it optionally and ANIT roots do not admit it.

CLASSIFICATION OF ROOTS INTO SET, WET AND ANIT ROOTS

For these kārīkās see page 2.

N. B. The roots under each of the above headings viz. G. H. I. J. K. and L. are detailed below.

G. The 7 Roots as per the Wet Kārikā are (1) ॥ 1. P. (2) सू 2. A. (3) सू 4. A. (4) धू 5. U. P. (5) धू 5. A. (6) धू 9. U. P. (7) धू 9. A.

H I. Roots as per the kārikā are (1) यौति (2) व (3) एव (4) शी (5) सू (6) उ (7) छ (8) धि (9) दीर् 1. A. (10) शी 4. A. (11) धि 1. U. (12) वृ 9. A. and (13) वृ 5. U. Total 13 roots.

II. Roots ending in long ऊ

(1) कू 6. A. (2) कू 4. A. (3) धू 1. U. (4) धू 6. P. (5) कू 6. P. (6) कू 1. A. (7) कू 9. U. (8) कू 2. U. (9) धू 1. P. (10) कू 9. U. and (11) कू 6. P. Total 11 roots.

III. Roots ending in long ऋ.

(1) ऋ 9 P. (2) कू 6. P. (3) कू 9. U. (4) कू 4. P. (6) कू 9. P. (7) कू 1. P. (8) कू 6. P. (9) कू 9. P. (10) कू 9. P. (11) कू 3. P. (12) कू 9. P. (13) कू 9. U. (14) कू 9. P. and (15) कू 9. U. Total 15 roots. Total of I, II and III = 13 + 11 + 15 = 39 roots.

I. Balance roots are Anit.

J. The Wet roots under each Conjugation have been Collected together in one place in the Panoramic Table and they can be easily memorised by the student, by constant reference. See also pages 62 and 63 where the Wet roots under each conjugation have been mentioned separately in the remark's Column.

K The 102 roots as per the kārikā can be easily memorised.

L. Balance roots are Set.

(1) If the root does not end in any one of the 14 consonants referred in the Anit kārikā, the roots can be immediately declared as a Set root.

(2) There are also 217 roots which end in the above 14 consonants and which are Set roots.

N. B. The list of other 217 roots is appended. see the following table and the KĀRIKĀS for the SET, WET, and ANIT roots.

कारिका No. I.

कारिका for WET roots ending in a vowel.

स्वरतिः सूयते सूते ष्यमे ष्यमे च धूसु ।

कारिका No. II.

कारिका for SET roots ending in a vowel.

ऊदृदन्तेयौतिरुणसौदृस्नुनुशुधिडीदधिभिः ।

वृष्वृष्म्यां च विनैकाचोऽजन्तेषु निहताः स्मृताः ॥

कारिका No. III.

कारिका for WET roots ending in a consonant.

तनक्तिरुधतिद्यान्तौ धनक्तिध तनक्तिन ।

माष्टि माजंति जान्तेषु दान्तौ क्षिद्यति स्यन्दने ॥

रप्यतिः सेपतिर्षान्तौ पान्ताः पञ्चद वन्पते ।

गोपायतिस्त्प्यतिथ प्रपते रप्यतिस्तथा ।

मान्तौ शाम्यति क्षमतेऽस्तुते क्षिप्नति नश्यति ॥

शान्तास्त्रयोऽपासतिथ निष्कुणातिथ तथति ।

त्वक्षतिथ यकारान्ता ह्यप हान्ताथ गाहते ।

पदद्वये गूढतिथ ऋकारोपान्त्वगर्हते ।

सृहति तृहति हुणतयो वृहति मुहति ॥

स्वृहति स्निहति स्तुण्यत्यंते वेदका हि धातवः ।

अजन्तानां तु धत्येव घेद् स्वधन्यत्र सर्वदा ॥

कारिका No. IV.

कारिका for ANIT roots ending in consonants.

शक्स्त्वप् च मुचि रिच् वच् बिच् सिच् प्रच्छत्यञ् निजिमञ्जः ।

भञ्ज् भुञ्ज् भ्रञ्ज् मस्तिज यञ् युञ्ज् रुञ्ज् एञ्ज् बिजिर् स्वञ्जितञ्ज् सञ्जः ॥

धद् धुद् छिद् छिद् तुदिदुदः पयभिद् विद्यतिर्विन्द ।

शद् सदि स्विद्यतिस्कन्दि हदिक्षुप् क्षुधि पुष्यति ।

अन्धिर्धुंधिर्धु राधि व्यध् शुभः साधिसिध्वती ।

मन्वहन्तप् क्षिप् क्षुपितप् तिपस्तुत्पतिहप्यती ।

लिप् लुप् वप् क्षप् स्वप् सपि यभ् रभ् लभ् यम् नम् यमो रभिः ।

कुशिर्दक्षिदिशी दश् यश्च रिश्च दश् लिश् विश् स्पृशः कृषिः ।

स्विप् शृप् द्विद् डृप् पुष्य पिप् विप् जिप् शृप् क्षिप्यतयो पक्षिः ॥

वसतिर्दहदिदिदुदो नह् मिह् छह् लिह् बहिस्तथा ।

अनुदात्ता हलन्तेषु धातवो द्वयधिकं शतम् ॥

Meaning of karika for WET roots ending in a vowel i.e. Karika No I.

स्वरतिः i.e. सू 1. P. सूयते i.e. सू 4. A., सूते i.e. सू 2. A., पश्ये in the 5th Conjugation and नवसे in the 9th Conjugation, धूस् i.e. धू 5 U. and 9. U. The indicatory letter घ् used with the root घृ shows that घृ is उभयपदी.

Meaning of the *karika* for SET roots ending in a vowel
Karika No. II.

एकाचः (एक + अच् one vowel) i.e. those that have one vowel i.e. monosyllabic roots. अजन्तेषु i.e. अच् + अन्तेषु those that end in a vowel. ऊदृढन्तैः (ऊन् + ऋत् + अन्तैः) विना except i.e. excepting those that end in long ऊ and long ऋ and यौति i.e. यु 2. P. (2nd Conjugation roots ending in उ change the उ to औ) रु, क्षु, वी, लु, ड, छु all 2. P. धि 1. P. डीद् (इ shows that the root is exclusively Atmanepadi) श्रिभिः (instrumental plural of श्रि) वृत् (इ A. like वीद्) वृत् (इ U. like धृत्) वृत् वृत्भ्याम् इद् 9. A. वृत् 5. U. (Instrumental dual of वृद् and वृत्) विना excepting the roots enumerated above. निहताः as ANITS, स्मृताः are regarded. This means that those that are mentioned in the *karika* are SET.

Meaning of the *karika* for WET Roots ending in a Consonant
Karika No. III.

1. पान्तौ 2 roots ending in च्, तनक्ति 3rd singular of तञ्च्
 वृधति mf प्रश्च् 6. P. (प्रश्च् becomes वृश्च् by सप्रसारण) = 2 roots.

2. ज्ञान्तेषु among roots ending in ज्ञ्.

1. अनक्ति i.e. 3rd singular of अञ्च्	7. P.
2. तनक्ति	तञ्च् 7. P.
3. मार्ष्टि	मृच् 2 P.
4. मार्जति	मृच् 1. P. = 4 roots.

3. हान्तौ 2 roots ending in ह्.

1. ह्रियति	ह्रिद् 4. P.
2. स्वन्दते	स्वन्द् I. A. = 2 roots.

4. धान्तौ 2 roots ending in ध्.

1. रथ्यति	रथ् 4. P.
2. सेधति	सिध् 1. P. = 2 roots.

5. पान्ताः पञ्चैव = 5 roots ending in प्.

1. कल्पते	कल्प् I. A.
2. गोषायति	शप् I. P.
3. वृष्यति	वृप् 4 P.
4. लपते	लप् 1. P.
5. हृष्यति	हृप् 4. P. = 5 roots

6. शान्तौ 2 roots ending in म्

1. क्षाम्यति	क्षम् 4. P.
2. क्षमते	क्षम् 1. A. - 2 roots

7. शान्ताः त्रयः = 3 roots ending in श्

1. अस्तुते	अश् 5. A.
2. क्षिप्रनाति	क्षिप् 9. P.
3. नश्यति	नश् 4. P. = 3 roots

8. अथ after these षकारान्ताः those ending in ष्

1. अक्षति	अक्ष् 1. P.
2. निष्कुण्णाति	निष्कुण् 9. P.
3. तक्षति	तक्ष् 1. P.
4. त्वक्षति	त्वक्ष् 1. P. = 4 roots

9. अथ हान्ताः then those ending in ह्

1. गाहते	गाह् 1. A.
षद्वये गूहति = in both षद i.e. ² गूह 1. P. and ³ गूह 1. A.	
उपान्त्य ऋकारः penultimate ऋ 4 गूहते = गूह 1. A.	
5. गूहति	गूह् 6. P.
6. गूहति	गूह् 6. P.
7. मुहति	मुह् 4. P.
8. गूहति—	गूह् 6. P.
9. मुहति—	मुह् 4. P.
10. स्तूहति—	स्तूह् 4. P.
11. स्निहति—	स्निह् 4. P.
12. स्तूहति—	स्तूह् 4. P.

एते वेदकाः These are wet roots.

i.e. Roots ending in च् ज् ढ् घ् प् म् श् ष् and ह्

$$2+4+2+2+5+2+3+4+12 = 36 \text{ roots}$$

$$+ \text{गूह् 6. P.} = 1$$

Total 37 roots

The above ending consonants may be memorised by the short Karika below चञ्जदा । पञ्चषट् = 9 consonants

कारिका No. IV

Meaning of the Karika for Anit roots

शक् ५ P ३ denotes that the root takes the II variety of Aorist

मुचि — मुच् 6 U ३ denotes that च् is inserted before the final consonant of the root मुखति-चे

पद्य — पद् 4 A } य the sign of the 4th conjugation has been
पुष्य — पुष् 4 P } added

छिप्यति etc 4th conjugation 3rd singular of छिर् 4 P etc
वसति — वस् 1 P

विनद् — विद् 7 A न the conjugational sign of the 7th conjugation has been inserted

Thus it is easy to recognise the roots

इलन्तेषु among consonant ending roots

द्वयधिकं घटं घातव = 102 roots

(NB घटम् = neuter and singular and it is used with घातव masculine plural without its number and gender being changed (See under Declension)

अनुदात्ता = Anits

The following is the list of 102 Anit roots as per the Anit Karika (कारिका No IV). The order of the roots as enumerated in the Anit Karika has been followed in this list also, so that the student may easily remember the Karika

No	Ending consonant	Roots	No of roots
1	क —	शक् 5 P	1
2	च् —	पच् 1 P, मुच् 6 U, रिच् 7 U, वच् 2 P बिच् 7 U, सिच् 6 U	= 6
3.	छ —	श्रच्छ 6 P	= 1

Ending consonants क् च् छ् ज् झ् ञ् प् भ् म् न् य् र् ल्
 $1+6+1+15+15+11+2+13+3+4$
 $+10+11+2+8 = 102$

N. B These numbers are identical with the numbers of the ending consonants given below

How to distinguish SET, WET and ANIT roots

- (1) If the root ends in a vowel, see if it is included in the list of 7 WET roots under G in the table of SET, WET and ANIT roots as per the Karika for WET roots

‘स्वरहितसूयते—’

- (1) स् 1 P 120
 (2) सू 2 A, 11
 (3) „ 4 A 11
 (4) सू 5 U P 5
 (5) „ A 3
 (6) सू 9 U P 26
 (7) „ A 8

—————
 Total 7 Roots
 —————

- (2) If it is not included in the above 7 roots, See if it is any of the following 39 roots (under H in the table) as per the SET karika. The Karika individually enumerates all the SET roots ending in क्, छ्, च् and वृ 5 U and वृ 9 A but only mentions ऊद्दन्ते, i.e., roots ending in long ऊ and ऋ. Hence these latter roots i.e., 15 roots ending in long ऋ and 11 roots ending in long ऊ are given below in detail,

The 13 roots enumerated in the Karika are also noted down separately. for easily remembering them, even without the necessity of memorising the Karika.

Roots ending in	Roots ending in	Roots ending in	Roots ending in	Roots ending in
इ	ई	उ	ऊ	ऋ
1 इ 1.P. 83	1 छी 2.A. 7	All 2 P.	1 कृ 6.A.	1 ऋ 9.P.1
2 इ 1.U.P.82	2 छी 1.A. 97	1 यु 1	2 कृ 4.A.	6 2 कृ 6.P.19
	3 , 4.A. 5	2 यु 2	3 कृ 1.U.P. 98	3 , 9.U.P.2
		3 छ 3	4 , 6.P.	4 4 कृ 1.P. 36
Total 2 roots	Total 3 roots	4 छ 4	5 कृ 6.P.3.	5 , 4.P. 23
			6 कृ 1.A. 99	6 , 9.P. 4
—	—	5 छ 5	7 कृ 9.U.P. 10	7 कृ 1.P. 85
		6 कृ 6	8 कृ 2.U.P. 15	8 कृ 6 P.
			9 कृ 1.A	9 कृ 9 P.
			10 कृ 4.A	10 कृ 9 P.
			11 कृ 1.A	11 कृ 3 P.
				12 , 9 P.
				13 , 10 U.
				14 कृ 9 P.
				15 कृ 9 P.

3. If it is not included in the above two classes i.e. 7+39 roots as per G & H, the root is ANIT by a process of elimination.

As regards consonant-ending roots.

See if the root is included in any one of the 37 roots as per the WET Karika (No III).

Even without memorising the WET Karika, the student will be able to recognise the 37 roots by constant reference as these WET roots have been separately collected and treated in each conjugation in the Panoramic table, and also in all the rules for the Perfect, PP gerunds in *त्ता* and *य*, Benedictive, Passive etc. The WET roots in each conjugation, both under Parasmaipadi and Atmanepadi have also been entered in detail, in the table of roots, conjugated in the several conjugations.

If the root is not included in any one of the 37 WET roots referred to above, see whether the root ends in any one of the 14 consonants included in the ANIT Karika for 102 ANIT Roots (कारिका No IV)

The following short karika facilitates remembering the 14 consonants mentioned above

कचछज ङघनवा ममदा धमदा ञमात् ।

कचका-गणटा राण्डी गघमा टमजा ह्युता ॥

1+6+1+15+15+11+2+13 +3+4 + 10 + 11 +

2+8

= 102

The first half of the above short Karika gives in alphabetical order, the ending consonants of the roots i.e. 14 Consonants included in the Karika for the 102 Anit roots i.e. first those that end in क the first consonant in the alphabet then those that end in च and so on. If any consonant has not been included, it means that the root ending in that consonant is not Anit and as we have already eliminated the 37 consonant ending Wet roots, it is only SET by a process of elimination.

In the 2nd half of the Karika the letters क च का etc indicate the numbers of roots ending क् च् छ् etc as per the first half. Thus, the number of roots ending in क् is क i.e. 1, as क is the first consonant, the number of roots ending in च् is च=6 as च is the 6th consonant, and the number of roots ending in छ् is छ i.e. 1, and so on till the last consonant ह् the number being ह् i.e. 8, as ह् is the 8th consonant. If these numbers in the second half are added together we get the total No. 102 which is the total number of Anit roots, as per the Anit Karika.

Again, If the ending consonant is not included in the list of 14 consonants referred to above, i.e. if it is any one of the following 19 consonants viz. ख, ग, घ, ङ, च, छ, ज, झ, ञ, ट, ठ, ड, ढ, न, त, प, फ, ब, भ, म, it is SET. This is also a very useful device as if the root ends in any one of the above 19 consonants, you can immediately declare that the root is SET even without the necessity of seeing whether the root in question is included in the list of 102 Anit roots as per karika No. IV.

As a matter of fact there are about 120 such SET roots ending in these consonants.

A detailed list of all Set roots treated in the Panoramic table is given in Vol. II.

It will thus be seen that the method explained above completely simplifies the classification of roots into Set, Wet and Anit, which is usually regarded as very complex.

The undernoted statement shows the total number of Set, Wet and Anit roots (i.e. 7 vowel-ending and 37 consonant ending roots).

By a glance at the above statement, the student is enabled to get the Wet roots under each conjugation, easily impressed in his mind, as they are entered in the remarks column of the Table, under each conjugation separately.

It will also be noted that the 7 Wet roots ending in vowels, have been distinguished by serially numbering them.

It may also be borne in mind that there are 379 Set against only 288 Anit roots, totally i.e. Set roots are more numerous than Anit roots.

List of the 217 Set roots ending in the 14 consonant as per the Anit Karika viz. क, ख, ए, च, द, ध, न, प, म, य, र, ल and ह.

N.B. The numbers noted against roots in the undermentioned list, denote the serial numbers of the roots in the Panoramic Table.

Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in
4 P	4 A	रात्रि U. 50.	7 P.	दध 20	मन् U. 31.
रात्रि 34	शुचि U 3.	तिन् 74.	नृद U 6	मर्ध 35.	शान् U. 79
1. A	Total 14	तिन् 76	छद् U 7	माध 37.	गान् 80
रात्रि 11		मन् 95	9 P	गध 38.	शान् U 81
अह् 18.		2 A	यद् 23	राध 66.	4. A.
लोह 58		रात्रि 10.	1 A	वध 78	नन् 8.
4 U A	ह	6 A	दद् 3.	उध U 82.	8. A.
रात्रि 1	1. P	लस्त्र 2.	गन्द 6.	दृध 92.	नन् U. 1.
Total 5	वाञ्छ 44.	मिन् 3	गन्द 7	हृ 94	मन् 2
	मुञ्छ 54	Total 19	स्वन्द 8.	7. A.	नन् 3.
	6 P.		क्रिन्द U 14	उन्ध 1.	गन् U 4
	कञ्छ 21		स्वाद 42	Total 14	Total 20
	विञ्छ 22	द	ह्लाद् 45		
1 P	Total 4	1 P	सुद् 59	न	प
चर्च् 35		गद् 1	सुद् 83.		
मात्र U. 41	ज	रद् 7	द्विद् 88	1. P.	1. P.
अर्च् U. 72.	1. P.	नद् 8	मिद् 89	धन 5.	जर 6.
कुच् 92.	रात्रि U. 26	गद् 32	रिद् 90.	स्वन 16	लर् 12.
शुन् 94	नर् 19.	गद् 33	7 A	गन् U 17.	जन्ध
4 P	तर्ज 36.	साद् 43	वर् U 2	शान् 113. U.	धूर 115.
शुच् U. 12.	गर्ज 37	निन्द 58	Total 32	शान् U 114.	उर् 11.
6 P	गर्ज 37	मन्द 59		पन् with	कृ 13.
कुन् 11	कृन् 51.	कन्द 60	धू	आन् 117.	6 P.
अन् 63	सस्त्र U 66	क्रिन्द U 61.	1 P.	2 P	नृ 15.
7 P	अर्ज 73	अर्द् 71	सिध 87.	अन् 8.	1. A.
पृच् 3.	अन् 81	वद् 80	उध U 100	8 P.	धन् 4.
1. A	7 P	2 P.	4 P	नन् U. 1	पृ 75.
अर्च् U 19.	रद् 4	रद् 10	क्र 16.	नन् 2.	4 A.
मात्र U 41.	विन् 5	विद् 13	5. P	मन् U. 3	दोर् 9.
हच् 80	1 A	4 P	क्र 2.	1 A.	
2. A.	मस्त्र U 34	मिद् 6	1 A.	पन् 21	Total 10
	आन् 49	मद् 33.	to bet		

Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in
अ	आचम् 76	1.A.	इप् 103.	4 A.	खंस् 28
4.P.	अम् 78.	अंस् 26.	इप् 104.	अप् U.4.	अस् 29.
उम् 10.	अम् 79	दाश् 43.	इप् 105.	6 A.	अलस् 30.
उम् 15.	4.P.	काश् 44.	अप् 106.	उप् 4.	भास् 39
5.P.	अम् 27.	भ्लाश् 48.	इप् 107.	Total 33	2.A.
दम् 4	अम् 28.	आश् 47.	4 P.	स	भाशास् 1.
6.P.	अम् 29	2.A.	इप् 7.		आस् 2.
उम् 1.	दम् 30.	ईश् 3.	रिप् 8.	1.P.	वस् 6.
9.P. 1.	तम् 31.	4.A.	रप् 9.	लस् 14.	Total 11
उम् 14.	थम् 32.	किश् 2.	उत्तर 14.	हस् 24.	
स्तम् 15.	1.A.	काश् 7.	अप् U.17.	अंस् 65.	इ
A.1.	अम् 73.	Total 14	लप् 18.	2.P.	1.P.
पुणम् 1.	Total 12		इप् 21.	अप् 10.	अई 74
स्तम् 16.		इ	5.P.	अस् 14.	9.P.
जम् 17.	श	1.P.	अप् 3.	आश् 16.	अई U.13.
अम् 24.		अप् 4.	6.P.	अकास् 17	1.A.
उम् 87.	2.P.	अप् 13.	इप् 2.	4.P.	राद् 31
उम् 91.	अश् 12.	अप् 53.	मिप् 8.	अप् 24.	अई 36
Total 12	4 P.	किप् 88.	अप् 79.	अप् 25.	ईश् 69
	उत्तर 19.	रिप् 89.	अप् 20.	अप् 26.	ऊद् 71
	अश् 20.	इप् 90.	अप् 21.	7.P.	9.A.
म	अश् 22.	उप् 96.	उत्तर 22.	हिप् 1.	अई U.7.
1.P.	6.P.	उत्तर 97.	1.A.	1.A.	
अम् 25.	पिश् 14.	उत्तर 98.	भाप् 40	आसेत् 5.	Total 7
अम् 75.	9 P.	उत्तर 99.	इप् 68.	अंस् 25.	
	अम् 12.			अंस् 27	

Ending in	इ	5	Ending in	इ	12
"	उ	14	"	अ	12
"	ए	4	"	इ	14
"	अ	19	"	ए	33
"	इ	32	"	अ	21
"	ए	14	"	इ	7
"	अ	20			
"	इ	10	Grand Total		217

It will be seen that the highest number is 33 and the lowest is 4. The ending Consonants of the roots have been arranged in the descending order of the numbers

प्	33	प्	10
क्	32	क्	7
ख्	21	ख्	5
ग्	20	ग्	4
ङ्	19		
घ् ञ् झ	14	Total	14 Consonants
भ् म्	12		

Detailed statement of SET, WET and ANIT roots conjugated in conjugations one to nine, both Parasmaipadi and Atmanepadi.

Conjugation	No. of roots			Total	Remarks
	SET	WET	ANIT		
1. P. 1. A.	117 99	8 7	63 27	188 133 } 321	Wet roots in 1. P. are 118 to 125 = शुप्, सिप्, लृप्, मृत्, शुद्, त्वम्, तत् and अम्. 1. P. is predominantly SET. WET roots in 1. A. are 106. कृप्, तृप्, क्षम्, शुद्, छद्, गह् and स्यन्द्. 1. A. also is predominantly SET.
2. P. 2. A.	19 10	1 1	29 8	49 19 } 68	सू 2. P. (20) is the only WET root. 2 P. is predominantly ANIT. There is only one WET root i.e., सू 2 A. (11),
3. P. 3. A.	1 0	0 0	12 8	13 8 } 21	There is no WET root in 3. P. वृ (1) is the only SET root. This is predominantly ANIT 3.A. All the roots of 3. A. are ANIT.
4. P. 4. A.	35 18	10 1	18 19	63 30 } 93	4. P. roots 36 to 45, i.e. 10 roots are WET हुद्, मुद्, लिद्, लृद्, एर्, एर्, लिद्, एर्, क्षम्, and नृ. 4. P. has the greatest number of WET roots. 4. P. is predominantly SET like 1. P. and 1. A. 4.A. गृ (11) is the only Wet root. 4.A. is predominantly Anit.

Conjugation	No of roots			Total	Remarks
	SET	WET	ANIT		
5. P. 5 A	4 1	1 2	13 7	18 10 } 28	5. P धू (51) is the only Wet root 5 P is predominantly ANIT like 4.A. 5 A अद् (2) and धू (3) are the only two Wet roots 4. A is also predominantly Anit like 5 P
6 P 6 A	24 5	6 0	25 15	55 20 } 75	6. P, 25 to 30 वृद्, वृद्, वृद्, वृद्, वृद् and मरद् i.e. 6 roots are Wet 6. A, No Wet root 6 A is predominantly Anit
7. P 8 A	7 2	3 0	11 10	21 12 } 33	7 P ३ to 10 अद्, तद्, and तद् = 3 roots are Wet 7. P. is predominantly Anit इद् and वृद् are the only Set
8 P 8 A.	7 8	0 0	1 1	8 9 } 17	8 P. and 8. A. have no Wet roots and have only one Anit root. They are essentially Set

Conjugation	No. of roots			Total	Remarks
	SET	WET	ANIT		
9. P.	23	3	14	40	9. P. 24 to 26 = 3 roots निष्कृ, क्षिप् and धृ are Wet 9. P. is essentially Set. 9. A, धृ (18) is the only Wet root. 9. A, is equally Set and Anit Wet roots ending in a vowel = 7 do ending in a con- sonant = 37 — Total 44 —
9. A.	7	1	7	15	
	379	44	288	711	

Wet roots ending in a
consonant,

1. P.	7
1. A.	7
2. P.	1
4. P.	10
6. P.	6
7. P.	3
9. 3.	3
Total	37

CHAPTER VI

Aorist

The terminations of the different varieties of Aorist are given below

1st variety

	S	D	P	
3	त्	ताम्	उम्	This variety is only Parasmaipadi
2	त्	ताम्	म्	The terminations are the same those of the Imperfect 1st group except <u>उम्</u> for <u>अम्</u>
1	अम्	व	म	

2nd and 3rd varieties

Parasmaipada			Atmanepada		
S	D	P	S,	D	P
3	त्	ताम्	अत्	इताम्	अन्
2	त्	ताम्	त	इषाम्	एवम्
1	अम्	व	म	इ	महि

These terminations are the same as those of the Imperfect tense 1st group both in the Parasmaipadi and Atmanepadi:

Fourth Variety

3	सीत्	स्ताम्	सु	स्व	सीताम्	मन्
2	सी	स्ताम्	स्व	स्वा	सीषाम्	भवम्
1	गम्	स्व	स्व	षि	स्वहि	स्वहि

Same as those of Imperfect tense 1st group with उम् for अम्
 स् is prefixed to the terminations The 2nd and 3rd person singular terminations are सी and सीत् See also VI variety for सी and सीत् (1) The terminations are the same as those of the Imperfect 2nd group (2) स् is prefixed to the terminations

Fifth Variety

3. ईत्	इष्टम्	इष्टुः	इष्ट	इष्टायाम्	इष्टत
2. ईः	इष्टम्	इष्ट	इष्टाः	इष्टायाम्	इष्टम्
1. इष्टम्	इष्ट	इष्टम्	इष्टि	इष्ट्वहि	इष्ट्वहि

Same as those of the Imperfect 1st group with उत् for अन्. इष्ट् (i.e. स् along with the augment इ which Set roots admit) is prefixed to the terminations. The 2nd and 3rd person singular terminations are ईः and ईत्. (1) The terminations are the same as those of the Imperfect II group. (2) इष्ट् (i.e. स् with the augment इ) is prefixed to the terminations

Sixth Variety

3. सीत्	सिष्टम्	सिष्टुः	This variety is only Parasmaipadi		
2. सीः	सिष्टम्	सिष्ट	Same as those of the Imperfect I group with उत् for अन्.		
1. सिष्टम्	सिष्ट	सिष्टम्	See also IV variety.		

(1) सिष्ट् is prefixed to the terminations (2) The 2nd and 3rd person singular terminations are सीः and सीत् (See IV variety also for सीः and सीत्)

Seventh Variety

3. सत्	सताम्	सन्	सत्	सताम्	सन्त
2. सः	सत्	सत्	सताः	सताम्	सन्तम्
1. सत्	सत्	सत्	सि	सावहि	सामहि

1. The terminations are the same as those of Imperfect I group.

2. स is prefixed to the terminations.

3. सत्, साम, सत् and सन् are peculiar.

1. The terminations are the same as those of Imperfect II group.

2. स is prefixed to the terminations.

3. स is prefixed to the final त in the 3rd plural.

4. सि the first person singular termination = irregular.
As regards the classification of the different seven varieties, the following hints will be of great use to the student

1. If the variety has the Imperfect form i.e. if it ends in त् (Parasmaipadi) or त् (Atmanepadi) apply the following test
(1) If it has reduplication, it belongs to the III variety, E.g.,
द्यु 1 P 140-अद्युवत्

There are only 4 necessary and 2 optional roots belonging to this variety and they can be easily remembered

Necessary roots,

$\left. \begin{array}{l} \text{द्यु 1.P 141} \\ \text{द्यु 1 P 140} \end{array} \right\} \text{ANIT}$
 $\left. \begin{array}{l} \text{धि 1 U P 82} \\ \text{कम् 1 A 73} \end{array} \right\} \text{SET}$
 कम्—अचीकमत
 अचकमत
 = 4 necessary roots

Optional roots

धे 1. P Anij, 146, — अद्यत्

धि 1 P Set 83 — अशिधिमत् = 2 optional roots

(2) If it is Parasmaipadi it belongs to the I variety. There are only 7 necessary roots and 5 optional roots belonging to the I variety which also can be easily remembered by the undernoted Karikas

Necessary roots

गाति स्था धु पा भूम्य सिच । i.e. गा, स्था, धु, पा and भू i.e.

(1) इ 2.P 35 (substituting गा in the aorist)

(2) स्था 1 P 127

धु verbs (3) दा 1 P 128, 3 U P. 6

(4) धा 3. U P 7

(5) दो 4 P. 49

(6) पा 1 P. 126

and (7) भू 1.P 84 = 7 roots.

(NB. धु verbs are - दा 1 P 3, U., धा 3 U. दो 4.P., दे 1 A., and धे 1.P. = 5 roots But as दे 1 A. is Atmanepadi and this variety is only parasmaipadi and as धे 1.P. has been included in the list of optional roots (see below) the both have been excluded from the list of necessary roots

OPTIONAL ROOTS

विभाषा (optionally) प्रा-भेदं शास्त्रतः । i.e. (1) प्रा 1.P. 131 (2) धे 1.P. 146. (3) सो 4.P. 47. (4) छो 4.P. 46 and (5) छो 4.P. 48 = 5 roots.

If it is not included in the list of roots as per the above 2 varieties (i.e. $4 + 2 = 6$ roots of the III variety, and $7 + 5 = 12$ roots of the I variety, it belongs to the II variety, by a process of elimination.

106 roots belong to this variety as noted below :—

- (1) Atmanepadi roots = 7
- (2) Parasmaipadi necessary roots = 59
- (3) „ optional „ 25
- (4) Atmanepadi roots becoming Parasmaipadi, when they take this variety (All 1.A. Set 13 and We 2 root) = 15 i.e. $7 + 59 + 25 + 15 = 106$ roots.

I class. This variety i.e. II variety is mostly Parasmaipadi as has already been stated above, but contains only 7 Atmanepadi roots viz.

1. हे 1. U. P. 145 becoming ह्व्.
2. ह्या (substitute of च् 1. A. 19) becoming ह्य्.
3. च् 1. P. 43 (substitute of दू 1. U. P. 15. A. 8) becoming चोच्.
4. ऋ 3. P. 81 with सम्—3. A.
5. अस् 4. P. 14 with परि 4. A. becoming अर्य्.
6. लिप् 6. U. P. 49.
7. सिच् 6. U. A. 15.

II class. The 50 necessary roots of the II class can be easily remembered by the following karikas (by author)

॥ 170 187 171 165 144 43 16

पद छ् गम् धस् शद् ॥ च् शास् । = 8 roots. Except च्, शास् 1. P.

all others are 1. U. हे is 1. U. P.

34 11
रुधाति ह्यति समति च ॥

रुधा is 2 U.P. ऋ and ह्य are 3. P. = 3 roots.

32 24 42 33 57 56

शक् अण् लृट् क्तिद् मद् स्विद् सिधः । All 4 P. except शक् 4 U. = 7 roots.

18 54 39 65 31 1

कप् कृप् क्षप् क्षृप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4. P. = 6 roots.

18 10 28 44 31 30

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4. P. = 6 roots.

27 29 38 22 19 45

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4 P. = 6 roots

32 18 53 50 14 51 21

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4. P. = 7 roots.

26 37 37 38 39

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4 P. = 6 roots.

18 16 46 51 49

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ क्षप् क्षप् both 5 P. = 5 roots
Other roots are 6 P.

48 34 47 21 20

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ क्षप् क्षप् both 7 P = 5 roots.
Other roots are 6 P

i.e. $8+3+7+6+6+6+7+6+5+5$ = 59 roots.

III class Karikas for the 25 optional roots (author)

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ All 1 P. = 7 roots

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ क्षि क्षि 3 UP क्षि 4 UP. = 7 roots
Other roots 4 P.

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ क्षि 4 P Other roots 7 UP = 7 roots

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ क्षि 9 P. Other roots 7 UP = 4 roots
= $7+7+7+4=25$ roots

IV class : Karikas for the 15 Atmanepadi roots becoming
Parasmaipadi (Newly framed by the author)

90 86 85 93 94 92 83 91

स्विद् क्व क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ = 8 set roots

26 27 24 25 28 106 100

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ स्विद् and क्व
are wct. Rest are Set = 7 roots

All 1 A.

N.B. क्षि 1 A 90. is included in this class
while स्विद् 4 P. 57 is included in class
II above

$8+7=15$ roots
Atmanepadi

Peculiarities of this variety (II variety)

(1) Penultimate nasal of a root is dropped

घञ्	1 A 26 4 P 22	
खम्	9 P 15	
खन्द	1 P 185	
खम्	24	} All 1 A
खत्	25	
खत्	28	
खन्द	W 106	

(2) पत् 1 P 23, शात् 2 P 16, शि 1 P 83, become पद्, शिप् and श्व् (See also change of ह्वे, रुपा and वच् to ह्व्, रूप् and वोच् already mentioned)

(3) अ is dropped before अम्, अन् and अन्त and lengthened before व and म in Parasmaipad and वहि and महि in Atmanepad

VII Variety (1) If the form ends in क्षत् or क्षद् which also looks like Imperfect tense, it belongs to the VII variety (2) Also these roots have penultimate इ उ and ऋ and end in क्ष्, ए and ह्

There are only 13 necessary roots all Anṭ and 13 optional roots (5 Anṭ(s) and (8 Wṛ roots) to be remembered by the Kanikas (newly framed) by the author

Necessary roots

1 P 161 60 4013 6 P 6 P 4 A 6 P 6 P 41 1 U	
कुप् दिप् रिप् रुक्षिप् विप् त्विप् ॥ All anṭ	= 7 roots
47 17 45 15 4414 46-16 1 P 1 P 166	
त्रिप् दिह् रुह् लिह् मिह् रुह् ॥ 2 U All anṭ	= 6 roots

13 Anṭ roots

Optional roots.

1 P 169	
6 P 43 6 P 42 60 P 44 30 P 10 4 P 59 9 W 25 9 P W 24	
मृप् मृप् मृप् विप् विप् विह् विह्	
Anṭ 5	= 7 roots
विह् विह्	

1U 129

104 1 A 103 27 28 28

यद् यद् वृद् वृद् वृद् वृद् ॥

All we = 6 roots

Total 13 roots

NB निम् 1 P 88 to burn जलेषीत् is of V variety

निम् 4 P to embrace

VI Variety

If the form ends in सीत् and is only Parasmaipad it belongs to the VI variety. The IV variety has also सीत् as the 3rd person singular termination but the IV variety will end in पीत्, लीत्, वसीत्, लीत्, सीत् etc and not in सीत् as the VI variety does.

The roots belonging to the VI variety are of 4 classes

- I class. (1) रम् 1 A 130 with परि, वा, वि and अप to be remembered as पर्याप्परम् = 5 roots
 (2) यम् 1 P 186 (3) नम् 1 P 187. (4) ली 9 P 35
 (5) मि 5U, P 12.

- II class I and II conjugation roots ending in आ, ए and ऐ (see below) 1st conjugation 13 } = 26 roots
 2nd Conjugation ending in आ 13 }

- III class Other conjugation roots ending in आ. = 4 roots

Necessary roots Total 35 roots

- IV class Optional roots ending आ, ए, ऐ and ओ = 6 roots

Both Necessary and Optional roots Total 41 roots

Karika newly framed by the author for the II class

- 129 130 143 144 153 156 154 } II roots all 1 P + 2
 याा याा वे वे के के दे। = 7 roots } roots वे 1 U and वे
 155 147 152 148 151 149 } 1 U = 13 roots
 के के वे वे के के ॥ = 6 roots }

(5) तु 4.A. 12 substitutes इ optionally 'दीपजनमुपपूरिताविप्यादिभ्य अन्यतरस्याम्' इति चिन् वा स्यात्। Hence we have अवोधि and अयुद्ध युष् ॥ the only Anit root (of the group of दीपजन etc) and all the others are Set. Hence see the V variety for forms of other roots

V Variety

Set roots which do not take any of the preceding varieties take the V variety. Wej roots take this variety in their Set form. The 3rd person singular usually ends in ईन् in Parasmaipadī and in इष्ट in the Atmanepadī.

Peculiarities of this variety

	V variety	IV variety
(1) स्तु 2.U P 41 A 12 and
स्तु 5.U P 8 A 4 though
they are anit take इ
necessarily in the
Parasmaipadī and be-
long to the V variety
स्तु स्तु धृन्त्य परस्मैपदेण
इतीद	अस्तावीन्	अस्तोष्ट A.
In the Atmanepadī ॥ is not
taken
(2) हु 1.P 138 though anit
takes इ optionally and
hence belongs to both
the IV and V varieties
according to the same
rule	अवावीन्
(इष्टि)	अवीवीन्
(इवभावे)
(3) कम् 1.P 78 is set in
parasmaipadī and Anit
in Atmanepadī 'स्तुक्क्यो
रनालनेपदनिमित्ते'—	अक्यवीन्	अक्यस्त
(4) स्तु 5.U 17.9 Anit It
is Anit in parasmaipadī
but takes इ optionally
in Atmanepadī 'श्रुतय
समोपादे.'—इतीद	अस्तारिष्ट A
(इ ॥ taken and
there is युष्)	अस्तार्यीन् P
अस्तृन् A
(no युष्)

(5) वृ 1. U.I. Set 9 A. 6

Though it is set it takes

इ optionally as if it is
a वेत् root.

‘लिङ् सिचो रात्मने पदेयु’— वृष्ट् इन्म्यां ऋदन्ताच्च परयोः लिङ्सिचोः इदं वा स्यात् ।

वृ 5.U. 9A. and also roots ending in long ऋ take इ optionally in the Atmanepadi. (इद् एङ्गे ‘वृत्तो वा’ इति दीर्घः) Thus we have 3. forms in Atmanepadi and one form in Parasmaipadi.

वृ 5.U.	}	A. अनिद् एङ्गे	अहृत	Atmanepadi VI variety
9.A		इद् एङ्गे	अवरिष्ट अवरिष्ट	“ V
				optionally lengthening of इ.

वृ 5.U.P.	इद् एङ्गे	अवरिष्ट	Parasmaipadi V variety
			No lengthening of इ.

(6)	दीर्घ 9, 8 10 All 5.A and ताम् 1.A and प्याम् 1.A 60	} Substitute इ optionally for स्त 3rd person sin- gular termina- tion.	अदीयि	अदीयिष्ट
			अजनि	अजनिष्ट
			अपूरि	अपूरिष्ट
			अत्तायि	अत्तायिष्ट

(7) स्तु 9.U. 44 Set also takes 4 forms in the aorist, as noted below ;—

(1)	अस्तारीत्	P.	V variety
(2)	अस्तरिष्ट	A.	} V “ इ is optionally lengthened in the Atmanepadi ‘वृत्तो वा’
(3)	अस्तरिष्ट	A.	
(4)	अस्तीर्य	A.	
			by rule ‘नत्त इद्वातोः’

(8) वृ 9.U. 45 Set also, has 4 forms in the Aorist.

(1)	अवारीत्	P.	V variety, no optionally lengthening of इ in Parasmaipadi.
-----	---------	----	--

- (2) अवशिष्ट } A ॥ optionally lengthened in
 (3) अवशिष्ट } the Atmanepadi
 (4) अवशिष्ट } A Final long ॥ changed to ॥
 when it follows व्

(9) अञ् 7 P 8 though Wet has only ॥Set form and has no
 Anit form

'अञ्जे सिचि—'इतिनिलमिद । आशीत् V variety only

No IV variety

(10) Similarly वृ 5 U 53 Wet also takes only the V variety

'स्तु मु धूम भ्य परस्मैपदेयु' इति इद । अघावीत् V variety only

No IV variety in Pirasmaipadi

(11) Penultimate अ of roots beginning in any consonant and ending in a simple consonant (except र्-ल् takes इदि optionally,

Similar roots

EtG गद् 1 P 1 आदीत् } Roots I P No 2 to No. 17
 अगादीत् } वण्, मण्, भण्, घ्नन्, अर्, रद्, नद्, वद्, षद्,
 षद्, लर्, लृष्, लृश्, पष् स्तद् and रत्

(12) 8th conjugation roots take त् and या optionally for ॥ and वृ
 III Person singular II Person singular

तन् 8 U A 1 अतनिष्ट } अतनिष्ठा }
 अतत } अतथा }

(13) शुप् 1 P 118 (W) has 3 forms (1) अगोपीत् V variety Anit
 form

(2) अगोपीत् V " Set
 form without आय्

(3) अगोपादीत् V " do with
 आय्

(14) अर् 1 P 125 (W) has the same both in the IV and V varieties
 in the 3rd singular The difference is seen only in the dual,

3 d singular

3rd dual

आशीत्

आशाम्- IV variety

आशीत्

आशिशाम्- V ,

In this connection, the student is advised (with the help of
 the serial of the roots given for each root) to see the Aorist
 forms of the several roots as given in the Panoramic Table and

satisfy himself that the forms given in the Panoramic Table correspond to the rules given here. This will also enable him to remember the forms easily, by constant reference.

CHAPTER VII

THE TWO FUTURES AND THE CONDITIONAL

All the terminations in the two futures and the conditional are strong. (see the detailed statement of the terminations in the non-conjugational tenses and moods Chap. IV). Hence the final vowels and the Penultimate short vowels of roots take गुप्

There is no संप्रसारण in all the three futures. Hereunder is a list of the 79 roots the forms of which differ from those of the 1st future or the forms of which, in all the three futures, are peculiar.

(1) हृप् 6.P. (2) सृह् 1.A. 32. (3) कृप् 4.P. 10 6.P.1. (4) रिप् 1.P.89 4.P.8.

(5) हृप् 1.P.90 i.e. 5 set roots become Weṭ in 1st future and 4.P.9.

remain as Seṭ in 2nd future and conditional.

1st future	2nd future	Conditional
1. दधिता एछा	दधिष्यति	दधिष्यत्
2. सहिता सोढा	सहिष्यते	असहिष्यत
3. लोभिता लोभ्या	लोभिष्यति	‘तीपसहस्रमरपरिः’—इच्छत्यादेः परस्यतादे- रार्धधातुकस्येड् स्यात् ।
4. रेपिता रेछा	रेपिष्यति	‘वृद्धयः स्वसनो’—वृतादिभ्यः परस्मैपदं वा स्यात्स्ये सनि च ।
5. रोपिता रोछा	रोपिष्यति	‘न वृद्धयवतुर्भ्यः’—एभ्यः सकारादेशार्ध- धातुकस्येण स्यात्सजान्योरमावे ।

- (2) 1. A. Set roots वृत् 93, वृष् 94, शृष् 92 and 1. A. We; स्रन्द 106, i.e. these four roots, though they are Atma-nepadi, become optionally Parasmaipadi, in 2nd future and conditional and also reject इ though they are set —

1st future	2nd future	Conditional.
1 वृत् 1. A. (S) वर्तिता	वर्तिष्यते A, वत्स्येति P.	अवर्तिष्यत् A. अवत्स्येत् P.
2 वृष् 1. A. (S) वर्षिता	वर्षिष्यते A. वत्स्येति P.	अवर्षिष्यत् A. अवत्स्येत् P.
3 शृष् 1. A. (S) शर्षिता	शर्षिष्यते A, शत्स्येति P.	अशर्षिष्यत् A. अशत्स्येत् P.
4 स्रन्द स्रन्दिता स्रन्ता	स्रन्दिष्यते स्रन्स्यते } A. स्रन्स्यति P.	अस्रन्दिष्यत् अस्रन्स्यत् } A. अस्रन्स्यत् P.

- (3) कलृप् 1. A. (W) 100 becomes optionally Parasmaipadi and rejects इ in 1st future also.

“लुटि च कलृपः” — लुटि सप्तमोऽथ कलृपेः परस्मैरदं वा स्यात् ।

“हादि च कलृपः” — कलृपेः परस्य ताडेः सकृदादेराधिराद्युक्त्य चेन्न स्यात् ॥

1st future	2nd future	Conditional.
कलृप्. कल्पिता } A. कस्ता } कस्ता P.	कलिष्यते } A. कल्प्यते } कल्प्यति P.	अकलिष्यत् } A. अकल्प्यत् } अकल्प्यत् P.

- (4) वृ 5 U, P. 1 } and roots ending in long ऋ lengthen the
A. 2. }
9. A. 6. } intermediate इ optionally.

1st future	2nd future	Conditional.
वरिता } वरीता }	वरी (री) ष्यति } वरी (री) ष्यते }	अवरी (री) ष्यत् } अवरी (री) ष्यत् }

“वृतोवा” — इत् इधृभ्यां ऋ दन्ताच्च घातोः परस्मैटो दीर्घो वा ॥

List of roots

1. वृ 5 U, 2. वृ 9. A. 3. वृ 9 U. P. 9, A. 5, 4. वृ 1. P. 55,
5. वृ 1 P. 86, 6. वृ 4. P. 23, 7. वृ 9. P. 4, 8. वृ 6. P. 19

9. कृ 9. U. P. 2, 10. हृ 9. P. 5, 11. शृ 9. P. 6, 12. गृ 9. P. 3
13. वृ 3. P. 1, 14. पृ 9. P. 8, 15. स्तृ 9. U. P. 4. = 15 roots.

(5) गृ 6 P (S) Do. गरि (री) ता } गरि (री) ष्यति }
गलि (ली) ता } गलि (ली) ष्यति }

र = changed to ल optionally.

= 1 root.

- (6) Anit roots ending in ऋ and हृ 2 P admit इ in 2nd future and Conditional ("ऋद्वनोः स्वे")

ऋ = अर्ता अरिष्यति अरिष्यत्
हृ = हन्ता हनिष्यति हनिष्यत्

1. ऋ 1. P. 161	5. हृ 6 A. 7	9. वृ 6. A. 6	13. स्तृ 5. U. P. 17
2. " 3. P. 11	6. वृ 3. P. 12	10. शृ 1 U. P. 157	A. 9.
3. कृ 5 U. P. 18	7. " 6 A. 8	A. 122	14. स्मृ 1 P. 162.
A. 10.		11. " 3 U. P. 13	15. हृ 1 U. P. 159
4. कृ 8 U. P. 8	8. वृ 1 U. P. 158	A. 8.	A. 123.
A. 9	A. 121.	12. शृ 1 P. 160	16. हृ 2. P. 49.

- (7) One Wet root स्मृ 1 P. 120 admits इ necessarily in 2nd future and conditional.

स्मर्ता } स्मरिष्यति अस्मरिष्यत्.
स्मरिता }

- (8) वृ 6 A. Anit 9. becomes set in 2nd future and conditional.

N. B —वृ 6 A is Parasmaipadi in all the non-conjugational tenses and moods except the Aorist and benedictive ("ऋद्वनोः स्वे" इतीद).

वर्ता वरिष्यति अवरिष्यत्.

- (9) वम् 1 P. Anit 188 also becomes set in 2nd future and conditional.

वम् = वन्ता वमिष्यति अवमिष्यत्.

- (10) Set roots noted below become wet in 2nd future and conditional.

("सेडिचि कृतचृतघृतदृद्वृतः" एभ्यः परस्य विभिनस्य वादेशर्षाद्गुक्स्वेना स्यात्.)

1. कृत् 6. P. 17, 2. चृत् 6 P. 18. 3. छृद् 7. U. P. 7. 4. हृद्
7. U. P. 6. P. A. 2. 5. वृत् 4. P. 35.

= छृद् 7. U. P.	छादिता	छादिष्यति } छात्स्यति }	अच्छादिष्यत् } अच्छात्स्यत् }
A.	छादिता	छादिष्यते } छात्स्यते }	अच्छादिष्यत } अच्छात्स्यत }
= वृत् 4 P.	नतिता	नतिष्यति } नत्स्यति }	अनतिष्यत् } अनत्स्यत् }

- (11) ह् with अघि Ant 2. A. 18 substitutes ही optionally in the conditional.

अध्येता	अध्येष्यते	अध्येष्यत् } अध्यगीष्यत् }
---------	------------	-------------------------------

("हो वा छि")

Total 51 roots.

Other changes

- (12) छृद् 1. A (S) 32 } change the ह् to ओ when ह् is sub-
वृद् 1. U. (A) P. 181 } stituted This change is in 1st
A. 127. } future only. "सहिवहोरोदवर्षस्य—" ॥

सोढा

= 2 roots.

सोढा.

- (13) मृद् 9 U. (S) P. 13 lengthens the intermediate द् in all the
A. 7

three futures

"मरोडलिटि दीर्घः—" ॥

मृहीता

मृहीष्यति

अमृहीष्यत्—P.

मृहीता

मृहीष्यते

अमृहीष्यत्—A.

= 1 root.

- (14) दृदिता 2. P. (S) 19. drops its ण and takes द् in all the 3
futures.

दृदिता

दृदिष्यति

अदृदिष्यत्.

("दृदृदिष्यत्—")

- (15) ई of ली 9. P. (A) 32 is optionally changed to अ.

4 A. 30.

("लिया लीषते: ")

लाता }	लास्यति }	गलासत् }	P.
लेता }	लेप्यति }	गलेप्यत् }	
लाता }	लास्यते }		A.
लेता }	लेप्यते }		= 1 root.

(16) The Penultimate short ऋ of 4 Anit roots and two Wet roots is changed to ए optionally in all the three futures.

(“अनुदात्तस्य ऋपथयस्थान्यतरस्याम्”—। उपदेशे अनुदात्तः यः ऋदुपथः तस्य अम् वा स्यात् ह्रस्वादौ भक्तिरिति परे ।)

4 Anit roots	1st future	2nd future.
सृष् 6. P. 42.	सृष्टा	सृष्यति
	सृष्ट्या	सृष्यति.
मृष् 6. P. 43.	मृष्टा	मृष्यति
	मृष्ट्या	मृष्यति.
कृष् 6. U. P. 44 A. 19,	कृष्टा	कृष्यति
	कृष्ट्या	कृष्यति.
क्षृ 1. P. 170.	क्षृता	क्षष्यति
	क्षृता	क्षष्यति.

Two Wet roots

सृ 4. P. (W) 40	सृता }	तप्स्यति }	= Anit
	सृता }	सृप्स्यति }	
दृ 4. P. (W) 41.	तपिता	तपिष्यति	= Set
	दत्ता }	दप्स्यति }	= Anit
	दत्ता }	दृप्स्यति }	
	दपिता	दपिष्यति	= Set

(17) अस्त् 6. U. (A) P. 53. becomes अज् and अने in all the A. 20.

three futures. (‘अस्तो रोपथो रभन्यतरस्याम्—’ :

अस्तो रेफस्योपधायाश्च-स्थाने रमागमो वा स्यादार्धमातुके ॥)

अज्	अज्यति
अने	अनेति

- (18) ऊर्णु 2 U (S) P 7 becomes ऊर्णु and ऊर्णु in all the 3 futures ("विनाकार्णोः ऊर्णोरेरिङ्दिप्रत्यये षष्ठित्। भित्वाभावपक्षे उवर्त्त ॥)

ऊर्ण्विता (गुण)	ऊर्ण्विष्यति—ते
ऊर्ण्विता (उवर्त्त)	ऊर्ण्विष्यति—ते.

= 1 root

- (19) मर्त् 6 P (A) 52 मर्त् 4 P (W) 45; ण् is inserted in all the 3 futures ("मर्त्विजशोः—" इति गुप्)

मर्त्ता	मर्त्स्यति	
मर्त्ता	मर्त्स्यति.	= 2 roots

- (20) षत् 1 P (A) 180, षत् 1. P (A) 171 Final त् becomes ण्

षत्ता	षत्स्यति	
षत्ता	षत्स्यति	= 2 roots

("सप्तार्धघातुके"—सप्त त स्यात्सप्तार्धघातुके)

(21) Substitutes

1 षत् 2. A 19	Substitutes	ख्या } A U in all the कशा } 3 futures
		ख्याता क्ख्यास्यति-ते
		कशाता क्कशास्यति ते
2 षत् 2 P (S) 14	,	भू = भविता भविष्यति
3 षत् 2 U (S) P. 15 A 8	..	वच् वक्ता वक्ष्यति-ते
4, षत् 1 P. (S)	..	वी optionally भविता वेता.
5 षत् 2 P (A) 48 does not substitute षत् in the 3 futures		
अप्ता	अत्स्यति	आत्स्यत्.

NE—(1) 'वक्तिरुवाच'। अत्र भाष्यम्। स्वप्तादिरयमादेशः। अविद्वक्तापदे
"तस्य यो वा" इति स्थितम् (2) 'अस्तेर्भू—'। (3) 'एवो
वचि'। (4) 'अजेर्व्यघनपो'। अजेर्वी इत्ययमादेशः सप्तार्धघातुके
पञ्चमपक्षे वर्जयित्वा।

- (22) ऋत् 1. A (S) 72 is Atmanepadi when taking ईप् and becomes Parasmaipadi and takes गुण when not taking ईप्.

1st future	2nd future	Conditional
कृतीयिता } अतिता }	कृतीयिष्यते Atm. ईय् is taken अतिष्यति There is गुण. ईय् is not taken.	आतिष्यत् आतीयिष्यत.

See the forms of कृत् in the Panoramic Table for the non-conjugational tenses. “कृतेरीयत्—” । अर्धधातुक-विद्वत्तायामायादयो वा ।

- (23) कम् 1. A. (S) 73 is *Atmanepadi* both when taking अय् (“कमेर्गिष्”).

कमिता	कमिष्यते	अकमिष्यत्
कामयिता	कामयिष्यते	अकामयिष्यत्

See the Panoramic table I. A. 73 for the forms of कम् in the other non-conjugational tenses.

- (24) हुद्, मुद्, लिद्, स्तुद् All 4 P. W. 36, 37, 38 and 39 change their ह् to घ् or ढ् only in 1st future. Hence there are three forms in 1st future and two forms in 2nd future and conditional.)“वा हुइमुहणुइष्णिहाम्”—इति वा घः । वदभावे “होढः” इतिवः)

श्रोहिता	श्रोहिष्यति	मोहिता	लोहिता
श्रोग्धा	श्रोह्यति	मोग्धा	लोग्धा
श्रोदा		मोढा	लोढा

CHAPTER VIII.

Samprasāraṇa

Some roots change their semivowels य, र, ल and व to their corresponding vowels इ, उ, ऋ and ॠ respectively. This change which is called *Samprasāraṇa* may be regarded as the reverse of the change of इ, उ, ऋ and ॠ to य्, र्, ल् and व् respectively according to the Sandhi Rule “इको यणचि—” । There are 21 roots which undergo *Samprasāraṇa* change in different ways as shown below.

SAMPRASARANA

Serial No	Root	Perfect	Benedic- tive	Passive	Past Passive Participle	Gerund in ली	Gerund in य	Remarks Forms which do not take Samprasarana are underlined>
1	अद् 1 A	विद्यसे विद्यमाने	व्याक्रीष्ट	—	व्यसित			Root 1 & 2 take Samprasarana only in the Perfect and only in the reduplicative syllable both before strong and weak termi- nations
2	पुन 1 A 85	द्विरे विद्युमाने	चोतिषीट	पुन्यते	दुहित योहित	दुहिला योहिला	विपुल	
3	धि 1 P 83	दुगाव दुगुतु सिदाय सिदियगु	सदाव	द्यते	यन	श्विला	उच्छृय	Root 3 takes Samprasarana in the frequentative and the Per- fect In the perfect it takes Samprasarana optionally both before strong and weak termi- nations both in the reduplica- tive syllable and the semi vowel
4	गर 2 P 42	दुगाव दुगुतु	मुपाव	मुप्यते	मुप	मुवा	प्रमुव	It also takes Samprasarana in

SAMPRASĀRAṆA

Serial No.	Root	Perfect	Benedic- tive	Passive	Past Passive Participle	Gerund in लृ	Gerund in य	Remarks
5	वच् 2. P. 43	उवाच ऊचतुः	उच्यात्	उच्यते	उक्त	उक्त्वा	प्रोच्य	other cases i.e., Benedictive Parasmaipada, the passive, P.P., and Gerund in य. It has no Samprasāraṇa in gerund in लृ.
6	वद् 1. P. 80	उवाद ऊदतुः	उवात्	उद्यते	उदित	उदित्वा	अनूय	
7	वत् 1. P. 180.	उवास ऊपतुः	उवात्	उच्यते	उपित	उपित्वा	प्रोय	Roots 4 to 16 (1) take Sampra- sāraṇa in the reduplicative sylla- ble only before strong termina- tions and also in the semivowel before weak terminations in the Perfect and also in other cases.
8	वर् 1. U. P. 179.	उवाप ऊपतुः	उवात्	उच्यते	उप्त	उप्त्वा	प्रलुप्य	
9	वद् 1. U. 181 P. A. 127.	उवाह ऊहतुः ऊहे ऊहाते	उवात्	उहते	ऊढ	ऊढ्वा	उदुष्य	(2) No Samprasaraṇa in the Benedictive Atmanepadi. See roots 8, 9, 10, 11, 12 and 13.

(3) वे root 11 has no samprasaṛaṇa in the gerund in य.

(4) It has no Samprasāraṇa optionally in-perfect and has वचु- optionally etc. (3rd form in perfect) according to 'वेचः न संप्रसारणे लिट्'.

(5) Roots 13 to 15 take Samprasāraṇa in the conjugational tenses also both before strong and weak terminations.

(6) But वच् alone root No. 16 has no Samprasāraṇa in gerund in त्वा and takes Samprasāraṇa only before weak terminations in the conjugational tenses.

Forms of roots in conjugational tenses

प्रद्व P. गृह्णाति अगृह्णात् गृह्णातु गृह्णीयात्

A. गृह्णीते अगृह्णीत गृह्णीताम् गृह्णीत

व्याधू= विध्यति अविध्यत् विध्यतु विध्येत्

व्याच्= विचति अविच्यत् विचतु विचेत्

समिज्य	इष्टु	इष्ट	इज्यते	इज्यात्	इज्यते	इष्ट	इष्टु	समिज्य
—	—	—	—	यसीष्ट	—	—	—	—
प्रवाय	उत्वा	उत्	उज्यते	उज्यात्	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	वासीष्ट	—	—	—	—
आहूय	हुत्वा	हूत्	हूज्यते	हूज्यात्	—	—	—	—
—	—	—	—	ह्वासीष्ट	—	—	—	—
प्रतिगृह्य	गृहीत्वा	गृहीत	गृह्णीते	गृह्णीयात्	—	—	—	—
—	—	—	—	गृहीयीष्ट	—	—	—	—

यज् 1. U. P.	इयाज	इज्यात्	इज्यते	इज्यात्	इज्यते	इज्यात्	इज्यते	इज्यात्	इज्यते
178	इयजुः	—	—	—	—	—	—	—	—
A 128	इजे	—	—	—	—	—	—	—	—
—	इजाते	—	—	—	—	—	—	—	—
वे 1. U. P.	उवाय	उज्यात्	उज्यते	उज्यात्	उज्यते	उज्यात्	उज्यते	उज्यात्	उज्यते
143	उवायुः	—	—	—	—	—	—	—	—
P.	वधी	—	—	—	—	—	—	—	—
—	वधुः	—	—	—	—	—	—	—	—
A. 115	उजे	—	—	—	—	—	—	—	—
—	उजाते	—	—	—	—	—	—	—	—
वे 1. U. P.	उडाद	उजात्	उज्यते	उजात्	उज्यते	उजात्	उज्यते	उजात्	उज्यते
145	उदुवधुः	—	—	—	—	—	—	—	—
A. 117	उदुवे	—	—	—	—	—	—	—	—
—	उदुवाते	—	—	—	—	—	—	—	—
प्रद्व 9. U. 13.	उवाह	उजात्	उज्यते	उजात्	उज्यते	उजात्	उज्यते	उजात्	उज्यते
P.	उदुवधुः	—	—	—	—	—	—	—	—
A. 7	उदुवे	—	—	—	—	—	—	—	—
—	उदुवाते	—	—	—	—	—	—	—	—

19	अन् ७ P. 30	वक्थ वक्थतुः	सुप्तात्	पृथ्वते	वृण	नधित्वा	विट्त्व	strong and weak terminations like <i>व्यत्</i> and <i>दुत्</i> (Roots 1 and 2). But ज्य 9. P. (Root No. 18) has Samprasāraṇa in the conjugational tenses throughout.
20	अन् ७ P. 54	वक्थ वक्थतुः	पृथ्वीत्	पृथ्वते	वृष्ट	पृष्टा	आपृथ्व	
21	अन् ७ P. 6. U. 53	वक्थ वक्थतुः	सुप्तात्	—	—	—	—	
A.	—	वक्थ वक्थतुः	अक्षीत् अक्षीत्	—	—	—	—	
	—	वक्थ वक्थतुः	—	—	—	—	—	

Roots 19 to 21. 1. There is no Samprasāraṇa in the perfect
2. There is Samprasāraṇa in other cases except *वृत्* in gerund in *त्वा*. 3. There is Samprasāraṇa in the conjugational tenses also.

मत्त्

मत्त्

मत्त् P. A.

A comparison of the list of 102 roots as per the Anī कारिका with the list of ANIT roots as per the Panoramic Table the following facts are revealed.

- (1) 13 roots as noted below have not been included in the panoramic Table as they are unimportant.
 (1) रुक् 6.P. (2) हृक् 1.A. (3) राक् 4.P. (4) छुक् 6.P.
 (5) तिप् 1.A. (6) यम् 1.A. (7) रिक् 6.P. (8) र्हक् 6.P.
 (9) लिक् 6.P. (10) रिक् 1.U. (11) विप् 1.P., 9.P (12) क्षिप् 1.P. and (13) जिह् 1.P.
- (2) Out of the above 13 roots, 2 roots i.e. विप् 3.U. and राक् 5.P. have already been included in the कारिका. Even though a root belongs to more than one conjugation, it is counted only as one root. Hence only 11 roots (ie. $13-2=11$) have to be deducted from the total number of 102. Hence the balance is $102-11=91$ roots.
- (3) Again छुक् 4.P. and हृक् 4.P. ie 2 roots have been included as ANIT in the कारिका while they have been treated as WET roots in the Panoramic Table, according to Bhaṣyakara. Thus there are only $91-2=89$ roots as per the कारिका.

There are only 89 roots as per the detailed list of ANIT roots as per the panoramic Table also (See detailed list below).

- (4) The number of roots ending in some of the consonants are very few and can be easily remembered

Ending in	क्	रक्	1 root
	छ्	प्रच्छ्	,
	न्	मन्-हन्	2 roots
	म्	रम्-ल्गम्	(excluding यम्) not included in the Panoramic Table)
			2 roots.
	म्	गम्-जम्-यम्-रम्	— 4 roots
	ष्	षष्-वष्	2 roots

$\left. \begin{array}{l} \text{दृ} \quad \text{दृह्-दृह्-वृह् I conj} \\ \text{दिह् दुह् लिह् II conj.} \\ \text{नृह् IV conj.} \end{array} \right\} 7 \text{ roots}$

Thus the student has to remember only the balance roots ending in the other 7 consonants viz च् ज् द् घ् ण् श् and ण्

Thus the number of ANTI roots to be actually remembered by the student is reduced enormously

The following is the list of ANIT roots as per the Panoramic Table 1 P. Nos 163 to 188 = 26 roots

$\begin{array}{cccccccccccc} & & & & & & \text{U} & & & & \text{U} & \\ \text{दृश्, सद्, घद्, रुद्, कुश्, युष्, छप्, झप्, षप्, तप्, शप्, दह्, पच्,} \\ \text{भञ्, लञ्, यञ्, वप्, षप्, बह्, दश्, सञ्, रञ्, रुञ्, यम्, नम्, गम्} \\ \text{1 A Nos 124 to 133 = 10 roots} \end{array}$

$\begin{array}{cccccccc} \text{U} & \text{U} & \text{U} & & \text{U} & & \text{U} & \\ \text{भृ, घृ, वृ, बह्, स्वञ्, रञ्, रम्, शप्, रम् and लम्} \end{array}$

Out of these 10 roots 6 roots are Ubhayapadi, and they have therefore been excluded by underlining. Hence there are only 4 Atmanepadi roots. Thus the total I conjugation roots are 30
2.P. Nos 42 to 49 = 8 roots

$\begin{array}{ccccccc} & & \text{U} & & \text{U} & & \text{U} \\ \text{स्वप्, वञ्, दुह्, दिह्, द्विप्, लिह्, अद् and हृन्} \end{array}$

2.A Nos 14 to 17 = 4 roots

दुह्, दिह्, लिह्, द्विप् These have been excluded as they are

Ubhayapadi. Hence the total II conjugation roots are 8

3.P Nos 8 to 10 = 3 roots

निञ्, विञ्, and विप्

3.A, Nos. 5 to 7 = 3 roots

निञ्, विञ् and विप्

These are Ubhayapadi roots. Hence there are no ANIT roots in 3.A

4 P. Nos 50 to 63 = 14 root,

छप्, षप्, छप्, दुष्, कुष्, शप्, लिद्, भाच्, छृ, छिप्, क्षिप्, व्यप्, नह् and रञ्.

Out of the above 14 roots, रञ्ज् has to be excluded as it has already been included under P.I. roots. Thus the total number of 4.P. ANIT roots is 13.

4.A. Nos 12 to 21 = 10 roots.

सृप्, सृष्, सृज्, रञ्ज्, मन्, तन्, पद्, सिद्, विद् and नद्

Out of the above 10 roots, सृज्, सृप्, and रञ्ज् have already been included in 1.P. and नद् in 4.P. Hence there are only 6 roots in 4.A.

5.P. Nos. 13 to 16 = 4 roots.

राष्, साष्, आष् and अद्.

There are no ANIT root in 5.A.

6.P. Nos. 31 to 34 and 38 to 54 = 4 + 17 = 21 roots.

उद्, उद्, सद्, सद् || मुञ्, शिप्, दिग्, विग्, सृग्, मृग्, कृप्, घृज्, मुच्, सिच्, लप्, लिप्, चिद्, विद्, मस्, भस् and प्रच्छ्.

N.B. विद् 6.P. is Anit according to Bhāṣhyakāra but Set according to some. But विद् 6.P. has been excluded in the पारिका and here also. अद्, सद् and कृप् have already been included in 1.P., शिप् in 4.P. and चिद् in 4.A. Hence there are only 21-6 = 15 ANIT roots in 6.P.

6.A. 10 to 20 = 11 roots

उद्, उद्, शिप्, दिग्, मुच्, सिच्, लृप्, लिप्, विद्, कृप् and भस्.

All the above 11 roots have already been included in 6.P. Hence there are no ANIT roots in 6.A.

7.P. Nos. 11 to 21 = 11 roots,

रप्, सृज्, सृज्, रिच्, विच्, छिद्, छिद्, मिद्, मञ्ज्, शिप् and पिप्.

सृज् has already been included in 1.P. and सृज् in 6.P. Hence the total number of ANIT roots in 7.P. 11-2 = 9 roots.

7.A. Nos. 3 to 12 = 10 roots.

सृज्, सृज्, रप्, रिच्, विच्, छिद्, छिद्, मिद्, मिद्, and विद्

सृज् has already been included in 1.P. and सिद् in 4.A. and 6.P.

and the rest in 7.P. Hence there are no ANIT roots in 7.A.

8.P. and 8.A. There are no ANIT roots

9.P. वञ्च् 9.P. 4.U. is the only ANIT root.

Total number of ANIT roots,

Conjugation	Parasmaipadi	Atmanepadi	Total
1	26	4	30
2	8	—	8
3	3	—	3
4	13	6	19
5	4	—	4
6	15	—	15
7	9	—	9
8	—	—	—
9	1	—	1
Total	79	10	89

CHAPTER IX BENEDICTIVE

Terminations

	Parasmaipadi			Atmanepadi		
3	यात्	यास्ताम्	याधुः	सीष्ट	सीयास्ताम्	सीरन्
2	याः	यास्ताम्	यास्त	सीष्ठाः	सीयास्ताम्	सीभ्वन्
1	यासम्	यास्त	यास्त	सीव	सीवहि	सीवहि

All weak

All strong.

See the detailed table of terminations already explained

Rule I The Parasmaipada terminations are weak. Hence there is no गुण or वृद्धि in the Parasmaipadi except in certain cases.

Rule II. Set and wet roots take इ only before the non-conjugational terminations beginning with any consonant except य्. Hence there is no admission of the augment इ in the Parasmaipadi

But in the Atmanepadi इ is admitted and the terminations are strong. Hence there is गुण See rules 11a, 16, 23 and 23 (a) below.

Rule III. The अच् of the 10th conjugation is dropped in the Parasmaipadi but is retained in the Atmanepadi. Roots capable of taking गुण or वृद्धि in the conjugation tenses take them in the Benedictive.

चुर् . P. चोर्यात् (1) अच् is dropped and there is गुण.

A. चोरयिषीष्ट (2) In the Atmanepadi the अच् is not dropped there is गुण and इ is admitted.

क्षल् P. क्षाल्यात् Note dropping of अच् and वृद्धि.

A. क्षालयिषीष्ट Retention of अच्, वृद्धि and admission of इ.

Rule IV. Roots of the 10th conjugation take the usual substitutes.

ज्ञा P. ज्ञाप्यात् ज्ञाप् is substituted. अच् is dropped इ is rejected.

A. ज्ञापयिषीष्ट अच् is retained. इ is admitted. ज्ञाप् is substituted.

धू P. धून्यात् = धूर् is substituted. अच् is dropped इ is rejected.

A. धूतयिषीष्ट = धूर् is substituted. अच् is taken. इ is admitted

Rule V. Final आ, ए, ऐ and ओ not preceded by a conjunct consonant, is retained in the Parasmaipadi.

Ending in आ. पा 2.P. 30 पायात् पायास्ताम् पायासुः

Similar all 2.P. या 21. भा 22, रा. ता. ला, मा Nos. 25 to 28 and दा 31.

Ending in ऐ. All 1.P. कै, वै, दै Nos 153 to 155,

Ending in ओ. All 4.P. छो 46, ओ 47.

Rule Va But in the Atmanepadi in the case of आ, ए and ऐ whether preceded by a conjunct consonant or not the आ is retained.

Ending in वा 3 U 3 U A 1 दा दामीट

Similar all 3 U, A वा, Nos 2 and 3, मा 3 A 4, 4, A. 22.

Ending in ए. दे 1, A 113 वे 1 A 114.

NB —Also मि 5 U. P. 12 मीयात् मी 9 U P. 35 मीयात् दी 4 A 23

A. 8 मासीट A 13 मासीट दासीट

Ending in ऐ. All 1. A त्रै, ज्यै, ह्यै Nos 118 to 120

Rule VI When preceded by a conjunct consonant final वा, original or substituted is changed to ए optionally

आ. 1 P 109 आमात् च्येयात्

Similar दा 1 P 130, All 2 P. दा 24, जा, ज्वा, ख्या Nos. 32 to 34, हा 9. U P 36

Ending in ऐ. All 1 P स्तै, स्त्रै, च्यै, ह्यै, ह्यै No. 147 to 152

Rule VII The g verbs and the roots मा 2 P, वा 1 P, ह. 3, P दे 1 P and सो 4 P, though not preceded by a conjunct consonant and the root स्वा 1 P preceded by a consonant, take ए necessarily. These roots may be remembered by the karika घुवा मात्पादासौगै 1 (‘एलिङि’) घु verbs are वा 1 P, हा 3 U, वा 3 U दे 1 A, वे 1 P., हो 4 P. (दे 1 A. being Atmanepadi is excluded).

दा 1. P 128 देयात्

Similar Ending in आ = वा 1 P 126, स्वा 1. P 127, मा 2 P 28, हा 3 P. 5, हा 3 U P 6, वा 3 U P 7.

Ending in ए वे 1 P 146 Ending in ऐ = वै 1. P 156

Ending in ओ All 4 P सो 41, हो 49.

Rule VIII. ददाि 2 P Set 19 drops its आ दरिदात्.

Rule IX Final इ and उ of roots are lengthened before the weak termination of the benedictive Parasmaipadi त्रि 1, 132. जीयात्

Similar All 1 P त्रि 133, इ 134, त्रि U 83, त्रि 6 P 36, त्रि 6 P 37. All 5 U P त्रि, त्रि, द्वि त्रि Nos. 9 to 12, All 1. P तु. दु. द्यु. दु. धु Nos 138 to 142 All 2 P तु. तु. छु छु Nos. 1 to 4 व 6, कर्त्तु U P 7, लु U P 41

Rule IX a. इ 2 P. Anit does not lengthen the इ when preceded by a preposition.

इ, 2. P. 35. उदियात् उदियास्ताम् उदियासुः

Rule X. Final long ई of Parasmaipadi Anit roots does not undergo any change.

ई, 1. P. 135. ईयात् ईयास्ताम् ईयासुः

Similar नी 1. U. P. 136, ली 1. P. 137, All 3. P. भी 3, ही 4. All 9. P. भी 27, श्री 28, मी, री, ली, ली, मी, मी Nos. 30 to 35.

Rule XI. Set and Wet roots ending in ऊ do not admit इ in the Parasmaipadi and have the ordinary form: नू 6. P. 3 नूयात्. Similar यू 1. P. 84, घू 5. U. P. 5. घू 6. P. 4., सू 6, P. 5. All 9. U. P. यू 10, छू 11, घू 26.

Rule XI a. In the Atmanepadi, इ is admitted and there is a change.

घू 5. U. P. 5. W. { घूयात् Parasmaipadi
,, 9. U. P. 26

घू 5: U. A. 3. A. { अविवीष्ट Set form इ is admitted optionally being a Wet root.
,, 9. U. A. 8, { सोपीष्ट Anit form.

Similar सू 2. A. 11., 4. A. 11. सविवीष्ट—सोपीष्ट ।

श्री 2. A. 7. शविवीष्ट । डी. 1. A. 97, 4. A. 5.

Rule XII. The Penultimate ऊ of ऊह् 1 A. Set is shortened when a preposition is prefixed.

ऊह् 1. A. 70, समुह्यात् Par. long ऊ is shortened.

ऊह् 1. A. without preposition ऊह्वीष्ट Ātm. when it is preceded by a preposition it becomes समुह्यात् (Paras.) and the ऊ is shortened, "उपसर्गाद्ध्रस्व ऊह्वेते".

Rule XII. Wet roots. There is no peculiarity regarding the Parasmaipadi, Benedictive forms. But in the Ātmanepadi, इ is admitted optionally.

There are only 8 Ātmanepadi consonant ending Weṭ roots
Of the consonant ending roots, the following are peculiar

गृ 1 P. 118 गोवाय्याद् } इ is not taken even though it is a Weṭ
शुप्याद् } root. See Rule 24

हृ 6 P 28, अह् 7 P अह्त्तन् and वह्त् Nos 8 to 10 drop the
nasal मर्च् 6 P 20 takes Samprasāraṇa (See rule 20)

ĀTMANEPADI ROOTS

All I, A

(1) कृप् 100	कृषिणीट्	कृष्णीट्	There is गुण when इ is taken
(2) क्षप् 101,	क्षीणीट्	क्षणीट्	
(3) क्षप् 102,	क्षिणीट्	क्षणीट्	
(4) हृद् 103	हृदिणीट्	हृणीट्	There is गुण when इ is taken
(5) शुद् 104	शुदिणीट्	शुणीट्	उ is lengthened in Seṭ form
(6) गाह् 105	गाहिणीट्	गाणीट्	
(7) स्वह् 106	स्वहिणीट्	स्वणीट्	
5 A, (8) अह् 2	अहिणीट्	अणीट्	

Rule XII a Weṭ roots ending in a vowel take गुण
सृ. 1 P 120 स्वर्नात्

सृ 3 A 11 घृ 5 U 5 घृ 9 U 26

„ 4 A 11 „ . 3 „ . 8

See Rule XI a

Rule XIII ऋ 1 3 P अङ् and आ 2 P, take गुण.

क 1, P. 161 } अर्मात् आ 2 P 18 आन्दन्
3 P 11 }

Rule XIV Final short ऋ not preceded by a conjunct
consonant is changed to णि in Pīramāṇādi (For Ātmanepadi,
see Rule XVII below)

कृ 5 U P 18 8 U P 8

क्रियात्

Similar वृ 1, U P 158, शृ 1 U P 157, 3 U P 13, सु 1 P 160, हृ 1 U P, 159,

Rule XV Final short कृ preceded by a conjunct consonant takes गुण before the Benedictive Parasmaipadī and the passive

स्तृ 5 U P 17 स्तर्यात् स्तृ 1 P N 120 स्वर्यात् (See XII a)

Rule XVI In the Atmanepadī the final short कृ preceded by a conjunct consonant takes गुण when हृ is admitted but there is no गुण when हृ is rejected

स्तृ 5 U 17 Parasmaipadī स्तर्यात्

„ 9 Atmanepadī स्तृपीड, हृ is rejected There is
no गुण

„ स्तरिपीड, हृ is taken There is गुण

Rule XVII Final short कृ preceded by a simple consonant does not take गुण even in the Atmanepadī

कृ 5 U A 10, 8 U A 9. कृपीड

Similar हृ 6 A 7, वृ 1 U A 121, वृ 6 A 6, वृ 6 A 8 शृ 6 A 9,
शृ 1, U A 122, 3 U A 8, हृ 1, U A 123

Rule XVIII In the Atmanepadī Benedictive, the ending हृ and उ take गुण while in the Parasmaipadī, they are lengthened (See Rule IX above)

वि 5, U A. वेपीड

Similar स्तृ 2 A 12, हृ with अघि 2 A 18. हृ 2 A 13, सु 9 U.
A. 14, शु 5 U A. 4 सि 5, U A. 7, रि 1 A 103
9 U A 12

Rule XIX श्वात् substitutes शिन् and इत् substitutes इन्.

श्वात् 2 P 16 शिप्वात्. इत् 2 P 49 ऋप्वात्.

Rule XX Only the Parasmaipadī roots take Samprasāraṇa There are only 8 roots which are Ubhayapadī and have Atmanepadī forms There is no Samprasāraṇa in the Atmanepadī

Roots taking Samprasāraṇa

Parasmaipadī Roots All 2 P वृ 42, वृ 43, वृ 12. All 1. P. वृ 80, वृ 180 6 P. व्यृ 23, प्रवृ 54 प्रवृ 30 व्यृ 4, P. 21, ज्या 9, P. 37, धि 1, P. 83—Total 11 roots.

The Parasmaipadī forms are easy

Ubhayaipadī Roots Here the Atmanepadī forms are given below.

All 1, U, (1) वृ	179 126	वृषीष्ट	
(2) वृ	178 125	वृषीष्ट	It will be seen that there is no Samprasāraṇa in the Atmanepadī
(3) वृ	181 127	वृषीष्ट	
(4) वे	143 115	वृषीष्ट	
(5) व्ये	144 116	वृषीष्ट	
(6) हे	145 117	वृषीष्ट	
(7) प्रवृ 9, U	13 7	प्रवृषीष्ट	
(8) प्रवृ	53 20	प्रवृषीष्ट	

Rule XVI वे, हे, व्ये All 1 U, and ज्या 9 P, all Anu, take Samprasāraṇa and lengthen the vowel

वे 1 U, P 115 ज्यात्, हे 1 U P, 117, ह्यात्, व्ये 1 U P 116 वीयात्, ज्या 9 P 37 जीयात्

Rule XXI अ धि 1. P. 83, Set takes Samprasāraṇa and lengthens the vowel द्यात्

Rule XXII In the Benedictive Parasmaipadī and Passive final long ऋ is changed to ईर्. ऋ 9 P, 1, ईर्वात् Similar वृ 9 U, P. 2, वृ 6 P. 20, All 9 P. वृ 5, वृ 6, वृ U 1, वृ 1 P 86, 6 P 119 9, P 3

4, P. 23, 9, P 4, वृ 1, P, 85

Rule XXIII अ But if preceded by a labial or व final ऋ is changed to एर्

वृ 9, U, P 9 वृर्वात्. Similar वृ 9 P 8,
3, P. 1.

Rule 23. In the Atmanepadi Benedictive the root वृ 9. A, and 5 U. admits इ optionally in the Atmanepadi as if it is a Weṭ root. This इ is not lengthened optionally but there is गुण when इ is taken.

वृ 9. A. 6 } Set वरिपीठ
5 U. A. 1. } वृपीठ.

Rule 23 a. In the Atmanepadi roots ending in long ऋ admit इ optionally. Here too the इ is not lengthened but there is गुण when इ is taken.

वृ 9. U. A. 3 (Set) करिपीठ, कीर्षीठ.

Similar स्तृ 1. U. A. 4. वृ 9. U. A. 5., वरिपीठ, वृषीठ.

Rule 24. शुष्, धूष् 1. P. and विच्छृ 6. P. take आम् optionally.

शुष् 1. P. 118 W. गोपाप्नात् शुष्यात्.

Similar धूष् 1. P. (S) 115, विच्छृ 6. P. (S) 22.

In the above cases इ is not taken even though the roots are Weṭ and Set.

Rule 25. ण् and ण् take आम् in the Parasmaipadi only and take इ in the Atmanepadi.

ण् 1. P. (S) 116. णाप्स्यात् } ण् 1. A. (S) 22. णिपीठ

ण् 1 P. (S) 117. णाप्स्यात् } ण् 1. A. (S) 23. णिपीठ.

इ is taken in the Atmanepadi.

Rule 26. ऋत् 1 A. 72 takes ईम् only in the Atmanepadi, Parasmaipadi ऋत्स्यात् } इ is taken ईम् also is taken only in the Atmanepadi ऋत्तिथिपीठ } Atmanepadi.

Rule 27. कम् 1. A. 73 takes अम् and lengthens the अ optionally.

कमिपीठ Here इ alone is taken.

कामिपीठ both इ and अम् are taken and कम् is lengthened to काम्.

Rule 28. कित् 1. U etc take desiderative bases

वित् 1. U 112 चिकि-स्यात् Parasmaipadi.

77 चिकिर्सीष्ट Atmanepadi

Similar वष् 1. A 78, मान् 1. A. 80, दान् 1. U. 113, ज्ञान् 1. U 114/1
79 81

पुप् 1 A 74, कित् 1 A. 76

Rule 29 The final न् of खन् 1 U, and सन् 8 U, both Set; is changed to आ optionally.

खन् 1. U P 17 खन्यात्-यायात्। No peculiarity in the Atmanepadi:

A. 31 खनिषीष्ट only इ is admitted.

Similar सन् 8. U P. 3

A 13.

N. B.—जन् 4. A 8. (Set) is खनिषीष्ट only as it is Atmanepadi.

Rule 30. The penultimate इ of the following roots of the 4th conjugation is lengthened in the Benedictive and the passive,
दिक् 4 P 1. दीप्यात्.

Similar 4 P. सिक्, क्षिक्, णिक्, क्षिक् Nos 2 to 5

Rule 31. The following Parasmaipadi roots drop the penultimate nasal.

सन्ज् 1 P 183 सज्यात्.

Similar सञ्ज् 1 U P 184, 4 U. P 63

All 1. P. स्कञ्ज् 185, वञ्ज् 182, वञ्ज् 65, गञ्ज् 64

अञ्ज् 4 P. 22, दञ्ज् 5. P 4, लृञ्ज् 6 P 22.

All 7 P अञ्ज्, तञ्ज्, तञ्ज् Nos 8 to 10, भञ्ज् 7. P. 19.

All 9. P. सञ्ज्, अञ्ज्, प्रञ्ज्, गञ्ज् Nos. 15 to 18

Rule 32 The following Parasmaipadi roots and all Atmanepadi roots retain their nasals

All 1 P वाञ्छ् 44, छाञ् 45, भिन्द्, गन्द्, कन्द्, U, जिन्द्, मरद्, पुम्प्, गन्प् Nos 58 to 65

All 1 A. वीत् 25, चन् 26, स्वञ्ज् 128, इञ्ज् 7 A. 1.

Rule 33. जम् 1. A. 77. takes **■** nasal. जम्निमपीष्ट.

Rule 34. Roots taking substitutes.

अद् 2 P. 48. अयात् no substitute is taken.

घृ 2. U. P. 15, अस् 2. P. 14, चस् 2. A. 19, take वच्, भू and स्वा-
कशा
respectively.

फस् 1. P. 88. has no form in the Benedictive.

अज् 1, P. 81. substitutes की necessarily and has कीयात् only.

THE PASSIVE

Rule I. The passive form is obtained by adding व् to the root and then it is conjugated like an Atmanepadi root of the 4th conjugation, irrespective of the fact whether the root is Parasmaipadi or Atmanepadi in the active voice. The व् is weak. There is no गुण or वृद्धि. The same changes take place as before the terminations of the Benedictive Parasmaipadi.

The following are the differences from the Benedictive Parasmaipadi.

Rule II. In the passive the घृ verbs and पा मास्वा हासोमै alone change the final आ (original or substituted) to ई and not to ए as in the Benedictive Parasmaipadi (See rule VII Benedictive).

घृ verbs. दा 1. P. 128 दीयते.

Similar दा 3 U. P. 6, पा 3 U. P. 7, दे 1. A. 115, धे 1. P. 146,
A. 1 A. 2

दो 4 P. 49 (all these are घृ verbs).

मा 2. P. 28 } स्वा 1 P. 127, पा 1. P. 126, हा 3. P. 5,
3. A. 4 } सो 4. P. 48, ने 1. P. 156.
4. A. 22 }

Rule 3. The ending आ (original or substituted) of all other roots is retained in the passive.

N.B.—But in the Benedictive Parasmaipadi, the ending आ not preceded by a conjunct consonant (i.e., preceded by a simple consonant) alone is retained (Rule V) and the आ of roots preceded by a conjunct consonant is changed to ए optionally (Rule 6).

Rule IV. The Penultimate nasals of the following roots (Atmanepadi) are dropped while in the Benedictive, all Atmanepadi roots retain their nasals (See Rule 32 Benedictive)

1 A च्वत् 28. च्वसते

Similar सम् 1 A 25, खन्द् We; 106 सयते, खन् 128, इन् 7 A 1.

N B—In the Benedictive these roots retain the nasal and we have च्वसिषीत् etc (See Rule 32 Benedictive)

Rule V. As regards roots ending in न् (in addition to च् 1 U and त् 8 U in the Benedictive, see Rule 29)

ञ् 4 A and त् 8 U also, change their final न् optionally into झ

छन् 1 U P 17 सन्यते-झायते

Similar त् 8 U P 1, ज् 4 A 8

Rule VI. ह् does not substitute झ

ह् 2 F 49 हन्यते

[N B—The Benedictive form is वचयात् See Rule 19)

THE PAST PASSIVE PARTICIPLE

Rule 1 The P P is obtained by adding the affix त् to the root. This त् is weak. Hence there is no गुण or वृद्धि

N B—The corresponding forms of the roots in gerund in त्वा are given against the forms of the Past Passive Participle to facilitate comparison. The serial number of the Rule in gerund in त्वा has been posted over the forms of the gerund in त्वा

Rule 2 Roots of the 10th conjugation undergo the same गुण or वृद्धि changes as before the ज्य्.

Eg	कल 10 U	काल्ति	वृद्धि
	कय्	कयित	no वृद्धि
	चुर्	चोरित	गुण
	ज्ञा	ज्ञापित	ज्ञाप् is substituted
	धू	धूणित	धून् ,

Rule 3. Set roots ending in vowels not taking इ.

Forms of P. P.

Forms of gerund in त्वा

भू. 1, P. 84.	भूत	भूत्वा
All 2, P. यु. 1.	युत	युत्वा
यु 2.	युत	युत्वा
स्य 3.	स्युत	स्युत्वा
क्ष्य 4.	क्ष्युत	क्ष्युत्वा
इ 6.	इत	इत्वा
डु 5 P. 7.	डुत	डुत्वा
इ 1, P. 134	इत	इत्वा
ई 1, P. 135.	ईत	ईत्वा
जि 1 P. 132.	जित	जित्वा
नी 1 U, P. 136.	नीत	नीत्वा
ली 1, P. 137.	लीत	लीत्वा
चि U, P. 1.	चित	चित्वा
हि 5, P. 11.	हित	हित्वा
मि 1, P. 2.	मित	मित्वा
कू 6, A. 1.	कूत	कूत्वा
नू 6, P. 3.	नूत	नूत्वा
धू 6, P. 4.	धूत	धूत्वा
मू 6, P. 5.	मूत	मूत्वा
वृ 5, U. 1.	वृत	वृत्वा
वृ 9, A. 6.	वृत	वरि (री) त्वा 9. a.
कर्ण 3 U, P. 7.	कर्णत	कर्णवित्वा } 11 a.
		कर्णवित्वा }
अत्रि 1, U, P. 82.	अत्रित	अत्रित्वा. 7.

Rule 4. This is the most important difference between P. P. and त्वा. Wet roots (except क्लिप् 9 P.) do not take इ.

In त्वा all Wet roots except वरन् and निष्कृप् take इ optionally ■ is usual with Wet roots.

Consonant ending roots.

All 1, P.	P. P.	त्वा
1. अष्ट 125	अष्ट	अशित्वा-अष्टा-इ is taken optionally.
2. सिध् 119	सिध	सिधित्वा-नेधित्वा-सिद्धत्वा also optionally taking गुण when taking इ in त्वा.

3. मृन् 121 मृष्ट मर्जित्वा-मृष्टा also taking मृदि when taking इ in त्वा.
 4. गृह् U. 122 गृह गृहित्वा-गृह्ठा
 (उ is lengthened) , when taking इ-, इ is retained,
 5. लब् 123 लष्ट लक्षित्वा-लष्ठा
 6. तब् 124 तष्ट तक्षित्वा-तष्ठा

All 1. A.

7. क्लप् 100 क्लप्त कल्पित्वा-क्लप्त्वा
 8. लप् 101 लप्त लपित्वा-लप्त्वा
 9. क्षप् 102 क्षान्त क्षमित्वा - क्षान्त्वा Penultimate अ is lengthened when not taking इ.
 (Rule 18)
 10. गृह् 103 गृह गृहित्वा - गृष्टा गृह् becomes गृह् when taking इ.
 11. गाह् 105 गाढ गार्हित्वा-गार्ढा change of ह into ढ.
 12. स्फुद् 105 स्फुज स्फुन्दित्वा-स्फुज्त्वा.

क् is taken instead of त् in स्फुज and preceeding द् is also changed to न् (Rule 34).

13. मृज् 2 P. 20. see No. 3. Same forms both in P P. and त्वा.
 All 4. P.

14. हुह् 36 हुग्-हुद, हुहित्वा-हुग्त्वा 1 optionally lengthening उ in the ANIT form in त्वा.
 होहित्वा-होह्वा

N.B.—For chane of ह् to च् or द् in the Anit from see Rule 36 b

2 optionally taking गुण when taking इ in the Set form in त्वा.

15. मुह् 37 मुग्ध मुहित्वा-मुग्ध्वा do
 गृह् मोहित्वा-गृह्ठा
 16. सिद् 38 सिग्ध सिहित्वा-सिग्ध्वा Optionally lengthening इ in the Anit form.
 स्तीढ स्तेहित्वा-स्तीह्वा And optionally taking गुण in the Set form in त्वा.

17.	सृद् 39	सृग्ध
सृढ	सृदित्वा-सृग्ध्या
सृदित्वा सृढ्या	} See 15 above.
18.	तृप् 40	तृप्	तृपित्वा-तृप्त्वा	
19.	हृप् 41	हृप्	हृपित्वा-हृप्त्वा	do
20.	क्रिद् 42	क्रिष्	क्रिदित्वा-क्रित्वा
क्रिदित्वा	Optionally taking गुण when taking इ in त्वा.
21.	क्षम् 44	क्षान्	क्षमित्वा-क्षान्त्वा	See No. 9 above.
22.	रध् 43	रद्ध	रधित्वा-रद्ध्या	
23.	नश् 45	नष्ट	नशित्वा-नष्ट्या नंष्ट्या	Optionally taking nasal when not taking इ in त्वा.
24.	5. A. अश् 2	अष्ट	अशित्वा-अष्ट्या	
25.	All 6 P.
बृद् 25	} बृढ	बृदित्वा-बृढ्या	
26.	बृद् 26. like		बृद्	
27.	तृद् 27	} तृढ	तृदित्वा-तृढ्या	In तृद् and तृद् there is penultimate ऋ. Hence there is गुण in त्वा. There is no penultimate ऋ in तृद्. Hence no गुण.
28.	तृद् 28		तृदित्वा-तृढ्या	
29.	स्तृद् 29	स्तृढ	स्तृदित्वा-स्तृढ्या	
30.	प्रदत् 30	प्रदण	प्रदित्वा	See Rules 4 a and 25 a of gerund in त्वा. इ is taken necessarily and there is no Samprasaraṇa.

By rule 13. प्रश् becomes
प्रश् taking Samprasaraṇa and
also takes न् instead of त्.

31.	All 7 P. अञ् 8 अक्	अञित्वा-अक्त्वा	Optionally retaining and अक्त्वा nasal when not taking इ in त्वा.
32.	तञ् 9	तक्	तदित्वा-तक्त्वा

33. तङ् 10 तक्त तक्तिता-तक्तृत्वा
 34. गुप् 1 P. 118 गोपायित गोपायिता-गोपित्वा (1) taking भाग् optionally when taking इ.
 गुप्त गुपित्वा गुप्त्वा

taking इ when व्याग्
 is taken option-
 ally.

(2) There is गुण op-
 tionally when
 taking इ. Hence
 there are 3 forms
 in Set and 1 form
 in Anit in ला.

35. निष्कृप् 1 P. 27 निष्कृषित कृषित्वा, निष्कृष्य
 36. क्लिप् 1 P. 25 क्लिष्ट क्लिप्तिता-क्लेशित्वा क्लिष्टा
 क्लिप्ति.

इ is optionally taken as is usual with a Weṭ root.

Rule 4 b. Weṭ roots ending in vowels

1. सू 1 P. 120 सूत स्वरित्वा, सूत्वा
 2. सू 2 A 11 सूत सवित्वा, सूत्वा
 3. सू 4 A 11 सूत It should be noted that the earlier con-
 jugations of सू and धृ take त while the
 later conjugations take न
 4. धृ 5. U P. 5 } धृत धवित्वा-धूत्वा
 5. " A 3 }
 6. धृ 1 U P 26 } धृत "
 7. " A 8 }

Rule 5. Anit roots taking इ.

वत् 1 P. Anit 80 वदित वदित्वा. इ is admitted and वच् is
 changed to उत् by Samprasāraṇa and then to वप् (See rule 13).

धुप् 4 P. Anit 58 धुषित धुषित्वा, क्षोषित्वा धुप् takes इ necessarily
 and गुण optionally.

Rule 6. Set roots taking गुण while admitting इ.

- द 1 1 A 97 दयित दित्वा
 द 2 A 7 दयित दयित्वा
 ज 2 P. 8 जायित जायित्वा

मृ 4 U P. 17 मर्यित मर्यित्वा-मर्यित्वा । when मृ means to endure
 “मृपस्तिविशायाम्” । अन्यत्र ‘मर्यित’ । अपमर्यितं वाक्यम् ।

मृ 1 P. 107 धर्यित धर्यित्वा

NB—खि 1 P. 83 becomes खल by संप्रसारण. Rule 13. ध्रि 1 U.
 P. 82 does not take either गुण or इ. See Rule 3. ध्रित.

Rule 7. Set roots taking इ optionally.

पू 1 P. 99. पवित-पूत. पवित्वा-पूत्वा । (पू 9. U. P. 1 is पूत-पूत
 See rule 28)

पू 5 P. 3. धर्यित-युष्ट. धर्यित्वा only.

Rule 8. Set roots take both व and न and taking गुण before
 न and not before व.

मिद् 1 A. 89	मेदित	मेदित्वा
	मिन्न	मिदित्वा.
द्विद् 1 A. 88	ह्वेदित	ह्वेदित्वा
	द्विवण	द्विदित्वा

Rule 9. The penultimate short उ of the following Set roots
 of the 1st conjugation takes गुण optionally but takes इ necessarily.
 All 1 A. Set

मुद् 83	मुदित-भोदित	मुदित्वा-भोदित्वा
मुद् 85	मुतित-भोतित	मुतित्वा-भोतित्वा
रुद् 85	रुचिन-भोचिन	रुचित्वा-भोचित्वा
शुद् 87	शुभित-भोभिन	शुभित्वा-भोभित्वा

All 1 P. Set

शुद् 94	शुचिन. शोचिन	शुचित्वा-शोचित्वा
छद् 95	छदित. चोदित	छदित्वा-चोदित्वा
पुद् 96	पुपित-भोपित	पुपित्वा-भोपित्वा
चुद् 101	चुतित. चोतित	चुतित्वा-चोतित्वा

Rule 10. Set roots of the 1st conjugation taking इ option-
 ally and also taking गुण optionally and take only न and not व.

शुद् 1. A. 91. शुभित भोभिन. शुभित्वा-भोभित्वा and also शुच्य a
 churning handle See Rule 38,

पुद् 1 P. 99. पुपित. भोपित, पुट पुपित्वा-भोपित्वा.

Rule 10 a. सिद् 1. A. Set 90 सिदित, सेदित, खिज 1 इ is taken both when taking गुण or not, and when it is rejected, न and not त is taken.

[सिद् 4 P. 57 Anit is खिज See Rule 34].

Rule 11. Set roots with penultimate short इ, उ and ऋ reject इ.

All 1 P.

रप् 103	वृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट
---------	-------	-----------------

इ is rejected in P. P. In त्वा the इ is optionally taken and there is गुण only when इ is taken.

डप् 104	वृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट
डप् 106	वृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट

All 1 A.

मृप् 92	मृष्ट	मर्षित्वा-मृष्ट
रृत् 93	रृत्	वर्षित्वा-रृत्
वृष्ट 94	रृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट
इप् 6 P. 2	इष्ट	एषित्वा-इष्ट
तृप् 7. U. P. 6	तृष्ण	तर्षित्वा-तृष्ण
घृष्ट 7 U. P. 7	घृष्ण	छर्षित्वा-घृष्ण
मृष्ट 4 P. 20	मृष्ट	मर्षित्वा-मृष्ट
जृष्ट 6 A. 4	जृष्ट	जर्षित्वा-जर्षित्वा
शृष्ट 4 U. P. 12	शृष्ट	शर्षित्वा-शर्षित्वा
रिप् 1 P. 89	रिष्ट	रिषित्वा-रिषित्वा-रिष्ट
लृष्ट 1 P. 97	लृष्ट	लृषित्वा-लृषित्वा-लृष्ट
सृप् 1 P. 98	Substitutes र् for र्.	

मृप् 1 P. 105	मृष्ट	मर्षित्वा-मर्षित्वा-मृष्ट
छम् 4 P. 10	छृष्ट	छर्षित्वा, छेषित्वा, छृष्ट
बत् 1 A. 21	वत्	वर्षित्वा no peculiarity in त्वा. इ is taken as usual with a Set root

दीप् 4 A. 9	दीप्त	दीप्तिता
दृप् 2 A. 9 } 7 P. 3 }	दृष्ट	वर्षित्वा

चृत् 6 P. 18	चृत्	चर्त्तित्वा
कृत् 6 P. 17	कृत्	कर्त्तित्वा

Rule 11 a. Penultimate ऋ taking गुण optionally and taking इ when taking गुण.

हृत् 4 P. 21	हर्षित-हृष्ट	हर्षित्वा
Rule 11 b Set roots ending in स् not taking इ.		
प्रस् 1 A. 29	प्रस्त	प्रसित्वा-प्रस्तवा
म्लस् 1 A. 30	म्लस्त	म्लसित्वा-म्लस्तवा

All 4 P.

अस् 24	अस्त	असित्वा-अस्तवा
यस् 26	यस्त	यसित्वा-यस्तवा
प्रस् 25	प्रस्त	प्रसित्वा only

Rule 12 Set roots behaving like वेत् roots.

लस् 1 P. 14	लसित	लसित्वा
अत् 1 P. 70	असित अत्	असित्वा
धस् 2 P. 10	धसित (विधत्)	धसित्वा
रुप् 4 P. 9	रुपित-रुष्ट	रुपित्वा-रुपित्वा-रुष्ट
रिप् 4 P. 8	रिपित-रिष्ट	रिपित्वा-रिपित्वा-रिष्ट
धुम् 4 P. 15 9 P. 14	धुमित, धुव्य	धुमित्वा-धुमित्वा
क्लिञ् 4 A. 2	क्लिञित, क्लिष्ट	क्लिञित्वा-क्लिष्ट
शक् 4 A. 1	शक्ति-शक्त	शकित्वा-शक्तवा

Rule 13 Roots taking सप्रसारण.

All 2 P

स्वप् 42	सुप्त	सुप्तवा
वक् 43	उक्त	उक्तवा

All 1 P.

वस् 180	उषित	उषित्वा
वद् 80	उदित	उदित्वा

("वसतिश्रुपोरिद्" । इ is taken even though वस् is Anit)

All 1 U

वप् P. 179 A. 126	उत्त	उत्तवा
----------------------	------	--------

यञ् 178 125	इष्ट	इष्टा
बृ 181 117	ऊढ	ऊढा
वश् 2. P. 12	उशित	वशित्वा (No Samprasāraṇa in त्वा.)
व्यप् 4 P. 61	विद्ध	विद्ध्वा
व्यत् 6 P. 23	विचिह्न	विचिह्वा
प्रचष्ट 6. P. 54	पृष्ट	पृष्टा
भ्रष्ट् 6 U. 53 20	भृष्ट	भृष्टा
भ्रष्ट् 6 P. 30 (न is taken instead of स).	बृषण	भ्रित्वा (no संप्रसारण in त्वा)
गृह् 9 U. 13 7	गृहीत	गृहीत्वा ²⁵ The vowel is
ज्या 9 P. 37	जीन	जीत्वा lengthened both
द्ये 1 U. 144 116	वीत	वीत्वा in P. P. and त्वा
हे 1 U. 145 117	हृत	हृत्वा "त्वादिभ्यः" इति निशान्तरम् ॥
दे 1 U. 143 115	उत	उत्वा no lengthening
धि 1 P. 83	श्ल	धित्वा No संप्रसारण in त्वा but only गुण. "ओदितश्च" इति निशान्तरम्.

Rule 14. Parasmaipad roots dropping the penultimate nasal.

Set roots,

शेञ् 1 P. 65	शत्	शेषित्वा-शेषत्वा ^{18a}
शेञ् 4 P. 22	श्रष्ट	श्रेशित्वा-श्रष्टा
दम् 5 P. 4	दग्ध	दग्धित्वा-दग्धत्वा
स्तम् 9 P. 15	स्तब्ध	स्तब्धित्वा-स्तब्धत्वा

ANIT roots,

दंश् 1 P. 182	दष्ट	दष्टा ²⁰
सम् 1 P. 183	सक्त	सक्तत्वा
रक्त् 1 U. P. 184 } 4 U. P. 63 }	रक्त	रक्त्वत् ¹⁹ -रक्तत्वा
बन्ध् 9 P. 40	बद्ध	बद्धत्वा ²⁰

Wet roots

अप् 8	अफ	अधित्वा-अरुक्त्वा-अक्त्वा ^{4 & 19a}
तप् 9	तफ	तधित्वा-तरुक्त्वा ^{4 & 19a}
तप् 16	तफ	तधित्वा-तरुक्त्वा

Rule 15. Atmanepadi roots dropping penultimate nasal.

स्वप् 1 A, Anit 128	स्वफ	स्वधित्वा-स्वरुक्त्वा ¹⁹
---------------------	------	-------------------------------------

All Set roots, All 1 A.

लप् 24	लफ	लधित्वा-लरुक्त्वा ¹⁸
लप् 25	लफ	लधित्वा-लरुक्त्वा
भ्रप् 26	भ्रफ	भ्रधित्वा-भ्ररुक्त्वा
ध्वप् 28	ध्वफ	ध्वधित्वा-ध्वरुक्त्वा
इन् 7 A, 1	इफ	इधित्वा No peculiarity.

Rule 16. Atmanepadi Set roots retaining the nasal and also taking इ as is usual with Set roots

लप् 1 A, 16 Set	लधित्वा	लधित्वा No peculiarity
जृप् 1 A, 15 Set	जृधित्वा	जृधित्वा

Rule 17. Parasmaipadi Set roots dropping the penultimate nasal and taking इ.

मन् 9 P. 16 } 1 P. 64 }	मधित्वा	मधित्वा-मरुक्त्वा
प्रन् 9 P. 17	प्रधित्वा	प्रधित्वा-प्ररुक्त्वा
भ्रन् 9 P. 18	भ्रधित्वा	भ्रधित्वा-भ्ररुक्त्वा

Rule 18. Set roots and Wet roots ending in अम् changing म् to न् and also lengthening the penultimate अ.

Set Roots

चम् 1 P. 75	चान्त	चधित्वा ¹⁶ -चान्त्वा
भ्रम् 1 P. 79 } 4 P. 27 }	भ्रान्त	भ्रधित्वा-भ्रान्त्वा
कृम् 4 P. 28	कृान्त	कृधित्वा-कृान्त्वा
तम् 4 P. 31	तान्त	तधित्वा-तान्त्वा
थम् 4 P. 32	थान्त	थधित्वा-थान्त्वा

कम् 1 P. 78	कान्त	कामित्वा-कान्त्वा-कान्त्वा, 16 is optionally lengthened in the Anit form.
कम् 1 A. 73	कान्त	कामित्वा-कमित्वा-कान्त्वा, 16 is optionally lengthened in Set form.
कम् 1 A. 102 } 4 P. 44 }	कान्त	कमित्वा-कान्त्वा

Rule 19. Set roots ending in अम् optionally lengthening the penultimate अ and admitting इ when not lengthening.

All Set

कम् 1 P. 25	कमित-कान्त	कमित्वा-कान्त्वा ¹⁶
दम् 4 P. 30	दमित-कान्त	दमित्वा-कान्त्वा
शम् 4 P. 29	शमित-कान्त	शमित्वा-कान्त्वा.

(" वा कान्त—" इति निजन्ताहपम्)

Rule 20. Anit roots ending in अम् dropping the final nasal.

All 1 P. Anit

यम् 186	यत्	यत्वा
गम् 118	गत	गत्वा
नम् 187	नत्	नत्वा
रम् 1 A. 130	रत्	रत्वा

Rule 21. Roots of the conjugation ending in ण nasal reject इ even though they are Set and also drop the nasal and take व.

All Set

तम् 8 U. P. 1	तत्	तमित्वा-तत्वा ²³
वम् 2	वत्	वमित्वा-वत्वा
घम् 7	घत्	घुमित्वा-घुत्वा
चम् 6	चत्	चुमित्वा-चुत्वा
जम् 5	जत्	जमित्वा-जत्वा ^{23a}
झिम् 4	झित	झुमित्वा-झुत्वा-झित्वा ^{23b}

Rule 22. Anit roots ending in व् drop the nasal and take व.

मम् 4 A. (Anit) 16	मत्	मत्वा ²¹
हम् 2 P. " 49	हत्	हत्वा

Rule 23. जन्, सन् and यन् drop the nasal and take ण and lengthen the penultimate अ.

All Set

जन् 4 A, 8	जात	जनित्वा ^{23d}
सन् 8 U, P. 2	सात	सनित्वा-सात्वा
यन् 1 U, P. 17	सात	सनित्वा-यात्वा

Rule 24. Set roots ending in इच् change it to दू.

All Set

ष्ठिच् 1 P. 77 } 4 P. 5 }	ष्ठूत	ष्ठेवित्वा-ष्ठूत्वा
क्षिच् 1 P. 91 } 4 P. 7 }	क्षूत	क्षेवित्वा-क्षूत्वा
सिच् 4 P. 2	स्यूत	सेवित्वा-स्यूत्वा

Rule 24a. दिच् 4 P.

दिच् 4 P. 1 Set दूत when gambling is meant

दून् Otherwise

("दिङोऽविजिगीषायाम्")

Rule 25. Roots ending in य् drop it and take त.

All Set 1 A

यूय् 61	यूत	यूयित्वा No peculiarity
कूय् 62	कूत	कूयित्वा
क्षाय् 63	क्ष्मात	क्ष्मायित्वा
ऊय् 64	ऊत	ऊयित्वा

Rule 25. स्फाय् drops its य् and is changed to स्फी

स्फाय् 1 A. Set 64 स्फीत स्फायित्वा No peculiarity

"स्फायःस्फी निष्ठायाम्"—य् is dropped and इ is substituted before त.

Rule 25b

प्याय् 1 A Set 65 प्यान—य् is dropped and न is added } प्यायित्वा
पीन—याय् is dropped and ई is taken, }
and न is added. Regarding one's own limbs पीन is used पीनं मुलम्.

In other senses प्यान or पीन ("प्यायः पी"). आपीनमूधः । प्यानः स्वेदः ॥

Rule 26. Roots beginning with conjunct consonant and ending in आ and ऐ and having य, र, ल, व in the Root take न instead of त.

All Anit

अ 2 P. 32	इष	द्राव
सं 1 P. 148	भ्रान	भ्रातृ
सं 1 P. 147	भ्रान	भ्रातृ
यौ 1 A. 119	प्रात	प्रातृ

Rule 26a. Roots beginning with simple consonants, ending in आ and ऐ.

All Anit

वै 1 P. 150	दान	दातृ
हा 3 A. 3	हान	हातृ

Rule 26b.

ह्ये 1 P. 149	स्थान	प्रस्तान-प्रस्तान
---------------	-------	-------------------

Rule 27. Roots beginning with conjunct consonants ending in आ and ऐ take त instead of न.

ध्मा 1 P. 129	ध्मात	ध्मातृ
झा 1 P. 130	झात	झातृ
घ्ये 1 P. 152	घ्यात	घ्यातृ
स्ना 2 P. 29	स्नात	स्नातृ
प्सा 2 P. 24	प्सात	प्सातृ
क्या 2 P. 34	क्यात	क्यातृ
भा 9 U. P. 36	भात	भातृ

Rule 27a. Roots beginning with simple consonants and ending in आ and ऐ take त instead of न.

All Anit

All 2 P.

या 21	यात	यातृ
भा 22	भात	भातृ
रा 25	रात	रातृ
सा 27	सात	सातृ

पा 28	पात	पात्वा
दा 26	दात	दात्वा
कृ 1 P. 153	कृत	कृत्वा

Rule 27b. Roots ending in ओ changing the ओ to आ or इ and taking ■ instead of न.

All Anit

छो 4 P. 46	छत-छित	छात्वा-छित्वा ^{8c}
शो 47	शात-शित	शात्वा-शित्वा

("संशितं प्रवे")

Rule 28. Roots ending in आ, ऐ, इ, ई, ऊ and ऋ take both न and त.

All Anit

प्रा 1 P. 131	प्रात-प्राथ	प्रात्वा
भ्रै 1 P. 151	भ्रात-भ्राथ	भ्रात्वा

The ऐ of ध्रै becomes ऋ. Hence we get ॠ instead of भ्रा before त—'क्षीरहविषोः पाके' । ॠर्तं क्षीरम् । अन्यत्र—भ्राणा यवागूः ।

वा 2 P. 26 वात-वान ("निर्वाणोऽवाते") वात्वा

निर्वाणः मुनिः The sage is absolved. निर्वाणोऽग्निः The fire is extinguished. But निर्वातो वातः calm, still, air.

ह्रै 1, A. 118	ह्रात-ह्राथ	ह्रात्वा
श्रै 1 A. 120	श्रात-श्राथ	श्रात्वा

संश्रानो वृश्चिकः Scorpion shrunk in cold. Here न is taken श्रानि घृतम् । श्र takes संश्रारण and श्रै becomes श्रि and takes न, श्रिणम् coagulated. In both these cases the idea of touch is not present. But श्रितमुदकम् the idea of touch is present here.

All Anit

ending in ई. ही 3 P. 4	हीत हीथ	हीत्वा
ending in इ. श्रि 1 P. 133	श्रित-श्रीण	श्रित्वा

क्षीण emaciated but when curse or pity is implied श्रित or क्षीण.

सि 5 U. P. 10 } 9 U. P. 38 }	सित-सिन	सित्वा
---------------------------------	---------	--------

All Set

डी 4 A. 5	डीन	डीत्वा
दू 4 A. 6	दून	दूत्वा
मी 9 P. 30	मीण	मीत्वा
लू 9 U. P. 11	लून	लूत्वा

Rule 30a. Roots ending in short उ lengthen the उ and take न.

All Anit

दु 1 P. 139	दून	दूत्वा (उ is lengthened in त्वा also).
गु 6 P. 35	गून	गुत्वा no lengthening

Rule 31. Anit roots ending in short ऋ do not take न but take only ह.

Anit कृ 5. U. P. 18
8 U. P. 8

कृत कृत्वा

All 6 A Anit

ह with आ 7	आहत	आहत्वा
पृ 8	पृत	पृत्वा
सृ 9	सृत	सृत्वा

All Anit

भृ 1 U. P. 157	भृत	भृत्वा
धृ 1 U. P. 158	धृत	धृत्वा
हृ 1 U. P. 159	हृत	हृत्वा
सृ 1 P. 160	सृत	सृत्वा
स्मृ 1 P. 162	स्मृत	स्मृत्वा
स्तृ 5 U. P. 17	स्तृत	स्तृत्वा

Rule 32. Final and long ऋ is changed to ईर् but is changed to ऊर् when म labial or धृ precedes.

All Set

चृ 1 P. 85	तीर्ष	तीर्त्वा
ऋ 9 P. 1	ईर्ष	ईर्त्वा
इ 9 P. 7	दीर्ष	दीर्त्वा
धृ 9 P. 6	शीर्ष	शीर्त्वा
स्तृ P U. P. 4	स्तीर्ष	स्तीर्त्वा

जू 1 P. 86 } 4 P. 23 } 9 P. 9 }	जीर्ण	जरि (री) त्वा 9a जीर्णा 9 P. A.
---------------------------------------	-------	------------------------------------

कृ 6 P. 19	कीर्ण	कीर्त्ता
पृ 9 P. 8	पूर्ण	पूर्त्ता
वृ 9 P. 5	वूर्ण	वूर्त्ता

Rule 33. Roots ending in र् change the त to न

Set ज्वर 1 P. 31	जूर्ण	ज्वर्त्तिता
------------------	-------	-------------

ऊ is substituted for व्.

Rule 34. The त of the P. P preceded by र and द् is changed to न. The preceding द् of the root is also changed to न. Hence we get: क 1e, double न—" रदाभ्यां निष्ठातो नः पूर्वस्य च दः — " ॥

पद् 4 A. 18	पक्ष	पत्त्वा
खिद् 4 A. 9 } 7 A. 9 }	पिष	पित्वा
स्विद् 4 P. 57	स्विष	स्वित्वा
छिद् 7 U. P. 16	छिष	छित्वा
छुद् 7 U. P. 17 10	छुष	छुत्वा
शद् 1 P. 165	शष	शत्त्वा
सुद् 1 P. 164	सष	सत्त्वा
स्कन्द 1 P. 185	स्कष	स्कन्त्वा

All Set

वृद् 7 U. P. 6	वृष्ण	तर्दित्वा-नृत्वा ^{10a}
छृद् 7 U. P. 7	छृष्ण	छर्दित्वा-छृत्वा

All Wet

क्षिद् 4 P. 42	क्षिष	क्षिदित्वा, क्षेदित्वा, क्षित्वा ⁴
सन्द 1 A. 106	स्यष	सन्दित्वा, स्यन्त्वा

Rule 35. Some roots ending in ज् take न (ओदिन्)

All Anlt

मज् 6 P. 52	मष	मज्जत्वा ²⁶
भज् 7 P. 19	भष	भज्जत्वा-भषन्त्वा ¹⁹
भुज् 6 P. 38	भुष	भुज्जत्वा ²⁰

Set विज् 6 A. 3 } 7 P. 5 }	विष	विजित्वा No peculiarity
-------------------------------	-----	-------------------------

Rule 36 Roots ending in ज् change it to क् and take त्.

All Anit

भज् 1 U. P. 176	भक्	भक्त्वा
सज् 1 P. 177	सक्	सक्त्वा
युज् 1 B. 168 } 7 U. P. 17 }	युक्	युक्त्वा
मुज् 7 P. 18 } 7 A. 4 }	मुक्	मुक्त्वा
विज् 3 U. P. 9	विक्	विक्त्वा
निज् 3 U. P. 8	निक्	निक्त्वा

All Set

वृज् 7 P. 4 } 2 A. 10 }	वृक्	वर्जित्वा ¹⁰
मृज् 1 A. 95	मृक्	मर्जित्वा

Rule 36a. ज् is changed to क् and त् is taken

Anit सृज् 6 P. 45	सृक्	सृष्ट्वा ^{20b}
Wet सृज् 1 P. 121 } 2 P. 20 }	सृष्ट	सृभाजित्वा-सृष्ट्वा ⁴

Rule 36b. Anit roots ending in ह् change it to ग् or क्

All Anit

दृह् 1 P. 174	दृग्	दृग्वा
दुह् 2 U. P. 44	दुग्	दुग्वा
दिह् 2 U. P. 45	दिग्	दिग्वा

} ह् is changed ग्.

All 4 P. Wet

दृह् 36	दृग् } दृढ }	दृहित्वा-दृग्वा ⁴ } दृढित्वा-दृढ्वा }
मुह् 37	मुग् } गृढ }	ह् is changed to ग् or क्
लिह् 38	लिग् } स्वीढ }	See rule 4 for forms in सा.
छह् 39	छग् } सृढ }	

All 6 P. Wet

शृङ् 25	शृङ्	} ह् is changed to ङ्
शृङ् 26	शृङ्	
शृङ् 27	शृङ्	
शृङ् 29	शृङ्	
शृङ् 28	शृङ्	

All Wet

शृङ् 1 U. P. 122	शृङ्	} ह् is changed to ङ्
शृङ् 1 A. 103	शृङ्	
शृङ् 1 A. 105	शृङ्	

Rule 36c. ह् is changed to ङ्

नङ् 4 P. Anit 62 नङ् नङ्

Rule 37. Roots taking substitutes.

Anit शङ् 2 P. 18	जग्ध } अज्ज }	जग्धा ²⁷ only
------------------	------------------	--------------------------

All Set

शृङ् 2 U. P. 19	उक्ते	उक्त्वा ²³
अज् 2 P. 14	भूत	भूत्वा ²⁷
अज् 1 P. 81	अजित }	अजित्वा }
	वीत }	वीत्वा }
अज् 2 A. 19	ख्यात }	ख्यात्वा }
	कशात }	कशात्वा }

Rule 38. Irregular forms.

मङ् 4 P. Set 33. मत (द् is dropped and त् —(मदित्वा)
is inserted. 'न ध्याख्यापृष्टमिदाम्'—)

(The roots घ्या, ख्या, पू, मृष्ट and मङ् reject—न)

All Anit

दा 1 U. P. 128	}	दत्त	दत्त्वा ²⁸
3 U. P. 6			
दे 1 A. 113		दा becomes दत्	
घा 3 U. P. 7		दित ('दधावेहिः' घा is changed to हि)	दित्वा ²³
पङ् 1 U. P. 175		पङ् ('पञोवः—')	पङ्क्त्वा

All Set

कृत् 4 P. 19 दृश् दृशित्वा-नशित्वा

‘अनुपसर्गादिभ्योऽपीबह्व्योऽत्रापाः’ इति तलोप इडभावः । उपसर्गात्—
प्रशंसितः ।

फल् 1 P. 18 पुङ् फलित्वा
(विचारणे)

मुष् 1 P. 54 मूर्त् मूर्छित्वा

(1) व is lengthened मूर्त्. (2) छ is dropped मूर्. (3) प्या, प्याः, पृ, मुष् and मद् reject न (See मद् above). मूर्त्.]

शास् 2 P. 16 शिष्ट शाशित्वा-शिष्ट्वा

The Penultimate श् of शास् is changed to इ ; शास्-शिस्-शिष्.

All Set

अक् 1 P. 69 अवित अवित्वा

धाक् 1 U. P. 41 धावित } धावित्वा-धौत्वा²⁸
 धौत }

स्वर् 1 A. 33 स्वरित } स्वरित्वा-य is changed to ऊ
 वर्त्त }

पूर् 4 A. 10 पूर्ण-पूर्त् —

हृद् 1 A. 43 हृत् हृदित्वा

(1) Penultimate अ is shortened (2) व is substituted for the previous द. See rule 34.

All Anit

शृप् 4 P. 50 शृष् (क is substituted for त) शृष्ट्वा

क्षे 1 P. 155 क्षाम (‘क्षायो मः’) क्षात्वा^{3b}

मिद् 7 U. P. 12 मिध divided मित्वा

— मित fragment

नुद् 6 U. P. 32 नुध } न is optionally,
 नुत् } taken. नुत्वा

(‘नुदविशेन्दवाग्राहीभ्योऽन्यतरस्यम्’ इति मिष्टातो वा नत्वम्)

निद् 6 U. P. 51 to obtain वित wealth¹ वेदित्वा^{13a}

विध } वित्वा

(‘वित्ते भोग्यप्रत्यययोः—’)

निद् 7 A. 12 } वित }
 4 A. 23 } विध } See नुद् above वित्वा

All Set

अर् १ P. 71	अर्हित-अभ्यर्थ near of time समर्थ solicited व्यर्थ (अमेधाविद्भ्यो)	अर्हिता
लसृ ६ A. 2	लसृता } लसृ	लसृता

Rule 38a. The following roots do not admit द in the particular senses noted against each,

1. छुम् १ A. 91	छुम्	a churning handle (बन्ध)
2. हन् १ P. 16	हन्त	mind (मनः)
3. ध्वन् १ P. 5	ध्वान्त	darkness (तमः)
4. सम् १ P. 22	सम्	attached (सक्त)
5. स्मृच्छृ १ P.	स्मिच्छृ	indistinct (अविस्पष्ट)
6. विरेम्	विरिष्य	note (सूत्र)
7. फण् १ P. 15	फाण्ट	a decoction (अनायाससाध्य- कषायविशेषः) easily prepared.
8. बाह् १ A.	बाह	much (दृष्ट).

“ छुम्पृहान्तध्वान्तलाम्बिच्छृविरिष्यफाण्टाशानि सम्भवन्तमः सफाविस्पष्ट-
स्वराणापासृशेषु ” इत्यनिकानि निपातन्ते (

Rule 39. Roots taking desiderative ‘bases’.

गृ १ A. 75 to censure	गृप्सित	गृप्सित्वा ^{७६}
तिन् १ A. 76	तिप्सित	तिप्सित्वा
किन् १ U. P. 112 A. 77	किप्सित	किप्सित्वा
दीम् १ A. 78	दीप्सित	दीप्सित्वा
दीन् १ U. P. 113 A. 79	दीप्सित	दीप्सित्वा
मीम् १ A. 80	मीप्सित	मीप्सित्वा
मीन् १ U. P. 114 A. 81	मीप्सित	मीप्सित्वा

RULES REGARDING GERUND IN लृ—

The corresponding forms of the Gerund in लृ have been given against the forms of the Past Passive Participle in the rules regarding P. P. Hence only the abstract of the rules regarding लृ is given hereunder along with the list of roots and the form or forms of one typical root, under each rule.

Rule 1. The affix त्वा is weak just like the affix त of the P.P.

Rule 2. Roots of the 10th conjugation undergo the usual changes.

चुर	चोरयित्वा	(गुण)
कृत्	कीर्तयित्वा	(कृत् is changed to कीर्त्)
ज्ञा	ज्ञापयित्वा	(ज्ञाप् is substituted for ज्ञा)
धू	धूपयित्वा	(धूत् is substituted for धू)

Rule 3. Some Set roots ending in a vowel do not take इ.

भू 1 P. 84 भूत्वा (for the forms of other roots see Rules re. P. P.)

Similar roots

All 2 P.

पु 1, उ 2, छ 3, छ 4, व 6.

All 1 P.

जि 132, इ 134, नी 136, ई 135, ली 137.

All 5 P.

डु 7, वि U. 9, हि 11, मि 12, कृ 6, A. 1.

All 6 P.

कृ 3, धू 6, छ 5, इ 5 U. P. 1.

Rule 4. Wet roots ending in a consonant take इ optionally as is usual with wet roots.

1 P. अञ् 125 अक्षित्वा-अष्टा.

Similar roots

All 1 P.

विप् 119, मृञ् 121, शुद् U. 122, त्वञ् 123, तञ् 124.

All 1 A.

वत्सप् 100, अप् 101, क्षम् 102, गृह् 103. शुद् U. 104, गाह् 105, स्यन्द
106 2 P. मृञ् 20.

All 4 P.

शुद् 36, मुद् 37, लिह् 38, छुद् 39, त्वृ 40, हृप् 41, क्रिद् 41, क्षम् 44
एप् 43, नश् 45. 5 A. अञ् 2.

All 6 P.

वृह् 25, वृह् 26, वृह् 27, वृह् 28, स्तृह् 29.

All 7 P.

अञ्च् 8, तञ्च् 9, लञ्च् 10, क्तिच् 9 P 25.

गुण 1 P 118

Set form

Aniṭ form

गोपायित्वा

गुपवा

Taking गुण optionally

गोपित्वा

and taking आय् optionally while taking इ and rejecting both आय् and गुण in the Aniṭ form.

गुपित्वा

Rule 4a. मृह् 6 P. 30, निष्कुप् 9 P. 24 are exceptions.

They take इ necessarily.

मृह् मृष्टित्वा } इ is necessarily taken. No Samprasāraṇa
निष्कुप् कुपित्वा } इ is necessarily taken.

Rule 5. Weṭ roots ending in a vowel take इ optionally as is usual with Weṭ roots.

ए 1. P. 120

स्वरित्वा-सृत्वा

Similar roots

सृ 2 A. 11. 4. A. 11, धृ 5 U. P. 5, धृ 9 U. P. 2. 6.
A. 3. A. 8.

Rule 6. Aniṭ roots छुप् 4 P. 58 and वप् 1 P. 180 take इ even though they are Aniṭ. ('वसतिश्चोदिद्') आभ्यां क्तानिष्ठयोर्दित्यनिद् स्यात्) छुप्. छुधित्वा-छोधित्वा taking इ necessarily and गुण optionally. वप्. वधित्वा taking इ and also taking संप्रसारण. See rule 25.

Rule 7. Set roots ending in a vowel taking गुण while admitting इ.

जी 1 A. 97 } वधित्वा.
4 A. 4 }

Similar

दी 2 A. 7, धि 1 P. 82. धि 1 U. 82. जाय् 2 P. 18. पू 9 U. 10.

Rule 7a. धृ 1 A. optionally takes गुण पवित्वा-भूत्वा.

Rule 8. Roots ending in आ, ए, ऐ and ओ substitute इ.

स्था 1 P. 127 स्थित्वा

Similar

मा 2 P. 28, 3 A. 24, 4. A. 22, मे 1 A. 114, दो 4 P. 49.
सो 4 P. 48, ददिता 2 P. 19 and हा 3 P. 5,

Rule 8a. Final आ, ए and ऐ are changed to ई.

पा 1 P. 125 पीत्वा. Similar धे 1 P. 146, ने 1 P. 156.

Rule 8b. Final ऐ is changed to आ as usual.

1 P. 148. ग्लत्वा

Similar

ग्ले, घ्ये, छे, ज्ञे, स्ये, कै, वे, दे. All 1 P. Nos. 148 to 155.

1 A. ज्ञे 118, घ्ये 119.

Rule 8c. Roots ending in ओ change it to इ or आ optionally.

4 P. छे 46. छात्वा-छित्वा.

4 P. शो 47. शात्वा-शित्वा.

Rule 9. Final long ऋ is changed to ईर्.

ऋ 9 P. 1. ईर्त्वा

Similar

वृ 1 P. 85, All 9 P. वृ 3' इ 5, मृ 6, कृ U. 2, स्तृ U. 7, गृ 6 P. 20.

Rule 9a. Final long ऋ takes गुण before त्वा and the augment इ is lengthened optionally.

वृ 1 P. 86. जरि (री) त्वा

Similar वृ 4 P. 23, 9 P. 4 कृ 6 P. 19

Rule 9b. Final long ऋ is changed to ऊर् if a labial or र precedes.

वृ 3 P. 1 पूर्वार्त्वा. Similar वृ 9 U. P. 9

Rule 10. Penultimate short ऋ of SET roots takes गुण necessarily. कृ 6 P. 17. वर्त्तित्वा.

Similar All 6 P.

वृ 15. वृ 18, वृ 4 P. 35, वृ 5 P. 3, मृ 1 A. 95,

Rule 15. Penultimate vowels of कृत्वादि Set roots do not take गुण. वृद् 6 P. 13. युटित्वा.

Similar All 5 P. कुच्, ऊद्, सुद् Nos. 9 to 11.

Rule 16. Set roots and Wet roots ending in अम् taking इ optionally and lengthening the penultimate अ in the Anit form. Set वम् 1 P. 25. वमित्वा-वान्त्वा Similar 1 P. चम् 75, भ्रम् 79, All 4 P. अम्, इम्, जम्, दम्, तम्, धम् Nos. 27 to 32. WET क्षम् 1 A. 102.

Rule 16a. कम् 1. P. optionally lengthens the penultimate अ in addition to taking इ optionally.

कम् 1 P. 78.	कान्त्वा } कन्त्वा }	अ is lengthened optionally in the Anit form.
--------------	-------------------------	---

Rule 16b. कम् 1 A. also optionally lengthens the penultimate अ in addition to taking इ optionally, but here the penultimate अ in the Set form is optionally lengthened.

कम् 1 A. 73 ¹	कमित्वा } कामयित्वा }	कान्त्वा
--------------------------	--------------------------	----------

Rule 17. Set roots ending in स् taking इ optionally.

अस् 4 P. 24	असित्वा	अस्त्वा
-------------	---------	---------

Similar, 4 P. दस् 26, शस् U. 34, क्षिस् 4 A. 2, शास् 2 P. 16.

Rule 18. Set roots taking इ optionally and retaining the penultimate nasal when taking इ and dropping it when rejecting इ.

सम् 1 A. 24.	सम्भित्वा	सम्भ्वा
--------------	-----------	---------

Similar All 1 A. संस् 25, भ्रंस् 26, ध्वंस् 28, शंस् 1 P. 65, भ्रंस् 4 P. 22, स्रंस् 9 P. 15, दंस् 5 P. 4.

Rule 18a. Wet root retaining penultimate nasal when taking इ and dropping it when rejecting इ.

तन्स् 7 P. Wet 9.	तमित्वा-तयत्वा
-------------------	----------------

Rule 19. Anit roots dropping the nasal optionally.

भन्स् 7 P. 19.	भदयत्वा-भयत्वा
----------------	----------------

Similar. रन्स् 1 U. P. 184, 4 U. P. 63. सन्स् 1 A. 128.

Rule 19a. Wet roots dropping the nasal optionally.

अञ् 7 P. Wet 8. अञित्वा अञ्क्त्वा }
 अक्त्वा }

Rule 20. Anit roots dropping the nasal necessarily.

देञ् 1 P. 182 दष्टा, Similar सञ् 1 P. 183, वञ् 9 P. 40.

Rule 21. Set roots dropping nasal optionally and taking इ necessarily.

मन् 1 P. 64 } मन्थित्वा मथित्वा
 9 P. 16 }

Similar मन् 9. P. 17. श्रन् 9. P. 18.

Rule 22. Set roots of the 1st and 4th conjugation optionally taking इ and optionally taking गुण and changing इत् to यू when not taking इ.

ष्टि 1 P. 77. श्रेयित्वा-श्रूयत्वा

Similar शि 1 P. 91, All 4 P. दिप्, सिप्, लिप्, षिप्, क्षिप्
Nos. 1 to 5.

Rule 23. 8th conjugational Set roots taking इ optionally and dropping the न् or ण् when rejecting the इ.

तन् 8 U. P. 1. तन्थित्वा-तत्त्वा.

Similar, 8 U. P. मन् 2 वन् 3, घृन् 6, तुण् 7.

Rule 23a. Roots of the 8th conjugation taking गुण when taking इ and rejecting गुण when rejecting इ.

कृण् 8 U. P. 5. अणित्वा-कृत्वा.

Rule 23b. Roots of the 8th conjugation optionally taking गुण when taking इ and rejecting गुण when rejecting इ.

क्षिण् 8 U. P. 4. क्षिणित्वा } क्षित्वा
 क्षेणित्वा }

Rule 23c. Set roots of the 8th conjugation and 1st conjugation taking इ optionally and lengthening the penultimate अ and dropping the nasal when rejecting इ.

स्वन् 8 U. P. 3. सञित्वा सञ्ज्वा

सन् 1 U. P. 17. सञित्वा सञ्ज्वा.

Rule 23d. जन् 4 A. taking इ necessarily and retaining the न.
जन् 4 A. 8. जनित्वा only as is natural with a Set root.

Rule 24. Anit roots ending in म् and न् dropping the final nasal.

यम् 1 P. 186. यत्वा Similar. 1 P. गम् 187, नम् 188, रम् 1 A. 131, हन् 2 P. 49, मन् 4 A. 16.

Rule 25. Samprasāraṇa. See rule 13 for forms of P. P. The following are the roots.

All 2 P. स्वप् 42, वप् 43, All 1 P. बद् 80, यञ् U. 178. वप् U. 179, वप् 180, बद् U. 181, व्यप् 4 P. 61, All 6 P. व्यप् 23, प्रष्ट् 54, अस्त् 53. प्रष्ट् 9 U. P. 13. All 1 U. P- वे 143, ज्वे 144, ह्वे 145, ज्वा 9 P. 37.

Rule 25a. Roots not taking संप्रसारण in स्वा.

मद्व् 6 P. 30. मधित्वा

वञ् 2 P. 12. वधित्वा

धि 1 P. 83. धयित्वा

Rule 26. मस्त् and न्द् insert nasal.

मस्त् 6 P. 52. मस्वत्वा

नन् 4 P. 45. नधित्वा-न्द्वा.

Rule 27. Substitutes. See rule 37 of P. P.

The following are the roots taking substitutes.

जद् 2 P. 48, वस् 2 P. 14, य् 2 U. P. 15, वञ् 2 A. 19.

Rule 28. Irregular forms. See P. P. for the forms.

धा 3 U. P. 7, दा 1 P. 128, 3 U. P. 6. धाव् 1 U. P. 43.

Rule 29. Roots taking desiderative bases.

शुप् 1 A. 75. शुप्सित्वा.

Similar तिज् 1 A. 76, क्तिज् 1 U. P. 112, वञ् 1 A. 78. दान् 1 U. P. 113,
A. 77 A. 79

भान् 1 A. 80, शान् 1 U. P. 114

A. 81

THE GERUND IN य्.

Rule I. When a preposition (or a word like a preposition) is prefixed to a root, य् is added on to the root, instead of त्वा.

E. G.

दा with आ (Preposition)

आदाय

या ,, अन्तर्

अन्तर्भाव

Rule 2. When a root ends in a short vowel or when the short vowel of the root combines with the vowel of the preposition and forms a long vowel त् is prefixed to the द.

स्तु 2 U. P. 41

प्रस्तुत्य

वि 5 U. P. 9

विधित्य

हृ 5 U. P. 18 }

जतुकृत्य }

8 U. P. 8 }

सतुकृत्य }

हृ 2 P. with अधि 35

अधीत्य

वि 1 P. 132

विधित्य वपुधित्य

हृ 1 P. 134

प्रेत्य

हु 3 P. 2

आहुत्य

मु 5 U. P. 8 }

अगिपुत्य, प्रमुत्य

1 P. 138 }

—

मु 6 P. 35

अमुत्य

Rule 3. Roots of the 10th conjugation and causals drop the अत्य before द.

हल्

प्रक्षाल्य

उर्

प्रचोर्ष्य

नी

आनात्य (causal)

हृ

विकीर्य.

Rule 4 The following roots retain their final आ or change their final vowel to आ.

उ, verbs	{	दा 1 P. 128	} प्रदाय	मि 5 U. P. 12	संभाय
		दा 3 U. P. 6		दी 4 A. 23	प्रदाय
		दो 4 P. 49		दो 4 P. 48	अवसाय
		दे 1 A. 113		दो 4 P. 47	निशाय
	{	पा 3 U. P. 7	} निषाय प्रघाय	All 1 P.	
		पे 1 P. 146			
	{	मा 2 P. 28	} प्रमाय	म्है 147	प्रन्थय
		3 A. 4		म्है 148	प्रन्थाय
		4 A. 22			
		स्था 1 P. 127	उपस्थाय	थै 152	निष्ठाय

पा 2 P. 30	परिणाय	श्रे 1 A. 118	परिप्राय
हा 3 P. 5 } 3 A. 3 }	प्रदाय		

Rule 4a. मे 1 A. 114 निमाय, निमित्त
' उपमाय, उपमित

Rule 4b. ली 4 A. 30 विलीय-विजाय

Rule 5. The penultimate उ of मुहु is lengthened
मुहुः 1 P. 54 समूह्य

Rule 6. Roots ending in इन् lengthen the इ.

All 4 P. दिन् 1	प्रदीव्य
सिन् 2	निपीव्य
छिन् 1 P. 77, 4 P. 5	निपीव्य
शिन् 1 P. 91, 4 P. 4	प्रशीव्य

Rule 7. Roots of the 8th conjugation ending in a nasal and also मन् 4 A. and 8 A. drop the nasal necessarily.

All 8 P. तन् 1	वितल
पन् 2	प्रवल
कण् 5	समूल
फण् 7	प्रहूल
तृण् 8	प्रतूल
मन् 4 A. 16 } 8 A. 2 }	अवमल
क्षिण् 8 U. P. 4	प्रक्षित

Rule 7a. खन्, सन् and जन् drop the nasal optionally and lengthen the penultimate अ optionally-

खन् 1 U. P. 17	उत्खन्त्य	उत्खाय	— ('ये विभाषा')
	निपन्त्य	निखाय.	
सन् 8 U. P. 2	प्रसन्त्य	प्रसाय	
जन् 4 A. 8	प्रजन्त्य	प्रजाय	

Rule 8. Anit roots ending in म् drop the nasal optionally.

All 1 P. यम् 186	नियम्य	नियल
गम् 187	आगम्य	आगत्य }
	संगम्य	संगत्य }

नम् 188	प्रणम्य	प्रणम्य
रम् [A.13]	विरम्य	विरम्य

Rule 9. The following roots take Samprasāraṇa.

All 2 P. 47 प्रसृप्य निपुप्य

42 श्रोप्य

12 समुदय

All 1 P. 80 भनूय

180 प्राप्य-भ्युप्य

U. 181 श्रोह-उदुप्य.

U. 179 प्रसृप्य

U. 178 समिज्य

4 P. 61 विविप्य

All 6 P. 23 संविप्य

30 संदृप्य

54 आपृज्य

U. 53 प्रमृज्य

प्रह् 9 U.P.13 प्रतिशृष्य

Rule 9a. वि 1 P. 83. उच्छृष्य

Rule 9b. ह्ने 1 U. P. 145. आहृष्य

Rule 9c. No Samprasāraṇa in वे and ज्ञा.

वे 1 U. P. 143. प्रवास्य

ज्ञा 9 P. 37. प्रम्याय

Rule 9d. श्ने 1 U. P. 244 has the Samprasāraṇa optionally.

परिव्याय-परिवीय.

but with उप there is no Samprasāraṇa उपम्याय.

Rule 10. change of final long वृ into इर् and lengthening of the इर् when followed by a consonant.

वृ 1 P. 85 उत्तर्षि उत्तीर्षे

जृ 4 P. 23 9 P. 9	अनुजीयि
6 P. गृ 20	निगीयि
कु 6 P. 19 9 U. P. 2	विकीयि
दृ 9 P. 7	विदीयि
शृ 9 P. 6	विशीयि
स्तृ 9 P. U. 4	विस्तीयि
गृ 9 P. 3	निगीयि.

Rule 11. Change of final long नृ into उर् and lengthening of उर् when followed by a labial or ब्.

पृ 3 P. 1 9 P. 8	प्रपूर्य	वृ 9 U, P. 5	आपूर्य
---------------------	----------	--------------	--------

Rule 12. Penultimate nasal is dropped.

चोत् 1 P. 65	प्रशस्य
भञ्ज् 7 P. 21	विभज्य
अञ्ज् 7 P. W. 8	व्यज्य, समज्य

All 1 A. Nos. 24 to 26. कम्-संस्-भ्रंस् । धंस् 28, स्तम् 15
विलभ्य etc.

All 9 P. वन् 40, स्तम् 15, प्रन् 17, मन् 16 and 1 P. 64. निवध्य
विष्टव्य, उष्टव्य, उन्मव्य.

Rule 13. Irregular forms.

क्षि 1 P. 133 6 P. 36	प्रक्षीय	ई is lengthened
जाष्ट 2 P. 18	प्रजायर्ष	गुण
शी 2 A. 17	निशप्य	शी changed to शप्
शास् 2 P. 16	अनुशिष्य	शाम् is changed to शिप्.

Rule 14. Substitutes.

यञ् 1 P. 81	संवीय, प्रवीय
चञ् 2 A. 19	आप्त्याय, आवश्चाय
भृ 2 U. P. 15	प्रोच्य
अद् 2 P. 48	प्रत्राप्य

All monosyllabic roots which begin with any consonant and those beginning with अ or आ and short इ, उ and क्.		1	Reduplicative Perfect
कृ 6 P. 8 Even though कृ being followed by क् (conjunct consonant) is like long कृ		2 =	
उक्तं 2 U even though it is not monosyllabic		2b	
Roots of more than one syllable except उक्तं 2 U		1a	Periphrastic Perfect
Roots beginning with long ई, ऊ, कृ or short vowel followed by a conjunct consonant (except कृक्)		1b	
Roots beginning with ए and ओ		1c	
All derived roots such as those of the 10th conjugation, Causals, Desideratives, Frequentatives and Denominatives		2	THE PERFECT
Roots दृक्, अद्, कृस् and आत् 4 roots, even though they are monosyllabic		3	
Roots taking both reduplicative and periphrastic perfects उप् 1 P All 2 P विद् 13 ज्ञाद् 18, दाद् 19 All 3 P हु 2, नी 3 हो 4 and वृ 3 U 13 and 18 4 roots.		4a	
All 1 P. गुप्, धृप्, णप् Nos 118, 115, 116 and विष्णु 1 P 20, ण् 1 A 117 when it takes आप् Total 7 roots		4b	

The roots are reduplicated according to the rules regarding reduplication under the 3rd conjugation

Terminations

Parasmaipada			Atmanepada		
3	■	अतुक् उन्	ण	आवे	इरे
2	घ	अतुम् अ	मे	आवे	ध्वे
1	ङ	व घ	ए	वहे	महे

अ, य, अ of Parasmaipada singulars, are alone strong, and all the balance terminations are weak

(1) Penultimate short vowel takes गुण before strong terminations

(2) Final vowel and penultimate अ take वृद्धि necessarily in the 3rd person singular and optionally in the 1st person singular Parasmaipada

(3) Before य (2 S Parasmaipada) final vowel takes गुण Penultimate अ is unchanged

The augment इ is admitted before a termination in the non-conjugational tenses and moods beginning with any consonant except अ. Hence इ can be admitted only before घ, व and म of the Parasmaipada and before से, ध्वे, वहे and महे in the Atmanepada.

The perfect tense is most generally used only in the 3rd person in narrative events of remote past. Hence the forms of the second and the first persons are not important. Therefore all the forms of the 3rd person, the 2nd singular, 2nd dual and the 1st dual were alone given, as the balance forms can be easily obtained

Rules regarding Perfect

Rule 1 Final अ of roots along with अ 3rd person singular termination becomes औ in Parasmaipada and drops the अ before vowel weak terminations and before the intermediate,

रा 2 P 21	ययौ	ययत्तु	ययु
	ययिष }	यययु	यय
	ययाष }		
	ययौ	ययित्	ययिम

Similar roots All 2 P मा, आ, दा, रा, बा, ला, मा, स्ता, वा, दा, प्रा, पा and ह्यार Nos 22 to 34 All 1 P वा, म्या, दा, ध्या, प्रा, दा Nos 126 to 131 All 3 P दा, दा, पा Nos 5 to 7 ज्ञा 9 U P 36

NB—दि 5 U. P 12 and मी 9 U P 35 have both ममी as 3rd person and first person singulars and ययिष-ययाष in 2nd sing but are different in the other persons and numbers (See below)

Roots ending in ए, ऐ and ओ substitute ए for them

Rule 2 Ending in ए

वे 1 P 146	दधी	दधतु	दधु
	दधिय }	दधयु	—
	दधाय }		
	—	दधिव	—

वे 1 U P 143

वधी	वधतु	वधु
वधिय }	वधयु	—
वधाय }		
—	वधिव	—

Rule 2a ending in ऐ

ले 1 P 147	जलौ	जलतु	जलु	जलिय }	जलयु	जलिव
				जलाय }		

Similar म्ने, व्ये, शे भे, रुवे के, वे, वै and वी Nos 143 to 156

Rule 2b ending in ओ

सो 4 P 48	ससौ	ससतु	ससु	ससिय }	ससयु	ससिव
				ससाय }		

Similar औ 4 P छो, सो and दो Nos 46 47 and 49.

Rule 3 Roots ending in इ not preceded by any consonant lengthen their reduplicative इ before vowel weak terminations.

इ 2 P 35	इयाम	इयतु	इयु	इयामिय }	इययु	इयिव
				इयेय }		

Rule 3a इ 1 P 134 Here the इ is not lengthened.

इयाम	इयतु	इयु	इयामिय }	इययु	इयिव
			इयेय }		

Rule 3b. इ with अघि 2 A 18 (to study) substitutes ए

अघिगणे अघिगणते अघिगणिते । अघिनगिणे अपिगणाने । अपिगणिते ।

Rule 3c वि is optionally changed to फि after its reduplica-
tive syllable वि-5 U 9 }
" 6 }

- P. चिकाय } चिकयतुः } चिक्युः } चिकयिष-चिकेय } चिक्यथुः }
 चिवाय } चिचयतुः } चिच्युः } चिचयिष-चिचेय } चिच्यथुः }
 चिक्रियव.
 चिच्रियद.
- A. चिकये } चिक्याते } चिक्यिरे } चिक्यिषे } चिक्याथे }
 चिच्ये } चिच्याते } चिच्यिरे } चिच्यिषे } चिच्याथे }
 चिक्रियवहे.
 चिच्रियवहे.

Rule 3d. जि 1 P. 132 is changed to चि after its reduplicative syllable.

जिगाय जिग्वतुः जिग्युः । जिगयिष } जिग्यथुः । जिग्यिव.
 जिगेय }

Rule 3e. सि 5 U. 10, 9 U. 38 चि 6 P. 37.
 7, 12,

The final इ is changed to य् and not to ह्य् as in क्षि. (Rule 3 g)

P. सिवाय-सिष्यतुः सिष्युः । सिषयिष } सिष्यथुः । सिष्यिव
 सिषेय }

In Atmanepadi also सि becomes सिष् and not as in क्षि 1 A, (Rule 3 g.)

A. सिष्ये सिष्याते सिष्यिरे । सिष्यिषे-सिष्याथे : सिष्यिवहे.

चि 6 P. दिषाय दिष्यतुः दिष्युः । दिषयिष } दिष्यथुः ।
 दिषेय }

Rule 3f. हि 5 P. 11 is changed to चि.

त्रिषाय त्रिष्यतुः त्रिष्युः । त्रिषयिष } त्रिष्यथुः । त्रिष्यिव.
 त्रिषेय }

Rule 3g. क्षि 1 P. 133, 9 P. 33, 6 P. 36. As इ is preceeded by a conjunct consonant, it is changed to ह्य्.

चिक्षाय चिक्षियतुः चिक्षियुः । चिक्षयिष } चिक्षियथुः । चिक्षियिव.
 चिक्षेय }

क्षि 1 A. 108 सिष्मिये, मिथ्यायाथे, सिष्मिचिरे । सिष्मिदिषे, सिष्मिद्याथे, सिष्मियिवहे ।

Rule 3h. क्षि 1 U. 82 } Here too the इ is changed to ह्य् but
 96 }

there is only one form in 2nd Sing. which is the only difference from सि.

शिषाय शिष्यतुः शिष्युः । शिष्ययिष शिष्ययुः । शिष्ययिषि.

Rule 31. सि 5 U. 12 }
8 }

P. मनी मित्ततुः मित्तुः । ममिष } मित्तयुः । मित्तयिष
ममाय }

A. मित्ते मित्ताते मित्तिरे, मित्तिषे, मित्ताये । मित्तयहे ।

In the Parasmaipadi the singulars of the 3rd person have forms like those of या 2 P. (Rule 1) while in the duals and plurals the forms resemble those of सि 5 U. } (Rule 3d).
9 U. }

In the Atmanepadi all the forms resemble those of सि 5 U.A. }
9 " }

Rule 4. Roots ending in ई preceded by a simple consonant.

मी 1 U. 136 } ई is changed to इय् and नी becomes निन्त्य.
107 }

P. निनाय निन्त्यतुः निन्त्युः । निनायिष } निन्त्ययुः । निन्त्ययिष
निनेय }

A. निन्त्ये निन्त्याते निन्तिरे. निन्त्यिषे निन्त्याये । निन्त्यरहे.

Similar. मी 2 P. 37.

विषाय विष्यतुः विष्युः । विषयिष } विष्ययुः । विष्ययिष.
विदेय }

Rule 4a. मी 9 U. 35 } This has the same forms as those of
13 }

सि 5 U. (See rule 31) both in the Parasmaipadi and Atmanepadi:

Rule 5. मी 9 P. 32. ला is optionally substituted for ली.

लिनाय } लिन्त्यतुः लिन्त्युः । लिन्त्ययिष } लिन्त्ययुः । लिन्त्ययिष }
लली }

लतिथ }
ललाय } (See मी 9 U. Rule 4a.)

Rule 5a. Roots ending in long ई and preceded by a conjunct consonant. मी 2 U. 27 } ई is changed to इय्.
9 }

P. चिकाय चिक्रियतुः चिक्रियुः । चिक्रियिष्य } चिक्रियथुः । चिक्रियिष्य
चिक्रेष्य }

A. चिक्रिये चिक्रियाते चिक्रियिरे । चिक्रियिषे चिक्रियाषे । चिक्रियिवहे.

Similar. All 9 P. श्री U. श्री U. श्री Nos 28 to 30. श्री 34.

9 U. A. श्री 10 श्री 11.

Rule 5b. दी 4 A. 23 inserts य् and becomes दिदीय्. There is reduplication. दिदीये दिदीयाते दिदीयिरे । दिदीयिषे दिदीयाषे दिदीयिवहे ।

Rule 5c. दे । A. 13 substitutes दिम्ब्य्. There is no reduplication. दिम्ब्ये दिम्ब्याते दिम्ब्यिरे । दिम्ब्यिषे दिम्ब्याषे । दिम्ब्यिवहे ।

Rule 5d. प्याय् । A. 60 substitutes पी and then is like नी 1 U.A. पिप्ये पिप्याते पिप्यिरे । पिप्यिषे पिप्याषे । पिप्यिवहे ।

Rule 6. उ preceded by a simple consonant. यु 2 P. 1.

युयाय युयुवतुः युयुतुः । युयुविष्य युयुवथुः । युयुविष्य ।

Similar. All 2 P. तु, स्तु, क्षु, छु, इ Nos 2 to 6.

Rule 6a. यु 9 U. 39 } This differs from यु 2 P. (Rule 6)
14 }

leaving 2 forms in 2nd sing.

युयाय युयुवतुः युयुतुः । युयुविष्य } युयुवथुः । युयुविष्य
युयोष्य }

A. युयुने युयुवाते—युयुविषे युयुविवहे

Similar तु 5 U. 8 } तु 1 P. 13B } तु 3 P. 2, तु 5 P. 6.
4 } 2 P. 39 }

P. सुपाय सुपुवतुः सुपुतुः । सुपुविष्य } सुपुवथुः । सुपुविष्य.
सुपोष्य }

A. सुपुने सुपुवाते सुपुविरे । सुपुविषे सुपुवाषे । सुपुविवहे.

Rule 7. उ after conjunct consonant, 2 P. 38 like यु 9 U. P. 39.

इपाय इपुवतुः इपुतुः । इपुविष्य } इपुवथुः । इपुविष्य ।
इपोष्य }

Rule 7a. स्तु 2 U. 41 }
12 }

P तुष्टाव तुष्टवत् तुष्टु । तुष्टोय तुष्टुय । तुष्टुव ।

A तुष्टुवे तुष्टुवाते तुष्टुविरे । तुष्टुये तुष्टुवाये । तुष्टुवहे ।

Similarly छु 1 P 140 हु 1 P 141 झु 1 P 142

सुप्ताव सुप्तवत् सुप्तु । सुप्तोय सुप्तुय । सुप्तुव ।

इप्ताव इप्तवत् इप्तु । इप्तोय इप्तुय । इप्तुव ।

शुप्ताव शुप्तवत् शुप्तु । शुप्तोय शुप्तुय । शुप्तुव ।

Rule 8 भू 1 P, 84 takes व् and becomes भूव् before vowel terminations

P, बभूव बभूवत् बभूवु । बभूविय बभूवयु । बभूविव ।

Rarely A बभूवे बभूवाते बभूविरे । बभूविये-बभूवाये । बभूविवहे ।

Rule 8a धू 5 U 5 } 9 U 26 } Here ऊ is changed to उव् .
3 } 8 }

P दुप्ताव दुप्तवत् दुप्तु । दुप्तुविय } दुप्तुय । दुप्तुविव ।
दुप्तोय }

A दुप्तुवे दुप्तुवाते दुप्तुविरे । दुप्तुविये दुप्तुवाये । दुप्तुविवहे ।

Similar सू 2 A 11, 4 A 11, पू 1 A 99, पू 9 U A 1.

Rule 8b नू 6 P 3, धू 6 P 4, पू 9 U P 10

उप्ताव उप्तवत् उप्तु । उप्तुविव । उप्तुविव

Rule 9 Roots ending in क preceded by a simple consonant.

कू 8 U 8 } छू 1 P 60 दू 1 U 157 } वू 1 U 158
9 } 122 } 121

P चकार चकत् चकृ । चकार्य only चकयु । चक्य

F चक्रे चक्राते चक्रिरे । चक्रये चक्राये चक्रुहे । चक्रवहे

Rule 9a गू 1 U 159, गू 6 A (P) 55 दू 6 A 7, वू 6 A 6
123

P जहार जहत् जहृ । जहयं जहयु । जहिव

ममार ममत् ममृ । ममार्य ममयु । ममिव

A जहे जहाते जहिवे

आदरे आदराते आदरिवे

Rule 9b. वृ 5 U. 1, वृ 9 A. 6.

P. चवार : चवतुः चतुः । चवर्थ चवतुः । चवृव

A. चमे चमाते चमिरे । चवृपे चवाये । चवृवहे

Rule 9c. कृ with सम्.

P. संचस्कार-संचस्वरतुः-संचस्वरः । संचस्वरिय-संचस्वरयुः । संचस्वरिव.

A. संचस्करे संचस्कराते-संचस्वरिरे । संचस्वरिपे-संचस्कराये । संचस्वरिवहे.

Rule 10. Roots ending in ऋ preceded by a conjunct consonant. स्तु 5 U. 17 } Anit.
9 }

P. तस्त्वार-तस्त्वरतुः-तस्वरः । तस्वर्य तस्वरयुः । तस्वरिव.

A. तस्वारे-तस्वराते । तस्वरिये तस्वरिहे-प्ये । तस्वरिवहे

Rule 10a. स्तु 1 P. We; 120, स्तु 1 P. 162.

सस्वार सस्वरतुः सस्वरिय } सस्वरयुः सस्वरिव
सस्वर्य }

सस्त्वार-सस्त्वरतुः-सस्वरः । सस्वर्य-सस्वरयुः । सस्वरिव.

Rule 11. कृ becomes कर् by गुण.

कृ 6 P. 19. चकार चकरतुः चकरः । चकरिय चवरिव.

स्तु 9 U. P. तस्त्वार तस्त्वरतुः तस्वरः । तस्वरिय तस्वरयुः । तस्वरिव
Sc; 7

A. 4. तस्वारे तस्वराते तस्वरिरे । तस्वरिये तस्वराये । तस्वरिवहे

Rule 11 a. All 9 P. धृ 6, दृ 5. पू 3 P. 1.

शकार शकारतुः } शकारः } शकारिय शकारयुः } शकारिव }
शश्रुतुः } शश्रुः } शश्रुयुः } शश्रिव }

Rule 11 b. ग 6 P. 20.

जगार } जगारतुः } जगरः } जगरिय }
जगल } जगलतुः } जगलुः } जगलिय }

Rule 12. ज between 2 simple consonants is changed to ए and the reduplicative syllable is dropped before the weak terminations of the Perfect and before य when it takes इ. The following roots have 2 forms in 2 sing. i.e., पलि वेद्.

पल् 1 U. P. 172.

पपाच पेचतुः पेचुः । पेचिथ } पेचयुः पेचन्, पपाच } पेचिन पेचिग,
पपचय } पपच }

Similarly सङ् 5 P. 16 } सङ् 1 P. 165 }
4 U. 34 } 6 P. 33 }

सद् 1 P. 164 } सद् 1 P. 172 }
6 P. 34 } 4 A. 17 }

रप् 1 U. 173 } All 1 P. नम् 187, यम् 186, बह् 174 ; नम् 4 P. 45,
130 }

नद् 4 U. 62 }
61 }

सन् 8 U. A. 1. All 1 A. रम्, लम्, रम्, Nos. 130, 133, 132.

All 1 A. दप्, यप्, षप्, फन् Nos. 20 to 23. सद् 32.

All 4 A पद् 18, मन् 16 and मन् 8 A. 2.

Rule 12 a. Roots having only one form in 2 S. (पलि. वेद्).

रद् 1 P. 7.

राद् रैदतुः रैदुः । रैदिथ only रैदयुः रैद । राद् } रैदिथ रैदिम.
रद }

Similar. All 1 P. पत् 23, जप् 6, बर् 20, फद् (विशरणे) 18, तद्
8 U. P. 1.

All 4 P. यस् 26, शम् 29, मद् 33.

All 1 P. नद् 8, लप् 12, षद् 10, पद् 11. नद् 7, नम् 75, आवम्
76, बज् 21.

Rule 13. Exception to rule 12. In the following roots the
थ is not changed to ए.

गद् 1 P. 1.

जगाद् जगदतुः जगदुः । जगदिथ जगदयुः जगद् । जगाद् } जगदिथ जगदिम.
जगद् }

Similar. All 1 P. ध्व 5, हस् 24, यम् 25.

पद् 1 A. 3. दददे दददाते दददिरे । दददिषे दददाथे दददिष्ये ।

दददे-दददिरे-महे ॥

Rule 14. जृ, फल्, भन्, लप् and राप् (हितायाम्). Though
these do not satisfy the conditions of Rule 12. they drop the re-
duplicative syllable and change the अ or या to ए necessarily.

तृ 1 P. 85. ततर रेखुः तेरुः । तेरिष तेरधुः तेर । ततार } तेरिब-तेरिष.
ततर }

फल 1 P. 18. to bear fruit फफाल फेलतुः फेलुः । फेलिष²³ फेलिब^{1.D.}

राष्. अपरराष अपरेषतुः अपरेषुः । अपरेषिष-अपरेषधुः । अपरेषिब.

भञ् 1 U. A. 64. मेजे मेजाये मेजिरे । मेजिषे मेजाये । मेजिबहे (for
भञ् 1 U. P. See rule 14 a).

त्पृ 1 A. W. 101. त्पे त्पेते त्पेपिरे । for other forms. See Rule
19 item 8.

Rule 14 a. In भञ् 1 U. P, 176 in the Anit form in 2 s. there
is no dropping of the reduplicative syllable and change to ए.

बभाज भेजतुः भेलुः । भेजिष - भेजधुः भेज । भेजिब.
बभक्ष्य (Anit form).

Rule 15. The following roots undergo the above changes
optionally.

जृ ध्रम् क्षम् कृ राज् ल्यम् खन भ्राञ् भ्राश् भ्लाश् = 10 roots.

जृ 4 P. 23. जजार जजरतुः } जजरुः } जजरिष } जजरधुः }
जेरतुः } जेरुः } जेरिष } जेरधुः }
जजार } जजरिब } जजरिष }
जजर } जेरिब } जेरिष }

In जृ there is no dropping of the reduplicative syllable and
change to ए in 3 s. and 1 s. This is the difference from भ्राञ्,
भ्राश्, भ्लाश् (See Rule 15 a).

राज् 1 U. 26 } रराज रराजतुः } रराजुः } रराजिष }
50 } रेरतुः } रेजुः } रेजिष }
रराजधुः } रराजिब }
रेजधुः } रेजिष }

ध्रम् 1 P. 79 } ध्रध्राम ध्रध्रमतुः } ध्रध्रमुः } ध्रध्रमिष }
4 P. 27 } ध्रध्रमतुः } ध्रध्रमुः } ध्रध्रमिष }
ध्रध्रमधुः } ध्रध्रमिब }
ध्रध्रमिष }

क्षम् 4 P. 25. क्षत्राक्ष क्षत्राक्षतुः } क्षत्राक्षुः } क्षत्राक्षिष }
क्षेत्रतुः } क्षेधुः } क्षेधिष }
क्षत्राक्षधुः } क्षत्राक्षिब }
क्षेधधुः } क्षेधिष }

पङ् 1 P. 15. पफण पफणतुः } पफसुः } पफणिष }
 फेणतुः } फेसुः } फेणिष }
 पफणयुः } पफणित }
 फेणयुः } फेणित }

स्यप् 1 P. सस्याम सस्यमतुः } सस्यसुः } सस्यमिष }
 स्येमतुः } स्येसुः } स्येमिष }
 सस्यमयुः } सस्यमित }
 स्येमयुः } स्येमित }

स्यत् 1 P. 16. सस्वान सस्वनतुः } सस्वसुः } सस्वनिष }
 स्वेनतुः } स्वेसुः } स्वेनिष }
 सस्वनयुः } सस्वनिष }
 स्वेनयुः } स्वेनिष }

Rule 15 a. In आञ् प्राञ् भ्राञ् All 1 A. एञ् 1 U. A. 50 the change is throughout.

प्राञ् 1 A. 49. पप्राजे } पप्राजाते } पप्राजिरे }
 प्रेजे } प्रेजाते } प्रेजिरे }
 पप्राजिये } पप्राजाये } पप्राजिवहे }
 प्रेजिये } प्रेजाये } प्रेजिवहे }

Similar. प्राञ्, भ्राञ् and एञ्.

Rule 16. अ preceded by a conjunct consonant is not changed to ए.

स्यञ् 1 P. 177. सस्याज सस्यजतुः सस्यजसुः । सस्यजिष । सस्यजयुः । सस्यजिवहे ।
 सस्यजसुः ।

Rule 16 a. अ followed by a conjunct consonant also is not changed to ए.

बन्ध् 9 P. 40. बबन्ध बबन्धतुः बबन्धसुः । बबन्धिष । बबन्धयुः । बबन्धिवहे ।
 बबन्धसुः ।

रप् 1 U. 184 } ररज ररजतुः ररजसुः । ररजिष } ररजिवहे ।
 129 } ररजयुः }

रप् 4 U. 63. ररजे ररजिये ररजिवहे ।
 15

Rule 16 b. अ between a conjunct consonant is not changed to ए.

स्कन्द 1 P. 185. चस्कन्द चस्कन्दतुः चस्कन्दुः । चस्कन्दिषु }
चस्कन्त्य

चस्कन्दयुः । चस्कन्दिब.

Rule 17. गम् 1 P 187, हन् 2 P. 49, जन् 4 A. 8, खन् 1 U. 17
31

and घत् 1 P. 171 drop the Penultimate थ and become ग्म् ङ्ग् ह्ग् ख्ग्
and ध्ग् respectively before vowel weak terminations.

जगाम जग्मतुः जग्मुः । जगमिषु } जग्मयुः । जगमिब
जगन्त्य

जयाम जग्मतुः जग्मुः । जयमिषु } जग्मयुः । जयमिब
जयन्त्य

जते जज्ञाते जज्ञिरे । जज्ञिषे जज्ञाये । जज्ञिरहे

चरान् चरन्तुः चरन्तुः । चरन्तिषु चरन्तुः । चरन्तिब.
only

चरन्ते चरन्ताते चरन्तिरे । चरन्तिषे चरन्ताये । चरन्तिरहे

Rule 18. Roots begining with अ and ending in a conjunct
consonant, insert न् after the reduplicating syllable.

अच् 1 U. P. 172. आनच् आनचतुः आनचुः । आनचिषु आनचयुः ।

आनचिब.

अद् 1 P. 71. आनर्द आनर्दतुः आनर्दुः । आनर्दिषु आनर्दयुः । आनर्दिब.

अङ् 7 P. Wei 8. आनञ् See Rule 19 item 32 for other forms

अक्ष 1 P. Wei 128. आनक्ष do item 1.

अह् 1 A. 18. आनहे आनहाने आनहिरे । आनहिषे आनहाये । आनहिषे

अर्च 1 U. 19. आनर्चे etc.

Rule 18 a. The following roots begining with ऋ also insert न्.

ऋच् 6 P. 21. आनर्चुः आनर्चतुः आनर्चुः । आनर्चिषु आनर्चयुः

आनर्चिब.

ऋ 8 U. P. 5. आनर्चुः आनर्चतुः आनर्चुः । आनर्चिषु आनर्चयुः । आनर्चिब

In ऋ there is न् only in the singulars i.e. before strong
terminations.

A. 6 आनर्चे आनर्चाने आनर्चिरे । आनर्चिषे आनर्चानये । आनर्चिरहे.

ऋ 4 P. 16 आनर्चुः आनर्चतुः आनर्चुः । आनर्चिषु आनर्चिब.

5 P. 2

शब्द 1 A 72 becomes Parasmaipada in non-conjugational tenses when हेतु is not taken अनर्त etc (See Rule 31 Item 6)

Rule 18 b The following roots beginning with अ (आप् alone begins with अ) and ending in a single consonant do not insert न्.

All 1 P अद्, अल्, अव्, अत् Nos 67 to 70

आट् आटतु आट् । आटिथ आटतु । आटिथ

अद् 2 P 48 आद } etc See Rule 25 item No 5
अपास }

अन् 2 P 8 आन आनतु आनु । आनिथ आनिथ

अस् 4 P 24 आस आसतु आसु । आसिथ आसिथ

अश् 9 P 12 आस आसतु आसु । आसिथ आसिथ

आप् 5 P 51 आप आपतु आपु । आपिथ आपिथ

Rule 19 Wet roots ending in a consonant

NB —The terminations थ्, व् and न् in the Parasmaipada and वहे, महे, से and ध्वे in the Atmanepada are alone capable of admitting इ in the Perfect

All 1 P

1 अन् 125 आनस आनसतु आनसु ।

आनसिथ } आनसतु । आनसिथ }
आनसु } आनसु }

2 सिप् 119 सिपेथ सिपिथत् सिपिथ ।

सिपेथिथ } सिपिथत् सिपिथिथ }
सिपिथ } सिपिथ }

3 मृन् 121 ममार्त् ममार्त्तु } ममार्त्तु }
ममृत्तु } ममृत्तु }

ममार्त्तिथ } ममार्त्तु } ममार्त्तिथ }
ममार्त्तिथ } ममृत्तु } ममृत्तिथ } 3 forms
ममृत्तु }

4, जुह् U 122 जुगृह जुगृहतु जुगृह ।

जुगृहिथ } जुगृहतु जुगृहिथ }
जुगृह } जुगृह }

long ऊ only in the singulars

5 लप् 123 See तप् below and substitute ल् for त्

6 तप् 124 ततस ततसतु ततसु ।

ततसिथ } ततसतु ततसिथ }
ततसु } ततसु }

All 1 A.

7 कल्प् 100 चकल्ये चकल्यते चकल्यिरे ।

चकल्यिषे } चकल्यते चकल्यिबहे }
चकल्यसे }
चकल्यबहे }

8 कल्प् 101 ज्ञपे ज्ञपाते ज्ञपिरे । ज्ञपिषे } ज्ञपाते ज्ञपिबहे }

ज्ञपिषे }
ज्ञपिसे }
ज्ञपिबहे }

9 कल्प् 102 चक्षमे चक्षमाते चक्षमिरे ।

चक्षमिषे } चक्षमाते चक्षमिबहे }
चक्षसे }
चक्षबहे }

[Note —न् for म् in 1 d Anṭ form roots ending in म् change it to न् when followed by म् or व्]

10, कल्प् 103 जगृहे जगृहाते जगृहिरे । जगृहिषे } जगृहाते जगृहिबहे }

जगृहिषे }
जगृहिसे }
जगृहिबहे }

11. कल्प् 104 जगृहे जगृहाते जगृहिरे ।

जगृहिषे } जगृहाते जगृहिबहे }
जगृहिसे }
जगृहिबहे }

(no long ऊ in the Atmanepadi)

12 कल्प् 105 जगाहे जगाहाते जगाहिरे ।

जगाहिषे } जगाहाते जगाहिबहे }
जगाहिसे }
जगाहिबहे }

13 कल्प् 106 सस्यन्दे सस्यन्दाते सस्यन्दिरे ।

सस्यन्दिषे } सस्यन्दाते सस्यन्दिबहे }
सस्यन्दिसे }
सस्यन्दिबहे }

14 कल्प् 2 P 20 see item No 3 for forms.

All 4 P.

15 कल्प् 30 कुरोह कुरोह्य कुरोह्य । कुरोहिषे } कुरोह्य कुरोहिबहे }

कुरोहिषे }
कुरोहिसे }
कुरोहिबहे }

The final ह् of कुह् कुह् स्निह् and स्निह् is changed to ए or इ

16 कल्प् 37 कुरोह कुरोह्य कुरोह्य । कुरोहिषे } कुरोह्य कुरोहिबहे }

कुरोहिषे }
कुरोहिसे }
कुरोहिबहे }

17. कल्प् 38 सिन्धोह 3 S सिन्धिह्य । सिन्धिह्ये } सिन्धिह्य सिन्धिबहे }

सिन्धिह्ये }
सिन्धिसे }
सिन्धिबहे }

18. लृट् 39. सुप्पोह सुप्पोहिय } Rest like स्निह
सुप्पोह
सुप्पोमय }
19. लृट् 40. ततपि ततपतुः ततपुः ।
ततपिय } ततपयुः ततपिव }
ततप्य } ततप्य }
20. हृट् 41. like लृट् putting ह for त.
21. क्लिप् 42. चिह्नेद चिह्नेदतुः चिह्नेदुः ।
चिह्नेदिय } चिह्नेदयुः चिह्नेदिव }
चिह्नेत्य } चिह्नेद }
22. क्षप् 44. चक्षाम चक्षमतुः चक्षमुः ।
चक्षमिय } चक्षमयुः चक्षमिव }
चक्षम्य } चक्षम्य }
- See remarks against item 9 above.
23. रश् 43. ररन्ध ररन्धतुः ररन्धुः ।
ररन्धिय } ररन्धयुः ररन्धिव } ररन्धम }
ररन्ध्य } ररन्ध्य }

नृ is inserted before vowel terminations. Of the 3 consonantal terminations य, व and न, य is capable of admitting ह. Hence य and न are the only 2 consonantal terminations capable of being changed to ए.

24. नश् 45. ननाश नेशतुः नेशुः । नेशिय } नेशयुः नेशिव,
ननेष्ट }

According to rule 12, the अ of नश् is changed to ए and the reduplicative syllable is dropped before weak terminations: नृ is inserted in the 2nd singular Anit form. Hence ननेष्ट.

25. अश् 5 A. 9. आनशे आनशाते आनशिते ।
आनशिये } आनशाते आनशिवहे }
आनशे } आनशवहे }

All 6 P.

26. वृट् 25 } like लृट् No. 28 below.
वृट् 26 }
28. लृट् 27. ततहै ततहवतुः ततह्युः । ततहिय } ततहयुः ततहिव }
ततह्ये } ततह्ये }

29. तृह् 28. तर्ह् तर्ह्यतुः तर्ह्युः । तर्ह्यिष्य } तर्ह्युः तर्ह्यिष्य }
 तर्ह्युः तर्ह्युः }
 30. स्तृह् 29. तस्तर्ह् तस्तर्ह्यतुः तस्तर्ह्युः । तस्तर्ह्यिष्य } तस्तर्ह्युः तस्तर्ह्यिष्य }
 तस्तर्ह्युः तस्तर्ह्युः }
 31. मर्ह् 30. वमर्ह्य वमर्ह्यतुः वमर्ह्युः । वमर्ह्यिष्य } वमर्ह्युः वमर्ह्यिष्य }
 वमर्ह्युः वमर्ह्युः }

All 7 P.

32. अञ् 8 आनञ् आनञ्यतुः आनञ्युः

आनञ्यिष्य } आनञ्युः आनञ्यिष्य }
 आनञ्युः आनञ्युः }

33. तञ् 9. ततञ् ततञ्यतुः ततञ्युः ।

ततञ्यिष्य } ततञ्युः ततञ्यिष्य }
 ततञ्युः ततञ्युः }

34. तञ् 10 like 'तञ्' above.

35. युप् 1 P. See Rule 31. Periphrastic Perfect item 1.

36. निष्कुप् 9 P. 24.

निष्कुकोप निष्कुक्कपतुः निष्कुक्कपुः ।

निष्कुकोपिष्य } निष्कुक्कपुः निष्कुक्कपिष्य }
 निष्कुक्कपुः निष्कुक्कपुः }

37. क्लिप् 9 P. 25. चिक्लिप् चिक्लिपतुः ।

चिक्लिपिष्य } चिक्लिपुः चिक्लिपिष्य }
 चिक्लिपुः चिक्लिपुः }

Rule 19 a. Wet roots ending in vowels.

1. स्तृ 1 P. 120 See Rule 10 a above.

2. सू 2 A. 11 } सुपुवे सुपुवाते सुपुविरे । सुपुविषे सुपुवाधे सुपुविवधे
 4 A. 11 }

(स्यदिनियमाभिलिपिदि)

4. धृ 5 U. 5 }
 5. " 3 } See Rule 8 a forms.
 6. " 9 U. 26 }
 7. " 28 }

Rule 20. Roots with penultimate इ, उ, ऋ take युण before
 धय and व.

सिप् 1 P. (Set) 87.

सिपेय सिपिषतु सिपितु । सिपेयिष सिपिषतु सिपिषिव ॥
मुन् 7 P. 11

बुभोच बुभुजतु बुभुज । बुभोजिष बुभुजतु बुभुजिव ॥
मुन् 7 A 4

उभुजे उभुजाते उभुजिरे । उभुजिषे उभुजाये उभुजिवहे
कृ 1 F 169, 6 U. 44

P चर्च चर्चतु चर्चतु । चर्चयिष चर्चतु चर्चिव ॥

A चर्चये चर्चयाते चर्चयिरे । चर्चयिषे चर्चयाये चर्चयिवहे ।

Rule 21 ऊर् एर् उर् एर् ऊर् एर् नू घू do not take गुण before थ
but take गुण only before the अ of the 3rd and 1st singulars

ऊर् 6 P 9

बुनोड बुनूडतु बुनूड । बुनूडिष बुनूडतु बुनूडिव ।
एर् 6 P 12

पुस्फोर पुस्फुर्तु पुस्फुर् । पुस्फुरिष पुस्फुर्तु पुस्फुरिव ।
नू 6 P 3 तुनाय तुनुवतु तुनुविष²⁸

Rule 22 9 P भन् 18 प्रन् 17 and दन् 5 P. 4 drop their
nasal optionally before the weak terminations and drop the
reduplicative syllable and change to ए.

शधन्	शधन्तु	शधन्तु	शधन्तिष	शधन्तु	शधन्तिव
धेय	धेयतु	धेयु	धेयिष	धेयु	धेयिव
जधन्	जधन्तु	जधन्तु	जधन्तिष	जधन्तु	जधन्तिव
धेय	धेयतु	धेयु	धेयिष	धेयु	धेयिव
दधन्	दधन्तु	दधन्तु	दधन्तिष	दधन्तु	दधन्तिव
देय	देयतु	देयु	देयिष	देयु	देयिव

Rule 22 a सन् 1 A only drops the nasal optionally before
the weak terminations but does not change to ए

सस्वजे सस्वजाते सस्वजिरे सस्वजिषे सस्वजाये सस्वजिवहे

सस्वजे सस्वजाते सस्वजिरे सस्वजिषे सस्वजाये सस्वजिवहे

This has two forms throughout including 3rd singular

Rule 23 कर् 2 U P. 7 even though a root of 2 syllables,
takes reduplicative perfect The vowel is optionally not ²⁹guated

Hence the bases are (1) कर्तुन् no गुण but कर्तु

(2) कर्तुवन् गुण

P. कर्णुनाव. कर्णुनुवतुः कर्णुनुवुः । कर्णुनुविष } कर्णुनुवथुः कर्णुनुविरे
कर्णुनुविष }

A. कर्णुनुवे कर्णुनुवाते कर्णुनुविरे : कर्णुनुविषे कर्णुनुवाधे कर्णुनुविबहे

Rule 24. Roots taking संप्रसारण.

All 2 P.

1. स्वर 42. सुप्ताय सुपुपतुः सुपुपुः । सुप्तापिष } सुपुपथुः सुपुपिव
सुप्ताप्य }

(भारद्वाजनियमात्, यलि भेद)

2. वच् 43. उवाच ऊवतुः ऊवुः । उवविष } ऊवथुः ऊविव
उवक्थ }

All 1 P.

3. वद् 80. उवाद ऊदतुः ऊदुः । उवदिष } ऊदथुः ऊदिव
only }

4. वल् 180. उवास ऊवतुः ऊवुः । उवसिष } ऊवथुः ऊपिव
उवल् }

All 1 U.

5. वप् 179. उवाप ऊपतुः ऊपुः । उवपिष } ऊपथुः ऊपिव
उवप् }

126. ऊपे ऊपाते ऊपिरे । ऊपिषे ऊपाधे ऊपिवहे

6. यज् 178. इयाज ईजतुः ईजुः । इयजिष } ईजथुः ईजिव
इयज् }

125. ईजे ईजाधे ईजिरे । ईजिषे ईजाधे ईजिवहे

7. वह् 181. उवाह ऊहतुः ऊहुः । उवहिष } ऊहथुः ऊहिव
उवोह }

The preceeding अ is changed to ओ in उवोह.

वह् 127. - ऊहे ऊहाते ऊहिरे । ऊहिषे ऊहाधे ऊहिवहे

8. वल् 2 P. 12. उवास ऊवतुः ऊवुः । उवसिष only

ऊवथुः ऊविव.

9. व्यच् 4 P. 61. विव्याष विविषतुः विविषुः ।

विव्यधिष } विविषथुः विविषिव
विव्यद् }

10. व्यच् 6 P. 23. विव्याच विविचतुः विविचुः ।

विव्यचिष विविचथुः विविचिव

11. प्र० 9 U. 13. जगद् जगद्गुः जगद्गुः । जगद्गुः जगद्गुः जगद्गुः

A. 7. जगद्गुः जगद्गुः जगद्गुः । जगद्गुः जगद्गुः जगद्गुः

12. ए० 1 U. 144. The ending ए of ए० does not change to आ
" 116

'न प्यो लिटि' । Hence it becomes विभ्यत् before strong terminations and विदी and finally to विभ्य् by change of इ to य् before weak terminations.

P. विभ्याय विभ्यतुः विभ्युः । विभ्यविष विभ्यषुः विभ्यि

"इत्यतिव्ययीनाम्" इ is necessarily admitted in अद्, अ and ए० ॥

A. विभ्ये विभ्याते विभ्यिरे । विभ्यिरे विभ्याये विभ्यिरे

13. हे 1 U. 145. हे is changed to हु by सप्रसारण. Hence the
117

base is जुह्व् before strong and जुह्व् before weak terminations

P. जुहाय जुह्वतुः जुह्वुः । जुह्विष जुह्वषुः जुह्वि

A. जुह्वे जुह्वाते जुह्विरे । जुह्विरे जुह्वाये जुह्विरे

Rule 24 a 14 वे 1 U. 143 } वय् is optionally substituted for
115 }

वे and वय् becomes उवय् before strong and क्व् or क्व् before weak terminations, वय् is Set and admit ॥ necessarily before य.

P. उवाय उवयतुः } उवयुः } उवयिष उवयषुः } क्विष }
उवयतुः } उवयुः } only क्वयुः } क्विष }

वे regular. (वयादेशाभावात्) Final ए is changed to आ and आ becomes औ.

ववौ ववतुः ववुः । ववयिष ववयषुः ववयि

A. क्वे क्व्याते क्विरे क्विरे क्व्याये क्विरे
क्वे क्व्याते क्विरे क्विरे क्व्याये क्विरे
क्वे क्व्याते क्विरे क्विरे क्व्याये क्विरे } Three forms

Rule 24 b. 15 उवा 9 P. 37. उवा is changed to वि by सप्रसारण.

विज्यी विज्यतुः विज्युः । विज्यिष विज्यषुः विज्यि

Rule 24 c. 16 सि 1 P 83.

(1) सि takes संज्ञाकरण optionally and becomes सु. The bases are सुप् before strong and सुप् before weak terminations.

सुप्पाव सुप्पाव सुप्पाव । सुप्पाव सुप्पाव सुप्पाव

(2) When there is no संज्ञाकरण the bases are सिध्व before strong सि taking गुण and then changing to ध्व and सिध्व before weak terminations ह being changed to ह्व.

सिध्वाव सिध्वाव सिध्वाव । सिध्वाव सिध्वाव सिध्वाव

Rule 24 d स्वप् 1 A. and दुर 1 A 185 take संज्ञाकरण in the reduplicative syllable only both before the strong and the weak terminations

17. सिध्वये सिध्वपाते सिध्वधरे । सिध्वधरे सिध्वपाते सिध्वधरे

18. दिध्वे दिध्वपाते दिध्वधरे । दिध्वधरे दिध्वपाते दिध्वधरे

Rule 24 e There is no संज्ञाकरण in प्रष्ट, अष्ट and ऋष्ट.

All 6 P.

19 प्रष्ट 54 अष्ट 54 ऋष्ट 54 अष्ट 54

अष्ट 54 अष्ट 54 अष्ट 54

Rule 25 Defective roots taking substitutes

1 अद् 2 P 14 substitutes भू in the non conjugational tenses 'भस्तेर्भू' । But it has regular forms in the Perfect, when it is used as an auxiliary verb in the Periphrastic perfect

अद् Auxiliary verb

P आस आसत् आसु । आसिष आसयु आसिष

A आसे आसासे आसिरे । आसिषे आसासे आसिषहे

2 Substitute भू of अद् takes र् and becomes भूर् before vowel terminations 'भुवो भुर् उह्वित्ये' ।

For forms in P and A see Rule 8

3 हू 2 U. substitutes वच् in the non conjugational tenses, Passive, Causal and Desiderative For forms see Rule 24 item 2.

4 चप् 2 A 19 substitutes क्त्वा U or क्त्वा U optionally in the perfect and necessarily in the other non conjugational tenses. There are 5 sets of forms as noted below

1 When there is no substitute चप् (s Atmanepadi

चक्षो चक्षते चक्षिरे । चक्षिषे चक्षसासे चक्षिषहे

2 When क्त्वा or क्त्वा is substituted, the substitute क्त्वा or क्त्वा is U Hence the Atmanepadi forms are as follows, —

चक्षे चक्षते चक्षिरे । चक्षिषे चक्षसासे चक्षिषहे

चक्षो चक्षते चक्षिरे । चक्षिषे चक्षसासे चक्षिषहे

The Parasmaipadi forms of क्त्वा and क्त्वा are noted below

चक्षौ चक्षयु चक्षु । चक्षिषु चक्षिषु
चक्षसासे

चक्षौ चक्षयु, चक्षु । चक्षिषु चक्षिषु
चक्षसासे

5 अद् 2 P 48 substitutes चत् optionally चत् becomes क्ष before vowel weak terminations . See Rule 17 above,

आद आदत् आदु । आदिष आदयु आदिष

जपात् जपत् जपु । जपिष जपयु जपिष

6 अञ् substitutes नी necessarily before non conjugational terminations and optionally before consonantal terminations beginning with any consonant except य, य, व and म are the only consonantal terminations अञ् is only Parasmaipadi. The optional

forms of अञ् are only in 2s, 1d and 1 P. i.e., before य, व and प.
अञ् 1 P. 73.

विवाय	विव्यतुः	विव्युः	विवयिथ विवेथ आजिथ	}	विव्यथुः	विव्यिव आजिव	}	विव्यिम आजिम

Rule 26. Penultimate ऋ is optionally changed to ए before य and therefore सृञ् and दृञ् become optionally सृज् and दृज् in the 2nd singular. “विभाषा सृजिदृजोः”।

सृज् 6. P. 45. ससर्ज ससृजतुः ससृजुः । ससर्जिथ ससृजथुः ससृजिव
ससृज

दृज् 1 P. 163. ददृश ददृशतुः ददृशुः । ददृशिथ ददृशथुः ददृशिव
ददृष्ट

PERIPHRASTIC PERFECT.

To get the periphrastic perfect form आम् is added on to the root and the reduplicative perfect forms of अस् and भू i.e., आस आसतुः आसुः etc., and बभूव बभूवतुः बभूवुः etc. are added on to both Parasmaipadi and Atmanepadi roots. The Parasmaipadi reduplicative perfect forms of कृ i.e., चकार चकतुः चक्रुः etc., are added on to Parasmaipadi roots and the Atmanepadi reduplicative perfect forms of कृ i.e., चक्रे चकाते चक्रिरे etc. are added on to the Atmanepadi roots

Eg. मृ 3 U. P. विभराचकार विभरामास विभरावभूव

A. विभराचके विभरामास विभरावभूव

एप् 1 A. एषाचके एषामास एषावभूव

The Parasmaipadi reduplicative perfect forms आस and बभूव (of अस् and भू) are added on even though the root एप् is Atmanepadi.

Rule 27.	ईह् 1 A. 69 ईहा	}	चक्रे आस बभूव
	ऊह् 1 A. 70 ऊहा		
	ईष् 1 A. 87 ईशा		
	ईह् 2 A. 3 ईशा		
	ईष् 2 A. 4 ईशा		
	इह् 7 A. 1 इशा		

उञ् 1 P 111	उञ्जा	} चरर आस बभूव
ञ 9 P 1	अञ	
चकास् 2 P 17	चकासा	

Rule 28 The following roots are exceptions under the Reduplicative perfect

1 दृ 1 A	दृषा	} चके आस बभूव
2. अर् 1 A, 71.	अर्षा	
3. कास् 1 A	कासा	
4. आस् 2 A, 2	आसा	

Rule 29. दीप्ति 2 A and वेप्ति 2 A, and विद् 2 P. 13 do not take गुण

दीप्ति } वेप्ति }	चके आस बभूव	विदाचरर आस बभूव
----------------------	-------------	-----------------

Rule 30 Roots taking both the Reduplicative and the Periphrastic perfects

- (1) उप् 1 P उवोप ऊपतु ऊपु ।
उवोपिष ऊपसु ऊपिष
ओपाचरर आस बभूव
- (2) विद् 2 P 13 विवेद विविदतु विविदु ।
विवेदिय विविदसु विविदिर
विदाचरर - आस - बभूव ॥
- (3) ज्ञाप् 2 P, 18 ज्ञागार ज्ञागरतु ज्ञागार ।
ज्ञागारिय ज्ञागारसु - ज्ञागारिष
ज्ञागारचरर-आस बभूव ॥
- (4) दक्षि 2 P, 19 दक्षिद्री दक्षितु दक्षिदु ।
दक्षिदिय } दक्षिदसु दक्षिदिर
दक्षिदिय }
दक्षिदचरर आस बभूव ॥
- (5) मी 3 P 3 मिमाव मिम्यतु मिम्यु ।
मिमिय } मिम्यसु मिम्यिर,
मिमिय }

मिमियचरर आस बभूव ॥

(6) ही 6 P. 4. जिहाय जिहियतुः जिहियु ।

जिहयिष्य } जिहियतुः जिहियिष्य
जिहयेय }

जिहयाचकार आस बभूव ॥

(7) हु 3 P. 2. जुहाव जुहुवतुः जुहुवु ।

जुहविष्य } जुहुवतुः जुहुविष्य
जुहोयेय }

। जुहवाचकार आस बभूव ॥

(8) वृ 3 U. 13 } P. वमार वम्रतुः वम्रुः ।
8 }

वमये वम्रतुः वम्रुः

विमराचकार आस बभूव ॥

A वमे वम्राते वम्रिरे । वम्रिरे वम्राये वम्रवहे.

Rule 31. गुप् धूप् पण् पन् and विच्छ् take आम् optionally.

1. गुप् W. 118. जुगोप जुगुपतुः जुगुपु ।

जुगोपिष्य } जुगुपतुः जुगुपिष्य
जुगोप्य }

गोपायाचकार आस बभूव ॥

2 धूप् 1 P. 115 दुधूप दुधूपतुः दुधूपुः ।

दुधूपिष्य दुधूपतुः दुधूपिष्य

धूपायाचकार आस बभूव ॥

3. पण् 22 without आम् A. पेणे पेणाते पेणिरे ।

पेणिवे पेणाये पेणिवहे

4. पन् 23 „ „ A Put न् for ण् in पण्.

पण् 1 P. 116 } with आम् पणायाचकार आस बभूव
पन् 1 P. 117 } पनायाचकार आस बभूव

5. विच्छ् 6 P. 22 विविच्छ विविच्छतुः विविच्छु ।

विविच्छिष्य विविच्छतुः विविच्छिष्य

विच्छायाचकार आस बभूव ॥

Rule 31 = ऋत् 1 A. 72 is Parasmaipadi when ॥ does not take ईत् and takes the Re-duplicative Perfect.

P. आनर्त् आनृतुः आनर्त् । आनर्त्तिष्य आनृतुषुः आनर्त्तिष्य

कृत् is Atmanepadi when ईप् is taken and then it takes the Periphrastic Perfect. A कृतीयानके आस बभूव.

Rule III b. कम् is always Atmanepadi whether it takes अप् or not.

चक्रमे चक्रमाते चक्रमिरे। चक्रमिषे चक्रमाये चक्रमिवहे.
कामदाचके आस बभूव.

Rule 32 Roots forming bases like the Desiderative.

गुप् 1 A. 75.	खुगुप्सा	} चके आस बभूव
तिज् 1 A 76	तितिक्षा	
मन् 1 A 80.	मोमासा	
किन् 1 U. P. 112	चिन्त्रिर्सा	} चक्रर } अस् बभूव
A 77		
दात् 1 U P. 113	दीदासा	
A 79		
शात् 1 U. P 114	शीशासा	
A, 81		

ALPHABETICAL LIST OF ROOTS

1. अश् 1 P.	W	125	33. ईश् 1 A.	S	67	67. ऊद् 6 P.	S	9
2. अङ् 1 A.	S	18	34. ईद् 2 A.	S	4	68. ऊप् 9 P.	S	13
3. अञ् 1 P.	S	81	35. ईर् 1 P.	S	110	69. ऊप् 9 P.	S	22
4. अज् 7 P.	W	8	36. ईर् 2 A.	S	5	70. निष्ऊप् 9 P.	W	24
5. अद् 1 P.	S	67	37. ईश् 2 A.	S	3	71. कू 6 A.	S	1
6. अत् 1 P.	S	70	38. ईप् 1 A.	S	68	72. कून् 1 P.	S	51
7. अद् 2 P.	A	48	39. ईद् 1 A.	S	69	73. कू 5 U.P.	A	18
8. अर् 2 P.	S	8	40. उञ् 1 P.	S	111	74. कू A.	A	16
9. अय् 1 A.	S	71	41. उप् 1 P.	S	93	75. कू 8 U.P.	A	8
10. अच् 1 U.P.	S	72	42. उज् 6 P.	S	24	76. कू A.	A	9
11. अचु 1 U.A.	S	19	43. ऊय् 1 A.	S	65	77. कूम् 1 P.	S	109
12. अज् 1 P.	S	73	44. ऊज् 2 U.P.	S	7	78. कूत् 6 P.	S	17
13. अद् 1 P.	S	71	45. ऊद् 1 A.	S	70	79. कून् 7 P.	S	2
14. अद् 1 P.	S	74	46. कू 1 P.	A	161	80. कूश् 4 P.	S	19
15. अल् 1 U.P.	S	68	47. कू 3 P.	A	11	81. कूर् 1 P.	A	169
16. अय् 1 P.	S	69	48. कूञ् 6 P.	S	21	82. कूप् 6 U.P.	A	44
17. अश् 5 A.	W	2	49. कूण् 8 U.P.	S	5	3. कूप् A.	A	19
18. अश् 9 P.	S	12	50. कूण् A.	S	6	34. कू 6 P.	S	19
19. अर् 2 P.	S	14	51. कूर् 1 A.	S	72	85. कू 9 U.P.	S	1
20. अर् 4 P.	S	24	52. कूप् 4 P.	S	16	36. कू A.	S	3
21. अर् 5 P.	A	15	53. कूप् 5 P.	S	2	87. कूल्प् 1 A.	W	100
22. अर् 2 A.	S	2	54. कू 9 P.	S	1	98. कूर् 1 P.	S	56
23. इ 1 P.	A	134	55. एप् 1 A.	S	66	89. कू 1 P.	A	153
24. इ 2 P.	A	35	56. एय् 1 A.	S	1	90. कून् 1 A.	S	62
25. इ 2 P.	A	36	57. एम् 1 A.	S	73	91. कूद् 1 P.	S	60
with अयि }			58. एम् 1 A.	S	4	92. कून् 1 A.	S	7
26. इ 2 A.	A	18	59. एर् 1 P.	S	45	93. कूम् 1 P.	S	78
with अयि }			60. एर् 1 A.	S	44	94. एर् 9 U.P.	A	27
27. इय् 7 A.	S	1	61. एर् 4 A.	S	7	95. एर् A.	A	9
28. इय् 6 P.	S	2	62. इय् 1 U.P.	S	112	96. एर् 1 P.	S	48
29. इय् 4 P.	S	7	63. इय् A.	S	77	97. एर् 4 P.	A	54
30. इय् 9 P.	S	19	64. इ 1 A.	A	109	98. इय् 1 P.	A	167
31. ई 1 P.	A	135	65. इय् 1 P.	S	92	99. इय् 4 P.	S	28
32. ई 4 A.	A	24	66. इय् 6 P.	S	9	100. इय् 4 P.	W	42

101	हिन्द 1UP S	61	138	खेल् 1P S	55	175	आचम् 1P, S	76
102	हिन्द A S	14	139,	ख्या 2P A	34	176	चर् 1P S	20
103	हिम् 4 A S	2	140	गद् 1P S	1	177	चर् 1P S	35
104	हिम् 9P W	25	141,	गम् 1P A	187	178	चर् 1P S	21
105	हण् 1P S	2	142	गर् 1P S	37	179	चि 5UP A	9
106	हम् 1 A W	102	143	गर् 1P S	33	180	चि A A	6
107	हम् 4P W	44	144	गर् 1P S	34	181	चुम् 1P, S	63
108	हि 1P A	133	145	गर् 1A S	36	182	चु 6P S	18
109	हि 6P A	36	146	गर् 1P S	21	183	चेल 1P S	57
110	हिण् 8UP S	4	147	माप् 1A S	37	184	चेह 1A S	55
111	हिण् A S	5	148	गार 1A W	105	185	चु 1A A	111
112	हिप् 4P A	60	149	गु 1A A	110	186	चु 11P, S	101
113	हिप् 6UP A	39	150	गु 6P A	35	187	छिद् 7UP A	13
114	हिप् A A	12	151	गु 1P W	118	188	छिद् A, A	6
115	हिर् 1P S	90	152	गु 1A S	75	189	छुद् 7UP S	7
116	किव् 4P L	5	153	गुद् 1UP W	122	190	छो 4P A	46
117	की 4 A A	25	154	गुद् A W	104	191	जर् 2P S	9
118	की 9P A	33	155	गद् 1A W	103	192	जर् 4A S	8
119	कीर् 1P S	49	156	गृ 6P S	20	193	जर् 1P S	6
120	कु 2P S	5	157	गृ 9P S	3	194	जम् 1A S	17
121	कुद् 7UP A	16	158	गै 1P A	16	195	जम् 1P S	38
122	कुद् A A	8	159	घम् 9P S	17	196	जाण् 2P S	18
123	कुध् 4P A	68	160	घम् 1A S	29	197	जि 1P S	132
124	कुम् 1A S	91	161	घ् 9UP S	13	198	जीर् 1P S	46
125	कुम् 4P S	15	162	घह् A S	7	199	जुर् 6A S	4
126	कुम् 9P, S	14	163	गल् 1A S	30	200	जुम् 1A S	16
127	कै 1P A	150	164	ग्लै 1P A	147	201	जू 4P S	23
128	कण् 2P S	4	165	गल् 1P A	171	202	जू 1P S	88
129	कमाण् 1A S	63	166	गुर 1P S	99	203	जू 9P S	4
130	कमीण् 1P S	50	167	गृण् 8UP S	7	204	ज्ञा 9UP A	36
131	किवद् A S	88	168	गृण् A S	8	205	ज्ञा A A	15
132	कन 1UP S	17	169	गृण् 1P S	104	206	ज्या 9P A	37
133	कन A, S	31	170	ग्रा 1P A	131	207,	ज्वर् 1P S	30
134	काद् 1P S	41	171	चराम् 2P S	17	208	ज्वर् 1P S	31
135	खिद् 6P A	90	172	चन 2A S	19	209	की 1A S	97
136	खिद् 4A A	19	173	चण् 1A S	12	210	दी 4A S	5
137	खिद् A A	7	174	चम् 1P S	75			

211. तन् 1 P. S 39	244. त्व 1 A. S 33	280. दे 1 P. A 155
to conceal	245. दंश् 1 P. A 182	281. दो 4 P. A 49
212. तन् 1 P. W 124	246. दन् 1 A. S 2	282. दु 2 P. A 38
to pave	247. दद् 1 A. S 3	283. दुत् 1 A. S 85
213. तन् 7 P. W 9	248. दप् 1 A. S 20	284. दा 2 P. A 24
214. तन् 7 P. W 10	249. दम् 5 P. S 4	285. दु 1 P. A 141
215. तन् 1 A. S 13	250. दम् 4 P. S 30	286. दुद् 4 P. W 36
216. तन् 8 U.A.S 1	251. दग्नि 2 P. S 19	287. द्वि 2 U.P.A 47
217. तन् 8 U.A.S 1	252. दह 1 P. A 174	288. द्वि A. A 17
218. तप् 1 P. A 172	253. दा 1 P. A 128	289. धा 3 U.P. A 7
219. तप् 4 A. A 17	254. दा 2 P. A 31	290. धा A. A 2
220. तम् 4 P. S 31	255. दा 3 U.P. A 6	291. धाप् 1 U.P.S 43
221. तर्ज 1 P. S 36	256. दा A. A 1	292. धाप् A. S 46
222. तिन् 1 A. S 76	257. दान् 1 U.P.S 113	293. धि 0 P. A 37
to endure	258. दान् A. S 79	294. धिन् 1 P. S 103
223. तिम 1 A. S 74	259. दान् 1 U.A.S 45	295. धु 5 U.P. A 6
to whet	260. दिव 4 P. S 1	296. धु A. A 5
224. दु 2 P. A 40	261. दिम् 6 U.P.A 40	297. धू 1 U.A.S 98
225. दुद् 6 U.P.A 31	262. दिन् A. A 13	298. धू 6 P. S 4
226. दुद् A. A 10	263. दिद् 2 U.P.A 45	299. धू 5 U.P. W 5
227. दुद् 4 P. A 52	264. दिद् A. A 15	300. धू A. W 3
228. दुग् 8 U.P.S 6	265. दी 4 A. A 23	301. धू 9 U.P. W 26
229. दुग् A. S 7	266. दीम् 1 A. S 53	302. धू A. W 8
230. दुद् 7 U.P.S 6	267. दीर् 4 A. S 9	303. धूर् 1 P. S 115
231. दुद् A. S 2	268. दु 1 P. A 139	304. धू 1 U.P. A 158
232. दुद् 4 P. W 49	269. दु 5 P. A 7	305. धू A. A 121
233. दुद् 6 P. S 15	270. दुर् 4 P. A 53	306. धू 6 A. A 6
234. दुद् 4 P. S 18	271. दुद् 2 U.P.A 44	307. धूर् 1 P. S 107
235. दुद् 6 P. W 27	272. दुद् A. A 14	308. धूर् 5 P. S 3
236. दुद् 5 P. W 29	273. दु 4 A. S 6	309. धे 1 P. A 146
237. दु 1 P. S 85	274. दु 6 A. A 7	310. ध्या 1 P. A 129
238. दन् 1 P. A 177	with आ	311. ध्ये 1 P. A 149
239. दन् 1 A. W 101	275. दूर् 4 P. W 41	312. ध्ये 1 A. S 23
240. दम् 4 P. S 25	276. दन् 1 P. A 163	313. ध्व 1 P. S 5
241. दम् 6 P. S 13	277. दु 2 P. S 5	314. नद् 1 P. S 9
242. दं 1 A. A 115	278. दे 1 A. A 113	315. नद् 1 P. S 8
243. दन् 1 P. W 123	279. दे 1 A. S 56	316. नद् 1 P. S 59

317. नम् 1 P. A	188	352. पूम् 1 A. S	61	388. भम् 1 P. S	4
318. नद् 1 P. B	32	353. पू 4 A. B	10	389. भा 2 P. A	22
319. नम् 4 P. W	45	354. पु 3 P. A	12	390. भा 1 A. S	40
320. नद् 4 U.P. A	62	355. पु 6 A. A	18	391. भा 1 A. S	39
321. नद् A. A	21	(with व्या)		392. बिम् 1 A. B	52
322. निम् 3 U.P. A	8	356. पु 2 A. S	9	393. बिद् 7 U.P. A	12
323. निम् A. A	5	357. पु 7 P. S	3	394. बिद् A. A	11
324. निम् 1 P. S	58	358. पु 3 P. S	1	395. भी 3 P. A	3
325. भी 1 U.P. A	136	359. पु 9 P. S	8	396. भुम् 6 P. A	38
326. भी A. A	107	360. व्या 1 A. S	60	397. भुम् 7 P. A	18
327. भु 2 P. B	2	361. व्ये 1 A. A	119	to protect	
328. भुद् 6 U.P. A	32	362. प्रच्छ 6 P. A	54	398. भुम् 7 A. A	4
329. भुद् A. A	11	363. प्रा 2 P. A	32	to eat	
330. भू 6 P. S	3	364. प्री 4 A. A	28	399. भू 1 P. S	84
331. छम् 4 P. S	35	365. प्री 9 U.P. A	28	400. भू 1 P. S	53
332. पम् 1 U.P. A	175	366. प्री A. A	10	401. भू 1 U.P. A	157
333. पद् 1 P. S	10	367. भुम् 1 P. S	98	402. भू A. A	122
334. पद् 1 P. S	11	368. छ 1 A. A	112	403. भू 3 U.P. A	13
335. पम् 1 A. B	22	369. छम् 1 P. S	97	404. भू A. A	8
336. पम् 1 P. S	116	370. छम् 4 P. S	14	405. चम् 1 A. S	95
(with भाव्)		371. व्या 2 P. A	33	406. चम् 4 P. S	20
337. पम् 1 P. S	23	372. कम् 1 P. S	15	407. चम् 1 A. S	26
338. पद् 4 A. A	18	373. कम् 1 P. S	18	408. चम् 4 P. S	22
339. पम् 1 A. B	23	374. कम् 1 P. S	19	409. चम् 1 A. S	27
340. पम् 1 P. S	117	375. कम् 1 A. S	78	410. चम् 1 P. S	79
(with भाव्)		376. कम् 9 P. A	40	411. चम् 4 P. S	27
341. पा 1 P. A	126	377. बाप् 1 A. S	38	412. चम् 6 U.P. A	53
342. पा 2 P. A	30	378. भुम् 1 U.P. S	100	413. चम् A. A	20
343. पिम् 6 P. S	14	379. भुम् A. S	52	414. चम् 1 A. S	49
344. पिम् 7 P. A	21	380. भुम् 4 A. A	12	415. चम् 1 A. S	47
345. पी 5 A. A	26	381. भुम् 6 P. A	25	416. चम् 1 A. S	43
346. पुम् 4 P. A	50	382. भू 2 U.P. S	15	417. भी 9 P. A	34
347. पुम् 1 P. S	96	383. भू A. S	4	418. नम् 1 P. S	62
348. पुम् 9 P. B	20	384. भम् 1 U.P. A	176	419. नद् 4 P. S	33
349. पू 1 A. S	99	385. भम् A. A	124	420. नद् 4 A. A	16
350. पू 9 U.P. S	10	386. भम् 7 P. A	19	421. नम् 8 A. S	2
351. पू A. B	1	387. नम् 1 P. S	3	422. नम् 1 P. S	64

423	मन् १ P S	16	460	यत् 1 UPA	178	497	रुद् 2 P S	11
424	मत् 6 P A	52	461	यत् A A	125	498	रुद् 7 UPA	11
425	मा 2 P A	28	462	यत् 1 A S	21	499	रुद् A A	5
426	मा 3 A A	4	463	यम् 1 P A	186	500	रुद् 1 P S	91
427	मा 4 A A	22	464	यस् 4 P S	26	501	रुद् 4 P S	9
428	मात् 1 A S	80	465	या 2 P A	21	502	रुद् 1 P A	166
429	मि 5 UPA	12	466	यात् 1 UPS	42	503	लम् 1 P S	22
430	मि A A	8	467	यात् A S	41	504	लम् 1 A S	10
431	मिद् 1 A S	89	468	यु 2 P S	1	505	लम् 1 P S	12
432	मिद् 4 P S	6	469	यु 9 UPA	39	506	लम् 1 A A	133
433	मिल् 6 UPS	7	470	यु A A	14	507	लम् 1 A S	9
434	मिल A S	5	471	युज् 1 P A	168	508	लम् 1 UPS	13
435	मिप् 6 P S	8	472	युज् 4 A A	14	509	लम् 1 P S	14
436	मी 4 A A	27	473	युज् 7 UPA	17	510	लम् 6 A S	2
437	मी 9 UPA	35	474	युत् A A	3	511	लम् 2 P A	27
438	मी A A	13	475	युप् 4 A A	13	512	लिप् 6 P S	6
439	मील् 1 P S	47	476	रत् 1 P S	40	513	लिप् 6 UPA	49
440	मुच् 6 UPA	46	477	रज् 1 UPA	184	514	लिप् A A	17
441	मुच् A A	14	478	रज् A A	129	515	लिद् 2 UPA	46
442	मुद् 1 A S	83	479	रज् 4 UPA	63	516	लिद् A A	16
443	मुद् 1 P S	54	480	रज् A A	15	517	ली 1 P A	137
444	मुद् 9 P S	21	481	रद् 1 P S	7	518	ली 4 A A	30
445	मुद् 4 P W	37	482	रप् 4 P W	43	519	ली 9 P A	32
446	मुद् 1 P S	52	483	रम् 1 A A	132	520	रुद् 1 P S	95
447	मु 6 A A	9	484	रम् 1 A A	131	521	उद् 4 P S	11
448	मु 3 P A	55	485	र 2 P A	25	522	उद् 6 UPA	48
449	मुत् 1 P W	121	486	रात् 1 UPS	26	523	उद् A A	16
450	मुत् 2 P W	20	487	रात् A S	50	524	उम् 4 P S	10
451	मुद् 6 P S	16	488	रप् 5 P A	13	525	उम् 6 P S	1
452	मुद् 9 P S	23	489	रिप् 7 UPA	14	526	रु 9 U P S	11
453	मुत् 6 P A	43	490	रिप् A A	9	527	रु A S	2
454	मुत् 1 P S	105	491	रिप् 1 P S	89	528	राद् 1 A S	58
455	मुत् 4 U P S	17	492	रिप् 4 P S	8	529	रु 2 P A	43
456	मुत् A S	4	493	री 4 A A	29	530	रु 1 P S	80
457	मे 1 A A	114	494	री 9 P A	31	531	रु 8 A S	3
458	म 1 P A	130	495	र 2 P S	6	532	रु 8 P S	2
459	म 1 P A	143	496	रु 1 A S	86	533	रु 1 A S	6

534	घर् 1 U P A	179	571	वे 1 U P A	143	608	बो 4 P A	47
535	घर् A A	26	572	वे A A	115	609	बो 1 A A	120
536	घर् 1 P B	25	573	वेर् 1 A S	54	610	बोर् 9 P S	18
537	घर् 2 P S	12	574	वे 1 P A	154	611	बोर् 4 P S	32
538	घर् 1 P A	180	575	व्यर् 6 P S	23	612	बो 2 P A	23
539	घर् 2 A S	6	576	व्यर् 4 P A	61	613	बि 1 U P S	82
540	वर् 1 U P A	181	577	व्ये 1 U P A	144	614	बि A S	96
541	वर् A A	127	578	व्ये A A	116	615	बो 9 U P A	29
542	वा 2 P A	26	579	वर् 1 P S	29	616	बो A A	11
543	वाग् 1 P S	44	580	वर्त् 6 P W	30	617	बु 1 U P A	142
544	विर् 7 U P A	15	581	बो 9 P A	30	618	बे 1 P A	151
545	विर् A A	10	582	वर्त् 1 P S	65	619	बिर् 1 P S	88
546	विर्त् 6 P S	22	583	वाग् 1 A S	5	620	बिर् 4 P A	59
547	विर् 3 U P A	9	584	वर् 4 U P S	34	621	वर् 2 P S	10
548	विर् A A	26	585	वर् A S	1	622	बि 1 P S	83
549	विर् 6 A S	3	586	वर् 5 P A	16	623	बिर् 1 P S	77
550	विर् 7 P S	5	587	वर् 1 A S	11	624	बिर् 4 P S	4
551	विर् 2 P B	13	588	वर् 1 P A	165	625	वर् 1 P A	183
552	विर् 4 A A	20	589	वर् 6 P A	33	626	वर् 6 P A	164
553	विर् 6 U P A	51	590	वर् 1 U P A	173	627	वर् 6 P A	34
554	विर् A A	18	591	वर् A A	130	628	वर् 8 U P S	2
555	विर् 7 A A	12	592	वर् 4 P S	29	629	वर् A S	4
556	विर् 6 P A	44	593	वर् 1 U P S	114	630	वर् 6 U P S	66
557	विर् 3 U P A	10	594	वर् A S	61	631	वर् A B	34
558	विर् A A	7	595	वर् 2 P S	16	632	वर् 1 A	6 32
559	बो 2 P A	37	596	वाग् 2 A S	1	633	वर् 5 P A	14
560	वर् 5 U P S	1	597	बिर् 1 A S	51	634	बि 5 U P A	10
561	वर् A S	1	598	बिर् 7 P A	20	635	बि A A	7
562	वर् 9 A B	6	599	बो 2 A S	7	636	बि 9 U P A	38
563	वर् 2 A S	10	600	वर् 1 P S	94	637	बि A A	12
564	वर् 7 P S	4	601	वर् 4 U P S	12	638	बिर् 6 U P A	47
565	वर् 1 A S	93	602	वर् A S	3	639	बिर् A A	15
566	वर् 1 A S	94	603	वर् 4 P A	55	640	बिर् 1 P S	87
567	वर् 1 P S	103	604	वर् 1 A S	37	10 80		
568	वर् 6 P W	26	605	वर् 4 P A	51	641	बिर् 1 P W	119
569	वर् 9 U P S	9	606	वर् 1 A S	92	642	बिर् 4 P A	56
570	वर् A S	5	607	वर् 9 P S	6	643	बिर् 4 P S	2

644. ॥ 1 P. A 138	667. स्तु A. S 4	690. स्तन् 1 P. S 16
645. सु 2 P. A 39	668. स्तय 1 P. A 152	691. स्तप् 2 P. A 42
646. सु 5 U.P. A 8	669. स्था 1 P. A 127	692. स्ताद् 1 A. S 42
647. सु A. A 4	670. स्ता 2 P. A 29	693. स्तिद् 1 A. S 90
648. सु 2 A. W 11	671. स्निद् 4 P. W 38	694. स्तिद् 4 P. A 57
649. सु 4 A. W 11	672. स्तु 2 P. S 3	695. ॥ 1 P. W 120
650. सु 6 P. S 5	673. स्तुद् 4 P. W 39	696. हन् 2 P. A 49
651. सुद् 1 A. S 59	674. स्तन्द् 1 A. S 8	697. हस् 1 P. S 24
652. सु 1 P. A 160	675. स्तर्घ् 1 A. S 35	698. हा 3 A. A 3
653. सुन् 6 P. A 45	676. स्तृश् 6 P. A 42	699. हा 3 P. A 5
654. स्तप् 1 P. A 170	677. स्फाम् 1 A. A 64	700. हि 5 P. A 11
655. सेव् 1 A. S 57	678. स्फुद् 1 A. S 84	701. हिस् 7 P. S 1
656. सो 4 P. A 48	679. स्फुद् 1 P. S 102	702. हु 3 P. A 2
657. स्फन्द् 1 P. A 185	680. स्फुद् 6 P. S 11	703. हु 1 U.P. A 159
658. स्तल् 1 P. S 27	681. स्फुद् 6 P. S 12	704. हु A A 123
659. स्तम् 1 A. S 15	682. हिम 1 A. A 108	705. हप् 1 P. S 106
660. स्तम् 9 P. S 15	683. स्म 1 P. A 162	706. हप् 4 P. S 21
661. स्तु 2 U.P. A 41	684. स्मन्द् 1 A. W 106	707. हु 2 A. A 13
662. स्तु A. A 12	685. तम् 1 A. S 24	708. ही 3 P. A 4
663. स्तु 5 U.P. A 17	686. छेव् 1 A. S 25	709. दाद् 1 A. S 43
664. स्तु A. A 9	687. छिद् 4 P. S 3	710. डे 1 U.P. A 145
665. स्तुद् 6 P. W 25	688. स्तु 1 P. A 140	711. डे A. A 17
666. स्तु 9 U.P. S 7	689. स्तम् 1 A A 128	

**PANORAMIC TABLE
OF THE CONJUGATIONAL FORMS**

1st CONJUGATION—
SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist:	कर्मणि(भावे) Passive
1	गद्	To speak	गदति	जगाद ¹³ जगदत्तुः	अग(वा)दीत् ^V	गप्यते
2	ङण्	To jingle to tinkle	ङ्गति	चङ्गाण	अङ्ग(का)णीत् ^V	ङ्ग्यते
3	भञ्	to speak	भणति	बभाण ¹³	अभ(भा)णीत् ^V	भण्यते
4	भप्	to bark 'लृट्'	'भपति'	बभाष'	अभ(भा)षीत् ^V	—
5	ध्वन्	to sound	ध्वनति	दध्वान ¹³	अध्वाणीत् ^V	ध्वन्यते
6	जप्	to mutter	जपति	अजाप ^{12a} जेपत्तु.	अज(जा)षीत् ^V	जप्यते
7	रद्	to split	रदति	रराद ^{12a}	अर(रा)दीत् ^V	—
8	नद्	to sound	नदति	ननाद ^{12b}	अन(ना)दीत् ^V	—
9	नट्	to dance	नटति	ननाट ^{12a}	अन(ना)टीत् ^V	—
10	पट्	to go	पटति	पपाट ^{12b}	अप(पा)टीत् ^V	—
11	पठ्	to read	पठति	पपाठ ^{12b}	अप(पा)ठीत् ^V	पठ्यते
12	लप्	to talk in general	लपति	ललाप ^{12b}	अल(ला)षीत् ^V	—
13	लप् (वा-रयद्)	to wish	लपति ^{5b} लप्यति	ललाप	अल(ला)षीत् ^V :	—

ĀRASMAIPĀḌĪ N CONSONANTS

Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	ञिच् Causal	सन् Desiderative
गदित	गदित्वा	निगद्य	गदितुम्	गादयति-ते	जिगदिष्यति
कणित	कणित्वा	प्रकण्य	कणितुम्	काययति-ते	चिकणिष्यति
भणित	भणित्वा	—	भणितुम्	भाणयति-ते	बिभणिष्यति
भाषित	भाषित्वा	—	—	भाषयति-ते	बिभाषिष्यति
ध्वनित ^{38a} ध्वान्त darkness	ध्वनित्वा	—	ध्वनितुम्	ध्वानयति-ते ध्वनयति-ते	दिध्वनिष्यति
जपित	जपित्वा	—	जपितुम्	जापयति-ते	जिजपिष्यति
रदित	रदित्वा	—	रदितुम्	रादयति-ते	रिरदिष्यति
नदित	नदित्वा	प्रणद्य	नदितुम्	नादयति-ते	निनदिष्यति
नटित	नटित्वा	—	नटितुम्	नटयति-ते	निनटिष्यति
पटित	पटित्वा	—	पटितुम्	पाटयति ते	पिपटिष्यति
पठित	पठित्वा	प्रपठ्य	पठितुम्	पाठयति-ते	पिपठिष्यति
लपित	लपित्वा	विलप्य	लपितुम्	लापयति ते	लिलपिष्यति
लपित	लपित्वा	अभिलप्य	लपितुम्	लापयति-ते	लिलपिष्यति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
14	लस्	to shine to embrace	लसति	ललास	अल(ला)सीत् ^V	—
15	गम्	to go	गमति	गगाण ¹⁵	अग(गा)गीत् ^V	(a decoction)
16	स्वन्	to sound	स्वनति	सस्वान ¹⁵	अस्व(स्वा)नीत् ^V	स्वन्वते
17	खन् U	to dig up	खनति	चखान ¹⁷	अख(खा)नीत् ^V	खन्वते ^V खायते
18	फल विशरणे	to burst open	फलति	पफाल ^{12a}	अफालीत् ^V	फल्यते
19	फल निष्पत्तौ	to bear fruit	फलति	Other forms like पङ् above)		
20	चर	to walk	चरति	चचार ^{12a}	अचारीत् ^V	चर्यते
21	चल	to shake	चलति	चचाल ^{12b}	अचालीत् ^V	—
22	लग्	to adhere to	लगति	ललाग ^{12b}	अलगीत् ^V	—
23	पत	to fly, to fall	पतति	पपास ^{12a}	अपतत् ¹¹	—
24	हस्	to smile	हसति	जहास ¹³	अहसीत् ^V	—
25	वम्	to vomit	वमति	ववाम ¹³	अवमीत् ^V	—
26	राज् U	to shine	राजति	रराज ¹⁵	अराजीत् ^V	राज्यते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	धर्मणि(भावे) Passive
27	स्खल्	to stumble to totter	स्खलति	चस्खाल ¹³	अस्खालीत् ^V	—
28	गल्	to let to drop	गलति	जगाल	अगालीत् ^V	गल्यते
29	प्रज्	to proceed	प्रजति	यप्राज	अप्राजीत् ^V	—
30	ज्वल्	to burn brightly	ज्वलति	जज्वाल ¹³	अज्वालीत् ^V	ज्वल्यते
31	ज्वर्	to be hot with fever or passion	ज्वरति	जज्वार ¹³	अज्वारीत् ^V	ज्वर्यते
32	नर्द्	to bellow	नर्दति	ननर्द	अनर्दीत् ^V	नर्द्यते
33	गर्द	to sound to roar	गर्दति	जगर्द	अगर्दीत् ^V	like the above
34	गर्व्	to be proud	गर्वति	जगर्व	अगर्वीत् ^V	—
35	चर्च्	to discuss to abuse	चर्चति	चचर्च	अचर्चीत् ^V	—
36	तर्ज्	to threaten	तर्जति	ततर्ज	अतर्जीत् ^V	—
37	गर्ज्	to roar	गर्जति	जगर्ज	अगर्जीत् ^V	—
38	जञ्	to murmur to prattle	जञ्जति	जजञ्ज	अजञ्जीत् ^V	जञ्ज्यते
39	तञ्	to conceal to cover	तञ्जति	ततञ्ज	अतञ्जीत् ^V	like above
40	रञ्	to protect	रञ्जति	ररञ्ज	अरञ्जीत् ^V	रञ्ज्यते
41	धाव् ^U	to run	धावति	दधाव	अपायीत् ^V	धाम्यते

कृ Passive Participle	कृत्वा Gerund	ल्यप् in Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	मन् Desiderative
अलित	स्त्रलित्वा	प्रस्तव्य	स्त्रलितुम्	स्त्रलयति	वित्त्रलियति
गलित	गलित्वा	—	गलितुम्	गालयति	जिगलियति
मलित	मलित्वा	प्रमज्य	मलितुम्	मालयति	विमजियति
जलित	ज्वलित्वा	प्रज्वल्य	ज्वलितुम्	ज्वलयति-त्वे ज्वालयति-त्वे	जिज्वलियति
ज्वलित	ज्वरित्वा	मंज्य	ज्वरितुम्	ज्वरयति-त्वे	जिज्वरियति
नर्दित	नर्दित्वा	विनय	नर्दितुम्	नर्दयति-त्वे	विनर्दियति
नर्द	—	—	—	—	—
गर्भित	गर्भित्वा	—	गर्भितुम्	गर्भयति-त्वे	जिगर्भियति
चर्चित	चर्चित्वा	—	चर्चितुम्	चर्चयति-त्वे	जिचर्चियति
गर्जित	गर्जित्वा	—	गर्जितुम्	गर्जयति-त्वे	जिगर्जियति
गर्जित	गर्जित्वा	—	गर्जितुम्	गर्जयति-त्वे	जिगर्जियति
जगृहित	जगृहित्वा	प्रगृह्य	जगृहितुम्	जगृहयति-त्वे	जिजगृहियति
नर्द	Root No. 32	—	—	—	—
रक्षित	रक्षित्वा	संरक्ष्य	रक्षितुम्	रक्षयति-त्वे	जिरक्षियति
धात्विन् ³⁸ धीन्	धात्विन् ²⁸ धीत्वा	अनुधाव्य प्रधाव्य	धावितुम्	धावयति	दिधावियति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	संमेलि(आवे) Passive
42	याच् ^U	to beg	याचति	ययाच	अयाचीत् ^V	याच्यते
43	खाद्	to eat	खादति	चखाद्	अखादीत् ^V	खाद्यते
44	वाञ्छ्	to wish to desire	वाञ्छति	ववाञ्छ	अवाञ्छात् ^V	वाञ्छयते ¹
45	काश्	to wish	काश्ति	चकाश्	अकाशीत् ^V	काश्यते ¹
46	जीव्	to live	जीवति	जिजीव	अजीवीत् ^W	जीव्यते
47	मील्	to close the eyes)	मीलति	मिमील	अमीलीत् ^V	मील्यते
48	क्रीड्	to play	क्रीडति	चिक्रीड	अक्रीडीत् ^V	क्रीडयते
49	क्षीप्	to spit	क्षीवति	चिक्षीप	अक्षीवीत् ^V	like
50	क्ष्मील्	to wink	क्ष्मीलति	चिक्ष्मील	अक्ष्मीलीत् ^V	क्ष्मील्यते
51	कृञ्	to make an inarticulate sound	कृञति	उकृञ	अकृजीत् ^V	कृज्यते
52	मृल्	to be firm	मृलति	मुमृल	अमृलीत् ^V	—
53	भृप्	to adorn	भृपति	वुभृप	अभृपीत् ^V	lik
54	मूर्छ्	to faint	मूर्छति ²⁸	मुमूर्छे	अमूर्छीत् ^V	मूर्छयते
55	खेल्	to shake to play	खेलति	चिखेल	अखेलीत् ^V	खेल्यते
56	केल्	to shake to play	केलति	चिकेल	अकेलीत् ^V	केल्यते
57	चेल्	to move to go	चेतति	चिचेल	अचेलीत् ^V	like

Past & Participle	कृदा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	निच् Causal	मन् Desiderative
वाचित्	वाचित्वा	अभियाच्य	वाचितुम्	वाचयति-ने	दिवाचयि-ने
गादित्	गादित्वा	संगाद्य	गादितुम्	गादयति	निगादयति
वाञ्छित्	वाञ्छित्वा	पिराञ्छय अभिराञ्छय	वाञ्छितुम्	वाञ्छयति-ने	निवाञ्छयति
वाञ्छित्	वाञ्छित्वा	आराञ्च्य	वाञ्छितुम्	वाञ्छयति-ने	निवाञ्छयति
जीवित्	जीवित्वा	उपजीव्य	जीवितुम्	जीवयति-ने	निजीवयति
मीलित्	मीलित्वा	समील्य	मीलितुम्	मीलयति-ने	निमीलयति
क्रीडित्	क्रीडित्वा	सक्रीड्य	क्रीडितुम्	क्रीडयति-ने	निक्रीडयति
क्रीड्	—	—	—	—	—
श्मीलित्	श्मीलित्वा	—	श्मीलितुम्	श्मीलयति-ने	निश्मीलयति
कूजित्	कूजित्वा	—	कूजितुम्	कूजयति-ने	निकूजयति
मूतिन्	मूतित्वा	—	मूतितुम्	मूतयति-ने	मुमूतयति
मूत्	—	—	—	—	—
मूर्छित् ³³	मूर्छित्वा	ममूर्छय ³	मूर्छितुम्	मूर्छयति-ने	मुमूर्छयति
मेलित्	मेलित्वा	प्रमेत्य	मेलितुम्	मेलयति	निमेलयति
केलित्	केलित्वा	—	केलितुम्	केलयति	निकेलयति
लेन्	—	—	—	—	—

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	रूपेण (अति) Passive
58	निन्द्	to censure to blame	निन्दति	निनिन्द	अनिन्दीत् ^V	निन्द्यते ³¹
59	नन्द्	to be pleased	नन्दति	ननन्द	अनन्दीत् ^V	नन्द्यते ³²
60	क्रन्द्	to cry	क्रन्दति	चक्रन्द	अक्रन्दीत् ^V	क्रन्द्यते ³¹
61	क्लिन्द् ^U	to lament	क्लिन्दति	चिक्लिन्द	अक्लिन्दीत् ^V	क्लिन्द्यते
62	मण्ड्	to adorn	मण्डति	ममण्ड	अमण्डीत् ^V	—
63	चुम्ब्	to kiss	चुम्बति	चुचुम्ब	अचुम्बीत् ^V	—
64	मन्थ्	to churn	मन्थति	ममन्थ	अमन्थीत् ^V	मन्थ्यते ³¹
65	शंस्	to praise	शंसति	शशंस	अशंसीत् ^V	शस्यते ³¹
66	सज्ज्	to become ready	सज्यति ²³	ससज	असज्जीत् ^V	सज्यते
67	अट्	to roam about to wander	अटति	आट ^{18b}	आटीत् ^V	अटयते
68	अल्	to adorn	अलति	आल ^{18b}	आलीत् ^V	अल्यते
69	अव्	to protect etc	अवति	आव ^{18b}	आवीत् ^V	—
70	अत्	to go constantly	अतति	आत ^{18b}	आतीत् ^V	—
71	अर्द्	to go, to beg	अर्दति	आनर्द् ¹⁸	आर्दीत् ^V	अर्दयते
72	अर्च् ^U	to worship	अर्चति	आनर्च् ¹⁸	आर्चीत् ^V	अर्च्यते
73	अर्ज्	to procure	अर्जति	आनर्ज ¹⁸	आर्जीत् ^V	—

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिन् Causal	सन् Desiderative
निन्दित	निन्दित्वा	विनिन्य	निन्दितुम्	निन्दयति-ने	निनिन्दपति
नन्दित	नन्दित्वा	अभिनन्य	नन्दितुम्	नन्दयति	निनन्दपति
क्रन्दित	क्रन्दित्वा	आक्रन्य	क्रन्दितुम्	क्रन्दयति ते	विक्रन्दपति
क्लिन्दित	क्लिन्दित्वा	—	क्लिन्दितुम्	क्लिन्दयति	चिक्रिन्दपति
मण्डित	मण्डित्वा	—	मण्डितुम्	मण्डयति-न्ते	मिमण्डपति
बुभ्रित	बुभ्रित्वा	—	बुभ्रितुम्	बुभ्रयति ते	बुबुभ्रपति
मथित ¹⁷	मन्थित्वा ²¹ मथित्वा	विमथ्य ¹² उन्मथ्य	मन्थितुम्	मन्थयति ते	मिमन्थपति
शस्त ¹⁴	शसित्वा ¹⁸ शस्तत्वा	प्रशस्य ¹²	शसितुम्	शसयति ते	शिशसिपति
सज्जित	सज्जित्वा	प्रसज्य	सज्जितुम्	सज्जयति-न्ते	विसज्जिपति
अदित	अदित्वा	—	अदितुम्	आटयति	अटिटिपति
अलित	अलित्वा	—	अलितुम्	आलयति-न्ते	अल्लिपति
अवित ³⁸	अवित्वा	—	अवितुम्	आवयति-न्ते	अविबिपति
अतित ¹² अत	अतित्वा	अन्वत्य	अतितुम्	आतयति	अतिनिपति
अर्दित समर्ण अभ्यर्ण व्यर्ण	अर्दित्वा	प्रार्थ्य	अर्दितुम्	अर्दयति-न्ते	अर्दिदिपति
अर्चित	अर्चित्वा	प्रार्थ्य	अर्चितुम्	अर्चयति-न्ते	अर्चिचिपति
अर्जित	अर्जित्वा	—	अर्जितुम्	अर्जयति ते	अर्चिजिपति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	चर्मणि(भावे) Passive
74	अह्	to deserve	अहति	आनह	आहोत् ^V	अह्यते
75	चम्	to eat	चमति	चचाम ^{12b}	अचमीत् ^V	चम्यते
76	आचम्	to sip	आचामति ⁴	^{12b} आचचाम	आचमीत् ^V	आचम्यते
77	टिबू	to spit	टिबति ⁴⁻⁶	टिट्रेव तिष्ठव	अट्रेवीत् ^V	टिब्यते ³⁰
78	क्रम्	to walk to stop	क्रामति ^{5a} अक्रम्यति ^{5b} क्रमते ^{5c}	चक्राम चक्रमे	अकमीत् ^V अकंस ^{1V}	क्रम्यते
79	भ्रम्	to roam about	^{5 b-21} भ्रमति भ्रम्यति	बभ्राम ¹⁵	अभ्रमीत् ^V	भ्रम्यते
80	वद्	to speak	वदति	उवाद ²⁴	अवादीत् ^V	वद्यते ³⁰
81	अज्	to go	अजति	विवाय ²⁶	आजीत् ^V अवेपीत् ^{1V}	वीयते ³⁴
Set Roots with vowel-endings						
82	अिU	to depend upon	अयति ¹²	शिष्याय ^{8h}	अशिषियत् ^{III}	धीयते ⁹
83	धि	to increase to move	धवति ¹²	शुशाव ^{24c} शिष्याय	अशिषियत् ^{III} अधत् ^{II} अधयीत् ^V	ध्रुयते ^{21a}
84	भू	to be	भवति ¹³	बभूव ⁸	अभूत् ^I	भूत्वा ³
85	वृ	to cross over to swim	तरति ¹⁶	ततार ¹⁴	अतारीत् ^V	तीर्यते ²²
86	जृ	to grow old to wear out	जरति ¹⁶	जजार	अजारीत् ^V	See 4 P. 9 P.

Serial No	Root	Meaning	लट Present	लिट Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
74	अर्ह्	to deserve	अर्हति	आनर्ह	आर्हीत् ^V	अर्हते
75	चम्	to eat	चमति	चचास ^{12b}	अचमीत् ^V	चम्यते
76	आचम्	to sip	आचापति ⁴	^{12b} आचचाम	आचमीत् ^V	आचम्यते
77	ष्टिबृ	to spit	ष्टीवति ⁴⁻⁶	टिष्टेव तिष्टेव	अष्टेवीत् ^V	ष्टीभ्यते ³⁰
78	मम्	to walk to stop	कामति ^{5a} काम्यति ^{5b} कमते ^{5c}	चकाम चकमे	अकमीत् ^V अकस्ता ^{IV}	कम्यते
79	घ्रम्	to roam about	^{5 b 21} घ्रमति घ्रम्यति	चघ्रास ¹³	अघमीत् ^V	घ्रम्यते
80	वद्	to speak	वदति	उवाद ²⁴	अवादीत् ^V	वद्यते ²⁰
81	अज्	to go	अजति	विषाय ²⁵	आजीत् ^V अवीपीत् ^{IV}	वीयते ³⁴
Set Roots with vowel endings						
82	धिU	to depend upon	ध्रयति ¹²	अध्राय ^{28b}	अधिधियत् ^{III}	धीयते ⁹
83	धि	to increase to move	ध्रयति ¹²	शुश्राव ^{24c} शिक्षाय	अशिक्षियत् ^{III} अध्रत् ^{II} अध्रयीत् ^V	ध्रयते ^{21a}
84	भू	to be	भवति ¹³	बभूव ⁸	अभूत् ^I	भूत्वा ³
85	वृ	to cross over to swim	तरति ¹⁶	ततार ¹⁴	अतारीत् ^V	तीर्यते ²²
86	जृ	to grow old to wear out	जरति ¹⁶	जजार	अजारीत् ^V	See 4 P 9 P

Past & Passive Participle	कृत्वा Gerund in लृत्	ल्यप् Gerund in लृप्	कृमुन् Infinitive	कृत् Causal	कृ Desiderative
अहितं	अहित्वा	गमय	अहितुम्	अहितयति-ने	अहितयिष्यति
आन्त ¹⁸	अमित्वा ¹⁶ आन्तवा	आगम्य	अमितुम्	आगमयति	अमितयिष्यति
आधान्त	—	—	—	—	—
उपूत ²⁴	उपेयिष्य ²² उपूतया	निष्ठीष्य	उपेयितुम्	उपेययति-ने	उपेययिष्यति निष्ठीयिष्यति निष्ठीययति निष्ठीययिष्यति
मान्त ¹⁸	अमित्वा ^{16a} मान्तवा	अगम्य	अमितुम्	अगमयति	अमितयिष्यति अगमयिष्यति
आन्त ¹⁸	अमित्वा ¹⁶ आन्तवा	अगम्य	अमितुम्	अगमयति	अमितयिष्यति
उदित ¹³	उदित्वा ²⁵	अनूय ⁹	उदितुम्	उदितयति-ने	उदितयिष्यति
अजित ⁷ धीत ²⁷	आजित्वा ²⁷ धीत्वा	अवीय ¹⁴ सवीय	अजितुम् वेतुम्	आजितयति-ने	अजितयिष्यति अजितयिष्यति
अधित ³	अधित्वा	आधित्वा ²	अधितुम्	आधितयति-ने	आधितयति-ने आधितयिष्यति-ने
अल ¹³	अलित्वा ⁷	अलूय ^{9a}	अलितुम्	अलितयति-ने	अलितयिष्यति
भूत ³	भूत्वा ³	अनूय ⁹	भूतितुम्	भूतयति-ने	भूतयति
तीर्थ ³²	तीर्त्वा ⁹	उत्तीर्य सत्तीर्य	तीर्तुम् तीर्तुम्	तीर्तयति-ने	तीर्तयति तीर्तयिष्यति
23 for 9	forms	—	—	—	—

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि, भावे Passive
87	सिध्	to go	सेधति ¹⁷	सिषेध ²⁰	असेधीत् ^V	सिध्यतां
88	धिप्	to burn	धेयति	धिषेध ²⁰	अधिषीत् ^V	—
89	रिप्	to kill	रेपति ¹⁷	रिरेप ²⁰	अरेपीत् ^V	—
90	रुप्	to kill	रोपति ¹⁸	रुरोप ²⁰	अरोपीत् ^V	—
91	क्षिप्	to spit	क्षेयति ¹¹	विक्षेव	अक्षेवीत् ^V	क्षीव्यते ³⁰
92	कुच्	to utter a shrill cry	कोचति ¹⁸	बुकोच ²⁰	अकोचीत् ^V	बुच्यते
93	उल्	to go	ओळति ¹⁸	उवोळ	औगीत् ^V	उल्यते
94	शुच्	to bewail	शोचति ¹⁸	शुशोच ²⁰	अशोचीत् ^V	शुच्यते
95	लृट्	to roll	लोढति ¹⁸	लृलोढ ²⁰	अलोढीत् ^V	—
96	पुप्	to nourish	पोषति ¹⁸	पुपोष	अपोषीत् ^V	—
97	पुर्	to burn	प्रेषति ¹⁸	पुप्रेष	अप्रेषीत् ^V	—
98	पुर्	to burn	like	पुर्	substituting	र् for ल
99	पुप्	to sound	घोषति ¹⁸	बुघोष ²⁰	अपोषीत् ^V अपुषत् ¹¹	—

6 Past Passive Participle	यत्वा Gerund in त्वा	त्वप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	यिच् Causal	मन् Desiderative
सिद्ध ¹	सेषित्वा	—	सेषितुम्	सेषयति-ते	सिषिषियति सिषिषियति
क्षिष्ट	क्षिपित्वा ¹³ क्षेपित्वा क्षिष्ट्वा	—	क्षेपितुम्	क्षेपयति ते	क्षिषिषियति क्षिषिषियति
रिष्ट ¹¹	रिपित्वा ¹³ रेपित्वा रिष्ट्वा	—	रेपितुम् रेष्टुम्	रेषयति-ते	रिषिषियति रिषिषियति
रष्ट	रपित्वा- रोपित्वा रष्ट्वा	—	रोपितुम् रोष्टुम्	रोषयति-ते	रषिषियति रषयिषति
क्ष्युत ²⁴	क्षेवित्वा ²² क्ष्युत्वा	प्रक्षीव्य ⁶	क्षेवितुम्	क्षेपयति-ते	क्षिषेवियति क्षुभ्पति
क्षुचिन्	क्षुचित्वा क्षोचित्वा	—	क्षेचितुम्	क्षोचयति-ते	क्षुचिषियति क्षुचिषियति
अक्षित	अक्षित्वा	प्रोक्ष्य	अक्षितुम्	अक्षयति	अक्षिषियति
क्षुचिन् ⁹ क्षोचिन्	क्षुचित्वा ¹¹ क्षोचित्वा	—	क्षोचितुम्	क्षोचयति ते	क्षुचिषियति क्षुचिषियति
क्षुदित ⁹ क्षेदित	क्षुदित्वा ¹¹ क्षेदित्वा	—	क्षेदितुम्	क्षेदयति-ते	क्षुदेषियति क्षुदेषियति
क्षुपिन् क्षोपिन्	क्षुपित्वा क्षोपित्वा	—	क्षोपितुम्	क्षोपयति ते	क्षुपेषियति क्षुपेषियति
क्षुष्ट	क्षुषित्वा ¹³ क्षेपित्वा क्षुष्ट्वा	—	क्षेपितुम्	क्षेपयति-ते	क्षुषेपियति क्षुष्टेपियति
—	—	—	—	—	—
क्षुपिन् ¹⁰ क्षोपिन् क्षुष्ट	क्षुपित्वा क्षोपित्वा	क्षुष्य	क्षोपितुम्	क्षोपयति ते	क्षुपेषियति क्षुपेषियति

Serial No.	Root	Meaning	सद् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भाव) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	-------------------------

100	बुध् ^U	to know	बोधति ¹⁸	बुबोध	अबोधीत् ^V अबुधत् ^{II}	बुध्यते
-----	-------------------	---------	---------------------	-------	--	---------

101	व्युत्	to flow	व्योतति ¹⁸	वुव्योत ²⁰	अव्योतीत् ^V अव्युतत् ^{II}	व्युसते
-----	--------	---------	-----------------------	-----------------------	--	---------

102	स्फुट्	to split open (स्फुटिर् विस्तरणे)	स्फोटति ¹⁸	पुस्फोट	अस्फोटीत् ^V अस्फुटत् ^{II}	—
-----	--------	--------------------------------------	-----------------------	---------	--	---

Penultimate short अ

103	वृप्	to rain	वर्षति ¹⁹	ववर्ष ²⁰	अवर्षीत् ^V	वृष्यते
-----	------	---------	----------------------	---------------------	-----------------------	---------

104	घृप्	to crush to grind	घर्षति ¹⁹	अघर्ष	अघर्षीत् ^V	घृष्यते
-----	------	----------------------	----------------------	-------	-----------------------	---------

125	हृप्	to tell a lie	हर्षति ¹⁹	जहर्ष ²⁰	अहर्षीत् ^V	—
-----	------	---------------	----------------------	---------------------	-----------------------	---

106	मृप्	to sprinkle	मर्षति ¹⁹	ममर्ष	अमर्षीत् ^V	—
-----	------	-------------	----------------------	-------	-----------------------	---

107	धृप्	to come together	धर्षति ¹⁹	दधर्ष	अधर्षीत् ^V	—
-----	------	---------------------	----------------------	-------	-----------------------	---

Miscellaneous Roots

108	धिन्	to please	धिनोति ⁷	दिधिन्	अधिन्वीत् ^V	धिन्व्यते ³²
-----	------	-----------	---------------------	--------	------------------------	-------------------------

109	कृण्व्	to kill	कृणोति ⁷	— like धिन्	—	—
-----	--------	---------	---------------------	-------------	---	---

110	ईर्	to throw	ईरति	ईरञ्जमर	ऐरीत् ^V	ईर्यते
-----	-----	----------	------	---------	--------------------	--------

111	उश्	to sprinkle	उक्षति	उक्षाव- कार ^{2J}	औक्षीत् ^V	उक्ष्यते
-----	-----	-------------	--------	------------------------------	----------------------	----------

112	किट् ^U	to cure	चिकि त्सति ^{20a}	चिकित्सा- चकार ³²	अचिकित्सीत् ^V	चिकित्स्यते
-----	-------------------	---------	------------------------------	---------------------------------	--------------------------	-------------

४ Past Passive Participle	यत्ता Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	यिक् Causal	यन् Desiderative
बुधित्	बुधित्वा बोधित्वा	सुबुध्य	बोधितुम्	बोधयति-ते	बुबोधियति बुबुधियति
च्युनित् ⁹ च्योतित	च्युति-त्वा ¹¹ च्योतित्वा	निच्युत्य	च्योतितुम्	च्योतयति ते	चुच्योतियति चुच्युतियति
स्फुटित स्फोषित	—	—	—	स्फोटयति-ते	पुस्फोटियति पुस्फुटियति
वृष्ट	वृषित्वा ^{10a} वृष्ट्वा	अभिरूष्य प्रवृष्य	वर्षितुम्	वर्षयति-ते	विषर्षियति
वृत् ¹¹	वर्षित्वा ^{10a} वृष्ट्वा	अवृष्य	वर्षितुम्	वर्षयति-ते	त्रिषर्षियति
हृष्ट ¹¹	हर्षित्वा ^{10a} हृष्ट्वा	—	हर्षितुम्	हर्षयति ते	त्रिहर्षियति
मृष्ट ¹¹	मृषित्वा ¹³ मर्षित्वा	—	मर्षितुम्	मर्षयति-ते	त्रिमर्षियति
शृष्ट ⁶	—	—	धर्षितुम्	धर्षयति	दिषर्षियति
धित्वित	धित्वित्वा	अधित्वित्वा	धित्वितुम्	धित्वयति-ते	दिधित्वियति
—	—	—	—	—	—
इरित	इरित्वा	—	इरितुम्	इरयति-ते	इरिरित्यति
उक्षित	उक्षित्वा	प्रोक्ष्य	उक्षितुम्	उक्षयति-ते	उविक्षयति
चिकित्सित	चिकित्सित्वा	चिकित्स्य	चिकित्सितुम्	चिकित्सयति ते	चिकित्सियति-ते

चिकित्सित चिकित्सित्वा चिकित्स्य चिकित्सितुम् चिकित्सयति ते चिकित्सियति-ते

क Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
दीदासित	दीदासित्वा	—	दीदासितुम्	दीदासयति ते	दीदासति-ते
शीशा- सित ³⁹	शीशासित्वा ²⁹	—	शीशासितुम्	शीशासयति ते	शीशासिपति-ते
धूपायित धूपित	धूपायित्वा धूपित्वा	—	धूपायितुम् धूपितुम्	धूपाययति-ते धूपायति-ते	दुधूपायिपति दुधूपिपति
पणायित पणित	पणायित्वा पणित्वा	—	पणायितुम्	पणाययति-ते पणायति-ते	पिपणायिपति पिपणिपते
पनायित पनित	पनायित्वा पनित्वा	—	पनायितुम्	पनाययति-ते पनायति-ते	पिपनायिपति पिपनिपते
गोपा- यित ^{4a} गुप्त	गोपायित्वा ⁴ गोपित्वा गुप्तत्वा	सगोपाय्य सगुप्य	गोपायितुम् गोपितुम् गोप्तुम्	गोपाययति-ते गोपायति ते	जुगुपिपति-जुगुप्सति जुगोपायिपति जुगोपिपति
निद्र ⁴	निद्रित्वा ⁴ सेधित्वा सिद्धा	निद्रिष्य	सेधितुम् सेद्धुम्	साध्ययति-ते	सिधेधिपति सिपित्सति
स्वृत् ^{4b}	स्वरित्वा स्वृत्वा	स्वृत्स्व	स्वरितुम् स्वर्त्तुम्	स्वारयति-ते	सिस्वरिपति गुस्वर्षति
भृज् 4 & 36a	भार्जित्वा भृज्वा	परिभृज्य	भार्जितुम् भार्जुम्	भार्जयति-ते	भिभार्जिपति भिभृक्षति
गूढ 4 & 36b	गूढित्वा गूढ्वा	निगूढ्य	गूढितुम् गोढुम्	गूढयति-ते	जुगुक्षति-ते
त्वष्ट ⁴	त्वष्टित्वा त्वष्ट्वा	—	त्वष्टितुम् त्वष्टुम्	त्वक्षयति ते	तित्वक्षिपति तित्वक्षति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (अन्ते) Passive
113	दात् ^U	to cut off	दीदा- सति ^{20b}	दीदासां- चकार ³²	अदिदासीत् ^V	दीदास्यते
114	घान ^U	to whet	घीदा- सति ³²	घीदासां- चकार ³²	अघिदासीत् ^V	—
115	धूप्	to heat	धूपायति ¹	दुधूप ³¹ धूपाया- चकार	अधूपायीत् ^V अधूपीत्	धूपाय्य- ते ²⁴ धूप्यते
116	पण् with आय्	to praise	पनायति ¹	पनायां- चकार ³¹	अपनायीत् ^V	पनाय्यते ²⁵
117	पन् with आय्	to praise	पनायति ¹	पनायां- चकार ³¹	अपनायीत् ^V	पनाय्यते ²⁵

I. P. WET ROOTS

118	गुप् ^W	to protect	गोपायति ¹	जुगोप ¹⁹ & ³¹ अगोपीत् गोपाया- चकार	अगोपायीत् ^V अगोपीत् ^{1V}	गोपाय्यते गुप्यते
119	सिध्	to ordian to turn out auspiciously	सेधति ¹⁷	सिपेध ¹⁹	असेधीत् ^V असैत्सीत् ^{1V}	सिध्यते ¹²
120	स्व् ^W	to sound	स्वरिति ¹⁶	सस्वार ^{10a} ¹⁹ अस्वारीत् ^{1V}	अस्वारीत् ^V अस्वारीत् ^{1V}	स्वयते ¹⁵
121	मृज् ^W	to wipe off : to cleanse	मार्जति ³⁰	ममार्ज ¹⁹	अमार्जीत् ^V अमार्जीत् ^{1V}	मृज्यते—
122	गृह् ^W _U	to cover, to hide	गूहति ¹¹	जुगूह ¹⁹	अगूहीत् ^V अगुह्यत् ^{VII}	गुह्यते
123	त्वञ् ^W	to pare	त्वदति	तत्त्वञ् ¹⁹	अत्वशीत् ^V अत्वाशीत् ^{1V}	—

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
दीदासित	दीदासित्वा	—	दीदासितुम्	दीदासयति ते	दीदासति ते
शीशा सित ³⁹	शीशासित्वा ²⁹	—	शीशासितुम्	शीशासयति ते	शीशासिषति-ते
धूपायित धूपित	धूपायित्वा धूपित्वा	—	धूपायितुम् धूपितुम्	धूपाययति-ते धूपायति ते }	दुधूपायिषति } दुधूपिषति }
पणायित पणित	पणायित्वा पणित्वा	—	पणायितुम्	पणाययति-ते पणायति ते }	पिपणायिषति पिपणिषते
पनायित पनित	पनायित्वा पनित्वा	—	पनायितुम्	पनाययति ते पनायति ते }	पिपनायिषति पिपनिषते
गोपा यित ^{4a} शुप्त	गोपायित्वा ⁴ गोपित्वा शुपित्वा शुप्तत्वा	सगोपाय्य सशुप्य	गोपायितुम् गोपितुम् गोप्नुम्	गोपाययति-ते गोपायति ते	जुगुपिषति-जुगुप्सति जुगोपायिषति जुगोपिषति
सिद्ध ⁴	सिधित्वा ⁴ सेधित्वा सिद्धा	निषिध्य	सेधितुम् सेद्धुम्	साधयति ते	सिधेधिषति सिधित्सति
स्वृत् ^{4b}	स्वरित्वा स्वृत्वा	सस्वृत्य	स्वरितुम् स्वर्तुम्	स्वारयति ते	सिस्वरेषति } सस्वर्षति }
मृष्ट 4 & 36a	मार्जित्वा मृष्टा	परिमृज्य	मार्जितुम् मार्ष्टुम्	मार्जयति ते	मिमार्जिषति } मिमृक्षति }
गूढ 4 & 36b	गूढित्वा गूढा	निगुह्य	गूढितुम् गोढुम्	गूहयति ते	जुगुहति-ते
त्वष्ट ⁴	त्वक्षित्वा त्वष्टा	—	त्वक्षितुम् त्वष्टुम्	त्वक्षयति ते	तित्वक्षिषति } तित्वक्षति }

Serial No.	Root	Meaning	लृत् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(मात्वे) Passive
124	तश्च ^W	to pare, to cut off	तक्षति ⁹ तक्ष्येति	तत्क्ष ¹⁹	अतक्षीत् ^V अताक्षीत् ^{IV}	तक्ष्यते
125	अश्च ^W	to pervade	अक्षति ⁸ अक्ष्येति	आनक्ष ¹⁸ & 19	आक्षीत् ^V आक्षीत् ^{IV} आक्षिद्यं ^V -आक्ष्य ^{IV}	अक्ष्यते

ANIT ROOTS ENDING IN VOWELS

ending in आ

126	पा	to drink	पिबति ²	पपौ ¹	अपात् ^I	पीब्यते ^{II}
127	स्था	to stand	तिष्ठति ²	तस्थौ ¹	अस्थात् ^I	स्थीयते ^{II}
128	दा	to give	यच्छति	ददौ ¹	अदान् ^I	दीयते ^{II}
129	ध्वा	to blow	धमति ²	दधौ ¹	अध्वासीत् ^{VI}	ध्वायते ^{III}
130	म्रा	to repeat in the mind	मनति ²	मम्रौ ¹	अम्रासीत् ^{VI}	म्रायते ^{III}
131	ग्रा	to smell	जिघ्रति ²	जग्रौ ¹	अग्रासीत् ^{VI} अग्रात् ^I	ग्रायते ^{II}

Ending in इ and ई

132	जि	to conquer	जयति ¹²	जिगाय ^{3d}	अजैयीत् ^{IV}	जीयते ⁹
133	क्षि	to decay	क्षयति ¹²	क्षिगाय ^{3d}	अक्षैयीत् ^{IV}	क्षीयते ⁹
134	इ	to go	अयति ¹²	इयाय ^{3a}	ऐयीत् ^{IV}	ईयते
135	ई	to go	अयति ¹²	अर्वाचकार	ऐयीत् ^{IV}	ईयते ¹⁰
136	नीU	to lead	नयति ¹²	निनाय ⁴	अनैयीत् ^{IV}	नीयते ¹⁰
137	ली	to melt	लयति ¹²	लिनाय ⁵	अलैयीत् ^{IV}	लीयते ¹⁰

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund त्वा	ल्यप् in Gerund य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Dative
तष्ट ⁴	तक्षित्वा ⁴ तष्ट्वा	प्रतक्ष्य संवक्ष्य	तक्षितुम् तष्टुम्	तक्षयति-ते	तितक्षिपति } तिवक्षति }
अष्ट ⁴	अक्षित्वा ⁴ अष्ट्वा	समक्ष्य	अक्षितुम् अष्टुम्	अक्षयति-ते	अक्षिपति } अक्षति }
पीत ^{29a}	पीत्वा ^{29a}	प्रपाय	पातुम्	पाययति-ते	पिपासति
स्थित ²⁹	स्थित्वा ²⁹	अपस्थाय ⁴	स्थातुम्	स्थाययति-ते	तिष्ठामति
दत्त ²⁸	दत्त्वा ²⁸	प्रदाय ⁴	दत्तुम्	दाययति-ते	दितसति
ध्यात ²⁷	ध्यात्वा	आध्याय	ध्यातुम्	ध्याययति-ते	दिध्यामति-ते
ज्ञात ²⁷	ज्ञात्वा	आज्ञाय	ज्ञातुम्	ज्ञाययति-ते	मिज्ञासति
प्राप्त ²⁸ प्राण	प्राप्तवा	आप्राय	प्राप्तुम्	प्रापयति-ते	मिप्रासति
जित ³	जित्वा ³	जिजित्व ⁹	जेतुम्	जाययति-ते	जिगीषति
क्षित ²⁸ क्षीय	क्षित्वा	प्रक्षीय ¹³	क्षेतुम्	क्षाययति-ते	चिक्षीपति
इत ³	इत्वा ³	प्रेत्य, सदीत्य, एतुम् समीय	एतुम्	आययति	एपिपति
ईत ³	ईत्वा ³	—	एतुम्	आययति	एपिपति
नीत ³	नीत्वा ⁵	प्रणीय	नेतुम्	नाययति-ते	निनीपति-ते
लीत ³	लीत्वा ³	प्रलीय	लेतुम्	लाययति-ते	लिनीपति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	-------------------------

ANIT ROOTS ENDING IN उ

138	सु	to permit to propel	सवति ¹³	सुपाव ^{6a}	असावीत् ^V असीगीत् ^{IV}	सूयते ⁹
139	हु	to go	दवति ¹³	हुदाव	अदौपीत् ^{IV}	हूयते ⁹
140	ख	to blow	खवति ¹³	मुखाव ^{7a}	अमुखुत् ^{III}	खूयते ⁹
141	घृ	to run, to melt	ध्रवति ¹³	हुदाव ^{7a}	अदुहुवत् ^{III}	हूयते ⁹
142	श्रु	to hear	श्रुणोति ²⁴	श्रुथाव ^{7a}	अश्रौषीत् ^{IV}	श्रूयते ⁹

ANIT ROOTS ENDING IN ए

143	वेU	to weave	वयति ¹⁴	ववौ ^{24a} तवाव ²⁴	अवासीत् ^{VI}	ऊयते ²
144	व्येU	to cover	व्ययति ¹⁴	विव्याय ²⁴	अव्यासीत् ^{VI}	वीयते ²
145	ह्वे	to call	ह्वयति ¹⁴	जुह्व ²⁴ □ अह्वत् ^{II}		हूयते ²
146	धे	to rock, to drink	धयति ¹⁴	दधौ ²⁰	अदधत् ^{III} अधात् ^I अधासीत् ^{VI}	धीयते ^{II}

ANIT ROOTS ENDING IN ऐ

147	म्ले	to be weary	म्लायति ¹⁵	जम्लौ ^{2a}	अम्लसीत् ^{IV}	म्लायते ^{III}
148	म्ले	to fid, to be sad	म्लायति ¹⁵	जम्लौ ^{2a}	अम्लसीत् ^{VI}	म्लायते ^{III}
149	स्त्ये	to sound	स्त्यायति ¹⁵	तस्त्यौ ^{2a}	अस्त्यासीत् ^{VI}	—

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्वा	कृत्वा Gerund in क्वा	कृत्वा Infinitive	कृत्वा Causal	कृत्वा Desiderative
-------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	----------------------	------------------	------------------------

कृत	कृत्वा	अभिपुत्र्य प्रपुत्र्य	कृतुम्	कृतयति-ते	कृमृषति
कृत ^{30a}	कृत्वा	—	कृतुम्	कृतयति	कृदृषति
कृत	कृत्वा	संछुल्य	कृतुम्	कृतयति	कृधृषति
कृत	कृत्वा	चिह्न्य	कृतुम्	कृतयति	कृधृषति
कृत	कृत्वा	कथ्य	कृतुम्	कृतयति-ते	कृधृषति प्रतिश्रुषति आश्रुषति }
कृत ¹³	कृत्वा ²⁵	प्रवाह्य ^{9c}	कृतुम्	कृतयति-ते	कृतयति-ते
कृत ¹³	कृत्वा ³⁶	परिव्याय ^{9d}	कृतुम्	कृतयति ते	कृतयति-ते
कृत ¹³	कृत्वा ²⁵	वाह्य ^{9b}	कृतुम्	कृतयति-ते	कृतयति-ते
कृत ^{29a}	कृत्वा ^{3a}	कथय प्रकाय ⁴	कृतुम्	कृतयति कृतयति पक्षः	कृतयति
कृत ²⁶	कृत्वा ^{8b}	प्रकाय ⁴	कृतुम्	कृतयति कृतयति-ते }	कृतयति
कृत ²⁶	कृत्वा ^{8b}	प्रकाय	कृतुम्	कृतयति-ते	कृतयति
कृत ²⁶	कृत्वा ^{8b}	—	कृतुम्	कृतयति ते	कृतयति

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	ठिद् Perfect	उर् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
150	धै	to be dry	धायति ¹⁵	वधौ ^{2a}	अवासीत् ^{VI}	—
151	ध्रै	to cook	ध्रायति ¹⁵	वध्रौ ^{2a}	अध्रासीत् ^{VI}	—
152	ध्यै	to meditate upon	ध्यायति ¹⁵	दध्यौ ^{2a}	अध्यासीत् ^{VI}	ध्यायते ^{III}
153	क्षै	to sound	क्षायति ¹⁵	वक्षौ ^{2a}	अक्षासीत् ^{VI}	क्षायते
154	क्षै	to purify	दायति ¹⁵	ददौ ^{2a}	अदासीत् ^{VI}	दायते
155	क्षै	to waste	क्षायति ¹⁵	वक्षौ ^{2a}	अक्षासीत् ^{VI}	क्षायते ^{III}
156	गै	to sing	गायति ¹⁵	जगौ ^{2a}	अगासीत् ^{VI}	गीयते ^{II}

ANIT ROOTS ENDING IN ऋ

157	भृ८	to fill to nourish	भरति ¹⁶	बभार	अभार्षीत् ^{IV}	भ्रियते ¹⁴
158	धृ८	to hold	धरति ¹⁶	दधार ⁹	अधार्षीत् ^{IV}	ध्रियते ¹⁴
159	हृ८	to take away	हरति ¹⁶	अहार ^{9a}	अहार्षीत् ^{IV}	ह्रियते ¹⁴
160	चृ८	to move	सरति ¹⁶	ससार ⁹	असार्षीत् ^{IV}	स्रियते ¹⁴
161	जृ८	to go	ज्वारति ²	ज्वार	अजार्षीत् ^{IV}	जयते ¹¹
162	स्मृ८	to remember	स्मरति ¹⁹	सस्मार ^{10a}	अस्मार्षीत् ^{IV}	स्मर्यते

ANIT ROOTS ENDING IN CONSONANTS

163	दृश्	to see	पश्यति ²	ददृश ²⁶	अद्राक्षीत् ^{IV} अदृशेत् ^{II}	दृश्यते
164	सद्	to break to despond	सौदति ²	ससाद ¹²	असदत् ^{II}	सद्यते

क Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	जिच् Causal	सन् Desiderative
वान ^{26a}	वात्वा ^{8b}	—	वातुम्	वापयति-ते	विशामति
धाण	धात्वा ^{8b}	—	धातुम्	धपयति-ते	शिघ्रासति
ध्यात ²⁷	ध्यात्वा ^{8b}	निध्याय ⁶	ध्यातुम्	ध्यापयति-ते	दिभ्यासति
कात ^{27a}	कात्वा ^{8b}	—	कातुम्	कापयति-ते	निकासति
दात	दात्वा ^{8b}	अवदाय	दातुम्	दापयति-ते	दिदासति
क्षाम ³⁸	क्षात्वा ^{8b}	प्रक्षाय	क्षातुम्	क्षपयति-ते	विशामति
गीत ^{29a}	गीत्वा	प्रगम्य	गातुम्	गापयति-ते	त्रिषासति
भूत ³¹	भूत्वा	संभूय	भर्तुम्	भारयति-ते	विभरिषति-ते दुभर्षति-ते }
पूत ³¹	पूत्वा	विभूय	धर्तुम्	भारयति-ते	विधीर्षति-ते
हृत ³¹	हूत्वा	संहूय	हर्तुम्	हारयति-ते	विहीर्षति-ते
सृत ³¹	सूत्वा	अपसृत्य	सर्तुम्	सारयति	क्षिपीर्षति
कृत ²⁸ कृण्व	कृत्वा	समृज्य	अर्तुम्	अर्पयति-ते	भरिषति
स्मृत	स्मृत्वा	विस्मृत्य	स्मर्तुम्	स्मरयति स्मारयति-ते }	सुस्मृषते
दृष्ट	दृष्ट्वा	संदृश्य	दृष्टुम्	दर्शयति	दिरसते
सप्त ³⁴	सन्त्वा	निषद्य	सतुम्	मादयति-ते	सिष्यन्ति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(मावे) Passive
165	शद्	to perish gradually	शीयते ²	शशाद् ¹²	अशदत् ¹¹	शयते
166	वृद्	to grow	रोहति ¹⁸	वरोह ²⁰	अवृशत् ^{VIII}	वृष्यते
167	कुश्	to call out to cry	कोञ्चति ²³	कुञ्चत् ²⁰	अकुञ्चत् ^{VII}	कुश्यते
168	युज्	to unite	योजति ¹⁸	युयोज	अयौशीत् ^{IV}	similar
169	कृप्	to draw	कर्षति ¹⁴	चर्षत् ²⁰	अकाशीत् ^{IV} अकर्षीत् ^{IV} अकृशत् ^{VII}	कृष्यते
170	स्रप्	to creep	सर्पति ¹⁹	ससर्प	शस्रपत् ¹¹	स्रष्यते
171	घत् defective root	to eat	घसति ¹⁰	No form in perfect	अघसत् ¹¹	—
172	तप्	to shine	तपति	तताप ¹²	अताप्सीत् ^{IV}	तप्यते
173	शप् ^U	to curse	शपति	शशाप ¹²	अशाप्सीत् ^{IV}	शप्यते
174	दद्	to burn	दहति	ददाह ¹²	अधाशीत् ^{IV}	दध्यते
175	पच् ^U	to cook	पचति	पपाच ¹²	अपाशीत् ^{IV}	पच्यते
176	भज् ^U	to serve, to honour	भजति	बभाज ^{14a} भेजतुः	अभाशीत् ^{IV}	भज्यते
177	त्यज्	to abandon	त्यजति	तत्याज ¹⁶ तलजतुः	अत्याशीत् ^{IV}	त्यज्यते
178	यज् ^U	to sacrifice	यजति	इयाज ²⁴	अयाशीत् ^{IV}	इज्यते ²⁰
179	वप् ^U	to sow	वपति	उवाप ²⁴	अवाप्सीत् ^{IV}	उप्यते ²⁰

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	निर् Causal	प् Desiderative
शप्त ³⁴	शक्त्वा	आशय	शक्तुम्	शापयति शादयति }	शिशप्तति
रु ^{36b}	रुक्त्वा	आरुय	रोक्तुम्	रोहयति-ते रोदयति-ते }	रुहति
कुट	कुट्वा	आकुरय	क्रेष्टुम्	क्रेदायति-ते	कुष्टयति
10 युन्	7 UP 17	—	—	योत्रयति-ते	युष्टयति
कृष्ट	कृष्ट्वा	निकृष्य	कृष्टुम् कृष्टुम् }	कर्षयति-ते	निकृष्टति
सप्त	सप्यवा	उपसृष्य	सप्तुम् सप्तुम् }	सर्षयति	सिमृष्यति
पत्ता	पस्तवा	—	पस्तुम्	(पिन् न)	त्रिपयति
तप्त	तप्यवा	प्रतप्य	तप्तुम्	तापयति-ते	तिनपयति
शप्त	शप्यवा	सशप्य	शप्तुम्	शापयति-ते	शिशपयति-ते
दग्ध ^{36b}	दग्ध्वा	सदग्ध	दग्धुम्	दाहयति-ते	दिपयति
पक्व ³⁸	पक्ववा	विपक्व	पक्वुम्	पाचयति-ते	पिपयति-ते
भक्ष ³⁶	भक्ष्वा	विभज्य	भक्षुम्	भाजयति-ते	विभक्षति-ते
लक्ष ³⁶	लक्ष्वा	सलज्य	लक्षुम्	लाजयति-ते	दिलक्षति
दृष्ट ¹³	दृष्ट्वा ²⁵	समिज्य ⁹	दृष्टुम्	दात्रयति-ते	दिनक्षति
वप्त ¹³	वप्त्वा ²⁵	प्रव्युज्य ⁹	वप्तुम्	वापयति-ते	विनपयति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
180	वस्	to dwell	वसति	उवास ²⁴	अवात्सीत् ^{IV}	उच्यते ²⁰
181	वह्	to carry	वहति	उवाह ²⁴	अवाहीत् ^{IV}	उच्यते ²⁰
182	दंश्	to bite	दक्षति ²⁵	दंश्	अदाक्षीत् ^{IV}	दश्यते ³¹
183	सज्ज्	to embrace	सजति ²⁴	ससज	असाक्षीत् ^{IV}	सज्यते ³¹
184	रज्ज् ^U	to be coloured	रजति ²⁶	ररज ^{16a}	अराक्षीत् ^{IV}	रज्यते ³¹
185	स्कन्द्	to go to jump	स्कन्दति	चस्कन्द ^{16b}	अस्कान्सीत् ^{IV} अस्कदत् ^{II}	स्कद्यते ³¹

ANIT ROOTS ENDING IN भम्

186	यम्	to check	यच्छति ²⁷	ययाम	अयंसीत् ^{IV}	यम्यते
187	नम्	to salute	नवति	ननाम ¹²	अनंसीत् ^{VI}	नम्यते
188	गम्	to go	गच्छति	जगाम ¹¹		गम्यते

Abstract

Set roots ending in consonants	1—81=81	} 117 Set
Do with final taking गुण	82—86=5	
Do with penultimate short taking गुण	87—107=21	
miscellaneous	108—117=10	
Wet roots	118—125=8	8 Wet
Anit roots ending in vowels	126—162=37	} 63 ANIT
Do Do in consonants	163—165=3	
Do with penultimate short taking गुण	166—170=5	
Do ending in consonants	171—188=18	

Total 183

Past & Passive Participle	कृता Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	क्ति Causal	गन् Desiderative
उदिन ⁵ & 13	उदित्वा ⁶ & 25	प्रोष्य ⁹	बालुम्	नासयति-न्ते	विशगति
कृड ¹³	कृड्वा	उदुग ¹⁷ प्रोण	बोडुम्	बाधयति ते	विश्रप्ति
दृष्ट ¹⁴	दृष्ट्वा ²⁰	संदक्ष्य	दृष्टुम्	दंशयति-न्ते	दिदगति
गृह्य ¹⁴	गृह्यत्वा ²⁰	संसृज्य	गन्धुम्	मग्नयति ते	गिमेगति
रक्त ¹⁴	रक्षत्वा ¹⁹ □ रक्त्वा	अगुरज्य	रक्ष्णुम्	रक्षयति रक्षयति	रिक्तगति-न्ते
स्तब्ध ¹⁴	स्तब्धत्वा	—	स्तब्धुम्	मृच्छयति	विहृच्छगति
यत् ²⁰	यत्वा ²⁴	नियम्य ⁸ नियत्वा	यन्तुम्	यनयति आयामयते	विममति
नत् ²⁰	नत्वा ²⁴	प्रगम्य ⁸ प्रगत्वा	नन्तुम्	नमयति ते नामयति-न्ते	निनगति
गत ²⁰	गत्वा ²⁴	साम्य ⁸ सगत्वा	गन्तुम्	गमयति	जिगनिरति } मतिगांक्षते }

2nd CONJUGATION

SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	लिट् Perfect	उङ् Aorist	कर्मणि(माये) Passive
1	यु	to join	यौति	युयाव६	अयावीत् ^V	यूयते ⁸
2	भू	to praise ¹	भौति	भुनाव६	अनावीत् ^V	भूयते ⁸
3	स्रु	to drop to ooze	स्रौति	स्रुणाव६	अस्रावीत् ^V	स्रूयते ⁸
4	शु	to sharpen	श्रौति	शुश्राव६	अश्रावीत् ^V	—
5	क्षु	to sneeze	क्षौति	क्षुश्राव६	अक्ष्रावीत् ^V	क्षूयते ⁸
6	रु	to cry	रौति रवीति	रुनाव६	अरावीत् ^V	रूयते ⁸
7	ऊर्णु ^U	to cover	ऊर्णोति ऊर्णोति	ऊर्णुनाव२३	और्णुवीत् ^V और्णुवीत् और्णुवीत्	ऊर्णूयते ⁹

SET ROOTS ENDING IN CONSONANTS

8	अनृ	to breathe	अनिति	आन१८b	आनीत् ^V	अन्यते
9	जञ्	to eat	जञिति	जजञ	अजञीत् ^V	जञ्यते
10	श्चत्	to breathe	श्चसिति	श्चश्चास	अश्चसीत् ^V	श्चस्यते
11	रुद्	to shed tears	रोदिति	रुरोद	अरोदीत् ^V अरुदत् ¹¹	रुयते
12	वश्	to wish	वष्टि	उवाच ²⁴	अवसीत् ^V अवासीत्	उदयते ²⁰

PARASMAIPĀDI

IN VOWELS

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
युत ³	युत्वा ³	उद्युल्य	यवितुम्	यावयति-ते	युयूपति यियविपति }
रुत ³	रुत्वा ³	प्रशुल्य	नवितुम्	नावयति ते	रुनूपति आरुनूपते
स्तुत ³	स्तुत्वा ³	प्रस्तुल्य	श्रवितुम्	श्रावयति-ते	श्रुत्स्वपति
क्षुत ³	क्षुत्वा	सक्षुल्य	क्षवितुम्	क्षावयति-ते	क्षुक्ष्मपति (सक्षुक्ष्मपते)
धुत ³	धुत्वा	प्रधुल्य	धवितुम्	धावयति ते	धुक्ष्मपति
रुत ³	रुत्वा ³	—	रवितुम्	रावयति-ते	रुह्यति
कर्णन्	कर्णवित्वा ^{11a} कर्णवित्वा	—	उर्णवितुम् कर्णवितुम्	कर्णवयति-ते	कर्णनुविपति-ते कर्णनविपति-ते कर्णनूपति-ते }
अजित	अजित्वा	प्राज्य	अजितुम्	आजयति-ते	अजिनिपति
जक्षित	जक्षित्वा	प्रजक्ष्य	जक्षितुम्	जक्षयति	जिजक्षिपति
श्वसित ¹² विश्वस्त	श्वसित्वा	निश्चल्य	श्वसितुम्	श्वासयति	शिश्नसिपति
रुदित	रुदित्वा	प्ररुध्य	रोदितुम्	रोदयति	रुहदिपति
उशिन ^{25a}	वशित्वा ^{25a}	समुत्थ	वशितुम्	वाजयति	विजयति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भाते) Passive
13	विद्	to know	वेत्ति वेद	विवेत् ¹⁹ विदोचसा	अवेदोत् ^V	विद्यते
14	अस्	to be	अस्ति	अभूत् ²⁵	अभूत् ^I	like
15	ब्रू	to speak	ब्रवीति आह	उवाच ^{P24} ऊचे A	अबोचत् ^{PII} अबोचत् A	See ब्रू
16	शास्	to teach to govern	शास्ति	शासत्	अशित् ^{II}	शास्यते ¹⁹
17	ब्रह्मास्	to shine	ब्रह्मास्ति	ब्रह्मा- ब्रह्मात् ²⁷	अब्रह्मात् ^V	ब्रह्मते
18	जाग्र	to be awake	जागर्ति	जग्रात् ³⁰ जाग्रद्वत् ³¹	अजग्रात् ^V	जाग्रते
19	दरिद्र	to be poor	दरिद्रास्ति	दरिद्री ³³ दरिद्र- ब्रह्मा	अदरिद्रात् ^V अदरिद्रात् ^{VI}	दरिद्रते ⁴

6 Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	रयप् Gerund in य	तुप् Infinitive	णिच् Causal	तप् Desiderative
---------------------------------	-----------------------------	------------------------	--------------------	----------------	---------------------

विदित³⁸ विदित्वा संविद्य वेदितुम् वेदयति विविदिषति

those of धृ 1 P. Root No. 84

2 P. 43 below for other forms वाचयति-ते विप्रयति-ने

शिक्ष³⁸ शास्त्रित्वा श्रुतिशिक्ष शासितुम् श्वाभयति शिक्षासिपति
शिष्टा¹⁷

चक्रासित चक्रासित्वा अभिनयकास्य चक्रागितुम् चक्राययति विषयानिपति

जागरित⁵ जागरित्वा⁷ प्रजागर्ष¹³ जागरितुम् जागरयति निजामरिपति

दरिद्रि²⁹ दरिद्रित्वा⁸ मंदरिद्रिश्च दरिद्रितुम् दरिद्रयति ते दिदरिद्रायति
दिदरिद्रिपति

to मृच् 1 P. 121 मारिद्रयति-ते मिरिद्रयति
मिमरिद्रयति...

यात यात्वा प्रयाय यातुम् याययति विषयमिति

भात भात्वा विभाय भातुम् भाययति विभायति

प्रापयति विप्रासति

प्यात²⁷ प्यात्वा — प्यातुम् प्याययति विप्यामति

राय रात्वा विराय रायुम् राययति विरायति

दाय दात्वा अवादाय दातुम् दाययति-ते दिदायति

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	लिट् Perfect	उर Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
27	लृ	to take to give	लृति	लृलौ ¹	अलृसीत् ^{VI}	—
28	पृ	to protect	पृति	पृषी ¹	अपृसीत् ^{VI}	पायते ^{III}
29	स्नृ	to bathe	स्नृति	स्नृलौ ¹	अस्नासीत् ^{VI}	—
30	धृ	to cook	धाति	दाथौ	अधासीत् ^{VI}	धायते ^{III}
31	वृ	to blow	वाति	वृषी ¹	अवृसीत् ^{VI}	—
32	शृ	to run, gener- ally, with to sleep	श्राति	दृशौ ¹	अश्रासीत् ^{VI}	श्रायते ^{III}
33	मा	to measure	माति	मयी ¹	अमासीत् ^{VI}	मीयते ^{II}
34	वृ	to tell	वृत्ति			
35	इ	to go	एति	इयाय ³	अयात् ^I	similar
36	इ with अधि	to remember	अध्वेति	अधीयाय	अध्यगात् ^I	अधीयते
37	वी	to go etc	वेति	विवाय ⁴	अवीषीत् ^{IV}	वीयते
38	यु	to attack	यौति	युवाय ^{6a}	अयौषीत् ^{IV}	यूयते
39	सु	to permit to posses supremacy	सौति	सुपाय ^{6a}	असौषीत् ^{IV}	like
40	तु	to go etc	तौति तवीति	तुताय ^{6a}	अतौषीत् ^{IV}	तूयते
41	स्तृ ^U	to praise	स्तौति स्तवीति	तुष्टाय ^{6a}	अस्तावीत् ^{V□}	स्तूयते ¹

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	स्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
लाज	लात्वा	—	लातुम्	लालयति-ते लाययति-ते	लिखासति
पाज ^{27a}	पात्वा	परिपाय	पातुम्	पालयति-ते	पिपासति
स्नाज निष्पात	स्नात्वा	उपस्नाय	स्नातुम्	स्नपयति स्नापयति	सिष्णासति
ध्राज ²⁸ धृज	ध्रात्वा	—	ध्रातुम्	ध्रपयति-ते	शिधासति
वाज ²⁸ निराण□	वात्वा	निराय	वातुम्	वापयति-ते वाजयति-ते वाययति-ते	विवासति
द्राज ²⁶	द्रात्वा	निद्राय	द्रातुम्	दापयति	दिद्रासति
मित ²⁷	मिन्वा ⁸	उन्माय	मातुम्	मापयति-ते मृदापयति-ते	मित्सति मिह्यासति
to इ 1 P. 134				गमयति प्रत्याययति	त्रिगमिपति
अधीत	—	अधीत्य ²	अध्येतुम्	अधिगमयति	अधितिगमिपति
वीत	वीत्वा	प्रवीय	वेतुम्	वापयति वाक्ययति	विनीपति
शुज	शुत्वा	—	शेतुम्	सावयति	शुश्रूषति
शु				सावयति-ते	शुश्रूषति
शुज	शुत्वा	—	शेतुम्	शक्ययति शक्ययति	शक्यते
शुज	शुत्वा	शक्त्य ²	शक्तुम्	शक्तयति शक्तयति	शक्त्यते

Serial No.	Root	Meaning	सृत् Present	लिट् Perfect	लृत् Aorist	लृट् (भावे) Passive
42	सृप्	to sleep	सृपिति	सृष्यात् ^{18b} & 24	अस्ताप्सीत् ¹⁹	सृप्यते ²⁰
43	वच्	to speak	वक्ति	उवाच ²¹	अवाचत् ^{II}	उच्यते ²⁰
44	दुह्	to milk	दोमिषि	दुषोह ²⁰	अधुसत् ^{VII}	दुह्यते
45	दिह्	to increase	देमिषि	दिदेह	अधिषत्	दिष्यते
46	द्विप्	to hate	द्वेष्टि	दिद्रेष ²⁰	अद्विषत् ^{VII}	द्विष्यते
47	लिह्	to lick	लेष्टि	लिलेह ²⁰	अलिषत् ^{VII}	लिष्यते
48	अद्	to eat	अस्ति	आद ^{18b} & 25 अपास }	अपसत् ^{II}	अद्यते ³⁴
49	हन्	to kill	हन्ति	जघान	अवधीत् ^V	हन्यते ^{VI}

क Past Passive Participle	कत्वा Gerund in त्वा	त्वाप् Gerund in व	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
गुप्त ¹³	गुप्त्वा ²⁵	प्रगुप्य ⁹ विगुप्य	स्वप्नुम्	स्वापयति-त्ते	सुप्नुमसि
उक्त ¹³	उक्त्वा ²⁵	प्रोच्य ⁹	वक्तुम्	वाचयति-त्ते	विवक्षति
दुग्ध ^{36b}	दुग्ध्वा	संदुह्य	दोषुम्	दोषयति-त्ते	दुपुष्यति-त्ते
दिग्ध ^{36b}	दिग्ध्वा	—	द्रेक्षुम्	द्रेहयति-त्ते	दिधिहति-त्ते
दिष्ट	दिष्ट्वा	प्रदिप्य	द्रेष्टुम्	द्रेपयति-त्ते	दिदिहति-त्ते
लीढ ^{39a}	लीढ्वा	—	लेढुम्	लेहयति-त्ते	लिदिहति-त्ते
जग्ध ³⁷ अक्ष	जग्ध्वा ²⁷	प्रजग्ध ¹³	जानुम्	आदयति	जिघरसति
हृत् ²²	हृत्वा ²⁴	विहृत्वा ^{8a}	हन्तुम्	घातयति-त्ते	विषांसति

2 P. Abstract

Set 1-19 = 19

Wet 20 = 1

Anit 21-48 = 28

Anit in 1 future or set in 2nd future }
and conditional } 49 = 1

Total 49

3rd CONJUGATION
SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	लृत् Present	लृट् Perfect	लृङ् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
1	पृ	to fill	पिपति	पपार ^{11a}	अपासीत् ^V	—
ANIT ROOTS ENDING						
2	हु	to perform sacrifice	जुहोति	जुहाव ³⁰ जुह्वाचकार	अहौषीत् ^{IV}	हूयते
3	भी	to fear	विभेति	विभाय ³⁰ विभया- चकार	अभैषीत् ^{IV}	भीयते ¹⁰
4	ही	to blush	जिहति	जिहाय ³⁰ जिह्या- चकार	अहैषीत् ^{IV}	हीयते ¹⁰
5	हा	to abandon	जहाति	जही ¹	अहासीत् ^{VI}	हीयते ¹⁰
6	दा ^U	to give	ददाति	ददी ¹	अदात् ^I	—
7	धा	to put	दधाति	दधौ ¹	अधात् ^I	धीयते ^{II}
8	निञ् ^U	to wash	नेनेकि	निनेज	अनेक्षीत् ^{IV} अनिजत् ^{II}	निन्यते
9	विञ् ^U	to separate	वेवेकि	विर्वज	अवेक्षीत् ^{IV} अविजत् ^{II}	—
10	विष् ^U	to surround	वेवेष्टि	विवेष	अविषत्	—
11	ग	to go	इगति	आर	आरत् ^{II}	—
12	पृ	to fill	पिपति	पपार	अपासीत् ^{IV}	प्रियते
13	भृ	to bear to support	विभर्ति	बभार ³⁰ विभरचकार	अभाषीत् ^{IV}	—

3rd Conjugation abstract

Set 1

Wet II

Anit 3-10=9

Anit I future & Set in II future 11-13=3

Total 13

PARASMAIPADI
IN VOWELS

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
similar to पृ 9 P, 8	—	—	पाठयति-ते	पिपूषति	
IN VOWELS					
हुत	हुत्वा	बाहुल्य ²	होतुम्	दाययति-ते	लुह्यति
भीत	भीत्वा	विभीय	भेतुम्	भाषयते भीषयते भाषयति-ते	विभीषति
हीत ²⁸ हीण	हीत्वा	—	हेतुम्	हेषयति-ते	त्रिहीषति
हीन ^{29b}	हिरवा	विहाय	हातुम्	हापयति-ते	मिहासति
similar to दा 1 P. 128	—	—	दापयति-ते	दिस्सति-ते	
हित ³⁸	हित्वा ²⁸	निघाय ⁶	धातुम्	धापयति-ते	धित्सति-ते
निक ³⁶	निकावा	निर्मिञ्ज	नेकतुम्	नेजयति-ते	निनिहति-ते
विक ³⁶	विमत्वा	विदिग्य	वेस्तुम्	वेजयति-ते	विदिशति-ते
विट	विट्वा	परिविध्य	वेष्टुम्	वेपयति-ते	विदिशति-ते
similar to ऋ 1 P. 161	—	—	अर्पयति-ते	अरिरिपति	
पृत	पृत्वा	—	पर्तुम्	पापयति ते	पुपूषति
similar to मृ 1 U. P. 157 A. 127	—	—	भारयति-ते	बुभूषति-ते	

Only one Set root in the 3rd Conjugation
no Wet do — do —

4th CONJUGATION

SET ROOTS ENDING

Serial No	Root	Meaning	खद् Present	खिद् Perfect	खर् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
1	दिद्	to play with dice	दीव्यते ³⁶	दिदेव	अदेवीत् ^V	दीव्यते ³⁰
2	सिद्	to sew	सीव्यति ³⁶	सिषेव	असेवीत् ^V	सीव्यते ³⁰
3	सिद्	to go	सीव्यति ³⁶	सिषेव	असेवीत् ^V	सीव्यते ³⁰
4	सिद्	to spit	सीव्यति ³⁶	सिषेव	असेवीत् ^V	सीव्यते ³⁰
5	सिद्	to spit	सीव्यति ³⁶ 4 x 36	सिषेव सिषेव	असेवीत् ^V	similar
6	मिद्	to be greasy to melt	मेद्यति	मिमेद	अमिदत् ^{II}	मिद्यते
7	इद्	to go	इष्यति	इषेव	ऐषीत् ^V	इष्यते
8	रिद्	to kill	रिष्यति	रिरेव	अरिषत् ^V	—
9	रुद्	to kill	रुष्यति	रुषेव	अरुषत् ^{II}	—
10	लुद्	to covet	लुभ्यति	लुलोभ	अलुभत् ^{II}	—
11	लुद्	to be confused	लुप्यति	लुलोप	अलुपत् ^{II}	—
12	लुप् ^U	to be wet	लुप्यति	लुलोप	अलुपत् ^{II} अलोपीत् ^V	—

PARASMAIPADI

IN CONSONANTS

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund 10 कृत्वा	ल्यप् Gerund 10 ल्यप्	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
कृत ^{24a}	देवित्वा ²² कृत्वा	प्रदीन्य ⁶	देवितुम्	देवयति ते	दिदेवियति } दुष्कृयति }
कृत ²⁴	सेवित्वा ²² कृत्या	निधीन्य ⁶	सेवितुम्	सेवयति ते	सिसेवियति } दुष्कृत्यति }
कृत	क्षेवित्वा ²² कृत्या	—	क्षेवितुम्	क्षेवयति ते	सिक्सेवियति
कृत ²⁴	क्षेवित्वा ²² कृत्या	प्रक्षीन्य ⁶	क्षेवितुम्	क्षेवयति ते	चिक्षेवियति
10 छिन् 1 P 77	—	—	—	छेदयति-ते	दिष्टुपति दिष्टेवियति
मिद् 1 A 89	—	—	—	मेदयति ते	मिमेदियति
क्षपित	एषित्वा	प्रेष्य	एषितुम्	एषयति	एषियति
—	रिष्टा, रेपित्वा रिपित्वा ^{1b}	—	रेषितुम् रेषुम्	रेषयति ते	रिरेषियति
क्षपित	रक्ष, रोषित्वा रुषित्वा ¹³	—	रोषितुम् रोषुम्	रोषयति ते	रुरोषियति रुक्षियति
लब्ध	लुब्ध्वा, लोभित्वा लुभित्वा	—	लोभितुम् लोभुम्	लोभयति ते	लुलोभियति लुलुभियति
लुप्त ¹¹ लुपित	लोपित्वा लुपित्वा	—	लोपितुम्	लोपयति ते	लुलोपियति लुलुपियति
शुक्त ¹¹	शुभित्वा ¹¹ शायित्वा	—	शोषितुम्	शाययति-ते	शुशोषियति ते शुशुचयति ते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
13	क्रु	to be angry	क्रुष्यति	क्रुक्षेप	अक्रुषत् ^{II}	—
14	जुष	to burn	जुष्यति	जुप्शेप	अजुषत् ^{II}	—
15	क्षु	to be agitated	क्षुष्यति	क्षुक्षेम	अक्षुषत् ^{II}	क्षुष्यते

SET Roots with penultimate ण

16	कृध्	to prosper to increase	कृष्यति	आनर्ध ^{18a}	आर्धत् ^{II}	कृष्यते
17	मृध् ^U	to endure	मृष्यति	ममर्ध	अमर्धत् ^V	मृष्यते
18	तृध्	to be thirsty	तृष्यति	ततर्ध	अतृषत् ^{II}	—
19	कृश्	to become emaciated	कृश्यति	चकृश्	अकृषत् ^{II}	कृश्यते
20	मृश्	to fall down	मृश्यति	ममर्श	अमृषत् ^{II}	—
21	हृध्	to rejoice	हृष्यति	अहर्ध	अहृषत् ^{II}	—

Other Wet Roots

22	भ्रंश्	to fall down	भ्रश्यति ²⁴	वभ्रंश	अभ्रषत् ^{II}	भ्रश्यते ³¹
23	अ	to grow o'd to weat out	जीर्यति ¹⁷	अजार ¹⁵	अजरत् ^{II} अजारीत् ^V	जीर्यते ²²

Past Passive Participle क	क्त्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	उभुन् Infinitive	भिव् Causal	सन् Desiderative
कृपित कृपय ¹²	कृपित्वा ¹¹ कृपित्वा	—	कृपितुम्	कृपयति-त्वे	कृपयिष्यति कृपयिष्यति
प्लुपित	प्लुपित्वा ¹¹ प्लुपित्वा	—	प्लुपितुम्	प्लुपयति-त्वे	प्लुपयिष्यति प्लुपयिष्यति
क्षुभित क्षुभय ¹²	क्षुभित्वा ¹¹ क्षुभित्वा	—	क्षुभितुम्	क्षुभयति-त्वे	क्षुभयिष्यति क्षुभयिष्यति
मृक्ष ¹¹	मृक्षित्वा ^{10a} मृक्ष्वा	समृक्ष्य	मृक्षितुम्	मृक्षयति-त्वे	मृक्षयिष्यति, मृक्षयिष्यति
मर्षित ⁶ अपमृषितम्	मर्षित्वा ^{10b} मर्षित्वा	आमृष्य	मर्षितुम्	मर्षयति-त्वे	मर्षयिष्यति
तृपित	तृपित्वा ^{10b} तृपित्वा	—	तृपितुम्	तृपयति-त्वे	तृपयिष्यति
कृक्ष ¹⁸ मकृक्षित	कृक्षित्वा ^{10b} कृक्षित्वा	परिकृष्य	कृक्षितुम्	कृक्षयति-त्वे	कृक्षयिष्यति
मृष्ट ^{11a}	मृष्टित्वा ^{10a} मृष्ट्वा	—	मृष्टितुम्	मृष्टयति-त्वे	मृष्टयिष्यति
हृषित ^{11a} हृष्ट	हृषित्वा ¹⁰	—	हृषितुम्	हृषयति-त्वे	हृषयिष्यति
मृष्ट ¹⁴	मृष्टित्वा ¹⁸ मृष्ट्वा	विमृष्य	मृष्टितुम्	मृष्टयति-त्वे	मृष्टयिष्यति
जृम्भ ³²	जृम्भित्वा ^{18a}	निजृम्भ्य	जृम्भितुम्	जृम्भयति-त्वे	जृम्भयिष्यति जृम्भयिष्यति जृम्भयिष्यति

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	लिट् Perfect	उर् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
Set Roots ending in स्						
24	अस्	to throw	अस्यति	आस ^{18b}	आस्यत् ^{II}	अस्यते
25	श्रस्	to tremble	श्रस्यति	श्रत्वा ¹⁵	अश्रसीत् ^V अश्रासीत्	श्रस्यते
26	यस्	to strive	यस्यति ³² यसति	ययास ^{12a}	अयसत् ^{II}	यस्यते
Set Roots ending in अम्						
27	भ्रम्	to roam about	भ्राम्यति ³¹ भ्रमति	भ्रमाम ¹⁵	अभ्रमत् ^{II}	like भ्रम्
28	कृम्	to be fatigued	कृाम्यति ³¹ कृमति	चक्राम ^{12a}	अकृमत् ^{II}	—
29	शम्	to be calm	शाम्यति ³¹	शशाम ^{12a}	अशमत् ^{II}	शाम्यते
30	दम्	to be tamed	दाम्यति ³¹	ददाम	अदमत् ^{II}	दम्यते
31	तम्	to be fatigued	ताम्यति ³¹	तताम	अतमत् ^{II}	—
32	धम्	to take pains	धाम्यति ³¹	शधाम	अधमत् ^{II}	—
33	मद्	to be glad	मास्यति ³¹	ममास ^{12a}	अमसत् ^{II}	मस्यते
34	शक् ^U	to endure to be able	शक्यति	शशक ¹²	अशकत् ^{II}	शक्यते

(Anit according to some)

५. Fast Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	निच् Causal	रन् Desiderative
अस्त११b	असित्वा१७ अस्त्या	प्रास्य	असितुम्	आमयति	अगिमिषति
क्षत्त११b	क्षसित्वा	संस्तस्य	क्षसितुम्	प्रासयति-ते	क्षिपसिषति
यत्त११b	यसित्वा१७ यस्त्या	आयस्य	यसितुम्	यागयति-ने आयागयते	यियमिषति
I P 97	—	—	—	प्रमयति	विमिमिषति
क्रान्त१८	क्रमित्वा१६ क्रान्त्वा	—	क्रमितुम्	क्रमयति-ते	चिह्नमिषति
शान्त१९	शामित्वा१६ शान्त्वा	प्रशम्य	शामितुम्	शामयति-ने (दर्शने) शामयति-ते	शिशमिषति
दान्त१९	दामित्वा१६ दान्त्वा	—	दमितुम्	दमयति-ने	दिदमिषति
तान्त१८	तमित्वा१६ तान्त्वा	—	तमितुम्	तमयति-ते	तिवमिषति
थान्त१८	थमित्वा१६ थान्त्वा	—	थमितुम्	थमयति-ने	शिथमिषति
मत्त१९	मदित्वा	—	मदितुम्	मदयति-ते	मिमदिषति
शक्ति शफ	शकित्वा१७ शक्त्वा	—	शक्तितुम् शक्तुम्	शक्तयति-ते	शिशक्तिषति-ने

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	-------------------------

Set in 1 Future and Wet in 2 Future and Conditional

35	नृत्	to dance	नृत्यति	ननर्त्त ननृतवतुः	अनर्त्ताद् ^V	नृत्यते
----	------	----------	---------	---------------------	-------------------------	---------

Wet Roots

36	दुह	to bear milk	दुहति	दुदोह ¹⁹	अदुहत्	दुह्यते
37	मुह	to swoon	मुषति	मुमोह ¹⁹	अमुहत् ^{II}	मुष्यते
38	स्निह	to have affection for	स्निष्यति	सिप्णेह ¹⁹	अस्निहत् ^{II}	स्निष्यते
39	सुह	to vomit	सुष्यति	सुष्णोह ¹⁹	असुहत् ^{II}	—
40	सृप	to be satisfied	सृप्यति	तृषं सृपवतु	असृप्यत् ^{IV} असृपात् ^V असृपत् ^{II}	सृप्यते
41	रप	to be proud	रप्यति	दृषं ¹⁹	अदृप्यत् ^{IV} अदृपात् ^V अरपत् ^{II}	—
42	त्रिह	to become wet	त्रिपति	त्रिष्टेद	अत्रिहत् ^{II}	त्रिप्यते
43	रध	to hurt, to destroy	रधति	ररध ¹⁹	अरधत् ^{II}	रध्यते

४ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	क्यम् Gerund in क्य	कुमुन् Infinitive	कृन् Causal	गन् Desiderative
कृतः ¹¹	नक्षितः ¹⁰	परिहृत्य	नक्षितुम्	—	निनक्षिति निहृत्यति }
कृतः ⁴ & कृतः ^{136b}	कृत्या ⁴ कृत्वा कृतित्वा कृतित्वा }	संकृत्य	कृतितुम् कृत्युम् कृतुम् }	कृतयति-ते	कृतयिष्यति कृतयिष्यति कृतयिष्यति }
कृतः ⁴ & कृतः ^{136b}	कृत्या ⁴ कृत्वा }	संकृत्य	कृतितुम् कृत्युम् कृतुम् }	कृतयति-ते	कृतयिष्यति कृतयिष्यति कृतयिष्यति }
स्निग्धः ⁴ & स्नीः ^{136b}	स्निग्धा ⁴ स्नीत्वा स्निहित्वा }	उपस्निग्ध	स्नेदितुम् स्नेद्युम् स्नेदुम् }	स्नेदयति-ते	स्निहित्वाति स्निहित्वाति स्निहित्वाति }
स्तुग्धः ⁴ & स्तुः ^{136b}	स्तुग्धा ⁴ स्तुत्वा स्तुहित्वा }	उपस्तुग्ध	स्तोदितुम् स्तोद्युम् स्तोदुम् }	स्तोदयति-ते	स्तुत्वाति स्तुत्वाति स्तुत्वाति }
कृतः ⁴	कर्त्तुम् कृत्यम् }	परिकृत्य	कर्त्तुम् कृत्युम् कर्त्तुम् }	कर्त्तयति-ते	कर्त्तयिष्यति कर्त्तयिष्यति }
कृतः ⁴	कर्त्तुम् कृत्यम् }	—	कर्त्तुम् कृत्युम् कर्त्तुम् }	कर्त्तयति-ते	कर्त्तयिष्यति कर्त्तयिष्यति }
कृतः ⁴ & 34	कृत्या कृतित्वा कृतित्वा }	कृतित्य	कृतितुम् कृत्युम् कृतुम् }	कृतयति-ते	कृतयिष्यति कृतयिष्यति कृतयिष्यति }
कृतः ⁴	कृत्या ⁴ कृत्या }	कृत्य	कृत्युम् कृत्युम् कृत्युम् }	कृतयति-ते	कृतयिष्यति कृतयिष्यति कृतयिष्यति }

Serial No	Root	Meaning	वृत् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (माते) Passive
44	क्षम्	to endure	क्षाम्यति	चक्षाम ¹⁹	अक्षमत् ^{II}	like क्षम्
45	नश्	to be lost	नश्यति	ननाच नेषाद्	अनशत् ^{II}	नश्यते
4 P. ANIT ROOTS						
46	छो	to cut	छत्ति ³³	चच्छौ ^{2b}	अच्छासीत् ^{IV} अछात् ^I	छायते ^{III}
87	शो	to sharpen	श्यति ³³	शशी ^{2b}	अशासीत् ^{IV} अशात् ^I	शायते ^{III}
48	हो	to bring to an end	ह्यति ³³	हसी ^{2b}	असासीत् ^{IV} असात् ^I	सीयते ^{II}
49	दो	to cut	दति ³³	ददौ ^{2b}	अदात् ^I	दीयते ^{II}
50	पुप्	to nourish	पुष्यति	पुषोप	अपुपत् ^{II}	पुष्यते
51	शुप्	to become dried	शुष्यति	शुषोप	अशुपत् ^{II}	—
52	तुप्	to be pleased	तुष्यति	तुतोप	अतुपत् ^{II}	तुष्यते
53	दुप्	to be impure	दुष्यति	दुरोप	अदुपत् ^{II}	दुष्यते
54	क्रुध्	to be angry	क्रुध्यति	क्रुधोप	अक्रुधत् ^{II}	क्रुध्यते
55	शुध्	to become pure	शुष्यति	शुषोप	अशुपत् ^{II}	शुष्यते
56	सिध्	to attain one's end to succeed	सिष्यति	सिषेप	असिपत् ^{II}	—
57	शिद्	to perspire	शिष्यति	शिषेप	अशिपत् ^{II}	शिष्यते

क Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
1 A 102				क्षमयति-ते	चिभ्रमिषति } चिभ्रंसति }
नट ⁴	नगिस्त्वा नट्वा, नट्वा	प्रणट्वा	नशितुम् नष्टुम्	नाक्षयति-ते	निनंशति } निनक्षिपति }
छन् ^{27b} छिन्	छास्वा ^{8c} छित्वा	—	छातुम्	छाययति-ते	चिच्छासति
शात ^{27b} शित	शास्वा ^{8c} शित्वा	निशाय	शातुम्	शाययति-ते	शिशासति
सित ²⁹	सित्वा ⁸	अनुसाय ⁴	सातुम्	साययति-ते	सिपासति
दित ²⁹	दित्वा ⁸	अवदाय ⁴	दातुम्	दापयति-ते	दित्सति
पुट	पुट्वा	परिपुष्य	पोष्टुम्	पोषयति-ते	पुपुषियति } पुपोषियति }
शुष्क ³⁸	शुष्का	—	शोष्टुम्	शोषयति-ते	शुशुक्षति
तुष्ट	तुष्ट्वा	परितुष्य	तोष्टुम्	तोषयति-ते	तुवृक्षति
दुष्ट	दुष्ट्वा	—	दोष्टुम्	दुपयति-ते } दोषयति-ते }	दुदुक्षति
कुद	कुप्वा	संकुष्य	क्रोदुम्	क्रोधयति-ते	बुभ्रक्षति
शुद	शुद्व्वा	—	शोदुम्	शोधयति-ते	शुशुक्षति
चिद	सिद्व्वा	—	सेदुम्	माधयति-ते } सेधयति-ते }	मिदिष्यति
खिन्	खिप्वा	प्रखिन्	खेतुम्	खेदयति-ते	सिखिष्यति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(पाठे) Passive
58	खुध्	to be hungry	खुष्यति	चुक्षोष	अखुषत् ^{II}	खुष्यते
59	खिप्	to embrace to cling to	खिप्यति	शिक्षेप	अखिपत् ^{II} अखिपत् ^{VII}	खिप्यते
60	क्षिप्	to throw	क्षिप्यति	विक्षेप	अक्षेपत् ^{IV}	क्षिप्यते
61	व्यध्	to pierce, to strike	विष्यति ³³	विष्याथ ³⁴	अव्यात्सीत् ^{IV}	विष्यते
62	नह् ^U	to tie	नहति	ननाह ¹²	अनाहत्सीत् ^{IV}	नह्यते
63	रज्ज् ^U	to be coloured	रज्यति ²⁶	ररज्ज ^{16a}	अररज्ज्सीत् ^{IV}	similar

N.B. Of the roots of the 4th conjugation only 5 roots i.e. 37 No. 33 and 34, 35, 36, 37 and 38 Nos. 46 to 49 end in the vowels. All other roots in consonants.

Abstract

Set	1 to 34 = 34
Set in Future	35 = 1
Set in 2 Future and Conditional	36 to 45 = 10
Set	46 to 63 = 18
Total	63

४ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य्	कृमुन् Infinitive	भिव् Causal	छद् Desiderative
क्षुधितः ^६	क्षुधित्वा क्षोधित्वा	—	क्षोदुम्	क्षोभयति-ते	क्षुष्टुगति
क्षिष्ट	क्षिष्ट्वा	आक्षिप्य	क्षेपुम्	क्षेपयति-ते	क्षिप्तिगति
क्षित	क्षिप्त्वा	प्रक्षिप्य	क्षेनुम्	क्षेपयति	विक्षिप्यति
विद	विदुष्व।	विधिष्य आविष्य	व्यदुम्	व्याधयति-ते	विष्यत्यति
नद ^{३६}	नध्वा	—	नदुम्	नाहयति-ते	नितत्यति-ते
10 रज्ज् I U. p. 184			रज्जुय्	रजयति-ते रजयति	रिजति रिजते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	-------------------------

5 P. Set Roots

1	चृ	to choose	चृणोति	चकार ^{9b}	अचारीत् ^V	चिप्यते ¹⁶
2	वृध्	to prosper, to increase	वृध्नोति	आनय ^{18a}	आधीत् ^V	similar
3	धृ	to be bold	धृणोति	दधय ^{20a}	अधयीत् ^V	धृष्यते
4	दध्	to deceive	दध्नोति	ददम् ²² देम	अदमीत् ^V	दध्यते ³¹

Wet Roots

5	धृ ^W	to shake	धृनोति	दुधाव ^{8a & 19}	अघानीत् ^V	धूयते ¹¹
---	-----------------	----------	--------	------------------------------	----------------------	---------------------

Ahit Roots

6	धु ^U	to shake	धुनोति	दुधाव ^{6a}	अधीनीत् ^{IV}	धूयते
7	दु	to burn to give pain	दुनोति	दुदाव	अदीनीत् ^{IV}	दूयते
8	गु ^U	to sprinkle to press out juice	गुनोति	गुदाव ^{6a}	अगानीत् ^V	गूयते
9	चि ^U	to collect	चिनोति	चिदाव ^{3c}	अचिनीत् ^{IV}	चीयते ⁹
10	ति ^U	to bind	तिनोति	तिदाव ^{3c}	अचिनीत् ^{IV}	तीदते ⁹
11	दि	to go	दिनोति	दिदाव ^{3c}	अदिनीत् ^{IV}	दीदते ⁹
12	धि	to throw	धिनोति	धिदाव ^{3c}	अधिनीत् ^{IV}	धीदते ⁹

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	तार Desiderative
कृत ³¹	कृत्वा	विमल्य	वरि(री)तुम्	वारयति-ते	वृत्तपति
to कृधू 4 P 16			अधिक्त्वा } कृध्वा }	अधयति-ते	ईत्सति अधिधिपति
कृष्ट ^{11a} धर्षित	धर्षित्वा ¹⁰	प्रकृष्य	धर्षितुम्	धर्षयति ते	दिधर्षयति
दक्ष ¹⁴	दम्भित्वा ¹⁸ दक्ष्वा }	—	दम्भितुम्	दम्भयति-ने	धिष्णति, धीप्सति } दिदम्भयति }
धूत ^{4b}	धूत्वा ⁵	विधूय	धोतुम् धवितुम्	धावयति	दुधूयति-ते
धुत	—	—	धोतुम्	धावयति	दुधूयति-ते
दुत ³	दुत्वा ³	विदुल ²	दोतुम्	दावयति ते	दुदूयति
द्युत ³	द्युत्वा ¹	अभिपुल ²	सोतुम्	सावयति-ते	सुमूयति-ते
चित ³	चित्वा ³	विचिल्य निधिल्य	चेतुम्	चावयति-ते } चापयति ते }	चिनीयति-ते } चिचीयति-ते }
सित ²⁸ सिम	सित्वा	—	सेतुम्	साययति-ते	सिमीयति-ते
हित	हित्वा	प्रहित ²	हेतुम्	हाययति	जिधीयति
मित	मित्वा	समाय ⁴	मालुम्	मापयति ते	—

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
13	राध्	to propitiate to kill	राप्नोति	रराध	अरात्सीत् ^{IV}	राध्यते
14	साध्	to accomplish	साप्नोति	ससाध	असात्सीत् ^{IV}	—
15	आप्	to obtain	आप्नोति	आप ^{18b}	आपत् ^{IX}	आप्यते
16	शक्	to be able	शप्नोति	शक्षाक ¹²	अशक्षत् ^{IX}	शक्यते
17	स्तृ ^U	to cover	स्तृणोति	तस्तार ¹⁰ तस्तारुः	अस्तार्पात् ^{IV}	स्तार्यते ¹³
18	कृ ^U	to kill	कृणोति	चकार ⁹ चक्रुः	अकार्पात् ^{IV}	क्रियते ¹⁴

6 P. Set Roots

1	लभ्	to be bewildered	लभति	लुल्लेभ	अलोभीत् ^V	—
2	इष्	to wish	इच्छति ²⁷	इषेय	ऐषीत् ^V	इष्यते
3	श्रू	to praise	श्रुति ⁴²	श्रुनाव 21 & 8b	अश्रुवीत् ^V	श्रूयते ¹¹
4	धृ	to shake	ध्रुति ⁴²	धुधाव 21 & 8b	अधुवीत् ^V	—
5	सृ	to impel	स्रुति	स्रुपाव	अस्रुवीत् ^V	स्रूयते ¹¹
6	लिख्	to write	लिखति	लिखेय	अलेखीत् ^V	लिख्यते
7	मिल् ^U	to join	मिलति	मिमेय	अमेलीत् ^V	मिल्यते
8	मिप्	to open the eyes to rival	मिपति	मिमेय	अमेपीत् ^V	—

Post Passive Participle	करा Gerund in क्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	निच् Causal	गच् Desiderative
राद्	राद्वा	आराध्य	राद्तुम्	राध्यन्ति-ने	रिन्वाति to kill रिरागति
साद्	साद्वा	प्रसाधय	साद्तुम्	साध्यन्ति-ने	सिन्वागति
भात्	भादवा	आध्य	भाद्युम्	भाद्यन्ति-ने	ईयाति
शक्	शक्त्वा	प्रशक्य	शक्तुम्	शक्यन्ति-ने	शिरागति
सृत् ¹¹	सृत्वा	आसृत्वा	सृत्तुम्	सारयन्ति-ने	निरुत्तयन्ति-ने
कृत् ¹¹	कृत्वा	उपकृत्वा ²	कृत्तुम्	कारयन्ति-ने	निरुत्तयन्ति-ने
लुभित	लुभित्वा लुभित्वा लुब्धवा	—	लोभितुम् लोब्धुम्	लोभयन्ति-ने	लुभयन्ति लुब्धयन्ति }
इष्ट ¹¹	एषित्वा इष्टा	समिष्य	एषितुम् एष्टुम्	एषयन्ति-ने	एषयति
नृत् ³	नृत्वा ³	प्रनृय	नृवितुम्	नारयन्ति-ने	नृनृयति
भूत् ³	भूत्वा ³	—	भुवितुम्	धावयति	उभूयति
एत् ³	सूत्वा	—	सवितुम्	सावयन्ति-ने	सुवृत्ति
निशित	निशित्वा ¹¹ रेसित्वा	निशित्य	रेसितुम्	रेसयन्ति-ने	निशेयन्ति निशित्यन्ति }
मिश्रित	मिश्रित्वा ¹¹ मेक्षित्वा	संमिश्र्य	मेक्षितुम्	मेक्षयन्ति-ने	मिश्रेयन्ति मिश्रित्यन्ति }
मिषित	मिषित्वा मेदिन्वा	ममिष्य	मेषितुम्	मेषयन्ति-ने	मिश्रेयन्ति मिषित्यन्ति }

Serial No.	Root	Meaning	प्ठ् Present	त्ति Perfect	त् Aorist	कृत्वा (भावे) Passive
9	वृच्	to contrast (generally with च)	वृचति	वृकोच	ववृचीत् ^V	—
10	वृद्	to curve	वृदति	वृकोट ²¹	ववृदीत् ^V	—
11	स्फुट	to burst open to blossom	स्फुटति	पुस्फोट ²¹	अस्फुटीत् ^V	स्फुटयते
12	स्फुर	to throb	स्फुरति	पुस्फोर ²¹	अस्फुरीत् ^V	—
13	वृद	to tear	वृदति ^{5b}	वृषोट ²¹	अवृदीत् ^V	वृदयते
14	विश	to form	विशति	विपेश	अपेशीत् ^V	विप्यते
15	तृप्	to be pleased	तृपति	ततर्प ^{26a} ततृपबुः	अतर्पीत् ^V	तृप्यते
16	मृद्	to be delighted	मृडति	ममर्ड ^{26a}	अमर्डीत् ^V	like तृप्
17	कृत्	to cut	कृन्तति ⁴⁰	चकत् ^{26a} चकृत्	अकर्तृत् ^V	कृत्यते
18	वृत्	to kill	वृन्तति ⁴⁰	वचत् ^{26a} वचृत्	अवर्तीत् ^V	—

Set Roots ending in long ऋ

19	कृ	to scatter	क्रिति ³⁸	चकार ¹¹	अकारीत् ^V	कीर्यते ²²
20	गृ	to swallow	गिरति ³⁹ गिलति	अगार(ल) गिब	अगारी(ल)त् ^V	गीर्यते ²²

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in क्त्वा	त्वाप् Gerund in त्वा	कुञ्ज् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	—	कोचयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	—	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	—	—	—	कोरयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹⁵	कुञ्जय	कुञ्जितुम्	कोरयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹¹ कुञ्जय	—	कुञ्जितुम्	कोरयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹⁰	कुञ्जय	कुञ्जितुम्	कोरयति-ते	कुञ्जयिषति
—	—	—	—	—	—
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹⁰	कुञ्जय	कुञ्जितुम्	कोरयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	कुञ्जितुम्	कोरयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित ³²	कुञ्जित्वा ³²	कुञ्जय ¹⁰	कुञ्जितुम्	कोरयति-ते	कुञ्जयिषति
कुञ्जित ³³	कुञ्जित्वा ⁹	कुञ्जय	कुञ्जितुम् कुञ्जितुम्	कोरयति कोरयति	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }

Serial No	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (मावे) Passive
-----------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	--------------------------

Set Roots ending in Consonants

21	गच्छ्	to go to become hard	गच्छति	आगच्छ ^{18a}	आगच्छीत् ^V	गच्छयते [†]
22	विच्छ्	to go	विच्छायति ^I	विच्छि ⁶¹ विच्छायां- चकार	अविच्छीत् ^V अविच्छायीत्	विच्छयते विच्छाय्यते
23	विद्	to cheat	विचति ³⁵	विद्याच ²⁴	अव्याचीत् ^V अव्याचीत्	विध्यते ²⁰
24	उज्झ्	to abandon	उज्यति	उज्झा चकार	औज्जीत् ^V	उज्यते

Weak Roots

25	वृद्	to work	वृहति	ववर्ह ¹⁹	अवर्हीत् ^V अवृक्षत् ^{VII}	—
26	वृद्	to work	same as वृद्	—	—	—
27	वृद्	to kill	वृहति	ततर्हं	अतर्हीत् ^V अतृक्षत् ^{VII}	—
28	स्तृद्	to kill	स्तृहति	तस्तर्हं ¹⁹	अस्तर्हीत् ^V अस्तृक्षत् ^{VII}	—
29	वृद्	to kill	वृहति	उरुर्हं	अवृहीत् ^V अताक्षीत्	—
30	मृद्	to cut	मृहति ²⁵	मवर्ह ^{19 & 24c}	अमर्हीत् ^V अमाक्षीत् ^{IV}	—

Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	षिच् Causal	सन् Desiderative
-------------------------------	-----------------------------	-------------------------	----------------------	----------------	---------------------

कृच्छित्वा — समृच्छय कृच्छितुम् कृच्छयति कचिच्छियति

विच्छित्त विच्छित्वा — विच्छितुम् विच्छायति-ते } विविच्छयति }
विच्छाप्ति विच्छावित्वा } विच्छायति-ते } विविच्छियति }

विषित विषित्वा संविज्य व्यचिष्टुम् व्याचयति-ते विव्यचियति

उज्जित उज्जित्वा समुज्जय उज्जितुम् उज्जयति-ते उज्जिज्जयति

वृद्ध⁴ & 36b वृद्धित्वा⁴ — वृद्धितुम् वृद्धयति-ते विवृद्धयति
वृद्धा

— — — — —

तृद्ध⁴ & 36b तृद्धित्वा — तृद्धितुम् तृद्धयति-ते तितृद्धयति
तृद्धा

स्तृद्ध⁴ & 36b स्तृद्धित्वा⁴ — स्तृद्धितुम् स्तृद्धयति-ते तितृद्धयति
स्तृद्धा

तृद्ध⁴ & 36b तृद्धित्वा⁴ — तृद्धितुम् तृद्धयति-ते तितृद्धयति
तृद्धा

वृक्कण⁴ & 13 वृक्कित्वा⁴⁹ & संवृक्कण⁹ 25a वृक्कितुम् वृक्कयति-ते वृक्कयति
वृक्कम् वृक्कयति-ते वृक्कयति }

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भारवे) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	--------------------------

6 F. Anīṭ Roots

31	उद्	to strike	उदति	उतोद	अतोत्सीत् ^{IV}	उच्यते
32	नुद्	to push	नुदति	नुनोद	अनोत्सीत् ^{IV}	नुच्यते
33	शद्	to perish gradually	शीयते	शशाद ¹²	अशदत् ^{II}	शच्यते

All the forms are as those of शद् 1 P. 165

34	सद्	to break to despond	सीदति	ससाद ¹²	असदत् ^{II}	सच्यते
----	-----	---------------------	-------	--------------------	---------------------	--------

All the forms are the same as those of सद् 1 P. 164

35	शु	to discharge excrement	शुचति	शुषाव ^{6b}	अशुषीत् ^{IV} अशुषाम्-अशुषुः	शूच्यते ⁹
36	क्षि	to dwell	क्षियति ⁴³	all the forms except in the		
37	धि	to hold	धियति ⁴³	दिषाय दिध्यतुः	अधैषीत् ^{IV}	धीयते ⁹
38	भुज्	to bend	भुजति	भुभोच	अभौक्षीत् अभौकाम्	—
39	क्षिप्	to throw	क्षिपति	forms similar to	क्षिप् 4 P. 60	
40	दिश्	to grant	दिशति	दिदेश	अदिस्त ^{VII}	दिश्यते
41	विश्	to enter	विशति	विवेश	अविशत् ^{VII}	विश्यते
42	स्पृश्	to touch	स्पृशति	पस्पृश	अस्पृशीत् ^{IV} अस्पृशीत् अस्पृशत् ^{VII}	स्पृश्यते

क Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्वा	क्यप् Gerund in य्	कृमुन् Infinitive	किय Causal	कन् Desiderative
---------------------------------	-----------------------------	--------------------------	----------------------	---------------	---------------------

कृष३४ कृत्वा प्रकृष्य कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति-ते

कृत्३८ कृत्वा — कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति-ते

कृष३९ कृत्वा कृषय कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

कृष३९ कृत्वा कृषय कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

कृष३९ कृत्वा कृषय कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

conjugational tenses are the same as those of शि 1 P. 133

कृषयति-ते कृष्यन्ति

कृष कृत्वा कृषय कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

कृष कृत्वा — कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

— — — — कृषयति कृष्यन्ति

कृष कृत्वा कृषय कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

कृष कृत्वा कृषय कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

कृष कृत्वा कृषय कृषुम् कृषयति-ते कृष्यन्ति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
43	मृश्	to touch to consider	मृशति	ममर्श	अमर्शासीत् ^{IV} अमर्शात् ^{VII}	मृश्यते
44	कृप् ^U	to plough	कृपति	चर्षे	अकृषीत् ^{IV} अकृषात् ^{VII}	कृष्यते
45	सृज्	to create to let loose	सृजति	ससर्ज ²⁶	असृजासीत् ^{IV}	सृज्यते
46	मुच् ^U	to set free	मुच्यते ⁴¹	मुमोच	अमुचत् ^{II}	मुच्यते
47	सिच् ^U	to sprinkle	सिच्यति ⁴¹	सिपेच	असिचत् ^{II}	सिच्यते
48	छृप् ^U	to cut off	छृप्यति ⁴¹	छृलोप	अछृपत् ^{II}	छृप्यते
49	लिप् ^U	to anoint	लिप्यति ⁴¹	लिलेप	अलिपत् ^{II}	—
50	विद्	to strike	विन्दति ⁴¹	विषेद	अवैत्सीत् ^{IV}	similar
51	विद् ^U	to obtain	विन्दति ⁴¹	विवेद ²⁰	अविदत् ^{II}	विद्यते
52	मस्ज्	to be immer- sed in water	मजति ²³	ममज	अमाहसीत् ^{IV}	मज्यते
53	भस्ज् ^U	to fry	भूयति ^{35&} 23 भजज	वभर्ज	अभ्रासीत् ^{IV} अभासीत्	भूय्यते ²⁰
54	प्रच्छ्	to ask	प्रच्छति ³⁵	पप्रच्छ	अप्रासीत् ^{IV}	प्रच्छ्यते ²⁰
55	मृ ३ P	to die	म्रियते	ममार	—	—

This root is Patasmaipadi in all non-conjugational tenses except the Aorist and the Benedictive. It is Anj in 1st Future and Set in 2nd Future and Conditional मर्ता-मरिष्यति-अपरिष्यत्—

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in ल्यप्	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	शन् Desiderative
मृष्ट	मृष्ट्वा	विमृष्ट्य	मृष्टुम् मर्ष्टुम्	मर्शयति-ते	मिमृशति
कृष्ट	कृष्ट्वा	आकृष्य	कृष्टुम् कर्ष्टुम्	कर्षयति-ते	विकृशति-ते
सृष्ट ^{36a}	सृष्ट्वा	विसृज्य	सृष्टुम्	सर्जयति-ते	सिसृशति
मुक्त	मुक्त्वा	विमुच्य	मुक्तुम्	मोचयति-ते	मुमुशति, मोक्षते मुमुशते
सिक्त	सिक्त्वा	निषिच्य	सेक्तुम्	सेचयति-ते	सिसिक्शति-ते
क्षत	क्षप्त्वा	विलुप्य	लोप्तुम्	लोपयति-ते	लुलुप्सति-ते
लिप्त	लिप्त्वा	—	लेप्तुम्	लेपयति-ते	लिलिप्सति-ते
to 4A.19	—	—	—	वेदयति-ते	चिलिन्वति
वित्त विश	वित्त्वा	संविद्य	वेत्तुम्	वेदयति-ते	विविदिषति-ते विवेदिषति-ते विवित्सति-ते
मम ³⁶	मह्क्त्वा	निमज्य	मह्क्त्तुम्	मज्जयति-ते	मिमंशति
मृष्ट ¹³	मृष्ट्वा ²⁵	विमृज्य ⁹	मृष्टुम् मर्ष्टुम्	म्रज्जयति-ते मर्जयति-ते	विम्रशति-ते विमर्शति-ते विम्रज्जयति-ते विमर्जयति-ते
पृष्ट	पृष्ट्वा	आपृच्छ्य ⁹	प्रष्टुम्	प्रच्छयति-ते	पिपृच्छयति
श्रुत	श्रुत्वा	उन्मूल्य	श्रुतुम्	मारयति-ते	मुमृशति

Abstract— Sci
Wei
Ani
Ani and Sci

1-24 = 24
25-30 = 6
31-54 = 24
55 = 1
Total 55

7th CONJUGATION
SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	सद् Present	लिट् Perfect	उर् Aorist	धर्मणि(भावे) Passive
1	हिस्	to kill	हिनस्ति	जिहिंस	अहिंसोत् ^V	हिस्यते ³²
2	कृत्	to surround	कृणोति	similar	to कृत् 6 P. 17	—
3	पृच्	to unite	पृणक्ति	पपच	अपचोत् ^V	—
4	वृज्	to avoid	वृणक्ति	यवर्ज	अवर्जोत् ^V	similar
5	विज्	to fear	विणक्ति	विवेज	अविजोत् ^V	,
6	तृद् ^U	to destroy	तृणति	ततर्द	अतर्दोत् ^V अतृदत् ^V	—
7	वृद् ^U	to shine	वृणसि	चच्छर्द	अच्छर्दोत् ^V अचछृदत् ^{II}	—

Wet Roots

8	अञ्ज् ^W	to anoint	अनक्ति	आनज् ¹⁸ & 19	आनजोत् ^V	अज्यते ³¹
9	तञ्च् ^W	to contract	तनक्ति	ततञ्ज ¹⁹	अताह्सीत् ^{IV} अतन्वोत् ^V	तज्यते ³¹
10	तञ्ज् ^W	to contract	तनक्ति	ततञ्ज	अताह्सीत् ^{IV} अतञ्जोत् ^{IV}	तज्यते ³¹

7 P. Anit Roots

11	रुध् ^U	to obstruct	रुणक्ति	रुरोध	अरुधत् ^{II} अरोत्सीत् ^{IV}	रुध्यते
12	युज् ^U	to unite	युनक्ति	युयोज	अयुजत् अयोजीत्	युज्यते

PARASMAIPADI IN CONSONANTS

Past & Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृप्य Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
हिसित	हिसित्वा	प्रहिस्य	हिसितुम्	हिसयति-त्ते	त्रिहिसियति
—	—	—	—	वर्तयति-त्ते	विवर्तियति
पृक्	पचित्वा ¹⁰	गृह्य	पचितुम्	पचयति-त्ते	पिपचियति
10 पृञ् 2 A 10	—	—	—	वर्जयति-त्ते	विवर्जियति
10 विञ् 6 A 3	—	—	—	वेजयति-त्ते	विनिजियति
तृण ³⁴	तर्दित्वा ^{10a} तृत्वा	—	तर्दितुम्	तर्दयति-त्ते	नितर्दियति-त्ते नितृगमि-त्ते
तृण ³⁴	छर्दित्वा ^{10a} छृत्वा	—	छर्दितुम्	छर्दयति-त्ते	निच्छर्दियति-त्ते विच्छृगमि-त्ते
अक ⁴ & 4	अकृत्वा ⁴ & 19a अकृत्वा अञ्जित्वा	समज्य ¹²	अकृतुम् अञ्जितुम्	अञ्जयति-त्ते	अञ्जियति
तक ⁴ & 4	तञ्चित्वा ⁴ & तकृत्वा 18a	—	तकृतुम् तञ्चितुम्	तञ्चयति-त्ते	तिञ्चियति-त्ते वितञ्चयति
तक ⁴ & 14	तकृत्वा ⁴ तञ्जित्वा	—	तकृतुम् तञ्जितुम्	तञ्जयति-त्ते	वितञ्जियति-त्ते नितञ्जयति
हृन्	हृत्वा	निरुप्य	रोदुषुम्	रोषयति-त्ते	रुदगति
युक् ³⁶	युक्त्वा	प्रयुज्य	रोफुम्	रोषयति-त्ते	युजति

Serial No.	Root	Meaning	सृ Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भाते) Passive
13	भुज्	to protect	भुजकि	भुजोत्र	भभोक्षीत् ^{IV}	भुज्यते
14	रिक् ^U	to empty	रिक्कि	रिक्तेष	अरिक्त् ^{II} अरिक्सीत् ^{IV}	रिक्प्यते
15	विक् ^U	to separate	विक्कि	विक्तेष	अविक्त् ^{II} अविक्सीत् ^{IV}	—
16	छिद् ^U	to cut	छिक्कि	छिक्तेष	अछिद्त् ^{II} अछिद्सीत् ^{IV}	—
17	धुद् ^U	to pound	धुक्कि	धुक्तेष	अधुद्त् ^{II} अधुद्सीत् ^{IV}	धुक्ते
18	भिद् ^U	to break	भिक्कि	भिक्तेष	अभिद्त् ^{II} अभिद्सीत् ^{IV}	भिक्ते
19	मज्ज्	to break	मज्जकि	मज्जोत्र	अमज्जसीत् ^{IV}	मज्ज्यते ^{II}
20	शिप्	to leave as reminder	शिक्कि	शिक्तेष	अशिप्त् ^{II}	शिक्प्यते
21	रिप्	to grind	रिक्कि	रिक्तेष	अरिप्त् ^{II}	रिक्प्यते

Abstract

Seṭ	1 to 9 = 9
Weṭ	8 to 10 = 3
Aniṭ	11 to 21 = 11

कृ. Past Passive Participle	करा Gerund in त्या	स्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
भुक् ³⁶	भुक्त्वा	संभुज्य	भोक्तुम्	भोजयति	भुभुशति
रिक्तः	रिक्त्वा	विरिच्य	रेयतुम्	रेचयति-ते	रिरिहति
विक	विकर्त्वा	विविच्य	वेय्तुम्	वेचयति-ते	विविशति-ते
छिन्न ³⁴	छित्वा	—	च्छेत्तुम्	छेदयति-ते	चिच्छिन्नयति-ते
क्षुण्ण ⁴⁴	क्षुत्वा	संक्षुच्य	क्षोत्तुम्	क्षोदयति-ते	चक्षुण्णयति-ते
भिक्ष ³⁸ भित्त (fragment)	भित्त्वा	त्रिभिच	मेत्तुम्	मेदयति-ते	विभित्तयति-ते
भद्र ³⁵	भद्रक्त्वा ¹⁹ भयत्वा	विभज्य ¹²	भद्रक्तुम्	भद्रजयति-ते	विभंशति
शिष्ट	शिष्ट्वा	विशिष्य	शेष्युम्	शेषयति-ते	शिशिशति
पिष्ट	पिष्ट्वा	—	पेष्टुम्	पेययति-ते	पिपिष्टति

Total 7 P. 3 types for 21 roots

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(आने) Passive	
1	तन् ^U	to spread	तनोति	ततान ^{12a}	अतनीत् ^V अतानीत्	तन्यते ^V सायते	
2	वन्	to beg	वनोति	ववान ववनतुः	like तन्	वन्यते	
3	सन् ^U	to give	सनोति	ससान	असानीत् ^V असनीत्	सन्यते ^V सायते	
4	क्षिण् ^U	to kill	क्षिणोति क्षेणोति	चिक्षेण	अक्षेणीत्	क्षिप्यते	
5	गन् ^U	to go	गणोति अगोति	आगर्ण ^{18a}	आगर्णीत् ^V	गम्यते	
6	घृण् ^U	to eat	घृणोति तर्णोति	सतर्ण	अतर्णीत्	—	
7	घृण् ^U	to shine	घृणोति घर्णोति	जघर्ण	अघर्णीत्	—	
8	कृ ^U	to do	करोति	similar to कृ 5 U. P 18 with सम्-सं-स्कार			—

Abstract

Set	1 to 7 = 7
Wet	— = 0
Ant	8 = 1
Total	<u>8</u>

PARASMAIPADI
IN CONSONANTS

III Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्वा	क्यप् Gerund in य्	कृणुन् Infinitive	णिच् Causal	णञ् Desiderative
घृत् ²¹	तनित्वा ²³ तत्वा	नित्य	तनितुम्	तानयति-ते	तितांसति-ते तितंसति-ते तितनिपति-ते }
बल ²¹	वनित्वा ²³ वत्वा	प्रवत्य ⁷	वनितुम्	वानयति-ते	विबनिपति
सात् ²³	सनित्वा ^{23c} सात्वा	प्रतन्य ^{7b} प्रसाय	सनितुम्	सानयति-ते	सिपानति-तं सिसनिपति-ते }
क्षित ²¹	क्षिणित्वा ^{23b} क्षेणित्वा क्षित्वा	प्रक्षिप्य	क्षेणितुम्	क्षेणयति-ते	चिक्षिणियति-ते
श्रुत् ²¹	श्रुत्वा ^{23a} श्रुणित्वा	समृत्य ⁷	श्रुणितुम्	श्रुणयति-ते	श्रुणिनिपति-तं
श्रुत् ²¹	श्रुत्वा ²³ श्रुणित्वा	प्रश्रुत्य	श्रुणितुम्	श्रुणयति-ते	श्रुतणिपति-ते
श्रुत् ²¹	श्रुत्वा श्रुणित्वा	प्रश्रुत्य	श्रुणितुम्	श्रुणयति-ते	श्रुपणिपति-ते

9th CONJUGATION—

SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
1	ग	to go	गच्छाति	अगच्छत् ²⁷	अगच्छीत् ^V	ईयते ²²
2	हृ	to kill	हृणाति	अहृत् ¹¹	अहृषीत् ^V	कीयते ²²
3	गृ	to utter a sound	गृणाति	अगृत् ¹¹	अगृहीत् ^V	गीयते ²²
4	स्तृ ^U	to cover	स्तृणाति	तस्तृत् ¹¹	अस्तृषीत् ^V	स्तीर्यते ²²
5	वृ ^U	to choose	वृणाति	अवृत् ¹¹	अवृषीत् ^V	वृयते ^{22a}
6	शृ	to tear	शृणाति	अशृत् ^{11b}	अशृषीत् ^V	शीर्यते ²²
7	दृ	to tear	दृणाति	अदृत् ^{11b}	अदृषीत् ^V	दीर्यते ²²
8	पृ	to fill	पृणाति	अपृत् ¹¹	अपृषीत् ^V	पूर्यते ^{22a}
9	जृ	to grow old to wear out	जृणाति	अजृत् ¹¹	अजृषीत् ^V	similar

Set Roots ending in vowels—long ऊ

10	पू ^U	to purify	पुनाति	पुनाव ^{8b}	अपावीत् ^V	पूर्यते ¹¹
11	छ	to cut	छनाति	छत्प ^{8a}	अलावीत् ^V	छयते ¹¹

PARASMAIPADI

IN VOWELS—long अ

अ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
ईर्ण ³²	ईत्वा ⁹	—	अरि(री)तुम्	आरयति	अरिरि(री)पति
कीर्ण ³²	कीत्वा ⁹	संकीर्त्य ¹⁰	करि(री)तुम्	कारयति-ते	चिकरिपति-ते चिकरीपति-ते चिकीर्षति-ते
गीर्ण ³²	गीत्वा ⁹	निगीर्य ¹⁰	गरि(री)तुम्	गारयति-ते	जिगरि(री)पति जिगीर्षति
स्तीर्ण ³²	स्तीत्वा ⁹	विस्तीर्य ¹⁰	स्तरि(री)तुम्	स्तरयति ते	तिस्तीर्षति ते तिस्तरिपति-ते तिस्तरिपति-ते
वृर्ण ³²	वृत्वा ^{9b}	आवृर्य ¹¹	वरि(री)तुम्	वारयति-ते	विवरि(री)पति-ते विवर्षति-ते
शीर्ण ³²	शीत्वा ⁹	विशीर्य ¹⁰	शरि(री)तुम्	शारयति-ते	शिषरि(री)पति शिशीर्षति
दीर्ण ³²	दीत्वा ⁹	विदीर्य ¹⁰	दरि(री)तुम्	दरयति-ते दारयति-ते	दिदरि(री)पति दिदीर्षति
पूर्ण ³²	पूर्वा ⁹	प्रपूर्व ¹¹	परि(री)तुम्	पारयति-ते	पिपरि(री)पति पिपर्षति
to कृ P. 23	—	—	—	आरयति-ते	जिवरि(री)पति जिगीर्षति
पून् ²⁸ पून्	पवित्वा ⁷	उत्पूय	पवितुम्	पावयति-ते	उपूषति-ते
लृत्	लृत्वा	—	लवितुम्	लावयति-ते	लृषति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भाते) Passive
Set Roots ending in Consonants						
12	अश्	to eat	अश्नाति	आशु ^{8b}	आशीत् ^V	अस्यते
13	ग्रह ^U	to take hold of	ग्रह्णाति ³⁵	अग्रह ²⁴	अग्रहीत् ^V	ग्रह्यते ³⁰
14	क्षुब्	to be agitated	क्षुभाति	कुक्षोभ	अक्षोभीत् ^V	similar
15	स्तम्भ	to stop	स्तम्भाति स्तम्भोति	तस्तम्भ	अस्तमत् ¹¹ अस्तम्भीत् ^V	स्तम्भ्यते ³¹
16	मन्थ	to churn	मन्नाति	ममन्थ	अमन्थीत् ^V	similar
17	प्रन्थ	to put together	प्रन्नाति	अप्रन्थ ²² प्रथ	अप्रन्थीत् ^V	प्रथ्यते ³¹
18	धन्थ	to loosen	धन्नाति	अधन्थ ²² धेय	अधन्थीत् ^V	धथ्यते ³¹
19	इष	to repeat	इष्णाति	इषेय	ऐषीत् ^V	similar
20	पुष	to nourish	पुष्णाति	पुषेय	अपोषीत् ^V	पुष्यते
21	क्षुप्	to steal	क्षुप्नाति	क्षुपोय	अक्षोपीत् ^V	—
22	क्षुर्	to tear	क्षुष्णाति	क्षुरोय	अक्षोयीत् ^V	क्षुष्यते
23	मृद्	to press	मृदाति ³⁵	ममर्द	अमर्दीत् ^V	मृपते

9 Parasmaipadi Wet Roots

24	निष्पुष	to tear, to expel	निर्— पुष्णाति	निष्पु- षेय ¹⁹	निष्पोषीत् ^V निष्पुषीत् ^{VII}	—
25	क्षिन्	to torment	क्षिप्नाति	क्षिरेय ¹⁹	अक्षेक्षीत् ^V अक्षिपत् ^{VIII}	क्षिप्यते ¹²
26	धृ	to shake	धृणाति	दृषा ^{24 & 9}	अधारीत्	धृपते

8 Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्वा	त्वाप् Gerund in व्	कुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
अशित	अशित्वा	प्राश्य	अशितुम्	आशयति	अशिशिषति
पृहीत ¹³	पृहीत्वा ¹⁵	प्रतिपद्य	पृहीतुम्	प्राहयति-त्वे	निपृष्टयति-त्वे
10 छम् 4 P. 15	—	—	—	क्षोभयति	बुध्यमिषति
स्तब्ध ¹⁴	स्तम्भित्वा ¹⁸ स्तब्ध्वा	निष्ठय	नाम्भितुम्	साम्भयति-त्वे	तिनाम्भयति
10 मन्थ् 1 P. 64	—	—	—	मन्थयति	मिमन्थयति
प्रथित ¹⁷	प्रथित्वा ²¹ प्रथिता	उद्गम्य	प्रथितुम्	प्रन्थयति-त्वे	निप्रथियति
अथित ¹⁷	अथित्वा ²¹ अथिता	—	अथितुम्	अन्थयति-त्वे	क्षिप्रन्थयति
10 इप् 4 P. 7	—	—	—	ण्ययति-त्वे	इषिति
उपित	उपित्वा ¹¹ पूपित्वा	परिपुष्य	पूपितुम्	पूपयति-त्वे	पुपुषिति
मुपित	मुपित्वा	—	मूपितुम्	मूपयति-त्वे	मुपुषिति
कूपित	कूपित्वा	—	कूपितुम्	कूपयति-त्वे	कूपयति
मृदित	मृदित्वा	समृष्य	मर्दितुम्	मर्दयति-त्वे	विमर्दयति
निष्पुषित	—	निष्पुष्य	निष्पुषितुम् निष्पुष्टुम्	निष्पुषयति-त्वे	निष्पुषयति निष्पुष्टयति }
किञ्चित् ¹⁹ किट	किञ्चित्वा ⁶ किष्ट्वा	परिक्लिष्य	क्लिषितुम् क्लिष्टुम्	क्लिषयति-त्वे	क्लिषयति क्लिष्टयति }
धूत ^{4b}	धूत्वा ⁵ धूयित्वा	विधूय	धूतुम् धूयितुम्	धूतयति	धूययति-त्वे

Serial No.	Root	Meaning	प्र Present	परि Perfect	उर Aorist	कर्मिणी Passive
9 Parasmaipadi ANIT roots ending in vowels						
27	प्रु	to purchase	प्रुणाति	प्रुणात् ³⁴ विदिपयुः	प्रुणात् ^{1V}	प्रुयते ¹⁰
28	प्रु	to please	प्रुणाति	प्रुणात् ³⁴	प्रुणात् ^{VI}	—
29	प्रु	to cook	प्रुणाति	प्रुणात् ³⁴	प्रुणात् ^{VI}	—
30	प्रु	to choose	प्रुणाति	प्रुणात् ³⁴	प्रुणात् ^{VI}	प्रुयते ¹⁰
31	प्रु	to go	प्रुणाति	प्रुणात् ³⁴	प्रुणात् ^{VI}	—
32	प्रु	to adhere to	प्रुणाति	प्रुणात् ³⁴ स्त्री	प्रुणात् ^{VI} अप्यमीत् ^{VI}	similar
33	प्रु	to kill	प्रुणाति क्षुणाति	प्रुणात् ³⁴	प्रुणात् ^{VI}	—
34	प्रु	to fear	प्रुणाति भीणाति	प्रुणात् ³⁴	प्रुणात् ^{VI}	like प्रु
35	प्रु	to kill	प्रुणाति	प्रुणात् ³⁴	प्रुणात् ^{VI}	प्रुयते
36	प्रु	to know	प्रुणाति ³⁹	प्रुणात् ³⁹	प्रुणात् ^{VI}	प्रुयते
37	प्रु	to become old	प्रुणाति ³⁵	प्रुणात् ^{24b}	प्रुणात् ^{VI}	प्रुयते ²⁰
38	प्रु	to bind	प्रुणाति	similar to प्रु 5 U. P. 10	—	—
39	प्रु	to bind	प्रुणाति	प्रुणात् ^{6a}	प्रुणात् ^{VI}	प्रुयते

Anit root ending in Consonants

40	प्रु	to bind	प्रुणाति	प्रुणात् ^{16a}	प्रुणात् ^{IV}	प्रुयते ³¹
----	------	---------	----------	-------------------------	------------------------	-----------------------

Abstract—Set
Wet
Anit

1 to 23 = 23
24 to 26 = 3
27 to 40 = 14 } Total 40

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
क्रीत	क्रीत्वा	विक्रीय	क्रेतुम्	क्रापयति-ते	चिक्रीपति-ते
प्रीत	—	—	प्रेतुम्	प्रीणयति-ते	पिप्रीपति-ते
ध्रीत	—	—	ध्रेतुम्	ध्राययति-ते	शिध्रीपति-ते
प्रीण ³⁰	प्रीत्वा	वित्रीय	प्रेतुम्	प्राययति-ते	विप्रीपति
रीण	रीत्वा	—	रेतुम्	रेपयति-ते	रिरीपति
to ली 4 A 30	—	—	—	लाययति-ते कालयति-ते लापयति-ते लीनयति-ते	लिलीपति
क्षीत	क्षीत्वा	—	क्षेतुम्	क्षाययति-ते	निक्षीपति
—	—	—	—	भ्राययति-ते	बिभ्रीपति
मीत	मीत्वा	—	मातुम्	मापयति-ते	मित्सति-ते ।
ज्ञात	ज्ञात्वा	विज्ञाय	ज्ञातुम्	ज्ञापयति ते ज्ञापयति-ते	विज्ञासति-ते (अनुविज्ञासते)}
जीन ¹³	जीत्वा ²⁵	प्रज्याय ^{9c}	ज्यातुम्	ज्यापयति-ते	निज्यासति
—	—	—	—	साययति-ते	सिपीयति-ते
युत	युत्वा	संयुत्व	येतुम्	यावयति	युयूपति-ते
वद्ध ¹⁴	वद्ध्वा ²⁰	निबध्य	वन्धुम्	बन्धयति-ते	बिमन्तमति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (मन्) Passive
1	कथ्	to praise	कथते	चकथे	अकथिष्ट ^V	कथयते
2	दश्	to increase	दक्षते	ददक्षे	अदक्षिष्ट ^V	like कथ
3	दद्	to give	ददते	दददे	अददिष्ट ^V	—
4	कम्प्	to shake	कम्पते	चकम्पे	अकम्पिष्ट ^V	कम्पयते
5	आशंस्	to bless	आशंसते	आशशसे	आशसिष्ट ^V	आशस्यते
6	वन्द्	to salute	वन्दते	चवन्दे	अवन्दिष्ट ^V	वन्द्यते
7	क्रन्द्	to lament	क्रन्दते	चक्रन्दे	अक्रन्दिष्ट ^V	similar
8	स्पन्द्	to throb	स्पन्दते	पस्पन्दे	अस्पन्दिष्ट ^V	—
9	लम्ब्	to hang down	लम्बते	ललम्बे	अलम्बिष्ट ^V	लम्ब्यते
10	लङ्घ्	to transgress	लङ्घते	ललङ्घे	अलङ्घिष्ट ^V	—
11	शङ्क्ष्	to doubt	शङ्क्षते	चशङ्क्षे	अशङ्क्षिष्ट ^V	शङ्क्ष्यते
12	वण्	to be angry	वणते	चवण्डे	अवण्डिष्ट ^V	like
13	तण्	to strike	तणते	ततण्डे	अतण्डिष्ट ^V	—
14	क्लिन्द्	to lament	क्लिन्दते	चिक्लिन्दे	अक्लिन्दिष्ट ^V	similar
15	जृम्	to yawn	जृम्भते	चजृम्भे	अजृम्भिष्ट ^V	जृम्भ्यते
16	स्तम्	to stop	स्तम्भते	तस्तम्भे	अस्तम्भिष्ट ^V	स्तम्भ्यते
17	जम्	to yawn	जम्भते ³⁴	चजम्भे	अजम्भिष्ट ^V	जम्भ्यते
18	अङ्	to mark	अङ्गते	आनङ्गे ¹⁸	आङ्गिष्ट ^V	अङ्कयते
19	अर्च ^U	to worship	अर्चते	आनर्चे	आर्चिष्ट ^V	अर्च्यते
20	दध्	to hold	दधते	देधे ¹²	अदधिष्ट ^V	similar

ATMANEPADI IN CONSONANTS

५ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
कृत्यत	कृत्यत्वा	विकल्प	कृत्यतुम्	कृत्ययति-ते	चिकृत्यपते
—	—	—	—	दक्षयति-ते	दिदक्षिपते
ददित	ददित्वा	—	ददितुम्	ददयति-ते	दिददपते
कम्पित	कम्पित्वा	प्रकम्प्य	कम्पितुम्	कम्पयति-ते	चिकम्पिपते
आशंसित	—	आशंस्य	आशंसितुम्	आशंसयति ते	आशिशांसिपते
वन्दित	वन्दित्वा	प्रवन्द्य	वन्दितुम्	वन्दयति-ते	विवन्दिपते
to कन्द 1 P. 60	—	—	—	कन्दयति-ते	चिकन्दिपते
स्पन्दित	स्पन्दित्वा	परिस्पन्द्य	स्पन्दितुम्	स्पन्दयति-ते	पिस्पन्दिपते
लम्बित	लम्बित्वा	विलम्ब्य	लम्बितुम्	लम्बयति-ते	लिज्जम्बिपते
लङ्घित	लङ्घित्वा	विलङ्घ्य	लङ्घितुम्	लङ्घयति-ते	लिङ्घिपते
शङ्कित	शङ्कित्वा	आशङ्क्य	शङ्कितुम्	शङ्कयति-ते	शिङ्कयिपते
घण्ड 6	—	—	—	घण्डयति-ते	चिघण्डिपते
—	—	—	—	तण्डयति-ते	तिज्जण्डिपते
to क्लिन्द 1 U. P. 61	—	—	—	क्लिन्दयति-ते	चिक्लिन्दिपते
जृम्भित 16	जृम्भित्वा	—	जृम्भितुम्	जृम्भयति-ते	जिजृम्भिपते
स्तम्भित	स्तम्भित्वा	सस्तम्भ्य	स्तम्भितुम्	स्तम्भयति-ते	तिज्जम्भिपते
जम्ब 15	जम्भित्वा	—	जम्भितुम्	जम्भयति-ते	जिजम्भिपते
अङ्कित	अङ्कित्वा	प्राङ्क्य	अङ्कितुम्	अङ्कयति-ते	चिङ्किपते
to अर्च 1 UP. 72	—	—	—	अर्चयति ते	चिर्चिपते
दधित	दधित्वा	सुदध्य	दधितुम्	दधयति-ते	दिदधपते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
21	पव्	to praise	पवते	पेने ¹²	अपनिष्ट ^V	—
22	पण्	to transact business	पणते	पेणे ¹²	अपणिष्ट ^V	पण्यते
23	यत्	to attempt	यतते	येते ¹²	अयतिष्ट ^V	यस्यते
24	सम्भ्	to confide	सम्भते	ससम्भे	असम्भिष्ट ^V असम्भत् ^{IYP}	सम्भ्यते ^{IV}
25	हंस्	to hang down	हंसते	हसंसे	अहंसिष्ट ^V अहसत् ^{IIP}	हस्यते ^{IV}
26	भ्रंश्	to fall down	भ्रंशते	अभ्रंशे	अभ्रंशिष्ट ^V अभ्रशत् ^{IIP}	—
27	भ्रंस्	to fall down	भ्रंसते	like	भ्रंस् 26	—
28	ध्वंस्	to fall down	ध्वंसते	दध्वंसे	अध्वंसिष्ट ^V अध्वसत् ^{IIP}	ध्वत्स्यते ^{IV}
29	प्रस्	to devour	प्रसते	जप्रसे	अप्रसिष्ट ^V	प्रस्यते
30	जलस्	to devour	जलसते	जजलसे	अजलसिष्ट ^V	—
31	खन् ^U	to dig up	दानते	अखन्ते	अखनिष्ट ^V	similar
32	सह्	to forbear	सहते	सेहे ¹²	असहिष्ट ^V	सह्यते
33	त्वर्	to hurry	त्वरते	सत्वरे	अत्वरिष्ट ^V	त्वर्यते
34	गसज्	to become ready	सज्जने ²³	सगज्जे	असज्जिष्ट ^V	similar
35	स्पर्ध्	to compete	स्पर्धते	पस्पर्धे	अस्पर्धिष्ट ^V	स्पर्ध्यते

Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in क्त्वा	त्वा Gerund in व	तुमुन् Infinitive	मिच् Causal	सन् Desiderative
पलित	पलित्वा	—	पलितुम्	पनाययति-त्ते पणययति-त्ते }	पिपनायिपति पिपनायिपते पिपनिपते }
पणित	पणित्वा	पिणय	पणितुम्	पनाययति-त्ते पणययति-त्ते }	पिपनायिपति पिपणिपते }
यत्	यत्तिवा	प्रयत्	यत्तितुम्	यातयति-त्ते	यियतिपते
सम्पद्य	सम्पित्वा ¹⁸ सम्पद्या	विष्पम्य ¹²	सम्पितुम्	सम्पयति-त्ते	विसम्पिपते
सत्	संसित्वा ¹⁸ ससत्वा	विसस्य ¹²	संसितुम्	संसयति-त्ते	सिसंसिपते
भ्रष्ट	भ्रंशित्वा भ्रष्टा	संभ्रस्य ¹²	भ्रंसितुम्	भ्रंसयति	बिभ्रंशिपते
—	—	—	—	भ्रंसयति	बिभ्रंसिपते
ध्वन्त ¹⁰	ध्वंसित्वा ¹⁸ ध्वस्तवा	विध्वस्य	ध्वंसितुम्	ध्वंसयति-त्ते	दिध्वंसिपते
प्रन्त ¹¹	प्रसित्वा प्रस्तवा	—	प्रसितुम्	प्रासयति	विप्रसिपते
गलन्त ¹¹	like प्रम्	—	—	गलासयति	बिगलसिपते
to यन् I U. P. 17	—	—	—	क्षानयति-त्ते	विक्षानिपति-त्ते
सोढ ^{36b}	सहित्वा ¹² सोढा	विषाद्य	सहितुम् सोढम्	साहयति-त्ते	विसहितिपति-त्ते
स्वरित ³⁸ तृणं	स्वरित्वा	संत्वर्य	स्वरितुम्	त्वरयति-त्ते	तिस्वरिपते
to सृज् I U. P. 66	—	—	—	सृजयति-त्ते	विसृजिपते
स्पर्धित	स्पर्धित्वा	संस्पर्धं	स्पर्धितुम्	स्पर्धयति-त्ते	विस्पर्धिपते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
36	गर्ह्	to blame	गर्हते	जगर्हे	अगर्हिष्टV	—
37	गाघ्	to stand to compose	गाघते	जगाघे	अगाघिष्टV	गाघ्यते
38	बाघ्	to oppress	बाघते	बबाघे	अबाघिष्टV	बाघ्यते
39	भास्	to shine	भासते	बभासे	अभासिष्टV	like गाघ्
40	भाष्	to speak	भाषते	बभाषे	अभाषिष्टV	—
41	याच्	to beg	याचते,	ययाचे	अयाचिष्टV	similar
42	स्वाद्	to taste	स्वादते	सस्वादे	अस्वादिष्टV	—
43	दाश्	to give	दाशते	ददाशे	अदाशिष्टV	दास्यते
44	काश्	to shine	काशते	चकाशे	अकाशिष्टV	कास्यते
45	हाद्	to be glad	हादते	जहादे	अहादिष्टV	हास्यते
46	धाव्U	to run	धावते	दधावे	अधाविष्टV	similar
47	भ्राष् (वा इयन्)	to shine	भ्राशते भ्रास्यते	बभ्रासे भ्रेशे 18a	अभ्राशिष्टV	—
48	भ्लाश (वा इयन्)	to shine	भ्लाशते भ्लास्यते	like भ्राष्	—	—
49	भ्राज्	to shine	भ्राजते	बभ्राजे भ्रेजे	अभ्राजिष्टV	भ्राज्यते
50	राज्U	to shine	राजते	रराजे 18a रेजे	अराजिष्टV	similar
51	शिक्ष्	to learn	शिक्षते	शिशिक्षे	अशिक्षिष्टV	शिक्ष्यते
52	मिष्	to beg	मिशते	मिमिशे	अमिशिष्टV	—

कृ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
गर्हित	गर्हित्वा	—	गर्हितुम्	गर्हयति-ते	जिगर्हिषते
गाधित	गाधित्वा	—	गाधितुम्	गाधयति-ते	जिगाधिषते
याधित	याधित्वा	सञ्जाघ्य	याधितुम्	याधयति-ते	विनाधिषते
—	—	—	—	भासयति-ते	विभासिषते
—	—	—	—	भाषयति-ते	विभाषिषते
to याच् 1 U P. 42	—	—	—	याचयति-ते	यियाचिषते
स्वादित	स्वादित्वा	आस्वाद्य	स्वादितुम्	स्वादयति	सिस्वादयिषते
like काश्	—	—	—	दाशयति-ते	दिदक्षिषते
काशित	काशित्वा	प्रनाद्य	काशितुम्	काशयति-ते	विनाशिषते
हृज् 38	हृजित्वा	प्रहाद्य	हृजितुम्	हृजयति ते	जिहृजयिषते
to धाच् 1 U. P. 43	—	—	—	धावयति-ते	दिधाविषते
भ्राशित	भ्राशित्वा	—	भ्राशितुम्	भ्रासयति-ते	विभ्राशिषते
—	—	—	—	भ्लाशयति ते	विभ्लाशिषते
भ्राजित	भ्राजित्वा	विभ्राज्य	भ्राजितुम्	भ्राजयति-ते	विभ्राजिषते
to राज् 1 U P. 26	—	—	—	राजयति-ते	रिराजयति-ते
शिक्षित	शिक्षित्वा	—	शिक्षितुम्	शिक्षयति-ते	शिशिक्षिषते
भिक्षित	भिक्षित्वा	—	भिक्षितुम्	भिक्षयति	बिभिक्षिषते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
53	दीक्ष्	to prepare oneself for the performance of a sacrifice	दीक्षते	दिदीक्षे	अदीक्षिट् ^V	दीक्ष्यते
54	वेष्ट्	to surround	वेष्टते	विवेष्टे	अवेष्टिट् ^V	—
55	चेष्ट्	to act	चेष्टते	चिचेष्टे	अचेष्टिट् ^V	चेष्टयते
56	देव्	to sport	देवते	दिदेवे	अदेविट् ^V	देव्यते
57	सेव्	to serve	सेवते	सिषेवे	असेविट्	—
58	लोक्	to see	लोकते	लुलोके	अलोकिट् ^V	लोकयते
59	सूड्	to strike to destroy	सूडते	सुपूडे	असूडिट् ^V	सूयते

I. A. Set Roots Ending in-य्

60	प्याय्	to grow	प्यायते	पिप्ये ^{5d}	अप्यायिट् ^V अप्यायि ^V	—
61	पूय्	to purify	पूयते	पुपूये	अपूयिट् ^V	—
62	कनूय्	to make a creaking sound	कनूयते	कुक्कनूये	अकनूयिट् ^V	कनूय्यते
63	क्ष्माय्	to shake	क्ष्मायते	चक्ष्माये	अक्ष्मायिट् ^V	क्ष्माय्यते
64	ऊय्	to weave	ऊयते	ऊयायके	औयिट् ^V	ऊय्यते
65	स्फाय्	to increase, to grow fat	स्फायते	वस्फाये	अस्फायिट् ^V	—

Set Roots ending in consonants

66	एध्	to grow	एधते	एधायके -यधूय -आस	ऐधिट् ^V	एध्यते
----	-----	---------	------	------------------------	--------------------	--------

क Past Passive Participle	एत्वा Gerund in त्वा	एव Gerund in य	कुम् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
दीक्षित	दीक्षित्वा	—	दीक्षितुम्	दीक्षयति-त्वे	दिदीक्षिषते
वेष्टि	वेष्टित्वा	—	वेष्टितुम्	वेष्टयति-त्वे	विवेष्टिषते
चेष्टित	चेष्टित्वा	—	चेष्टितुम्	चेष्टयति-त्वे	चिचेष्टिषते
देवित	देवित्वा	—	देवितुम्	देवयति-त्वे	दिदेविषते
सेविन	सेवित्वा	निषेव्य	सेवितुम्	सेवयति-त्वे	सिपेविषते
लोकित	लोकित्वा	विलोक्य	लोकितुम्	लोकयति-त्वे	ल्लोकयिषते
सूदित	सूदित्वा	निषूय	सूदितुम्	सूदयति-त्वे	सुसूदिषते
प्याय ^{26b} पोन	प्यायित्वा	आप्याय्य	प्यायितुम्	प्याययति-त्वे	पिप्यायिषते
पूय ²⁵	पूयित्वा	—	पूयितुम्	पूययति-त्वे	पुपूयिषते
कनूय ¹⁵	कनूयित्वा	—	कनूयितुम्	क्रीपयति-त्वे	कुन्नुयिषते
स्माय ²⁵	स्मायित्वा	—	स्मायितुम्	स्माययति-त्वे	विस्मायिषते
ऊय ¹⁵	ऊयित्वा	—	ऊयितुम्	ऊययति-त्वे	औययिषते
स्फाय ^{25a}	स्फायित्वा	—	स्फायितुम्	स्फाययति-त्वे	विस्फायिषते
Set Roots ending in consonant					
एधित	एधित्वा	समेध्य	एधितुम्	एधयति-त्वे	एदिधिषते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृङ् Aorist	कृष्णि (भावे) Passive
67	ईक्ष्	to see	ईक्षते	ईक्षामके	रेक्षिट् ^V	ईक्ष्यते
68	ईप्	to go, to kill.	ईपते	ईषामके	रेपिट् ^V	—
69	ईद्	to aim at, to wish	ईदते	ईदामके ²⁷	ऐदिट् ^V	—
70	अय्	to go	अयते	अयायके ²⁷	आयिट्	अप्यते
71	ऊह्	to conjecture	ऊहते	ऊहामके	औहिट् ^V	ऊह्यते
72	ऋत्	to censure, to pity	ऋतीयते	ऋती- यायके ^{31a} आनर्ते ^{18P}	आर्तयिट् ^V	ऋतीयते ²⁶ ऋत्यते
73	कम्	to desire	कामयते	कामयायके चरुमे ^{31a}	अचीकमत ^{III} अचरुमत ^{III}	काम्यते ²⁷ कम्यते
74	तिज्	to whet	तेजते	तितिजे	अनेजिट् ^V	तिज्यते
75	गुप्	to hide	गोपते	गुगुपे	अगोपिट् ^V	गुप्यते

SET Roots taking desiderative forms

75	(निन्दा- याम्)	to censure	अगुप्यते	अगुप्सा- यके	अनुगुप्सिट् ^V	अगुप्यते
76	तिज् (क्षमा- याम्)	to endure	वितिक्षते	विति- क्षामके	अवितिक्षिट् ^V	वितिक्ष्यते
77	किन्	to cure	चिकित्सते	चिकि- त्सायके	अचिकित्सिट् ^V	similar

क Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	त्वाप् Gerund in व्	तुमुन् Infinitive	निन् Causal	सन् Desiderative
ईक्षित	ईक्षित्वा	समीक्ष्य	ईक्षितुम्	ईक्षयति-ते	ईक्षिष्यते
ईषित	ईषित्वा	प्रेष्य	ईषितुम्	ईषयति	ईषिष्यते
ईहित	ईहित्वा	—	ईहितुम्	ईदयति-ते	ईजिदिष्यते
अयित	अयित्वा	पलाय्य पराय्य	अयितुम्	आययति	अयिष्यते
ऊहित	ऊहित्वा	समुद्य	ऊहितुम्	ऊहयति-ते	ऊजिदिष्यते
ऋतित	ऋतित्वा	—	ऋतितुम्	ऋतयति ऋमीययति-ते	ऋतितीयिष्यते ऋतिदिष्यते
कान्त	कामयित्वा ^{16b} कमित्वा कान्तवा	—	कामयितुम् कमितुम्	कामयति-ते	चिकामयिष्यते चिकमिष्यते
तिजित	तिजित्वा तेजित्वा	—	तेजितुम्	तेजयति-ते	तिजिष्यते
गोषित ⁹ शुषित	गोषित्वा शुषित्वा	—	गोषितुम्	गोषयति-ते	शुषयिष्यते
अगुप्सित ⁹⁹	अगुप्सित्वा	संअगुप्स्य	अगुप्सितुम्	अगुप्सयति-ते	अगुप्सयते
तितिक्षित	तितिक्षित्वा	—	तितिक्षितुम्	तितिक्षयति-ते	तितिक्षिष्यते

Serial No.	Root	Meaning	सद् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
78	यप्	to loath	वीभत्सते	वीभत्सा- मके	अवीभत्सिट् ^V	वीभत्सते
79	क्षत् ^U	to cut off	क्षीदांसते	क्षीदांसां- चके	अक्षीदांसिट् ^V	similar
80	मान्	to seek knowledge	मीमांसते	मीमांसां- चके	अमीमांसिट् ^V	मीमांस्यते
81	क्षान् ^U	to whet	शीशांसते	शीशां- सांचके	अशीशांसिट् ^V	similar
I Atmanepadi SET Roots penultimate short vowels taking गुण						
82	बुध् ^U	to know	बोधते	बुबुधे	अबोधिट् ^V अबोधि	similar
83	मुद्	to rejoice	मोदते	मुमुदे	अबोदिट् ^V	मुयते
84	स्फुट् (विकसते)	to burst open, to blossom	स्फोटते	पुस्फुटे	अस्फोटिट् ^V	similar
85	शुट्	to shine	द्योतते	दिबुते ^{24d}	अद्योतिट् ^V अद्युतत् ^{P II}	द्युलते
86	रुच्	to shine	रोचते	रुरुचे	अरोचिट् ^V अरुचत् ^{II P}	रुच्यते
87	शुन्	to shine	शोभते	शुशुमे	अशोभिट् ^V अशुभत् ^{II P}	—
88	क्षिद्	to be unctu- ous	क्ष्वेदते	क्षिद्विदे	अक्ष्वेदिट् ^V अक्षिदत् ^{II P}	—
89	मिद्	to be greasy, to melt	मेदते	मिमिदे	अमेदिट् ^V अमिदत् ^{IV}	मियते
90	स्तिद्	to be greasy	स्वेदते	सिम्बिदे	अस्वेदिट् ^V अस्तिदत् ^{P II}	—
91	धुम्	to be agitated	क्षोभते	धुधुमे	अक्षोभिट् ^V अधुभत् ^{P II}	—

कृ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in ल्यप्	तुमुन् Infinitive	भित् Causal	सन् Desiderative
भीमत्सित	भीमत्सित्वा	—	भीमत्सितुम्	भीमत्सयति-ते	भीमत्सिपते
to दान् 1 U. P. 113				दीदांसयति-ते	दीदांसति-ते
मीमांसित	मीमांसित्वा ²⁹ 39	—	मीमांसितुम्	मीमांसयति-ते	मीमांसिपते
to ज्ञान् 1 U. P. 144				शीशांसयति-ते	शीशांसिपते
to धृप् I. U. P. 100				बोधयति-ते	बुधोधिपते
मुदित ⁹ मोदित	मुदित्वा ¹¹ मोदित्वा	प्रमुष	मोदितुम्	मोदयति-ते	मुनोदिपते
to रुकुद् I. P. 102				रुकोदयति-ते	पुरुकोदिपते
द्युतित ⁹ द्योतित	द्युतित्वा ¹¹ द्योतित्वा	विपुल्य	द्योतितुम्	द्योतयति-ते	दिद्युतिपते
रुचित ⁹ रोचित	रुचित्वा ¹¹ रोचित्वा	—	रोचितुम्	रोचयति-ते	रुरोचिपते
शुभित ⁹ शोभित	शुभित्वा ¹¹ शोभित्वा	—	शोभितुम्	शोभयति-ते	शुशोभिपते
क्षिण्ण ⁸ क्षेदित	क्षिदित्वा ¹¹ क्षेदित्वा	—	क्षेदितुम्	क्षेदयति-ते	क्षिक्खेदिपते
मिक्ष ⁸ मेदित	मिदित्वा ¹¹ मेदित्वा	—	मेदितुम्	मेदयति-ते	मिमिदिपते मिमेदिपते }
स्निग्ध ^{10a} स्वेदित	स्विदित्वा ¹¹ स्वेदित्वा	—	स्वेदितुम्	स्वेदयति-ते	सिस्विदिपते सिस्वेदिपते }
शुभित 10 & 38 शोभित क्षुब्ध	शुभित्वा ¹¹ क्षोभित्वा	—	क्षोभितुम्	क्षोभयति	उक्षुभिपते उक्षोभिपते }

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	--------------------------

I Ātmanepadi SET Roots with penultimate short अ—

92	वृध्	to break wind	वर्धते	वृधे	अवर्धिष्ट ^V अवृधत् ^{P II}	—
93	वृत्	to exist	वर्तते	वृते	अवर्तिष्ट ^V अवृत्तत् ^{P II}	—
94	वृध्	to increase	वर्धते	वृधे	अवर्धिष्ट ^V अवृधत् ^{P II}	—
95	मृज्	to fry	मर्जते	मर्जे	अमर्जिष्ट ^V	मृज्यते

I Ātmanepadi Set Roots ending in vowels

96	श्रि ^U	to depend upon	श्रवते	शिश्रिये	अशिश्रियत् ^{III}	similar
97	ली	to fly	लवते	लिङ्गे ^I	अलविष्ट ^V	—
98	ध्रु ^U	to shake	ध्रवते	ध्रुवे ^{8a}	अध्रविष्ट ^V	—
99	पू	to purify	पवते	पुपुवे	अपविष्ट ^V	पूयते

I A Weṭ Roots

100	वलृप् (वृप्)	to be able	वल्पते ¹⁹	वक्लृपे ¹⁹	अवल्पिष्ट ^V अवल्पत् ^{IV} अवल्पत् ^{P II}	वलृप्यते
101	त्रप्	to be ashamed	त्रपते	त्रपे ^{14 & 19}	अत्रपिष्ट ^V अत्रपत् ^{IV}	त्रप्यते
102	क्षम्	to suffer	क्षपते	क्क्षमे ¹⁹	अक्षमिष्ट ^V अक्षत् ^{IV}	क्षम्यते
103	गृह्	to think meanly of	गर्हते	गृहे ¹⁹	अगर्हिष्ट ^T अगृहत् ^{IV}	गृह्यते

क Past Passive Participle	फत्वा Gerund in त्वा	त्वाप् Gerund in य	कृयुन् Infinitive	भित् Causal	सन् Desiderative
भूत् 11	भूत्वा 10a	—		वर्धयति-ते	शिक्षाभिपद्यते शिक्ष्यमति } }
वृत् 11	वृत्वा 10a वर्तित्वा	निवृत्त्य	वर्तितुम्	वर्धयति-ते	विराजियते विराज्यति } }
पृथ्	पृथ्वा 10a वर्धित्वा	—	वर्धितुम्	वर्धयति-ते	विश्रम्भयते विश्रम्भ्यति }
मृज् 35	मर्जित्वा 10	—	मर्जितुम्	मर्जयति-ते	चिमर्जयते
10 भि	I. U. P. 82			धावयति-ते	शिथयिष्यति-ते शिथीयति-ते } }
वयित् 6	वयित्वा 7		वयितुम्	वापयति-ते	विजिगृष्यते
धूत्				धूयति	दुषयिष्यति-ते
पूत् 7 पवित्	पूत्वा 7a पवित्वा	—	पवितुम्	पावयति-ते	विपयिष्यते
कलृप् 4	कलृप्त्वा 4 कलृप्त्वा	प्रकलृप्	कलृप्त्तुम् कलृप्त्तुम्	कलृपयति-ते	चिकलृपयते चिकलृप्यति चिकलृप्यते } }
प्राप् 4	प्राप्त्वा 4 प्राप्त्वा	—	प्राप्त्तुम् प्राप्त्तुम्	प्रापयति-ते	तिप्रापयते तिप्राप्यते } }
शान्त 40 & 16	शान्ति 4 शान्त्या	—	शान्तिष्युम् शान्तिष्युम्	शमयति-ते	चिश्मयते चिश्मयते } }
रुद् 4 4 & 36	गर्हित्वा रुद्धा	विगर्ह्य	गर्हितुम्	गर्हयति-ते	त्रिगर्हिष्यते त्रिगर्हिष्यते } }

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
104	गृह्	to cover to hide	गृहते	जुगृहे ¹⁹	अगृहिष्ट ^V अगृह् ^{VII} अघृसत	similar
105	गाह्	to dive	गाहते	जगाहे ¹⁹	अगाहिष्ट ^V अगाह ^{IV}	गाहते
106	स्यन्द्	to ooze	स्यन्दते	मस्यन्दे ¹⁹	अस्यन्दिष्ट ^V अस्यन्त ^{IV} अस्यदत् ^{P II}	स्ययते ⁴

I Ātmanepadi ANIT Roots ending in vowels

107	नीU	to lead	नयते	निन्ये ⁴	अनेष्ट ^{IV}	similar
108	स्मि	to smile	स्मयते	सिप्सिये ^{3a}	अस्मेष्ट ^{IV}	स्मीयते ⁹
109	कु	to sound	कवते	कुक्ववे	अकोष्ट ^{IV}	कूयते ¹⁰
110	गु	to speak inarticulately	गवते	गुगुवे	अगोष्ट ^{IV}	—
111	च्यु	to drop down	च्यवते	चुच्युवे	अच्योष्ट ^{IV}	च्यूयते ¹⁰
112	प्लु	to float	प्लवते	पुप्लुवे	अप्लोष्ट ^{IV}	—
113	क्षे	to protect	क्षयते	दिक्षे ^{5c}	अक्षित ^{IV}	क्षीयते ^{II}
114	मे	to exchange	मयते	ममे	अमास्त ^{IV}	मीयते ^{II}
115	वृU	to weave	वयते	ऊवे ^{24a} ऊवे ^{2a} ववे ^{2a}	अवास्त ^{IV}	similar
116	व्येU	to cover	व्ययते	विन्ये ²⁴	अव्यास्त ^{IV}	
117	ह्वेU	to call	ह्वयते	ह्रुह्वे ²⁴	अह्वास्त अह्व ^{II}	

कृ Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
to गृह्	I. U. P. 122			गृहयति-ते	गृध्रयति-ते
गाढ ⁴	गाहित्वा ⁴ गाढा	—	गाहितुम् गाढुम्	गाहयति-ते	त्रिगाहिते त्रिपाक्षते } सिस्मन्दिपते सिस्मन्तसते सिस्मन्तसति }
स्यञ ⁴	स्यन्दिता स्यन्त्वा	प्रस्यन्थ	स्यन्दिषुम् स्यन्तुम्	स्यन्दयति	
to नी	I. U. P. 136			नाययति ते	निनीयति-ते
स्मित	स्मित्वा	—	स्मेतुम्	विस्मापयते विस्माययति	सिस्मयिषते
कुव	कुत्वा	—	कोतुम्	कावयति-ते	कुकूपते
गुत	गुत्वा	—	गोतुम्	गावयति-ते	गुगूपते
च्युत	च्युत्वा	संच्युल	च्योतुम्	च्वावयति-ते	चुच्युषते
प्लुत	प्लुत्वा	सप्लुल	प्लोतुम्	प्लावयति-ते	पुप्लुषते
दत्त ³⁸	दत्त्वा ²⁸	—	दातुम्	दापयति-ते	दित्सते
मित ²⁹	मित्वा ⁸	निमाय ^{4a} नियिष्य	मातुम्	मापयति-ते	मित्सते
to वे	I. U. P. 143			वाययति-ते	विवासति-ते
to व्ये	I. U. P. 144			व्याययति-ते	विव्यासति-ते
हे	I. U. P. 145			ह्याययति-ते	हुह्रयति-ते

Serial No.	Root	Meaning	सर् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	धर्मणि(भावे) Passive
118	त्रै	to protect	प्रायते ¹⁵	तत्रे ^{2b}	अत्रास्त ^{IV}	प्रायते
119	व्यै	to grow	प्यायते ¹⁵	एव्ये ^{2b}	अप्यास्त ^{IV}	—
120	शै	to go, to dry up	श्यायते ¹⁵	शश्ये ^{2b}	अश्यास्त ^{IV}	—
I A. ANIT Roots ending in ऋ—						
121	धृ ^U	to hold	धरते ¹⁶	दधे ⁹	अधृत ^{IV}	similar
122	शृ ^U	to support	मरते ¹⁶	धमे	अशृत ^{IV}	"
123	हृ ^U	to take away	हरते ¹⁶	जहू ⁹	अहृत ^{IV}	"
I. A. ANIT Roots in consonants						
124	भञ् ^U	to serve	भजते	मेजे ¹⁴	अभक्त ^{IV}	similar
125	यज् ^U	to sacrifice	यजते	ईजे ²⁴	अयष्ट ^{IV}	"
126	वप् ^U	to sow	वपते	ऊपे ²⁴	अवप्त ^{IV}	"
127	वह् ^U	to carry	वहते	ऊहे ²⁴	अवोह ^{IV}	"
128	स्वञ्	to embrace	स्वजते ²⁶	सस्वजे ^{22a} सस्वञ्जे	अस्वक्त ^{IV}	स्वज्यते ^{IV}
129	रञ्ज्	to be colour- ed	रजते ²⁶	ररञ्जे ^{16a}	अरक्त ^{IV}	similar
130	रम् ^U	to sport	रमते	रेमे ¹²	अरस्त ^{IV}	रम्यते
131	शप्	to curse	शपते	शेपे ¹²	अशप्त ^{IV}	similar
132	रम् (general ly with आ)	to begin	आरमते	आरेमे ¹²	आरब्ध ^{IV} आरम्भाताम्	आरभ्यते
133	लभ्	to get	लभते	लेमे ¹²	अलब्ध ^{IV}	—

५ Past Passive Participle	कृता Gerund in कृता	ल्यप् Gerund in ल्यप्	शुभ्र Infinitive	णिच् Causal	मन् Desiderative
प्रागः२५ प्राग	प्रात्वा	परिप्राग	प्रातुम्	प्राग्यति-ने	पिप्रागने
प्रातः२६	प्रात्वा	—	प्रातुम्	प्राग्यति-ने	पिप्रागने
इयातः२८ शीत शीत	—	—	इयातुम्	इयाग्यति-ने	मिश्रागने
to ५	I. U. P. 153			धारयति-ने	विधीयति-ने
५	I. U. P. 157			भारयति-ने	विमरिषति-ने मुभूयति-ने
६	I. U. P. 159			हारयति-ने	विधीयति-ने
to भृत्	I. U. P. 176			भारयति-ने	विमरति-ने
to मृत्	I. U. P. 178			मारयति-ने	विमरति-ने
to वृत्	I. U. P. 179			वारयति-ने	विमरति-ने
to षृत्	I. U. P. 181			वृषयति-ने	विमरति-ने
रक्तः१५	रक्तृत्वा१९ स्वपत्वा	परिष्यज्य	रक्तुम्	रक्तयति-ने	मिश्रयति-ने
to रज्ज्	I. U. P. 184			रज्जयति-ने रज्जयति-ने	विमरति-ने
रतः२०	रत्वा२४	विरज्य विरज्य	रज्जुम्	रज्जयति	विमरति
to रज्ज्	I. U. P. 173			रज्जयति-ने	विमरति-ने
आरज्य	रज्ज्	आरज्य	आरज्जुम्	रज्जयति-ने	विमरति
रज्ज्य	रज्ज्य	—	रज्जुम्	रज्जयति-ने	विमरति

Serial No.	Root	Meaning	एद् Present	लिट् Perfect	एर् Aorist	कर्मणि(आत्ते) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	---------------	--------------------------

II Ātmanepadī SET Roots

1	शास्	to bless with आ	आशास्ते	आशशासे	आशासिष्ट ^V	आशासते
2	आस्	to sit	आस्ते	आसाचके ²⁸	आसिष्ट ^V	आस्यते
3	ईष्	to rule	ईष्टे	ईशाचके ²⁷	ऐशिष्ट ^V	—
4	ईद्	to praise	ईष्टे	ईदायके	ऐदिष्ट ^V	—
5	ईर्	to go	ईर्ते	ईरायके	ऐरिष्ट	similar
6	वस्	to wear	वस्ते	ववसे	अवसिष्ट ^V	वस्यते
7	शी	to lie down	श्लिष्टे	शिरये ⁴	अशसिष्ट ^V	शाम्यते ^{VII}
8	ब्रू	to speak	ब्रूते	ऊचे ²⁵	अबोचत् ^{II}	उच्यते ²⁰
9	पृच्	to come in contact with	पृच्छे	पपृचे	अपचिष्ट ^V	similar
10	वृज्	to avoid	वृज्ते	ववृजे	अवर्जिष्ट ^V	—

II A. WET Roots—

11	सृ	to bring forth	सृते	सृषुवे ^{8a 19}	अस्रोष्ट ^{IV} अस्रविष्ट ^V	सृयते
----	----	----------------	------	-------------------------	--	-------

II A ANIT Roots

12	स्तु ^U	to praise	स्तुते स्तुवाते	स्तुषुवे ^{7a}	अस्तोष्ट ^{IV}	similar
13	हृद् (gener- ally with नि)	to take away	हृते	अहृवे ⁷	अह्रोष्ट ^{IV}	हृयते ¹
14	दुह् ^U	to milk	दुधे	दुदुहे	अदुग्ध ^{VIII} अधुक्षत् ^{VII}	similar

Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
आशास्त	—	आशास्य	आशासितुम्	आशासयति-ते	आशिशासिषते
आसित	आसित्वा	उपास्य	आसितुम्	आसयति-ते	आसिसिषते
ईक्षित	ईक्षित्वा	—	ईक्षितुम्	ईक्षयति-ते	ईक्षिषिषते
ईक्षित	ईक्षित्वा	—	ईक्षितुम्	ईक्षयति-ते	ईक्षिषिषते
to इद्	I. P. 110			ईरयति	ईरिषिषते
वसित	वसित्वा	परिवस्य	वसितुम्	वासयति-ते	विवसिषते
शयित ⁶	शयित्वा	उपशय्य	शयितुम्	शाययति-ते	शिशयिषते
उक्त ¹³	उक्त्वा ²⁷	श्रोच्य ⁹	षक्तुम्	वाचयति-ते	विवक्षति-ते
to पृच्	7. P. 3,			वर्चयति-ते	विपर्चिषते
वृज ³⁶	वर्जित्वा	परिवृज्य	वर्जितुम्	वर्जयति-ते	विवर्जिषते
सूत ^{4b}	सूत्वा ³ सवित्वा	प्रसूय	सोतुम् सवितुम्	सावयति-ते	सुसूयते
to स्तु	2 U. P. 41			स्तानयति-ते	स्तुष्टयति-ते
हुत	हुत्वा	निहुत्य ²	होतुम्	हावयति-ते	शुद्ध्यते
to उद्	2 U. P. 44			दोदयति-ते	दुपुक्षति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
15	दिह् ^U	to increase	दिग्धे	दिदिहे	अधिसत् ^{VII} अदिग्ध	„
16	लिह् ^U	to lick	लीढे	लिङ्गिहे	अलिसत् ^{VIII} अलीढ ^{VIII}	„
17	द्विप् ^U	to hate	द्विष्टे	द्विद्विष्टे	अद्विषत् ^{VII}	„
18	इ with अधि	to study	अधीते	अधियते ¹⁶	अध्यैष्ट ^{IV} अध्ययीष्ट ^{IV}	„
19	वक्ष्	to speak	वष्टे	वक्षसे ²⁵ वक्ष्यसे वक्ष्ये	अव्ययत् ^{VI} अवशास्त ^{II} समचक्षिष्ट (वर्जनात्)	वक्ष्यायते ²⁴ वक्ष्यायते

III Ātmanepadi ANIT Roots

1	दा ^U	to give	दत्ते	ददे	अदित ^{IV}	similar
2	धा ^U	to put	धत्ते	दधे	अधित ^{IV}	„
3	हा	to go	जिहीते	जहे	अहास्त ^{IV}	हीयते
4	मा	to measure	मिमीते	ममे	अमास्त ^{IV}	similar
5	त्रिप् ^U	to wash	नेत्रिक्ते	नित्रिजे	अत्रिजत् ^{IV}	„
6	विञ् ^V	to separate	वेचिक्ते	विचिजे	अचिजत् ^{IV}	„
7	क्विप् ^U	to surround	वेचिष्टे	विचिष्टे	अचिषत् ^{IV}	„
8	भू ^V	to bear	विभृत	बभूवे ³⁰ विभरायके	अभृशत् ^{IV}	„

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृत्वा Infinitive	कृत्वा Causal	कृत्वा Desiderative
दिह्	2 U.P. 45			देहयति-ते	दिधिराति-ते
लिह्	2 U.P. 46			लेहयति-ते	लिलिभति-ते
दिप्	2 U.P. 47			द्वेपयति-ते	दिदिभति-ते
	इ with अधि 2 P. 36			अध्यापयति	अधिजिगामते
क्यात् ³¹ क्यात्	क्यात् ²⁷ क्यात्	आल्याय आल्याय	क्यात् ²⁸ क्यात्	चक्षयति ते	विन्द्यामति विन्द्यामति }
दा	1 P. 128			दापयति-ते	दित्यति-ते
धा	3 U. P. 7			धापयति-ते	दिग्मति-ते
हात् ²⁶	हात्वा	विहाय ⁴	हात् ²⁸	हापयति-ते	विहायते
मा	2 P. 28			मापयति ते	मिष्यते
निज्	3 U P. 8.			नेत्रयति-ते	निनिशति-ते
निज्	3 U. P. 9			नेत्रयति-ते	निनिशति-ते
निप्	3 U. P. 10			नेत्रयति-ते	निनिशति-ते
य	1 U.P. 157			भापयति-ते	बिम्बयति-ते

Abstract

Ant Roots	1 to 8 = 8
Sci „	— = 0
Wci „	— = 0

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	-------------------------

IV Ātmanepadi SET Roots

1	शक्	to endure	शक्यते	शेके	अशक्तIV अशक्तिष्टV	similar
2	क्रिश्	to be afflicted- ed	क्रियते	चिक्रिसे	अक्रेशिष्टV	क्रियते
3	शुष्	to be wet	शुष्यते	शुशुचे	अशोषिष्टV	similar
4	मृष्	to endure	मृष्यते	ममृषे	अमर्षिष्टV	,
5	डि	to fly	डियते	डिडवे ⁴	अडविष्टV	—
6	दू	to suffer pain	दूयते	दुदुवे	अदविष्टV	दूयते
7	काश्	to shine	काश्यते			
8	जन्	to be born	जायते	जहे	अजनिष्टV अजनि	जन्मते जायते
9	दीप्	to shine	दीप्यते	दिदीपे	अदीपिष्टV अदीपि	दीप्यते
10	पूर	to fill	पूर्यते	पुपूरे	अपूरिष्टV अपूरि	—

IV Ātmanepadi WET Roots

11	सृ	to bring forth	सृजते	—	—	—
----	----	-------------------	-------	---	---	---

IV Ātmanepadi ANIT Roots ending in consonants—

12	बुध्	to know	बुध्यते	बुबुधे	अबोधिIV अबुद्ध	बुध्यते
13	युध्	to fight	युध्यते	युयुधे	अयुद्धIV	युध्यते
14	युज्	to concent- rate the mind	युज्यते	युयुजे	अयुक्तIV	similar

Past Passive Participle	यत्वा Gerund in त्वा	व्याप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
10 शक्	4 U. P. 54			साध्यति-ते	शिक्षति-ते शिक्षयिष्यति-ते }
क्षिपति ¹² क्षिप	क्षिपित्वा ¹⁷ क्षिप्या	परिक्षिप्य	हंक्षितुम्	क्षेचयति-ते	चित्रे क्षिपते
10 क्षुब्	4 U. P. 12			चोचयति-ते	क्षुरोचिष्यति-ते
10 क्षृप्	4 U. P. 17			मर्षयति-ते	निमर्षयति-ते
क्षीण ³⁰	क्षयित्वा ⁷	प्रोक्ष्य	क्षयितुम्	क्षाययति-ते	विदम्पते
क्षत	क्षत्वा	—	क्षयितुम्	क्षाययति-ते	दुद्विषते
10 काश्	1 A. 44			काशयति-ते	चिकाक्षिपते
जात	जयित्वा	प्रजन्त्य प्रजाय	जयितुम्	जययति	त्रिजयिषते
दीप्त	दीपित्वा	प्रदीप्य	दीपितुम्	दीपयति-ते	दिदीपिषते
पूर्णं पूर्ण	—	—	पूरितुम्	पूरयति-ते	विपूरिषते
सूत ⁴⁰	similar to सू	2 A. 11		सावयति-ते	सुसूयते
युद्ध	युध्वा	प्रयुध्य	योद्धुम्	योधयति	युयुयते
युद्ध	युध्वा	—	योद्धुम्	योधयति	युयुयते
10 युन्	4 UP. 17			योत्रयति-ते	युयुयते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(माते) Passive
15	रञ्ज्	to be coloured	रज्यते ²⁶	ररञ्जे ^{26a}	अरञ्क्ष ^{IV}	रज्यते
16	मन्	to think	मन्यते	मेने ¹²	अमॅन्त ^{IV}	मन्यते
17	तप्	to be powerful	तप्यते	तेपे ¹²	अतप्त ^{IV}	तप्यते
18	पद्	to go	पद्यते	वेदे ¹²	अपादि ^{IV}	पद्यते
19	खिद्	to suffer pain	खिद्यते	चिखिदे	अखित ^{IV}	similar
20	विद्	to be	विद्यते	विविदे	अवित ^{IV}	—
21	नह् ^U	to tie	नद्यते	नेहे ¹²	अनद्ध ^{IV}	—

ANIT Roots ending in vowels

22	मा	to measure	मायते	ममे	अमास्त ^{IV}	मीयते
23	दी	to perish	दीयते	दिदीये ^{5b}	अदाल ^{IV}	—
24	ई	to go	ईयते	अयायके ²⁷	ऐष्ट	ईयते
25	क्षी	to kill	क्षीयते	चिक्षिये ^{3f}	अक्षेष्ट ^{IV}	—
26	पी	to drink	पीयते	पिये ⁴	अपेष्ट	—
27	मी	to die	मीयते	मिम्ये ⁴	अमेष्ट	—
28	प्री	to be satisfied	प्रीयते	पिप्रिये	अप्रेष्ट	प्रीयते
29	री	to ooze	रीयते	रिरिवे ^{3f}	अरेष्ट ^{IV}	—
30	ली	to adhere to, to stick	लीयते	ल्लिये ⁴	अलेष्ट ^{IV} अलाम्ब	लीयते

Past 6 Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृत्वा Infinitive	कृत्वा Causal	कृत्वा Desiderative
रक्ष	रक्ष्यत्वा ¹⁹ रक्ष्यत्वा	उपरज्य	रक्ष्युम्	रक्षयति-ते	रिंरक्षति-ते
मत् ²¹	मत्वा ²⁴	अवमस्य ⁷	मन्तुम्	मानयति-ते	मीमांसते
ता	तप्त्वा	—	तप्तुम्	तापयति-ते	तिनष्णते
पक्ष ³⁴	परवा	प्रगद्य	पत्तुम्	पादयति-ते	दिगृहते
10 रिक्	6 P. 50			वेदयति ते	चिचिस्मते
विभ ³⁸ वित्त	वित्वा	सन्विद्य	वेनुम्	वेदयति-ते	विविजते
नद्ध	नद्धा	—	नद्धुम्	नाह्वयति-ते	निनक्षते
मित	मित्वा	प्रमात्य ⁴	मानुम्	मापयति-ते	मिष्णते
हीन	हीत्वा	प्रदाय	दानुम्	दापयति-ते	दिप्सते
ईत	ईत्वा	प्रवीय	पतुम्	आपयति-ते	इंयिपते
				क्षापयति-ते	क्षिप्सते
				पापयति-ते	पिपीयते
मीन	मीत्वा	—	मेतुम्	मापयति-ते	मिमीयते
प्रीत	प्रीत्वा	विप्रीय	प्रेतुम्	प्रापयति-ते	पिप्रीयते
रीक् ³⁰	रीत्वा	—	रेतुम्	रेपयति-ते	रिरीयते
नीन ³⁰	नीत्वा	विलीय विलाय	नेतुम् नानुम्	आत्यति-ते नापयति-ते लापयति-ते स्वीपयति-ते	निनीयते

Serial No.	Root	Meaning	स्प् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	--------------------------

V Ātmanepadī SET Roots

1	चू	to choose	चूयते	चूवे ⁹	अचरि(री)ष्ट ^V अचूत ^{IV}	चियते
---	----	-----------	-------	-------------------	--	-------

V A Wet Roots

2	अश्	to pervade	अश्नुते	आनशे ¹⁸	आशिष्ट ^V आष्ट ^{IV}	अश्यते
3	धू	to shake	धूयते	दुधुवे	अधविष्ट ^V अधोष्ट ^{IV}	धूयते

V A ANIT Roots

4	सु	to sprinkle	सूयते	सुयुवे ⁶	असोष्ट ^{IV}	सूयते
5	धु	to shake	धुयते	दुधुवे ⁶	अधोष्ट ^{IV}	धूयते ⁹
6	चि	to collect	चिनुते	चिकवे ^{3b} चिक्वे	अचोष्ट ^{IV}	चायते ⁹
7	सि	to bind	सिनुते	सिक्वे ^{3d}	असोष्ट ^{IV}	सायते ⁹
8	मि	to throw	मिनुते	मिक्वे ^{3e}	अयात्त ^{IV}	मीयते ⁹
9	स्तृ	to cover	स्तृयते	तत्तरे ¹⁰	अस्तृत ^{IV} अस्तारिष्ट ^V	स्तयते
10	हृ	to kill	हृयते	चक्रे ⁹	अहृत ^{IV}	हिनते ¹⁴

IV Ātmanepadī SET Roots

1	हृ	to sound	हृयते ¹³	हृयते ^{13a}	अहृविष्ट ^V	हृयते
2	हर्	to be ashamed of	हर्यते	हर्यते	अहर्मिष्ट ^V	हर्यते
3	विहृ (mostly with हृ)	to fear	विहृयते	विहृयते ²⁰	अविहृष्ट ^V	विहृयते

अ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	कृय् Gerund in य	कुमुन् Infinitive	भिन् Causal	सन् Desiderative
कृत	कृत्वा	कृत्य	कुरि(री)तुम्	कावयति ते	कुरि(री)यति-ते कुर्यति-ते— }
अष्ट	अशित्वा ⁴ अष्ट्वा	समदय	अशितुम्	आशयति	आशयति-ते
धृत	धृत्वा ⁵	विधूय	धोतुम् धवितुम्	धावयति	दुधूयति-ते
सुत	सुत्वा	अभिपुत्य	सोतुम्	सावयति-ते	गुपयति-ते
धुत			धोतुम्	धावयति	दुधूयति-ते
चित	चित्वा	विचित्य	चेतुम्	चावयति-ते	चिकीरति-ते चिरीरति-ते }
सित ²⁸ सिन	सित्वा		सेतुम्	मावयति-ते	सिरीरति-ते
मित	मित्वा	समाय	मातुम्	मावयति-ते	मिलयति-ते
स्तुत ³¹	स्तृत्वा	आस्तृत्य	स्तुतुम्	मावयति-ते	निस्तीरति-ते
कृत ³¹	कृत्वा	उत्कृत्य	कृतुम्	कावयति-ते	चिकीरति-ते
कृत ³	कृत्वा	—	कुवितुम्	कावयति-ते	कुचयति-ते
लज्ज ³³	लज्जित्वा	विलज्य	लज्जितुम्	लज्जयति-ते	लिलज्जति-ते
विज ³⁵	विजित्वा	उद्विज्य	विजितुम्	वेजयति-ते	विचिज्जति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (माते) Passive
4	जुष्	to enjoy	जुषते	जुजुषे ²⁰	अजोषिष्ट ^V	जुष्यते
5	मिल् ^U	to join	मिलते	मिमिले ²⁰	अमेलिष्ट ^V	मित्यते

ANIT Roots ending in-ञ् (Ani in I future & Set in II future & conditional)

6	वृ	to be, to exist	प्रियते ⁴³	दप्ते ⁹	अवृत् ^{IV}	प्रियते
7	हृ with आ	to respect	आद्रियते ⁴³	आददे ⁹	आहृत् ^{IV}	आद्रियते
8	वृ with व्या	to be busy	व्याप्रियते ⁴³	व्याप्रे	व्यावृत् ^{IV}	व्याप्रियते
9	मृ	to die	प्रियते ⁴³		अमृत्	प्रियते

VI Ātmanepadi ANIT Roots ending in consonants—

10	वृद्ध ^U	to strike	वृद्धते	वृवृद्धे	अवृद्धत् ^{IV}	वृध्यते
11	वृद्ध ^U	to push	वृद्धते	वृवृद्धे	अवृद्धत् ^{IV}	वृध्यते
12	क्षिप् ^U	to throw	क्षिपते	चिक्षिपे ²⁰	अक्षिप्त ^{IV}	क्षिप्यते
13	दिश ^U	to grant	दिशते	दिदिशे ²⁰	अदिशत् ^{VII}	दिश्यते
14	मुच ^U	to set free	मुचते	मुमुचे ²⁰	अमुक्त ^{IV}	मुच्यते
15	सिच ^U	to sprinkle	सिचते	सिपिचे ²⁰	असिक्त ^{IV}	सिच्यते
16	छृप् ^U	to cut off	छम्पते	छृप्ते ²⁰	अछृप्त ^{IV}	छृप्यते
17	लिप् ^U	to anoint	लिम्पते	लिलिपे ²⁰	अलिप्त ^{IV}	—
18	विद् ^U	to obtain	विन्दते	विविदे ²⁰	अविप्त ^{IV}	विद्यते

४ Past Passive Participle	कृता Gerund in रत्ता	स्वर Gerund in य	तुमुन् Infinitive	निर् Causal	मन् Desiderative
जुष्ट ^{३१}	जुष्टित्वा ^{३१} जोषित्वा	उपजुष्य	जोषितुम्	जोषयति-ते	जुष्टयिष्ये } जुष्टयिष्ये
मिलित्वा	मिलित्वा ^{३१} मेलित्वा	भामिल्य	मेलितुम्	मेलयति-ते	मिमिलिष्ये-ते
पृष्ट ^{३१}	पृत्वा	विपृष्य	पृष्टुम्	प्रापयति-ते	पिप्रापिष्ये
भारत ^{३१}	—	भारत्वा	भारतुम्	भारयति-ते	विभारिष्ये
पृष्ट	पृत्वा	भ्यापृष्य	पृष्टुम्	प्रापयति-ते	पिप्रापिष्ये
युत ^{३१}	युत्वा	उपयुष्य	युतुम्	यारयति-ते	युतयिष्ये-ते
जुष्ट ^{३१}	जुत्वा	प्रजुष्य	जोषुम्	जोषयति-ते	जुष्टयिष्ये-ते
जुष्ट ^{३१} जुष	जुत्वा	—	जोषुम्	जोषयति-ते	जुष्टयिष्ये-ते
जिज्ञ	जिज्ञत्वा	प्रजिज्ञ्य	जिज्ञुम्	जिज्ञयति-ते	जिज्ञिष्ये-ते
दिष्ट	दिष्ट्वा	विदिष्य	दिष्टुम्	दिष्टयति-ते	विदिष्टिष्ये-ते
मुक्त	मुक्तत्वा	उपमुष्य	मुक्तुम्	मुक्तयति-ते	मुक्तयिष्ये-ते } मुक्तयिष्ये-ते
जिज्ञ	जिज्ञत्वा	विजिज्ञ्य	जिज्ञुम्	जिज्ञयति-ते	जिज्ञिष्ये-ते
सप्त	सप्तत्वा	विमुष्य	सोषुम्	सोषयति-ते	सुप्तयति-ते
जिज्ञ	जिज्ञत्वा	विजिज्ञ्य	जिज्ञुम्	जिज्ञयति-ते	जिज्ञिष्ये-ते
जिज्ञ जिज्ञ	जिज्ञित्वा जिज्ञित्वा जिज्ञा	उपजिज्ञ्य	जिज्ञुम् जिज्ञुम्	जिज्ञयति-ते	जिज्ञिष्ये-ते

Serial No	Root	Meaning	सद् Present	भिद् Perfect	लृद् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
19	हृप् ^U	to plough	हृपते	बहृषे ^{26a}	अकृष्ट ^{IV} अकृषत् ^{VII}	हृष्यते
20	भृष् ^U	to fry	भृष्यते	बभ्रज् बभ्रजे	अभ्रष्ट ^{IV} अभ्रष्टे	भृज्यते

Abstract 6 A

Set	1 to 5	5
Wet	Nil	—
Ant in 1 f	6 to 9	4
Ant	10 to 20	11
		—
	Total	20
		—

ATMANEPADI

कृ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	कुमुन् Infinitive	षिच् Causal	सन् Desiderative
कृत	कृत्वा	विकृत्य	मष्टुम् वष्टुम्	कर्षयति-ते	विकृभति ते
सृष्ट	सृष्ट्वा	विसृज्य	भ्रष्टुम् मर्ष्टुम्	भ्रजयति ते मर्जयति ते }	विभ्रजयति ते विमर्जयति ते विमर्शयति ते }

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
---------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	-------------------------

VII Ātmanepadi SET Roots ending in consonants

1	हन्	to shine	हन्वे	हन्वायके 27	ऐन्धिष्टV	इध्यते
2	वृद्	to destroy	वृन्ते	तवृदे ^{26a}	अवर्धिष्टV	—

ANIT Roots ending in consonants

3	युज्	to unite	युक्ते	युयुजे ²⁰	अयुक्तIV	similar
4	भुज् अनवने	to eat	भुक्ते	भुयुजे	अभुक्तIV	"
5	रुद्	to obstruct	रुन्ते	रुरुधे ²⁰	अरुद्धIV	"
6	रिच्	to empty	रिक्ते	रिरिचे ²⁰	अरिक्तIV	"
7	विच्	to separate	विक्ते	विविचे ²⁰	अविक्तIV	"
8	छिद्	to cut	छिन्ते	चिच्छिदे ²⁰	अच्छितIV	"
9	खिद्	to suffer pain	खिन्ते	खिखिदे	अखितIV	"
10	धुद्	to pound	धुन्ते	धुधुधे ²⁰	अधुतIV	"
11	भिद्	to break	भिन्ते	बिभिधे ²⁰	अभितIV	"
12	विद्	to discuss	विन्ते	विविधे	अवित	"

VIII Ātmanepadi SET Roots ending in consonants

1	तन्	to spread	तनुते	तेने ¹²	अतनिष्टV अतत	similar
2	मन्	to think	मनुते	मेने ¹²	अमनिष्टV अमत	मन्यते
3	वन्	to beg	वनुते	ववने	अवनिष्टV अवत	similar

५ Past Passive Participle	कर्त्ता Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	ञन् Desiderative
इद ¹³	इन्धित्वा	सन्धिष्य	इन्धितुम्	इन्धयति-ते	इन्दिष्यति-ते
तृष्ण ¹⁴	तर्दित्वा ^{10a} तृत्वा	—	तर्दितुम्	तर्दयति-ते	तिर्तर्दयति-ते तितृत्सति-ते
to मुञ्	7 U.P. 17			ओञयति-ते	युञ्जति-ते
to भुञ्	7 U.P. 18			भोञयति-ते	भुञ्जति-ते
to हृप्	7 U.P. 5			रोधयति-ते	इहत्सति-ते
to रिच्	7 U.P. 14			रेवयति-ते	रिहत्सति-ते
to विच्	7 U.P. 15			वेवयति-ते	विहत्सति-ते
to छिद्	7 U.P. 13			छेदयति-ते	विच्छिद्यत्सति-ते
to लिद्	6 P. 50 and 4. A. 19			लेदयति-ते	लिहत्सति-ते
to छृद्	7 U.P. 16			क्षोदयति-ते	चुछृत्सति-ते
to मिद्	7 U.P. 12			मेदयति-ते	मिहत्सति-ते
of विद्	6 U.P. 67			वेदयति-ते	विहित्सति-ते (केविन्मते)
to तन्	8 U.P. 1			तानयति-ते	तिर्त (तां)यति-ते तिवतिरति-ते }
मत् ²¹	मत्त्वा ²³	अवमत् ⁷	मन्तितुम्	मानयति-ते	मिनयितुं
to वन्	8 P. 3			वानयति-ते	विवनयति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	धर्मणि (भावे) Passive
4	दत् ^U	to give	दद्यते	ददे ¹²	असनिष्ट ^V अदात	similar
5	क्षिण् ^U	to kill	क्षिणुते क्षेणुते	निक्षिणे	अक्षेणिष्ट ^V अक्षित	"
6	गच्छ ^U	to go	गच्छते अगच्छते	आगच्छे ^{18a}	आगच्छिष्ट ^V आर्त	"

ANIT Roots Anit in I future and SET in II future and conditional

7	कृ ^U	to do	कुरुते	चक्रे ⁹	अकृत ^{IV}	similar
---	-----------------	-------	--------	--------------------	--------------------	---------

IX Ātmanepadi SET Roots ending in vowels

1	दू ^U	to purify	पुनीते	पुपुवे ^{8a}	अपविष्ट ^V	similar
2	छ ^U	to cut	छनीते	छुजवे ^{8a}	अलविष्ट ^V	"
3	हृ ^U	to kill	हृणीते	चक्रे ^{II}	अवरी(री)ष्ट ^V अवोष्टे ^{IV}	"
4	स्तृ ^U	to cover	स्तृणीते	चलरे ^{II}	अस्तरी(री)ष्ट ^V अस्तीष्टे ^{IV}	"
5	वृ ^U	to choose	वृणीते	चवरे ^{II}	अवरी(री)ष्ट ^V अवृत् ^{IV}	"
6	वृ ^U	to worship	वृणीते	चमे ⁹	अवरी(री)ष्ट ^V अवृत् ^{IV}	"
7	ग्रह् ^U	to take hold of	गृहीते	जग्दे ²⁴	अग्रहीष्ट ^V	similar

IX A. WET Roots

8	धृ ^{UW}	to shake	धुनीते	धुजे ^{3a 19}	अधविष्ट ^V अधोष्ट ^{IV}	"
---	------------------	----------	--------	-----------------------	--	---

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	भित् Causal	तन् Desiderative
to सन्	8 U.P. 2			सन्नयति-ते	सिपण्णिति-ते
to शिण्	8 U.P. 4			शेणयति-ते	चिणिणिति-ते
शुण्	8 U.P. 5			भर्णयति	भर्णिनिपत्ति-ते
to कृ	8 U.P. 8			कारयति-ते	चिनीयति-ते
to पू	9 U.P. 10			पावयति-ते	पिपविति-ते
to लृ	9 U.P. 11			लावयति-ते	लुलविति-ते
to कृ	9 U.P. 2			कारयति-ते	चिकरि(री)यति-ते चिकीर्यति-ते
to स्तृ	9 U.P. 7			स्तारयति-ते	तिस्तारि(री)यति-ते तिस्तीर्यति-ते
to कृ	9 U.P. 9			कारयति-ते	चिकरि(री)यति-ते चिकीर्यति-ते
to कृ	5 U.P. 1 and A. I.			पारयति-ते	चिकरि(री)यते चिकीर्यते—
to प्रष्टृ	9 U.P. 26			प्राहयति-ते	प्रिष्टयति-ते
to धृ	9 U.P. 26			धूनयति	दुधूयति-ते दुधविति-ते

Serial No.	Root	Meaning	सृत् Present	लृत् Perfect	लृत् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
IX A ANIT Roots ending in vowels						
9	क्रीU	to purchase	क्रीणीते	चिक्रिये ^{3f}	अक्रेट ^{IV}	similar
10	प्रीU	to please	प्रीणीते	पिप्रिये ^{3f}	अप्रेट ^{IV}	„
11	क्षीU	to cook	क्षीणीते	क्षिप्रिये ³	अक्षेष्ट ^{IV}	„
12	सिU	to bind	सिनीते	सिच्ये ^{3d}	असेष्ट ^{IV}	„
13	मीU	to kill	मिनीते	मिच्ये ⁴	अमास्त ^{IV}	„
14	बुU	to bind	बुनीते	बुबुवे ²⁰	अबोष्ट ^{IV}	„
15	ज्ञाU	to know	जानीते	जहे	अज्ञास्त ^{IV}	„

Abstract

Set	1 to	7	7
Wet	—	8	1
Ani	9 to	15	7
			—
Total			15
			—

४ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	कुसुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
---------------------------------	-------------------------------	--------------------------	----------------------	----------------	---------------------

to क्री	9 U.P. 27			क्रीयति-ते	चिक्रीयति-ते
to प्री	9 U.P. 28	and प्री 4	A. 28	प्रायति-ते	पिप्रीयति-ते
to श्री	9 U.P. 29			श्रायति-ते	शिशीयति-ते
to सि	5 U.P. 10	and सि	U.P. 38	सायति-ते	सिसीयति-ते
to यी	9 U.P. 35			यायति-ते	मित्सीयति-ते
to यु	9 U.P. 39			यावयति-ते	युयुसति-ते
to ह्रा	9 U.P. 36			ह्रयति-ते	जिहासते

Total of types of roots from the 1st to the 9th conjugation both Parasmaipadī and Ātmanepadī.

Total types		Total roots	Total types		Total roots
1 P.	119	188	1 A.	69	133
2 P.	33	49	2 A.	15	19
3 P.	12	13	3 A.	7	8
4 P.	47	63	4 A.	29	30
5 P.	16	18	5 A.	9	10
6 P.	38	55	6 A.	15	20
7 P.	13	21	7 A.	5	12
8 P.	7	8	8 A.	6	9
9 P.	29	40	9 A.	11	15
Total	P 314	455	A 166		256

Grand Total 480 for 711 roots

97 roots are ubhayapadī and 76 roots differ from the previous roots in the table only in one form.

CHAPTER XXI

Detailed conjugation of the roots of the second conjugation

अदादयः

The student is referred to chapter IV and is advised to keep with him a bit of paper containing the terminations of the II group of conjugations, in the conjugational tenses and moods with the strong terminations (both consonantal and weak)

Rule 1 Roots of the second conjugation do not take any conjugational sign and hence, the terminations are directly added on to the roots.

No 1 या 2 P to go

Present tense	Imperfect tense	Imperative mood
याति यात यान्ति	अयात् अयाताम् अयाव अयु }	यातु याताम् यान्तु
यासि यास याष	अया अयाताम् अयाव	याहि याताम् यात
यामि याव याम	अयाम् अयाव अयाम	यानि याष याम

Potential mood

यायात्	यायाताम्	यायु
याया	यायाताम्	यायात
यायाम्	यायाव	यायाम

Rule 2 Roots ending in या take उस् optionally as termination in the 3rd person plural, in the Imperfect Tense and the final या is dropped before उस् i.e. अ + या = अया, अया become अय् after dropping या and अयु + उस् = अयु

Similar roots

No 1	भा to shine	5 रा to give	8 मा to measure
3	था to cook	6 वा to blow	9 स्ना to bathe
4	हा to run	7 ला to take	10 पा to protect
11	दा to cut	12 प्रा to fill	13 प्ला to devour
			14 क्वा to tell

No 15 दृदि 2 P to be poor

दृदिताति	दृदिक्षित	दृदिदति	अदृदितात्	अदृदिदिताम्	अदृदिद्
दृदितासि	दृदिदिष	दृदिदिय	अदृदिता	अदृदिदितम्	अदृदिदित
दृदितामि	दृदिदिब	दृदिदिम	अदृदिता	अदृदिदिब	अदृदिदिम
दृदितातु	दृदिदिताम्	दृदिदितु	दृदिदियान्	दृदिदियाताम्	दृदिदियु
दृदिताहि	दृदिदिनम्	दृदिदित	दृदिदिपाः	दृदिदियातम्	दृदिदियात
दृदिताणि	दृदिदिब	दृदिदिम	दृदिदियाम्	दृदिदियाव	दृदिदियाम

Rule 3

- 1 दृदि 2 P does not drop the final वा before strong terminations
- 2 It drops the final वा before vowel weak terminations
- 3 It changes the final वा to इ before consonantal weak terminations : Hence the bases are —
 - 1 दृदि before strong terminations (both consonantal and vowel)
 - 2 दृदि before consonantal weak terminations, and
 - 3 दृदि before vowel weak terminations

Rule 4. The 3rd person plural terminations वन्ति and भवन्तु of the Present Tense and the Imperative mood, drop the न् and become अति and अतु in the case of roots of third conjugation and of the roots आस्, जप्, चकाप्, दृदि and जाण् all 2 P.

दृदि + अति = दृदिदति, दृदि + अतु = दृदिदितु

Rule 5 The roots विद्, शास्, जप्, चकाप्, दृदि and जाण् all 2 P substitute स् necessarily for न् Hence the 3rd person plural in the Imperfect Tense is अदृदि only The base before आनि, आव, आम (vowel strong terminations) is दृदिता. Hence we have दृदिताणि, दृदिताव दृदिताम Similarly, before consonantal strong

terminations also, the base is दृदिता and hence we have दृदिताति, etc and अदृदितात् etc in the singulars of Present Tense and the Imperfect Tense and दृदितात् in the Imperative 3rd person singular

No 16 इ with अधि 2 A to study

अधीते	अधीयाते	अधीयते	अधीत	अधीयाताम्	अधीयत
अधीषे	अधीयाषे	अधीष्वे	अधीष्या	अधीष्याथाम्	अधीष्वाम्
अधीये	अधीयाहे	अधीमहे	अधीयि	अधीयहि	अधीमहि
अधीताम्	अधीयाताम्	अधीयताम्	अधीयीत	अधीयीयाताम्	अधीयीरन्
अधीष्व	अधीयाष्वाम्	अधीष्वाम्	अधीयीष्या	अधीयीष्याथाम्	अधीयीष्वाम्
अध्यै	अध्ययावहे	अध्ययामहे	अधीयीम	अधीयीमहि	अधीयीमहि

Rule 6 The final इ or उ (short or long) becomes इय् before weak terminations Hence अधि + इय् = अधीय् before vowel weak terminations Hence 1 अधीय् is the base in the following cases—

Present Tense अधीयाते, अधीयते, अधीयाषे and अधीये

Imperative mood अधीयाताम्, अधीयताम्, अधीयाथाम्

Potential mood throughout अधीयीत, अधीयीयाथाम्, अधीयीरन् etc as all the terminations are *vowel weak*

Rule 7. Before vowel strong terminations the, इ takes गुण and becomes ए and is finally changed to अच् by rule 14 Chapter III Hence 2 अध्यच् becomes the base and we have अध्यच् + ऐ—आवहे—आमहे = अध्ययावहे—अध्ययामहे The balance terminations are all consonantal weak terminations, as there are no consonantal strong terminations in the Ātmanepadi Before these terminations, there is no change Hence अधि + इ = अधी 3, अधी is the base in the Present Tense and the Imperative mood. Hence we have अधीते, अधीषे, अधीष्वे and अधीमहे in the Present Tense and अधीताम्, अधीष्व and अधीष्वाम् in the Imperative mood.

In the Imperfect Tense, आ is the augment (instead of the usual अ्) in the case of roots beginning with a vowel आ + इ be.

comes ऐ. Hence अधि + आ + इ = अध्यै. Hence 4 अध्यै is the base and we have अध्येत, अध्येयाः, अध्येय्वम्, अध्येवहि and अध्येमहि. Thus there are 4 bases—

1. अधीय् before vowel weak terminations.

2. अध्यैय् before vowel strong terminations.

3. अधी before consonantal weak terminations in the Present Tense and the Imperative mood.

And 4 अध्यै before consonantal weak terminations in the Imperfect Tense.

No. 17. ई 2. P. to go

एभि	ईतः	इयन्ति	ऐत्	ऐनाम्	आयन्	एतु	ईताम्	इयन्तु
एषि	ईयः	ईय	ऐः	ऐनम्	ऐन	ईहि	ईतम्	ईत
एभि	ईवः	ईवः	आयम्	ऐव	ऐम	अयानि	अयाव	अयाम

ईयान्	ईयाताम्	ईयुः
ईयाः	ईयातम्	ईयात
ईयाम्	ईयाव	ईयाम

Hence ई becomes इय् (by rule 6) before the vowel weak terminations अन्ति and वन्तु. Hence the forms are इयन्ति and इयन्तु. But before अन् (vowel weak terminations) in the Imperfect Tense, the augment अ becomes आ before the root ई and आ + ई = ऐ; and ऐ + अन् = आयन् by rule 15 chapter III.

Before consonantal terminations both short and weak, in the Imperfect the base is आ + ई = ऐ. Hence we have ऐत्, ऐनाम्, ऐः, ऐतम्, ऐव and ऐम.

In the Imperative mood, before vowel strong termination, ई is changed to ए and we have एति, एषि, एमि in the Present Tense and एतु in the Imperative mood.

Before यात् etc. consonantal weak terminations of the Potential mood there is no change and the base is ई only and we have ईयान् etc.

Thus these are the bases,

- 1 इय् before vowel weak terminations
- 2 आय् before अन् of the Imperfect tense
- 3 ऐ before consonantal terminations (both strong and weak) in the Imperfect tense,
- 4 अय् before vowel strong terminations in the Imperative mood.
- 5 ए before consonantal strong terminations in the Present Tense and the Imperative mood and
- 6 ई throughout the Potential.

No. 18 ई 2. P. to go

एति	इतः	यन्ति	ऐत्	ऐताम्	आयत्
एषि	इषः	इष	ऐः	ऐतम्	ऐत्
एभि	इवः	इमः	आयम्	ऐवं	ऐम
एतु	इताम्	यन्तु	इयात्	इयाताम्	इयुः
इहि	इतम्	इत	इयाः	इयातम्	इयात्
अयाणि	अयाव	अयाम	इयाम्	इयाव	इयाम

Rule 8. इ is changed to य् before the vowel weak terminations अन्ति and अन्तु. Hence we have यन्ति and यन्तु. Excepting the above there is no difference from ई 2 P. 17. Of course, the इ is short (as it should be) before the consonantal weak terminations in the Present Tense, the Imperative mood and throughout the Potential mood.

No 19 इ with अवि 2. P to remember

Similar to इ 2 P. No. 18

अप्येति, अपीतः, अपियन्ति etc अप्येत्, अप्येताम्, अप्यायत् etc
अप्येतु, अप्येताम्, अपियन्तु etc and अपीयात्, अपीयन्ताम् etc

No. 20 शी 2. A. to lie down

शेते	शयति	शेरते	अशेत	अशयाताम्	अशेरत
शेथे	शयाथे	शेध्वे	अशेथाः	अशयाथाम्	अशेध्वम्
शये	शेवहे	शेमहे	अशयि	अशेवहि	अशेमहि
शेताम्	शयाताम्	शेस्ताम्	शयीत	शयीयाताम्	शयीरत्
शेष्व	शयाथाम्	शेध्वम्	शयीथाः	शयीयाथाम्	शयीध्वम्
शये	शयावहे	शयामहे	शयीय	शयीवहि	शयीमहि

Rule 9. The final ई of शी takes शुभ and becomes शय् before all the vowel terminations (both strong and weak) and - र - is inserted before the 3rd person plural terminations of all the 4 tenses and moods. Hence we have शेरते, अशेरत, शेस्ताम् and शयीरत्.

No. 21 हु 2.A. to take away

हृते	हृवाते	हृवते	अहृत	अहृवाताम्	अहृवत
हृपे	हृवाथे	हृध्वे	अहृताः	अहृवाथाम्	अहृध्वम्
हृवे	हृवहे	हृमहे	अहृवि	अहृवहि	अहृमहि
हृताम्	हृवाताम्	हृवनाम्	हृवीन	हृवीयताम्	हृवीरत्
हृष्व	हृवाथाम्	हृध्वम्	हृवीयाः	हृवीयाथाम्	हृवीध्वम्
हृथे	हृवावहे	हृवामहे	हृवीय	हृवीवहि	हृवीमहि

Rule 10. Final short उ of roots is changed as follows :—

- 1 to शी before consonantal strong terminations,
- 2 to उक् before vowel weak terminations, and
- 3 to अक् before vowel strong terminations,

II remains unchanged before consonantal weak terminations.

There are consonantal strong terminations in हु 2. A. Hence 10 (1) does not apply. According to 10 (2) we have हृवाते etc. अहृवाताम् etc. हृवाताम् etc. and हृवीन etc. throughout the Potential. According to 10 (3) हृ becomes हृन् before ऐ, आयद्-आमहे (the only vowel strong terminations and hence we have हृन्वे, हृन्वायद्, हृन्नामहे. Hence we have 3 bases —

- 1 हृन् before consonantal weak terminations,
- 2 हृन् before vowel weak terminations, and
- 3 हृन् before vowel strong terminations.

No 22 तु 2P to praise

नौति	तुत	तुवन्ति	अनौत्	अनुताम्	अनुवन्
नौपि	तुथ	तुथ	अनौ	अनुतम्	अनुव
नौमि	तुथ	तुथ	अनवम्	अनुव	अनुम
नौतु	तुताम्	तुवन्तु	तुवात्	तुयाताम्	तुवा
तुहि	तुतम्	तुत	तुवा.	तुयातम्	तुवात
नवानि	नवाय	नवाम	तुवाम्	तुवत्	तुवाम

According to Rule 10 (1) above the base is नौ before consonantal strong terminations and we have नौति नौपि, नौमि, अनौत्, अनौ and नौतु

According to Rule 10 (3) the base is त्व before vowel strong terminations and we have नवानि, नवाय and नवाम According to Rule 10 (2) the base is तुव before vowel weak terminations and we have तुवन्ति, अनुवत् and तुवन्तु Before consonantal weak termination the base is तु

Similar roots No 23 घृ 2 P to join No. 24 ह्यु 2P to flow, No 25 ह्यु 2 P to sharpen, No 26 ह्यु 2 P to squeeze, No 27 घृ 2 P to attack, No 28 घृ 2 P to permit, to possess supremacy

No 29 कर्तुं 2 U to cover Parasmaipadi.

कर्णोति } कर्णोति	कर्तुव	कर्तुवन्ति	अकर्णोत्	अर्णुताम्	अर्णुवन्
कर्णोपि } कर्णोपि	कर्तुव	कर्तुव	अर्णो	अर्णुतम्	अर्णुत
कर्णोमि } कर्णोमि	कर्तुव	कर्तुम	अर्णवम्	अर्णुव	अर्णुम
कर्णोतु } कर्णोतु	कर्णुताम्	कर्णुवन्तु	कर्णुवात्	कर्णुवातम्	कर्णुव
कर्णुहि	कर्णुतम्	कर्णुत	कर्णुवा	कर्णुवातम्	कर्णुवान
कर्णवानि	कर्णवान	कर्णवाम	कर्णुयाम्	कर्णुवाव	कर्णुयाम

No. 30 कर्ण 2. U. Atmanepadi

कर्णुते	कर्णुवाते	कर्णुवते	और्णुत	और्णुवाताम्	और्णुवत
कर्णुये	कर्णुवाये	कर्णुव्ये	और्णुयाः	और्णुवायाम्	और्णुव्यम्
कर्णुवे	कर्णुवहे	कर्णुमहे	और्णुवि	और्णुवहि	और्णुमहि
कर्णुताम्	कर्णुवाताम्	कर्णुवताम्	कर्णुवीत	कर्णुवीयाताम्	कर्णुवीर
कर्णुव्य	कर्णुवायाम्	कर्णुव्यम्	कर्णुवीयाः	कर्णुवीयायाम्	कर्णुवीव्यम्
कर्णुवै	कर्णुवावहे	कर्णुवामहे	कर्णुवीय	कर्णुवीवहि	कर्णुवीमहि

Rule 11. The final र of कर्णु is changed to औ optionally before Parasmaipadi consonantal strong terminations in the Present tense and the Imperative mood. Hence we have also कर्णोति, कर्णोषि and कर्णोमि in the Present Tense and कर्णोतु also in the Imperative 3rd person. Excluding the above additional forms all the forms in the Parasmaipadi are exactly like those of हु 2.P. No. 22. The Atmanepadi forms of कर्णु are exactly like those of हु 2. A. No. 21.

N.B. The base in the Imperfect is और्णु both in the Parasmaipadi and the Atmanepadi.

No. 31 स्तु 2.U. to praise, Parasmaipadi.

स्तौति	स्तुवः	स्तुवन्ति	अस्तौत	अस्तुताम्	अस्तुवन्
स्तवीति	स्तुवीतः		अस्तवीव	अस्तुवीताम्	
स्तौषि	स्तुषः	स्तुषन्ति	अस्तौः	अस्तुतम्	अस्तुत
स्तवीषि	स्तुवीषः	स्तुवीषन्ति	अस्तवीः	अस्तुवीतम्	अस्तुवीव
स्तौमि	स्तुवः	स्तुमः	अस्तवम्	अस्तुव	अस्तुम
स्तवीमि	स्तुवीवः	स्तुवीमः		अस्तुवीव	अस्तुवीव
स्तौतु	स्तुताम्	स्तुवन्तु	स्तुयात	स्तुयाताम्	स्तुयुः
स्तवीतु	स्तुवीताम्		स्तुवीयात	स्तुवीयाताम्	स्तुवीयुः
स्तुहि	स्तुतम्	स्तुतन्ति	स्तुयाः	स्तुयातम्	स्तुयात
स्तवीहि	स्तुवीतम्	स्तुवीतन्ति	स्तुवीयाः	स्तुवीयातम्	स्तुवीयाव
स्तुयानि	स्तुयाव	स्तुयाम	स्तुयाम्	स्तुयाव	स्तुयाम
			स्तुवीयाम्	स्तुवीयाव	स्तुवीयाम

No 32 स्तु 2U Atmanepadi

स्तुते } स्तुवीते }	स्तुवाते	स्तुवते	अस्तुत अस्तुवीत }	अस्तुवाताम् अस्तुवत
स्तुये } स्तुवीये }	स्तुवाये	स्तुव्वे स्तुवीव्वे }	अस्तुथा अस्तुवीथा }	अस्तुवाथाम् अस्तुध्वम् अस्तुवीध्वम्
स्तुवे } स्तुवीवे }	स्तुवहे स्तुवीवहे }	स्तुमहे स्तुवीमहे }	अस्तुवि अस्तुवीवि }	अस्तुवहि अस्तुवीमहि

स्तुताम् } स्तुवीताम् }	स्तुवाताम्	स्तुवताम्	स्तुवीत	स्तुवीयाताम् स्तुवीरन्
स्तुध्व स्तुवीध्व }	स्तुवाथाम्	स्तुध्वम् स्तुवीध्वम् }	स्तुवीथा स्तुवीम	स्तुवीवाथाम् स्तुवीध्वम् स्तुवीवहि स्तुवीमहि

Rule 12 ई is optionally prefixed to the consonantal terminations (both strong and weak) in स्तु 2U and स्तु, इ etc. The Parasmaipadi forms of स्तु (excluding the optional forms) and exactly like those of तु 2 P No 22 and the Atmanepadi forms of स्तु (excluding the optional forms) are exactly like those of हतु 2.A No. 21

The optional bases are,—

- (1) स्तुवी before consonantal strong terminations and
- (2) स्तुवी before consonantal weak terminations both in the Atmanepadi and the Parasmaipadi

Similar roots No 33 ह 2 P to cry, No 34 तु 2 P to go

No 35 सू 2 A to bring forth

सूते	सुवाते	सुवते	असूत	असूवाताम् असुवत
सूये	सुवाये	सूव्वे	असूथा	असूवाथाम् असूध्वम्
सूवे	सूवहे	सूमहे	असूवि	असूवहि असूमहि
सूताम्	सुवताम्	सुवताम्	सूवीत	सूवीयाताम् सूवीरन्
सूध्व	सुवाथाम्	सूध्वम्	सूवीथा	सूवाथाम् सूवीध्वम्
सूवे	सुवावहे	सुवामहे	सूवीय	सूवीवहि सूवीमहि

Rule 13 The final ऊ of सू 2 A is changed to उर् and does not take गुण before the only strong terminations ऐ, आवहे and आम्है of the Imperative mood and hence we have सुवे, सुवाइहे and सुवामहे against स्ववे, स्ववावहे and स्ववामहे in सू 2. U Atmanepadi No 32. This is the only difference from सू 2U Atmanepadi when ॥ does not take the prefix इ. Otherwise, it is exactly like सू 2U Atmanepadi No 32.

NB. As the final of सू is long ऊ, the base is तू before consonantal terminations (both strong and weak)

No 36 सू 2U to speak Parasmaipadi

प्रवीति	}	हून्	}	मुबलि	}	अप्रवीत्	अप्रूताम्	अप्रुवन्
आह	}	आहू	}	आहु	}			
प्रवीषि	}	हूष	}	हूष		अप्रवी	अप्रूषम्	अप्रून्
आव	}	आहू	}					
प्रवीमि		हूष		हून्		अप्रवम्	अप्रूव	अप्रून्
प्रवीतु		हूताम्		हून्तु		हूपात्	हूपाताम्	हून्
प्रूहि		हून्म्		हूत		हूया	हूयातम्	हूयात
प्रवामि		प्रवाव		प्रवन्		हूयाम्	हूयाव	हूयान्

No 37 सू 2, U Atmanepadi

हूते	हूयते	हूयते	अहू	अहूयताम्	अहूयत
हूते	हूयते	हूयते	अहूया	अहूयाताम्	अहूयन्
हूते	हूयते	हूयते	अहूयि	अहूयिहि	अहूयन्हि
हूताम्	हूयन्ताम्	हूयन्ताम्	हूयन्	हूयन्ताताम्	हूयन्तात्
हून्	हूयन्ताम्	हूयन्ताम्	हूयन्	हूयन्ताताम्	हूयन्तात्
हूते	हूयन्ते	हूयन्ते	हूयन्	हूयन्तेहि	हूयन्तेहि

- (1) ईति, ईषि and ईमि in the Present tense,
- (2) ईत् and ई in the Imperfect tense and
- (3) ईतु in the Imperative mood

As the final क् of वृ takes गुण before the above terminations and becomes changed to व्र् finally, we get (1) व्रवीति, व्रवीषि व्रवीमि (2) अव्रवीत्, अव्रवी and (3) व्रवीतु. Before vowel strong terminations आनि, आव and आम् also वृ becomes व्र् and we get व्रवानि, व्रवाव and व्रवाम्. In the Atmanepadi, the forms are exactly like those of स्तु. 2. U Atmanepadi (excluding the optional forms) and we have व्रवे, व्रवावहे, व्रवामहे as स्तवे, स्तवावहे, स्तवामहे.

NB There are no consonantal strong terminations in the Atmanepadi. Hence there is no question of the irregular forms

No. 38 जाग्र 2 P. to be awake

जागर्ति	जाग्रतु	जागर्ति	अजाग	अजाग्रताम्	अजागर
जागर्षि	जाग्रथ	जाग्रथ	अजागा	अजाग्रतम्	अजाग्रत
जागर्मि	जाग्रव	जाग्रम	अजागरम्	अजाग्रव	अजाग्रम
जागर्तु	जाग्रताम्	जाग्रतु	जाग्रवान्	जाग्रवानाम्	जाग्रतु
जाग्रहि	जाग्रतम्	जाग्रत	जाग्रया	जाग्रयातम्	जाग्रयात
जागराणि	जागराव	जागराम	जाग्रवाम्	जाग्रवाव	जाग्रवाम

अति, अतु and तम् are the terminations instead of अग्नि, अन्नु and अन् as per rule 4 and rule 5 above. जाग्र takes गुण before वस् and also before strong terminations. Hence we have जागर्ति, जागर्षि and जागर्मि, अजाग and अजागा, जागर्तु and जागराणि, जागराणि and जागराम.

Rule 15 The 2nd and 3rd person singular terminations स् and त् in the Imperfect tense are dropped after a consonant i.e. final in जाग्र+अ+जाग्र+स् or त्=अजाग्र (by गुण) + व् or त्. After dropping स् or त् we get अजाग्र=अजाग.

The bases are —

- (1) ज्ञाग् before strong terminations (both consonantal and vowel)
- (2) जाण् before consonantal weak terminations and
- (3) जाण् before vowel terminations.

Roots ending in consonants.

No. 39 रुद् 2. P. to shed tears

रोदिति	रुदितः	रुदन्ति	अरोदीत् अरोदेत्	} अरुदिताम्	अरुदन्
रोदियि	रुदियः	रुदिय	अरोदीः अरोदः	} अरुदिताम्	अरुदित
रोदिमि	रुदिमः	रुदिमः	अरोदम्	अरुदिव	अरुदिम
रोदितु	रुदित्ता	रुदन्तु	रुदात्	रुदाताम्	रुधुः
रुदिति	रुदितं	रुदित	रुदाः	रुदातम्	रुदात
रोदामि	रोदाव	रोदाम	रुदाम्	रुदाव	रुदाम

Rule 16. The roots रुद्, स्क्प्, भ्रस्, अन् and जञ् all 2. P. have इ prefixed to them before terminations beginning with consonant except य्.

Rule 16a. The terminations त् and त् of the Imperfect tense have इ or अ prefixed to them. Hence we have रोदिति, रोदियि, and रोदिमि; अरुदिताम् etc; रोदितु, रुदिताम् etc: There is no इ prefixed in the Potential mood as the terminations begin with य्

According to Rule 16a we have अरोदीत् } and अरोदीः }
अरोदेत् } and अरोदः }
in the Imperfect 3rd and 2nd singulars.

The bases are;—

- (1) रोदि before consonantal strong
 - (2) रुदि before consonantal weak
 - (3) रोद् before vowel strong, and
 - (4) रुद् before vowel weak
- } terminations.

and before the य् of the Potential.

All 2 P. No. स्पर् to sleep, No 41 श्वा to breath, No. 42 अन् to breath, No. 43 जश्च् to eat.

In the above roots, there is no question on शुन as in रुद्. This is the only difference from रुद्.

स्वपिति स्वपितः स्वपन्ति ; अस्वपीर् अस्वपिणाम् अस्वपन् ;
अम्बपत् }

स्वपितु स्वपिणाम् स्वपन्तु ; राप्प्यान् स्वप्प्याणाम् राप्प्युः

Other forms are easy The bases are —

(1) स्वपि before consonantal strong and weak terminations

(2) स्पर् before vowel strong and weak terminations

श्वा and अन् are exactly like स्पर्

No 43 जश्च् 2 P. to eat.

जक्षिति जक्षितः जक्षन्ति ; अजक्षीर् अजक्षिणाम् अजक्षुः ;
अजक्षन् }

जक्षितु, जक्षणाम्, जक्षन्तु, जक्ष्यान्, जक्ष्याणाम्, जक्ष्युः

Other forms are easy

The only difference of जर् is that it has जक्षन्ति, अजक्षुः, and जक्षन्तु in the 3rd person plurals of the Present, Imperfect and Imperative and in this respect जर् is like श्वा, चशाम्, दक्षि, जाय् and विद् by rules 4 and 5, while in the other respects, it resembles रुद्, स्पर् etc.

No. 44 चश्च् 2 A to speak

चष्टे	चक्षते	चक्षते	अचष्ट	अचक्षणांश्च	अचक्षन्त
चक्षे	चक्षथे	चक्ष्ते	अचष्टा.	अचक्षणांश्चाम्	अचक्ष्वम्
चक्षे	चक्ष्ते	चक्षन्ते	अचक्षि	अचक्ष्वहि	अचक्षन्हि
चक्ष्य	चक्ष्याणाम्	चक्ष्याणाम्	चक्षीत	चक्षीयाणाम्	चक्षीरन्
चक्ष्य	चक्ष्याणाम्	चक्ष्यन्तु	चक्षीयाः	चक्षीयाणाम्	चक्षीष्वम्
चक्ष्ये	चक्ष्यान्ते	चक्ष्यान्ते	चक्षीय	चक्षीयहि	चक्षीयन्हि

Rule 17 स् or क् being the first member of a conjunct consonant, and when the latter is at the end of a word or followed by any consonant except a nasal or a semi vowel, is dropped चक् becomes चप्

Rule 18 क् or प् before स् becomes क् चक् becomes चक्

Rule 19 When dentals are compounded with linguals, the corresponding linguals are substituted

Dentals त थ द ध न } ह् is substituted for प्
corresponding linguals ट ठ ड ढ ण } चप् + ते = चप् + टे.

Rule 20 If a consonant except a nasal or a semi vowel, is followed by the 3rd or the 4th letter of a class, the 3rd letter of the class is substituted ह् is substituted for प्

Rule 21 स् not being at the end of a word and forming part of a substitute or a termination, following a vowel except अ or आ, a semi vowel, a letter of the guttural class or ह् becomes प् चक् + से becomes चक् + पे Root चक् is peculiar in that all the above rules apply to as will be seen below —

चप् + से - स्त्वं (1) चप् + से - स्त्वं by rule 17, चप् becomes चक्,

(2) चक् becomes चक् by rule 18 hence we get चक् + से - स्त्वं

(3) से and स्त्वं become पे and च्च by rule 21. Hence we get चक् + पे - च्च = चक्षे, चक्ष्वत् i.e 2nd person singular of the Present tense and 2nd singular of the Imperative mood

चप् + ध्वे - ध्वम् = चप् + ध्वे ध्वम् (प् becoming प् by rule 17)

= चक् + ध्वे ध्वम् (ह् is substituted for प् by rule 20)

= चक् + ध्वे - द्धम् (ह् is substituted for च् by rule 19)

= चक्ध्वे अचक्ध्वम् and चक्द्धम् i.e 2nd person plural of Present, Imperfect and Imperative

चप् + ते - या -त्, धाम् = चप् + ते या त-याम् by rule 17,

= चप् + टे ठा , ट-याम् by rule 19.

= चटे अचट् - अचट् - and चयाम् Present 3rd

singular, Imperfect 2nd singular, Imperfect 3rd singular and Imperative 3rd singular

No 45 वच् 2 P to speak

वक्ति	वक्त	—	अवक्तृम्	अवक्ताम्	अवक्तु
वक्ति	वक्तृ	वक्तव्य	अवक्तृ	अवक्तम्	अवक्त
वक्ति	वक्तृ	वक्तम्	अवक्तम्	अवक्तव्य	अवक्तम्
वक्तु	वक्ताम्	वक्तव्य	वक्त्यात्	वक्त्याताम्	वक्तु
वक्ति	वक्तम्	वक्त	वक्त्या	वक्त्यात्	वक्त्यात्
वक्तानि	वक्ताव	वक्तव्य	वक्त्याम्	वक्त्याव	वक्त्याम्

Rule 22 In the conjugational tenses, वच् = defective in the 3rd person plural Present tense only, according to some, in all the 3rd person plurals according to others, and according to some others in all the plurals

Rule 23 च् followed by a hard consonant becomes क् but when followed by any soft consonant, except a nasal or a semi-vowel, is changed to ग्

Rule 24 The final consonant of a word or form, except a nasal is changed to the first or third of its class Under the same circumstances च् is changed to द् or झ् वच् + चि = वक् + चि (by rule 28) = वक् + चि by rule 21 Hence we get वक्ति Present 2nd person singular क् is the termination in the Imperfect 2nd singular Hence we have अवच् + क् = अवक् + क् by rule 23 The 3rd person and the 2nd person singular terminations in the Imperfect tense are dropped after a consonant (by rule 15) Hence we have अवक् (क् being dropped) = अवक् or ग् by rule 24

In the same manner अवच् + त् (3rd singular) = अवक् + त् = अवक् (क् being dropped by rule 15) = अवक् or ग् by rule 23 वच् + व - व - ति - त - तम् - ताम् तु = वक्तव्य, वक्तव्य, वक्ति, वक्त - वक्तम् वक्ताम् and वक्तु by rule 23

Rule 25 The Parasmaipada Imperative 2nd singular termination 'दि' is changed to णि in the root हु 3 P and in roots ending in any consonant except a nasal or a semi vowel (ie end-
ing in स्तृ) Hence वच् + चि = वग् + चि = वक्ति by rule 23.

No. 46 पृच् 2. Ā to come in contact with

पृक्ते	पृक्ताते	पृक्ते	अपृक्त	अपृक्ताताम्	अपृक्तत
पृक्षे	पृक्षाये	पृग्ध्वे	अपृक्क्ष्वाः	अपृक्क्ष्वायाम्	अपृग्ध्वम्
पृच्चे	पृच्चहे	पृच्महे	अपृचि	अपृच्चहि	अपृच्महि
पृक्ताम्	पृक्ताताम्	पृक्ताताम्	पृक्तीत	पृक्तीयाताम्	पृक्तीरत्
पृक्क्ष्व	पृक्क्ष्वायाम्	पृग्ध्वम्	पृक्क्ष्वाः	पृक्क्ष्वायाम्	पृक्क्ष्वम्
पृक्चै	पृक्चिहै	पृक्चिमहै	पृक्चीय	पृक्चीवहि	पृक्चीमहि

पृक् + से - स्व = पृक् + से - स्व by rule 23 = पृक् + ये - ध्व by rule 21, पृक्षे-पृक्क्ष्व.

पृक् + ध्वे - ध्वम् = पृक् + ध्वे - ध्वम् by rule 22 पृग्ध्वे-पृग्ध्वम्. पृच् becomes पृच् before the strong terminations ऐ-आवहै-आमहै. Hence we get पृक्चै-पृक्चिहै and पृक्चिमहै.

No. 47. वृज् 2. Ā. to avoid

वृजे	वृजाते	वृजते	अवृक्त	अवृक्ताताम्	अवृक्तत
वृक्षे	वृक्षाये	वृग्ध्वे	अवृक्क्ष्वाः	अवृक्क्ष्वायाम्	अवृग्ध्वम्
वृच्चे	वृच्चहे	वृच्महे	अवृचि	अवृच्चहि	अवृच्महि
वृक्ताम्	वृक्ताताम्	वृक्ताताम्	वृक्तीत	वृक्तीयाताम्	वृक्तीरत्
वृक्क्ष्व	वृक्क्ष्वायाम्	वृग्ध्वम्	वृक्क्ष्वाः	वृक्क्ष्वायाम्	वृक्क्ष्वम्
वृक्चै	वृक्चिहै	वृक्चिमहै	वृक्चीय	वृक्चीवहि	वृक्चीमहि

Rule 26. क् followed by a hard consonant becomes क् and when followed by a soft consonant except a nasal or a semi-vowel becomes ग्.

वृक् + से - स्व = वृक् + से - स्व by rule 26 वृक् + ये - ध्व by rule 21 = वृक्षे - वृक्क्ष्व.
वृक् + ध्वे - ध्वम् = वृक् + ध्वे - ध्वम् by rule 26 = वृग्ध्वे - वृग्ध्वम्.

No. 48 मृज् 2. P. to wipe off, to cleanse

मार्ष्टि	मृष्टः	मार्जन्ति मृजन्ति	} अमार्ष्टि-इ	अमृष्टाम्	अमार्जत् अमृजत्
मार्ष्टि	मृष्टः	मृष्ट			
मार्जिम	मृज्वः	मृजमः	अमार्जिम्	अमृज्व	अमृजम

मार्द्ध	मृष्टाम्	मार्द्धन्तु मृजन्तु }	मृज्यात्	मृज्याताम्	मृज्यु,
मृद्धि	मृष्टम्	मृष्ट	मृज्या	मृज्यातम्	मृज्यात
मार्जानि	मार्जाव	मार्जाम्	मृज्याम्	मृज्याव	मृज्याम

Rule 27, The penultimate ऋ of मृज् takes रुद्धि necessarily when followed by strong terminations and optionally before vowel weak terminations

Rule 28 मृज् changes the ज् to प् and becomes मृप् before any consonant except a nasal or a semi vowel or by nothing मृज्+सि (strong)=मार्ज्+सि, by rule 27=मार्प्+सि by rule 28=मार्क्+सि by rule 18 मार्क्+पि rule 21 मार्क्षि

मृज्+य -य ति त -तम् त and ताम्=मृप्+य -ति-त -तम्-त and ताम् by rule 28 As dentals are compounded with linguals (Rule 19) we get मृष्ट-मृष्ट, मार्द्धि-मृष्ट-मृष्टम् मृष्ट-मृष्टाम् अमार्द्ध्+स्-त् by rule 28 and स्-त् are finally dropped by rule 15=अमार्द्ध्-अमार्द्धि इ by rule 24

मृज्+धि (Imperative 2nd singular) मृप्+धि by rule 28=मृद्ध्+धि by rule 20 मृद्ध्+ठि by rule 19=मृद्धि

No 49 ईङ् 2 Ā to praise

ईडे	ईडाते	ईडते	ये	येडाताम्	येडत
ईडिपे	ईडाये	ईडिपे	येडा	येडाताम्	येडत्वम्
ईडे	ईडुदे	ईडमहे	येडि	येडुहि	येडमहि
ईडाम्	ईडाताम्	ईडताम्	ईडीय	ईडीयाताम्	ईडीयत्
ईडिप्य	ईडाथाम्	ईडिप्यम्	ईडीया	ईडीयाताम्	ईडीप्यम्
ईडे	ईडावहे	ईडामहे	ईडीय	ईडीयहि	ईडीमहि

Rule 29 Roots ईङ् and ईञ् insert इ before the terminations beginning with स् or च् (except Imperfect 2nd plural). But ईर् does not insert इ

Rule 30 A consonant except a nasal or semi vowel before a hard consonant substitutes the 1st letter of its class इ becomes इ etc

ईद् + चे, याः, त, ताम् = ईद् + चे, याः, त, ताम् by rule 30 = ईदे, ऐद्याः, ऐत and ईदाम् by rule 19.

We have ईद्विषे, ईद्विष्वे, ईद्विष्य and ईद्विष्यम् by rule 29. In ऐद्द्वम् there is no द्व as per exception in rule 29.

No 50 ईद् 2.A to rule, like ईद् 2 A. No 49 ईदे, ऐदे, ऐद्याः, ऐद्द्वम् and ईदाम् have to be noted.

No. 51 ईद् 2.A. to go like ईद् except that there is no इ before स् and ष्. Hence the forms ईर्वे, ईर्वे, ऐर्वम् and ईर्वम् should be remembered.

No. 52. अद् 2. P. to eat

अस्ति	अतः	अदन्ति	आदत्	आत्ताम्	आदन्
अस्ति	अतः	अत्	आदः	आत्ताम्	आत
अग्नि	अद्	अग्नि	आदम्	आद्	आग्नि
अस्तु अत्तात्	अत्ताम्	अदन्तु	अत्तात्	अत्ताताम्	अशुः
अदि अत्तात्	अत्ताम्	अत्त	अद्याः	अद्याताम्	अद्यात
अदानि	अदान	अदान	अद्याम्	अद्यात्	अद्याम

Rule 31. अ is inserted before स् and त् of the Imperfect tense in अद् 2. P.

अद् + सि - घ - ति = अत् + सि = अ. - ति by rule 30 = अस्ति, अतः, अग्नि. आ + अद् + स् - त् = आ + अद् + अस् - अत् by rule 31 = आदः - आदत् अदि by rule 25

No. 53 विद् 2 P. to know

वेत्ति	विताः	विदन्ति	अवेत्	अविताम्	अविदुः
वेद	विदतः	विदुः	अवेद्		
वेत्ति	वित्यः	वित्य	अवेत्-द्	अविताम्	अवित
वेत्	विदुः	विद	अवे.		
वेत्ति	विदः	विदः	अवेदम्	अविद	अविम
वेद	विद	विम			

वेत्तु	विताम्	विदन्तु	विद्यात्	विद्याताम्	विद्युः
विदाङ्करोतु	विदाङ्कस्ताम्	विदाङ्कुर्वन्तु			
विद्धि	वित्तम्	वित्त	विद्याः	विद्यातम्	विद्यात
विदाङ्कुरु	विदाङ्कुरताम्	विदाङ्कुरुत			
वेदानि	वेदाव	वेदाम	विद्याम्	विद्याव	विद्याम
विदाङ्कुरवाणि	विदाङ्कुरवाव	विदाङ्कुरवाम			

Rule 32. Roots ending in द् change the द् optionally to र् or visarga in the Imperfect 2nd singular.

Rule 33. The root विद् 2 P. take optional forms throughout the Present tense and the Imperative mood. In the Present tense, the terminations of the Perfect are added, while in the Imperative the corresponding forms of कृ 8 U. to do, are added, after adding आम् । विद्.

वेदित्, वेत्ति etc where द् is changed to र् by rule 30. उत् is substituted for अन् (Rule 5). Hence we have अ + विद् + उत् = अविदुः, अवेद् becomes अवेत् also by Rule 30; अवेद् or अवेत् = अवे; optionally by rule 32 Hence अवेद्, अवेत्, अवे. in Imperfect 2nd singular. विद्धि by Rule 25.

No. 54 हन् 2. P. to kill

हन्ति	हतः	मन्ति	अहन्	अहताम्	अमन्
हंसि	हयः	हय	अहन्	अहतम्	अहत
हन्मि	हन्वः	हन्मः	अहनम्	अहन्व	अहन्म
- हन्तु	हताम्	मन्तु	हन्त्यात्	हन्त्याताम्	हन्त्युः
अहि	हतम्	हत	हन्त्याः	हन्त्यातम्	हन्त्यात
हनानि	हनाव	हनाम	हन्त्याम्	हन्त्याव	हन्त्याम

No. 55 हन् Atmanepada

This root is used in the Atmanepada in certain cases

हते	प्राते	प्राते	अहन	अप्राताम्	अप्रात
- हते	प्राये	हन्वे	अहयाः	अप्रायाम्	अहयम्
- हने	हन्वहे	हन्वहे	अग्नि	अहन्वहि	अहन्वहि

हताम्	घाताम्	घताम्	घीत	घीयाताम्	घीरन्
हत्वा	घायाम्	हध्वम्	घीया	घीयायाम्	घीध्वम्
हनै	हनावहे	हनामहे	घीय	घीवहि	घीमहि

('आचोयमहन,' इत्याह परस्यात्मनेपदम्)

Rule 34 The final न् of हन् is dropped before a weak termination beginning with any consonant except a nasa! or a semi-vowel i.e. consonantal weak terminations except व and म Hence the base becomes ह

Rule 35 The penultimate अ of हन् is dropped before a vowel weak terminations and हन् becomes हन् The ह् is changed to घ् and thus हन् finally becomes घ्.

Rule 36 Imperative 2nd singular of हन् is जहि as ह becomes ज before हि

Rule 37 म् or न् in the middle of a word is necessarily changed into an Anusvāra before ख्, प्, त्, and द्

Forms in the Parasmaipadi

The bases are —

- (1) हन् (a) before all strong terminations (except before सि of the Present tense where it is changed to ह)
- (b) before व and म the Present and the Imperfect
- (c) before ष of the Potential throughout
- (2) ह before consonantal weak terminations except व and म
- (3) घ before vowel weak terminations
- (4) ज before हि

NB The 3rd and 2nd person singulars in the Imperfect are both अद् as त् and न् are dropped by rule 15

Bases in the Ātmanepadi are the same as in the Parasmaipadi except the following

- (1) The Potential terminations in the *Ātmanepadi* do not begin in य but begin in ई and are vowel weak terminations. Hence the base in the Potential is ण्.
- (2) There is no हि 2nd person singular termination in the *Ātmanepadi* and the termination being स्व the base before स्व is ण् and we have the form हस्व.

No 56 वश् 2 P to wish

वष्टि	उष्ट	उशन्ति	अवद्-इ	औष्टाम्	औशान्
वशि	उष्ट	उष्ट	अवद् इ	औष्टम्	औष्ट
वशिम	उश्	उश्म	अवशाम्	औश्	औश्म
वष्टु	उष्टाम्	उश्मन्तु	उश्यात्	उश्याताम्	उश्यु
उद्दि	उष्टम्	उष्ट	उश्या	उश्यात्	उश्यात्
वशानि	वशाव	वशाम	उश्याम्	उश्याव	उश्याम

Rule 38 The ending ण् or छ् of roots and the final consonants of the roots ऋच्, अस्च्, सृच्, मृच्, यच्, राज् and क्षाच् become ण् before any consonant except a nasal or semi-vowel or before nothing

Rule 39 वश् takes सप्रसारण (see under सप्रसारण—Chapter VIII) and the व as वश् is changed to उ and वश् therefore becomes उश् before the weak terminations in the conjugational tenses

वश् + ति = वप् + ति by rule 38 = वप् + ति by rule 19 = वष्टि

वश् + त = उश् + त by rule 39 = उप् + त by rule 38 = उप् + त by rule 19 = उष्ट

अ + वश् + त् - स् = अ + वप् + त् - स् by rule 38 = अवप् only स् and स् being chopped by rule 15 = अवट् or अवड् by rule 24 वश् + धि = उश् + धि by rule 39 = उप् + धि by rule 38 = उद् + धि by rule 20 उद् + धि by rule 19 = उद्दि

No. 57 द्विप् 2.U. to hate. Parasmaipadi

द्वेष्टि	द्विष्टः	द्विषन्ति	अद्वेष्ट-इ	अद्विष्टाम्	अद्विषन् अद्विष्टुः
द्वेष्टि	द्विष्टः	द्विष्ट	अद्वेष्ट-इ	अद्विष्टम्	अद्विष्ट
द्वेष्मि	द्विष्वः	द्विष्यः	अद्वेषम्	अद्विष्व	अद्विष्य
द्वेष्टु	द्विष्टाम्	द्विषन्तु	द्विष्यात्	द्विष्याताम्	द्विष्युः
द्विष्टि	द्विष्टम्	द्विष्ट	द्विष्याः	द्विष्याताम्	द्विष्यात्
द्वेषाणि	द्वेषाव	द्वेषाम	द्विष्याम्	द्विष्याव	द्विष्याम

No. 58 द्विप् Ātmanepadi

द्विष्टे	द्विषाते	द्विषते	अद्विष्ट	अद्विषाताम्	अद्विषत्
द्विष्टे	द्विषाये	द्विष्ट्वे	अद्विष्टाः	अद्विषायाम्	अद्विष्ट्वम्
द्वेपे	द्विष्वहे	द्विष्वहे	अद्विषि	अद्विष्वहि	अद्विष्वहि
द्विष्टाम्	द्विषाताम्	द्विष्याम्	द्विषीत्	द्विषीयाताम्	द्विषीरन्
द्विष्ट्व	द्विषायाम्	द्विष्ट्वम्	द्विषीयाः	द्विषीयायाम्	द्विषीष्वम्
द्विपे	द्वेषावहे	द्वेषामहे	द्विषीय	द्विषीवहि	द्विषीमहि.

द्वेष्टि etc } द्वेष् is the base by गुप् before consonantal strong
द्वेषाणि etc }
and also vowel strong terminations.

अद्विषन् } द्विप् takes उस् optionally instead of अन्. Hence two
अद्विष्टुः } forms. द्विप् is the base before all weak terminations.

No. 59 अस् 2.P. to be

अस्ति	स्तः	सन्ति	आसीत्	आस्ताम्	आसन्
असि	स्यः	स्य	आसीः	आस्ताम्	आस्त
अस्मि	स्वः	स्वः	आसम्	आस्व	आस्म
अस्तु	स्याम्	सन्तु	स्यात्	स्याताम्	स्युः
एभि	स्यम्	स्य	स्याः	स्याताम्	स्यात्
अस्मानि	अस्माव	अस्माम	स्याम्	स्याव	स्याम

Rule 40 एधि is irregular like the 2nd person singulars (Imperative mood) of चरास् 2P, वस् 2P, शम् 2P, दन् 2P, दा 3. UP, धा 3 UP, and हा 3 P to abandon

Rule 41 The initial अ of अस् is dropped and अस् becomes स् before weak terminations

Rule अस् drops its स् before a termination beginning with स्.

Rule 43 ई is prefixed to the terminations स् and त् of the Imperfect 2nd and 3rd singulars

- (1) स्त etc in the Present tense, आन्ताम् etc in the Imperfect, स्ताम् etc. in the Imperative, स्यात् etc in the Potential by rule 41
- (2) Similarly सन्ति, आसन्, सन्तु by rule 41 In both these cases the base is स्
- (3) एधि by rule 40
- (4) आसीत् and आसी by rule 43
- (5) असि by rule 42.

No 60 आस् 2 Ā to set.

आस्ते	आसाते	आसते	आस्त	आसाताम्	आमत
आस्ते	आसाये	आप्ये	आस्या	आसायाम्	आष्वम्
आसे	आसवहे	आसमहे	आसि	आसदि	आसमहि
आस्ताम्	आसाताम्	आमताम्	आसीत्	आसीयाताम्	आसीरन्
आस्त्व	आसायाम्	आष्वम्	आसीषा	आसीयायाम्	आसीष्वम्
आसै	आसावहै	आसामहै	आसीय	आसीरदि	आसीमहि

Rule 44 The स् of आस् before a termination beginning with प् is chopped

आप्ये, आष्वम् (Imperfect) and आष्वम् (Imperative) by rule 44

आष्वम् is the same form in the plural of both the Imperfect and Imperative.

In शास्ते and आस्ते the स् of आस् is retained while in भस् 2.P. No. 59, the स् of अस् is dropped and we have अस्ति

No. 61 वस् 2 A. to wear } like आस् 2.Ā.
No. 62 शास् with आ 2 A. to bless }

No. 63 शास् 2.P. to teach, to govern.

शास्ति	शिष्टः	शासति	अशात्-द्	अशिष्टम्	अशाद्गुः
शास्ति	शिष्टः	शिष्ट	अशात्-द् } अशिष्टम्	अशिष्ट	
			अशाः }		
शास्मि	शिष्यः	शिष्यः	अशासम्	अशिष्य	अशिष्य
शास्तु	शिष्टम्	शास्तु	शिष्यात्	शिष्याताम्	शिष्युः
शाधि	शिष्टम्	शिष्ट	शिष्याः	शिष्यातम्	शिष्यात
शातानि	शासाव	शासाम	शिष्याम्	शिष्याव	शिष्याम

Rule 45. The penultimate आ of शास् is changed to ई and शास् becomes शिप् before Consonantal weak terminations. Hence the forms शिष्टः etc in the Present tense, अशिष्टम् etc. in the Imperfect, शिष्टम् etc in the Imperative and शिष्यात् etc. throughout the Potential.

Rule 46. Before ह् the 3rd singular termination, Imperfect, the final स् of roots is changed to त् or द् necessarily but before स् the 2nd singular termination, Imperfect, it is changed to त् or द् optionally. Hence we have अशात्-द् in 3rd singular while we have अशात्-द् } i.e. 3 forms in the 2nd singular Imperfect.
अशाः }

शासति-शास्तु by rule 4 sec under दरिदा 2 P. No. 15; अशाद्गुः by rule 5, शाधि by rule 40

The bases are (1) शिप् before consonantal weak terminations and (2) शिप् before all the rest

No. 64 चकास् 2.P. to shine

चकास्ति	चकास्तिः	चकासति	अचकात्-द्	अचकास्ताम्	अचकाद्गुः
चकास्मि	चकास्यः	चकास्य	अचकात्-द् } अचकास्ताम्	अचकास्ता	
			अचकाः }		

चकास्मि	चकास	चकास्य	अचकासम्	अचकास्य	अचकास्य
चकास्तु	चकास्ताम्	चकास्तु	अचकास्ताम्	अचकास्ताम्	चकास्तु
चकादि-धि	चकास्यम्	चकास्य	अचकास्य	अचकास्य	चकास्य
अचकासि	अचकासाव	अचकासाम	अचकास्याम्	अचकासाव	अचकासाम

चकादि-धि Irregular forms by rule 40, चकासति, चकास्तु by rule 4, अचकास्तु by rule 5 अचकात्-द् and अचकात्-द् } by rule 46
अचका

Note चकासि the स् is retained

No. 65 दिङ् 2 U to Increase Parasmaipadi

देविष	दिग्ध	दिहन्ति	अधेद् न्	अदिधाम्	अदिहन्
देवि	दिग्ध	दिग्ध	अधेद्-न्	अदिधन्	अदिग्ध
देहि	दिह	दिह	अधेद्म्	अदिह	अदिह
देवु	दिधाम्	दिहन्तु	दिह्यात्	दिह्याताम्	दिह्यु
दिग्ध	दिग्धम्	दिग्ध	दिह्या	दिह्याताम्	दिह्यात्
देहाति	देहाव	देहाम	दिह्याम्	दिह्याव	दिह्याम

No. 66 दिङ् Atmanepadi

दिग्धे	दिह्यते	दिह्यते	अदिग्ध	अदिह्याताम्	अदिह्यत
दिग्धे	दिह्यते	दिग्धे	अदिग्धा	अदिह्याताम्	अदिग्ध्यम्
दिह्ये	दिह्ये	दिह्ये	अदिहि	अदिह्यदि	अदिह्यहि
दिग्धाम्	दिह्याताम्	दिह्याताम्	दिह्यीत्	दिह्याताम्	दिह्यीत्
दिग्ध	दिह्याताम्	दिग्धम्	दिह्या	दिह्याताम्	दिह्याम्
देहे	देह्याते	देह्याते	दिह्यीव	दिह्याताम्	दिह्याताम्

Rule 47 Roots ending in ह् and roots beginning with ह् and ending in ह् change the ह् to ह् and ह् respectively before any consonant except a nasal or a semi vowel or nothing;

Rule 48 Roots which begin with व् य् ह् and ह् and ending with the 4th letter of a class or ह्, substitute व् य् ह् and ह् respectively for व् य् ह् and ह्

Rule 49 The initial व् or य् of a termination following the 4th letter of a class is changed to व्

दिङ्+सि=देङ्+सि by गुण=देष्+सि by rule 47=वेष्+सि by rule 48=
घेष्+सि by rule 30=घेष्+पि by rule 21=घेक्षि. धिक्, धिक् are like घेक्षि.

अघेक् see the formation घेक् by rule 48 above.

दिङ्+यः-तः=दिष्+यः-तः by rule 47=दिष्+यः by rule 49,

दिष्+यः by rule 20=दिष्यः both before यः and तः.

दिङ्+प्वे-प्वम्=दिष्+प्वे-प्वम् by rule 47=दिष्+प्वे-प्वम् by rule 48=
धिष्-प्वे-प्वम् by rule 20=धिष्वे-धिष्वम्.

No. 67 दुह् 2.U. to milk. Parasmaipadi

No. 68 दुह् Ātmanepadi

These are exactly like दिङ् 2.U. reading दुह् for दिह् and दोह्
for देह्.

No. 69 लिङ् 2.U. to lick Parasmaipadi

लेङि	लीङः	लिङ्गन्ति	अलेद्-द्	अलीढाम्	अलिङ्गन्
लेक्षि	लीङः	लीङ	अलेद्-द्	अलीढम्	अलीढ
लेङि	लिङ्गः	लिङ्गः	अलेहम्	अलिङ्ग	अलिङ्ग
लेङु	लीङाम्	लिङ्गन्तु	लिङ्गात्	लिङ्गाताम्	लिङ्गुः
लेङि	लीङम्	लीङ	लिङ्गाः	लिङ्गातम्	लिङ्गात्
लेङानि	लेङान्	लेङाम्	लिङ्गाम्	लिङ्गाव	लिङ्गाम्

No. 70 लिङ् 2.U. Ātmanepadi

लीङे	लिङादे	लिङ्गदे			
लिङे	लिङाये	लीङ्वे			
लिङे	लिङ्गदे	लिङ्गदे			
लीङाम्	लिङाताम्	लिङ्गाम्	लिङीन्	लिङीयाताम्	लिङीन्
लिङ्ग	लिङापाम्	लीङ्वम्	लिङीयाः	लिङीयाताम्	लिङीष्वम्
लेङे	लेङावदे	लेङामदे	लिङीव	लिङीवदि	लिङीमदि

Rule 50. इ or ए followed by द् or र् is dropped and the
preceding vowel if short is lengthened.

लिङ्+य-त् = लिङ्+ढ by rule 19 = लीङ् by rule 50 Similarly
रेदि, रेढ् etc by गुण and rule 19 and rule 50

लिङ्+सि = रेङ्+सि by गुण = ऐङ्+सि by rule 47 = ऐङ्+सि by rule
III = ऐङ्+यि by rule 21 = ऐङि, किङ्गे, लिङ्ग are similarly formed

Third Conjugation or जुहोत्यादि Class

Rule 1 In this conjugation, the roots form their bases by reduplication i.e. doubling (द्वित्वम्)

Rule 2 The न् of the 3rd person plural terminations, अन्ति and अन्तु in the Present tense and the Imperative mood in the Parasmaipadi, is dropped and अन्ति and अन्तु become अति and अतु

Rule 3 In this conjugation, the Parasmaipadi Imperfect 3rd person plural termination is उत् instead of अत् and the final अ of roots is dropped before the उत्

Rule 4 The final इ, उ, क् (short or long) take गुण.

Rules regarding reduplication

Rule 5 The first vowel of a root together with the initial consonant if any is reduplicated i.e. doubled Thus पत् becomes पपत् and उत् becomes उउत् after reduplication

NB The first syllable in the reduplicated root is called the reduplicative syllable i.e. the first प in पपत् and the first उ in उउत्

Rule 6 In the case of roots with an initial conjunct consonant, only the first consonant along with the following vowel, is reduplicated E.G. प्रच्छ becomes पप्रच्छ; दृष्ट becomes दुदृष्ट
Exception

Rule 7 If the first member of a conjunct consonant be a sibilant (i.e. श्, ष् or स्) and the second member a hard consonant, the second member, with the following vowel, is reduplicated E.g. स्पन्द and सर्प become पस्पन्द and पसर्प respectively

Rule 8 A radical aspirate i.e. 2nd or 4th letter of a class in the reduplicative syllable is changed to its corresponding

unaspirate i.e. to the 1st or 3rd letter of the class. Eg. कृ which first becomes कृक् afterwards becomes कृळ. Similarly कृ becomes कृक्; मी becomes मीमी and then मिमी; पा becomes पापा and finally दपा; छिद् becomes finally चिछिद्; मुक् becomes मुमुक्.

Rule 9. A guttural is changed to its corresponding palatal and ह् is changed to ज्. Eg. राक् becomes राजक् by rule 5; उमन् by this rule; (र guttural being changed to its corresponding palatal ए) and finally to चरन् by rule 8. हु 3 P. becomes जुहु; ह्री 3 P. becomes जिह्री.

In the Perfect tense where there is reduplication.

गृ 1.P.	becomes	जगृ
हृ 1.P.	=	जुहृ
छिद् 6.P. 4.A. 7.A. ..		चिछिद्
हिद् 7.P.	=	चिहिद्

Rule 10. (a) Radical long vowel is shortened

दा 3 U	—	ददा
धा 3.U.	—	दधा
भा 1 A	—	बभा
मी 1 U.	—	मिमी
पि 3 P.	—	पिपि
वा 1 A	—	वव

Rule 13. The vowels इ and उ in the reduplicative syllable are changed to इक् and उक् when followed by a dissimilar vowel. उक् becomes उक्चो before a strong termination and finally becomes उक्चो by this rule.

Rule 14. In roots beginning with क् and in those beginning with ख and ending with 2 consonants, and in the root अक् 5 A. न् is inserted after the reduplicative syllable.

Eg. क् 6 P.	—	आनक्
क् 4 P.	—	आनक्
क् 1.U.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्
अक् 7.P.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्
अक् 1.A.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्

Rule 15. A root with an initial vowel and न्, द्, र्, as the first member of the following conjunct consonant, reduplicates the 2nd member of the conjunct consonant. कर्ण. कर्णन्. न् the second member is reduplicated and not र् the first member.

Conjugation of the roots of the 3rd Conjugation.

No. 1 क् 3.P. to perform sacrifice.

कृत्तेति	कृत्तः	कृत्ति	अकृत्ते	अकृत्ताम्	अकृत्तु
कृत्तेपि	कृत्तयः	कृत्तय	अकृत्ते.	अकृत्तम्	अकृत्त
कृत्तेभि	कृत्तवः	कृत्तमः	अकृत्तम्	अकृत्त	अकृत्त
कृत्ते	कृत्ताम्	कृत्त	कृत्ताम्	कृत्ताम्	कृत्त
कृत्ते	कृत्तम्	कृत्त	कृत्ता.	कृत्ताम्	कृत्ता
कृत्तेभि	कृत्ताव	कृत्ताम	कृत्ताम्	कृत्ताव	कृत्ता

Rule 16. The उ of हु is changed to व् (and not to उव् as by rule 10 (a) of the second conjugation) before a vowel weak termination हु becomes ह्व हु by rule 5; लुह् by rule 9. The उ of हु takes गुण before उस् 3rd person plural Imperfect tense. लुह् becomes लुहो and finally लुह्व् which becomes the base and we have अलुहवुः and अलुहवम् and also लुह्वानि, लुह्वाव and लुह्वाम before the strong terminations in the Imperative first person.

Rule 17. The Parasmaipadi Imperative 2nd person singular termination हि is changed to धि in roots which end in any consonant except a nasal or a semi-vowel and in the root हु 3.P. Hence the form लुहुधि.

The bases are (1) लुहो before consonantal strong
 (2) लुहु before consonantal weak
 (3) लुह्व before vowel strong and before उस्
 (4) लुह्व before vowel weak
 (5) लुहुधि form in the Imperative 2nd singular.

No. 2 हा 3.P. in abandon

जहाति	जहीतः } जहितः }	जहति	अजहान्	अजहीताम् } अजहिताम् }	अजहुः
जहासि	जहीषः } जहिषः }	जहीष } जहिष }	अजहाः	अजहीतम् } अजहितम् }	अजहीत } अजहित }
जहामि	जहीवः } जहिषः }	जहीमः } जहिमः }	अजहाम्	अजहीव } अजहिव }	अजहीम } अजहिम }
जहातु	जहीताम् } जहिताम् }	जहतु	जग्रात	जग्राताम्	जद्गुः
जहादि } जहिदि } जहीदि }	जहीतम् } जहितम् }	जहीत } जहित }	जगाः	जग्रातम्	जगात
जहानि	जहाव	जहाम	जगाम्	जगाव	जगाम

हा becomes ह्रा by rule 5. ह हा by rule 10 a. जहा by rule 9. Hence we get the forms जहाति, जहासि, जहामि etc.

Rule 18 The final आ of हा becomes ई or इ before the consonantal weak terminations of the Present and the Imperfect tenses and in the Imperative mood i.e. the base is जही or जहि Hence the forms are जहीत } etc i.e. two forms in all the duals
जहित }

and plurals in the above three tenses and mood except the 3rd plurals जहति, अजहु and जहतु

The forms before the strong terminations तु, आनि, आव, आम are जहातु, जहानि, जहाव and जहाम

Rule 19 Before vowel weak terminations in the Present, Imperfect and the Imperative and before all the terminations in the Potential throughout the आ is dropped and the base becomes जह् Hence the forms are जहति, अजहु, जहतु and जहान् etc throughout in the Potential

NB The न् of the अन्ति and अन्तु are dropped by rule 2 of the 3rd conjugation rules

Rule 20 The आ is optionally retained in the Imperative 2nd singular Hence the forms जहाहि by rule 20 and जहीहि-जहिहि by rule 18 Thus there are 3 forms in the Imperative 2nd singular The bases are —

- (1) जहा before consonantal and vowel strong
- (2) जह् before the Potential and vowel weak
- (3) जही or जहि before consonantal weak (except the Potential)
- (4) जहा, जही and जहि before हि
- (5) Special forms जहति and जहतु dropping the न्
- (6) अजहु taking उत्

No 3 हा 2 Ā. to go

जिहीने	जिहाते	जिहते	अजिहीन	अजिहाताम्	अजिहन्
जिहीषे	जिहाये	जिहीष्वे	अजिहीषा	अजिहायाम्	अजिहीष्वम्
जिहे	जिहीवहे	जिहीमहे	अजिहि	अजिहीवहि	अजिहीमहि

जिहीताम्	जिहाताम्	जिहताम्	जिहीत	जिहीयाताम्	जिहीरन्
जिहीष्य	जिहायाम्	जिहीष्वम्	जिहीया	जिहीयायाम्	जिहीष्वम्
जिहै	जिहावहै	जिहामहै	जिहीय	जिहीवहि	जिहीमहि

Rule 21 The vowel in the reduplicative syllable is changed to इ

Rule 22 The final vowel is changed to ई before consonantal weak terminations

Rule 23. It is retained before strong terminations

Thus the bases are as noted below —हा becomes हा हा and ह हा and finally जहा and it becomes जिहा by rule 21

The bases are (1) जिही before consonantal weak by rule 22

(2) जिह् before vowel weak by rule 23

(3) जिहा before consonantal and vowel strong by rule 21

NB, Though हा 3 A changes the reduplicative 'आ into इ and becomes जिहा, हा 3 P does not change the reduplicative vowel,

No 4 मा 3 Ā to measure (exactly like 3 Ā No 3)

Bases are —(1) मिमा before strong terminations

(2) मिमी before consonantal weak

and (3) मिम् before vowel weak.

No 5 दा 3 U to give Parasmaipadi

ददाति	दत्त	ददति	अददात्	अदत्ताम्	अददु
ददाणि	दत्थ	ददथ	अददा	अदत्ताम्	अदत्त
ददामि	दद्व	दद्य	अददाम्	अदद्व	अदद्य
ददाथ	दत्ताम्	ददथ	ददाथ	ददाताम्	ददाथ
देहि	दत्ताम्	दत्त	दद्या	दद्यातम्	दद्यात
ददानि	ददाथ	ददाम	दद्याम्	दद्याथ	दद्याम

No 6 दा Ātmanepadī

दत्ते	ददाते	ददते	अदत्त	अददाताम्	अददत
दत्ते	ददाथे	ददथ्वे	अदत्था	अददाथाम्	अददथ्वम्
ददे	ददधे	ददध्वे	अददि	अददधि	अददधि

दत्ताम्	ददाताम्	ददताम्	ददीत	ददीयाताम्	ददीन्
दत्स्व	ददाताम्	ददथ्वम्	ददीया	ददीयायाम्	ददीध्वम्
ददै	ददाधदै	ददध्वदै	ददीय	ददीयहि	ददीमहि

Rule 25, Before the weak terminations (both consonantal and vowel) दा 3 U and दा 3 U drop the final आ and assume the forms दद् and दध् respectively. Hence the form दत्त, दत्थ, दद्ध, दद्म, etc.

Rule 26 The Parasmaipadī Imperative 3rd singular in दा and दा, drop the आ and take ए. Hence the forms देहि and धेहि.

The bases are (1) ददा before consonantal strong

and (2) दद् before vowel strong and before all weak terminations (both consonantal and vowel)

No 7 दा 3 U to put. Parasmaipadī (like दा 3 U, except in certain cases)

Only the forms which are different, are noted below, —

Rule 27. दा which becomes दध् ordinarily assumes the form धत् before द्, ध्, स् and ष्.

Present tense			Imperfect	Imperative
धत्त	धत्थ	धत्थ्व	अधत्ताम्-अधत्तम्-अधत्त	धत्तात् धेहि-धत्तम्-धत्त

N B The Present 3rd singular is दधाति Potential दधीत etc. As all the terminations begin with इ they are vowel weak terminations and hence the base is only दध्.

No. 8 घा 3. U. Ātmanepadi

घत्ते, घत्ते-घदध्वे ; अघत्त-अघत्त्याः-अघदध्वम् ;

घत्ताम्-घत्स्व-घदध्वम् (3rd singular in the Ātmanepadi)

No. 9 भी 3. P. to fear

विमेति	विभीतः विभितः	विभ्यति	अविमेत्	अविभीताम् अविभिताम्	अविभयुः
विमेपि	विभीयः विभियः	विभीय विभिय	अविमेः	अविभीतम् अविभितम्	अविभीत अविभित
विमेमि	विभीवः विभिवः	विभीमः विभिमः	अविभयम्	अविभीव अविभिव	अविभीम अविभिम
विमेतु	विभीताम् विभिताम्	विभ्यतु	विभीयात् विभियात्	विभीताम् विभियात्	विभीयुः विभियुः
विभिहि विभीहि	विभीतम् विभितम्	विभीत विभित	विभीयाः विभियाः	विभीयात् विभियात्	विभीयात विभियात
विभयानि	विभयाव विभयाम	विभीयाम विभियाम	विभीयाव विभियाव	विभीयाम विभियाम	विभीयाम विभियाम

भी becomes भीभी, बीभी and finally विभी.

Rule 28. The final इ or ई not preceded by a conjunct consonant is changed to ॠ before vowel weak terminations, when the base contains more than one syllable. The base विभी contains two syllables and the final ई is not preceded by a conjunct consonant. Hence विभी becomes विभ्य् and we get विभ्यतु before भति and अतु.

The ई of भी takes गुण and finally becomes विभ्य् before उम् Hence we get अविभयुः.

Rule 29. The final ई of भी is optionally shortened before consonantal weak terminations. Hence we have two forms (one with long ई and the other with short (इ) i.e. विभीतः and विभितः etc before the consonantal weak termination (1) तः, यः, यः, यः and नः Present tense 5 terminations (2) ताम्, तम्, त, व and न Imperfect 5 terminations (3) ताम्, हि, तम् and त Imperative 4 terminations.

(4) All the terminations in the Potential as all of them are consonantal weak as they begin with या.

The bases are (1) विमे before consonantal strong.

(2) विम्य् before तस्

(3) विमी and विमि before consonantal weak
and (4) विम्य् before vowel weak.

No. 10 द्वी 3. P. to blush

जिह्वेति	जिह्वीतः	जिह्वयति	अजिह्वेत्	अजिह्वीताम्	अजिह्व्युः
जिह्वेपि	जिह्वीयः	जिह्वीय	अजिह्वेः	अजिह्वीतम्	अजिह्वी
जिह्वेभि	जिह्वीयः	जिह्वीमः	अजिह्व्यम्	अजिह्वीव	अजिह्वीम.

जिह्वेत्तु	जिह्वीताम्	जिह्वयत्तु	जिह्वीयात्	जिह्वीयाताम्	जिह्वीयुः
जिह्वेद्दि	जिह्वीतम्	जिह्वीत	जिह्वीयाः	जिह्वीयातम्	जिह्वीयात
जिह्वेपाणि	जिह्वीयाव	जिह्वीयाम	जिह्वीयाम्	जिह्वीयाव	जिह्वीयाम

द्वी becomes द्वी द्वी, जीद्वी and finally जिह्वी-The ई of द्वी has a conjunct consonant before it i.e. ह्. Hence it is not changed to य् as भी no 9. but is changed to ह्य् by rule 6 of the 2nd conjugation rules.

The bases are (1) जिह्वे before consonantal strong.

(2) जिह्वी before consonantal weak

(3) जिह्व्य् before vowel strong and before तस्
and (4) जिह्वि before vowel weak.

No. 11 3 U. श्रु to bear, to support. Parasmaipadi.

विभर्ति	विभृतः	विप्रति	अविभः	अविभृताम्	अविभर्युः
विभर्पि	विभृत्यः	विभृत्य	अविभः	अविभृतम्	अविभृत
विभर्भि	विभृत्यः	विभृत्यः	अविभरम्	अविभृतव	अविभृतम

विभर्तु	विभृताम्	विभ्रत्तु	विभृयात्	विभृयानाम्	विभृयुः
विभृद्दि	विभृतम्	विभृत	विभृयाः	विभृयानाम्	विभृयान
विभराले	विभरानव	विभरान	विभृयाम्	विभृयाव	विभृयाम

No. 12 मृ Ātmanepadi

विमृते	विमृताते	विमृते	अविमृत	अविमृताताम्	अविमृत
विमृषे	विमृषाये	विमृष्वे	अविमृषाः	अविमृषायाम्	अविमृष्वम्
विम्रे	विमृवहे	विमृमहे	अविम्रि	अविमृवहि	अविमृमहि

विमृताम्	विमृताताम्	विमृताम्	विम्रीत	विम्रीयाताम्	विम्रीरन्
विमृष्व	विमृषायाम्	विमृष्वम्	विम्रीषाः	विम्रीषायाम्	विम्रीष्वम्
विमरै	विमरावहे	विमरामहे	विम्रीय	विम्रीवहि	विम्रीमहि

मृ becomes मृ by rule 3; म मृ by rule 10 b; वमृ by rule 8. and finally विमृ by rule 21.

Rule 30. त् the 3rd singular termination in the Imperfect tense is dropped and visarga is substituted for र्. Hence we get अ+विमर्+त्=अ+विमः+nil=अविमः

The bases are:—

- (1) विमर्, before consonantal vowel strong.
- (2) विमृ before consonantal weak.
- (3) विम्र before vowel weak.

No 13 घृ 3 P. to fill. This is exactly like मृ 3 U. (P) No 11

घृ becomes घृ by rule 5; वघृ by rule 10 and finally विघृ by rule 21.

The bases are (1) विघर् before consonantal and vowel strong
(2) विघृ before consonantal weak
and (3) विघ्र before vowel weak.

No. 14 झ 3 P. to go. Parasmaipadi.

झयति	झयुतः	झयति	ऐवः	ऐयुताम्	ऐवः
झयिषि	झयुषः	झयुष	ऐयः	ऐयुतम्	ऐयुत
झयमि	झयुवः	झयुमः	ऐयरम्	ऐयुव	ऐयुम
झयन्तु	झयताम्	झयन्तु	झयान्त	झयानताम्	झयुः
झयहि	झयतम्	झयत	झय्याः	झय्यातम्	झय्यात
झयराणि	झयराव	झयराम	झय्याम्	झय्याव	झय्याम

Rule 31 अ of the reduplicative syllable of ऋ ॥ changed to इ. This इ is changed to इय् before ऋ a dissimilar vowel by rule 13

ऋ becomes ऋ ऋ by rule 5; अर् by rule 10 b, इङ् by rule 31 above and finally इय् ऋ by rule 13=इय् which becomes the base before consonantal weak termination

(1) इयुत , इयुथ , इयुथ , इयुव , इयुम in the Present tense , इयुताम्, इयुतम्, इयुत in Imperative and इयुयात् etc throughout the Potential

(2) इय् before vowel weak terminations Hence the forms इयुति, इयुतु and ऐयर् by गुण before उस्

N B आ+इयु=ऐयु. ऐयर् by गुण
and (3) इयर् before consonantal and vowel strong

Hence इयर्+ति-सि-मि-नु=इयति etc and इयराणि, इयराव, इयराम

N B After the formation of the base इयु, ऋ is (exactly) like वृ 3 P No 13 or ऋ 3 U P No 11

No 15 वृ 3 P to fill

विपति	विपूर्त	विपुरति	अपिप	अपिपूर्तम्	अपिपर
विपपि	विपूर्य	विपूर्य	अपिप	अपिपूर्तम्	अपिपूर्त
विपमि	विपूर्य	विपूर्य	अपिपरम्	अपिपूर्य	अपिपूर्य

विपुर्तु	विपूर्याम्	विपुरतु	विपूर्यात्	विपूर्याताम्	विपूर्यु
विपुर्हि	विपूर्यम्	विपूर्य	विपूर्या	विपूर्यात्	विपूर्यात्
विपराणि	विपराव	विपराम	विपूर्याम्	विपूर्याव	विपूर्याम

Rule 32. Long ऋ of a root whether final or penultimate when it does not take गुण or वृद्धि is changed to इर् but it is changed to उर् if a labial or a व precedes and the इर् or उर् ॥ lengthened before a vowel weak termination वृ by rule 5 becomes वृवृ, वृवृ by rule 10 b , and finally विवृ by rule 31

The bases are (1) विपर् before consonantal and vowel strong
(2) विपूर (long ऊ) before consonantal weak
and (3) विपुर् (short उ) before vowel weak

No 16 निज् 3 U. to wash Parasmaipadi

नेनेक्ति	नेनक्ति	नेनिजति	अनेनेक् ग्	अनेनक्तिम्	अनेनिजु
नेनेक्षि	नेनिक्य	नेनिक्य	अनेनेक् ग्	अनेनक्तिम्	अनेनक्ति
नेनेजिम्	नेनिक्यः	नेनिजम्	अनेनिजम्	अनेनिज्व	अनेनिजम्
नेनेकु	नेनक्तिम्	नेनिजतु	नेनिज्यात्	नेनिज्याताम्	नेनिज्यु
नेनितिष	नेनक्तिम्	नेनक्ति	नेनिज्या	नेनिज्यास्तम्	नेनिज्यात
नेनिजानि	नेनिजाव	नेनिजाम	नेनिज्याम्	नेनिज्याव	नेनिज्याम

No 17 निज् 3 U Ātmanepadi

नेनक्ति	नेनिजाते	नेनिजते	अनेनक्ति	अनेनिजाताम्	अनेनिजत
नेनिक्ये	नेनिजाये	नेनिग्ये	अनेनिक्या	अनेनिजायाम्	अनेनिक्यम्
नेनिजे	नेनिज्वहे	नेनिज्महे	अनेनिजि	अनेनिज्वहि	अनेनिज्महि
नेनक्तिम्	नेनिजाताम्	नेनिजताम्	नेनिजीत	नेनिजीयाताम्	नेनिजीरत्
नेनिक्य	नेनिजायाम्	नेनिक्यम्	नेनिजाया	नेनिजीयायाम्	नेनिजीध्वम्
नेनिजे	नेनिजावहे	नेनिजामहे	नेनिजीय	नेनिजीवहि	नेनिजीमहि

Rule 33 In निज्, विज् and विज् the vowel of the reduplicative syllable takes गुण before all the personal terminations

Rule 34 In the third conjugation, the penultimate short vowel does not take गुण before vowel strong terminations निज् by rule 5 becomes निजिन् It becomes नेनिज् by rule 33 There is गुण before consonantal strong terminations and hence निजिन् becomes नेनेन् and hence we have नेनेक्ति, नेनेक्षि, नेनेजिम्, अनेनेक्-ग् But we have only अनेनिजम् and not अनेनेजम् before vowel strong terminations आनि, आव, आम् in the Parasmaipadi and ऐ, आवहे and आमहे in the Ātmanepadi there is no गुण and hence we have नेनिजानि, नेनिजाव, नेनिजाम and नेनिजे, नेनिजावहे, नेनिजामहे. But we have नेनेकु before तु consonantal strong termination Throughout the Ātmanepadi, the base is only नेनिज् as there are no consonantal strong terminations, in the Ātmanepadi

Similarly throughout the Potential both in the Parasmaipadi and the Ātmanepadi the base is only नेनिज् as in the Parasmaipadi all the terminations are consonantal weak hence there is no गुण,

while in the Ātmanepada; all terminations are vowel weak. Hence there is no गुण.

The bases are—(1) वेदेन् before consonantal strong
and (2) वेदिन् before consonantal weak, vowel
strong and vowel weak.

Similar No 18 विन् 3 UP to separate

No 19 विन् A do

No 20 विन् 3 UP. to surround

No 21 विन् A do

Forms before consonantal strong terminations

विन्—वेदेति	वेदेति	वेदेति	अवेदेत्	} The 3rd singular and the 2nd singular in the Imper- fect are same.
विन्—वेदेष्टि	वेदेष्टि	वेदेष्टि	अवेदेष्ट	

Forms before vowel strong terminations

विन्—वेदितामि वेदिताम वेदिताम, वेदिताम वेदितामदे, वेदितामदे—अवेदिताम्
विन्—वेदितामि वेदिताम वेदिताम, वेदिताम वेदितामदे, वेदितामदे—अवेदिताम्

Similarly वेदिन् and वेदिन् are the bases before vowel weak and consonantal weak terminations —

CAUSAL

The causal of a root implies that a person or thing causes another person or thing to perform the action or to undergo the state, denoted by the root

(1) FORMATION OF THE BASE The causal base is formed by adding अय् to the root before adding the terminations. The same vowel changes, as before the अय् of the 1st conjugation, take place in the causal also

Rule 2 The causal takes both ~~Parasmaipada~~ and ~~Ātmanepada~~. But the following roots take only ~~Parasmaipada~~.

Roots having the sense of 'to make' or 'to move' take only Parasmaipada 'निर्दिष्टव्यम्'.

But मादयति-ते in the sense of "to madden".

जन् 4 A, 8. जनयति P only according to rule 3.

नद् above is नटयति-ते but नाटयति-ते in the sense of "to act".

ध्वन्-ध्वनयति-ते "to ring a bell".

But ध्वानयति to cause to articulate indistinctly. (अस्यष्टाक्षर मुचारायति)

1. P. स्वन् 16 to sound स्वानयति—ते.

ज्वर् above ज्वरयति only (see rule 3).

ज्वल् above ज्वलयति-ते also ज्वालयति-ते see rule 6.

चल् above चलयति only (Rule 2) चालयति throws (कम्पनादन्यत्र-न मित्).

Rule 5a But the following roots ending in अम् lengthen the penultimate अ.

1. P. अम्-आमयति-ते

चम् 75 चामयति only P

यम् 186 यामयति-ते

4 P. क्षम् 29 to see क्षामयति-ते (दर्शने न मित्).

1 A कम् 73 कामयति-ते.

Rule 6. The following roots optionally lengthen the penultimate अ when without a preposition

(‘ग्लास्तावजुवमाम्’ इति अनुपसर्गाद्वा मित्वम्। ‘उबलहलहलनमामनुप-सर्गाद्वा’ इति एषा मित्वं वा) उपसृष्टस्य मित्वं मित्वम्.

ग्लै 1. P. 147 ग्लापयति or ग्लपयति-ते but प्रग्लपयति-ते.

स्ता 2 P 29, बन् 8 A 3

षम् 1. P. 25 उद्धमयति-ते

षम् 187, उन्नमयति-ते

ज्वल् 30, प्रज्वलयति-ते

हल् — विहलयति only

फल् — प्रफलयति

Rule 7 The final vowel takes वृद्धि.

1 ऌ क्षि 133, क्षाययति-ते

5. U. घृ. 6. धावयति-ते

Rule 8 The final vowel of the following roots substitute आ

and insert ए.

1. P. जि 132, जाययति-ते

2. A. इ with अधि 18, जम्वाययति-ते

4. A. दी 23, दाययति-ते

1. P. धे 146, चाययते But चाययति also when not conveying a reflexive sense चाययति पयः.

1. P. गै. 156, गापयति-ते

1. 3. P. ऋ 161, 11, अर्पयति-ते (Here no आ is substituted, but only गुण) 9. U. की 27, कपयति-ते.

5. U. सि 12, सापयति-ते [But मी 4. A. is यापयति-ते]
9. U. मी 35 }

Rule 9. Roots ending in आ (including ए, ऐ, ओ changeable to आ) and the roots ही 3. P., री 4. A., 9. P., ह्य् 1. A. and स्नाय् 1. A. insert ए.

दा. 1. P. 128, दापयति-ते
2. P. 26
3. U. 6 }

धा 3. U. 7

स्वा 1. P. 127
प्वा 129 }

घ्यै 1. P. 152
घा 131 }

दो 4. P. 49 [But छो, शो and सो have छावयति-ते etc.]

ही 3. P. 4. ह्येययति-ते } Note the change ह् and रे instead of
री 9 P. 31 } रेपयति-ते } into ह् and य.
4. A. 29 }

फ्नृ 1. A. 62. क्कोपयति-ते Note the change to क्को

स्नाय् 1. A. 63 स्नापयति-ते [But स्फाय् 1. A. is स्फापयति and क्य् 1. A. is क्ययति].

Rule 10 The following roots insert य् instead of प्

हो 4 P 47 } हाययति-ते
हो 46 }
हो 48 }

ह्ये 1 U 145 }
ह्ये 1 U 144 } हाययति-ते
हे 1 U 143 }

पा 1 P 126 पाययति only ('न पादम्याद्—' see rule 4),

Rule 11 क्षे, आ or धे to cook, and णा shorten their vowel while inserting प्

क्षे 1 P 155 क्षपयति ते

आ 2 P 30 } धापयति ते
धे 1 P 151 }

हा 9.U 36, क्षपयति-ते ['मारणतोषणनिरागनेषु हा' इति मित्ये ह्रस्व] (i.e. in the sense of 'to slay', 'to gratify' or 'to cause to see हापयति-ते otherwise

Rule 12 जम्, रम्, लम् and लम् insert a nasal

जम् 1 A 17 } जम्मयति ते
रम् 132 }
लम् 133 }

रप् 4 P(W) 43 रन्धयति ते

Rule 13 गुप्, धूप, पप्, पप्, विष्प, वप् and ऋप् have the following forms

गुप् 1 P 118 } गोपाययति ने or गोपायति-ते
धूप 115 }
पप् 116 }
पप् 117 }

विष्प 6 P 22 विष्पययति-ते or विष्पयति-ते

वप् 1 A 73 वापयति ते। ऋप् 1 A 72 अर्पयति ते, ऋपयति-ते

Rule 14 Irregular forms

पा 2.P 28 to protect पालयति ते। ल् is inserted

का 2. P 27 कालयति-ते, कालयति-ते। ल् or य् is inserted

वा 2.P 31 वापयति-त्ते (कम्पनायादन्यत्र)

वाजयति shakes "वा विघ्नने कुक्"

ग्री 9.U. 28 ग्रीणयति-त्ते } न is inserted "घून्ग्रीजोर्नुह्".
धू 26 घूणयति }

दरिद्रा 2.P 19 दरिद्रयति-त्ते final आ is dropped before वय.

मृज् 1.P 121 } मार्जयति-त्ते मृज् becomes मार्ज्
2. P. 20 }

ह्वन् 1. P. 16 ह्वानयति-त्ते Penultimate व takes वृद्धि (Rule 5.)

हृन् 2. P. 49 घातयति-त्ते। हृ is changed to घ्.

घाद् 1.P. 165 घातयति causes to fall (cuts down).

आदयति causes to go.

स्मि 1. A. 108 विस्मापयते A, astonishes ('भीस्म्योर्हेतुभये') विस्माययति
P. causes to smile (अन्यत्र परस्मैपदम्)

भी 3.P. 3 भाययति-त्ते frightens.

भापयते ('अतिह्री'— इति पुरु)

भीषयते ('विमेतेर्हेतुभये') (आत्माभावे पुरु).

भ्रत्स् 6. U 53 भ्रजयति-त्ते (भ्रज् becomes भर्ज् or भ्रन्र्)
भ्रज्जयति-त्ते.

रुह् 1. P. 166 रोहयति-त्ते } ह् or र् is inserted
रोषयति-त्ते }

स्फाम् 1. A. 65 स्फावयति-त्ते. व् is inserted instead of व्

गृह् 1. U. 122 गृहयति-त्ते

चि 5. U. 9 चाययति-त्ते or चापयति-त्ते.

दूप् 4.P. 53, दूषयति-त्ते } in the sense of corrupting दूषयति
दोषयति-त्ते } दोषयति वा वित्तं क्षापः ।

दूषयति-त्ते only in the sense of causing to sin (अन्यत्र मिलयत्).

जाय् 2. P. 18, जाणयति-त्ते (गुण)

स्य् 1. P. 162. स्मारयति-त्ते । स्मरयति only (to regret).

दू 9. P. 7 दायति (भयार्थे) । अन्यत्र दायति.

नृ 9. P. नारयति to lead or carry. नयति to guide.

- जृ 4 P. 23 जरयति-ते
 जृ 9. P. 9 जारयति-ते
 1. P. ६३

DESIDERATIVE

The desiderative denotes that a person or thing wishes to perform the action or is about to undergo the state denoted by the root.

Person : पठ्- विपठिषति he wishes to study.

Thing : कूलं विपतिषति The bank is about to fall down.

The desiderative base is obtained by reduplicating the root and by adding स्. The अ of the reduplicative syllable is changed to इ.

Rule 1. The penultimate ऋ and लृ of roots take गुण.

इत् 1. A. 93 विवर्तिषते } गुण change when स् is taken
 विवृत्सति } No change when इ is not taken

कूलप् 1. A. 100 विकृषिषते }
 विकृलप्सति } See rule 16.
 विकृलप्सते }

Rule 2. The penultimate short इ and उ of roots beginning with a vowel take गुण

इप् 6. P 2. एषिषति.

उप् 1. P ओषिषति.

Rule 3 Penultimate short इ and उ of roots beginning with consonants and ending in any consonant except स् or ष take गुण optionally.

पिश् 6 P. 14 पिषिषिषति or पिषेक्षिषति

डुप् 4, P. 13. डुकुषिषति or डुक्रेषिषति.

मुप् 9. P. 21. मुमुषिषति

- हिन 1. Ā. 108 विस्मयिषते
 प्रच्छ 6. P. 64 विपृच्छिष्यति
 वृ 6. Ā. 6 दिशरिषते

Rule 12. Anī roots taking इ optionally.

- ध्रस्व 6. U. 53 विप्रस्रति-ते
 विमर्क्षति-ते
 विप्रजिषति-ते
 विमर्जिषति-ते
 वृ 1. U. 157 विमरिषति-ते
 सुभर्षति-ते

Rule 13. गप् 1. P. 188. जिषमिषति (इ is taken in Parasmai-
 padī)

संजिगांसते (इ is rejected in Ātmanepa-
 dī)

Rule 14. वेद् roots not taking इ

- शुद् 1. U. 122 लुपुषति-ते
 गृ 2. A. 11 } इत्यवे
 4. A. 11 }
 घृ 5. U. 5 } इयुषति-ते
 9. U. 26 }

Rule 15. वेद् roots taking इ necessarily.

- अप्स्व 7. P. 8 अधिजिषति
 अग्न 5. Ā. 2 अधिजिषते

Rule 16. वेद् roots ल्यप् and क्तप्

- ल्यप् 1. Ā. 106 निमग्निर्यते } इ is optionally taken in the
 निमग्न्यते } Ātmanepadi but is rejected in the
 निमग्न्यति } Parasmaipadi.

- क्तप् 1. Ā. 100 विदधिर्यते }
 विदध्यते } see rule 1.
 विदध्यति }

Rule 17 Roots not taking इ before ए even though they are सेट्

ह	2 P 6	हस्यति	
जु	2	जुन्यति	But आनुन्यते Atmanepada with preposition आ
क्षु	5	क्षुध्यति	
सु	3.	सुस्यति	
क्षु	4.	क्षुन्यति	[संक्षुन्यते Atm when with सम्]
प्रह्	9, U 13	जिह्वति-ते	
हृ	9 U 10.	पुप्यति-ते	[But यु. 2. P 13 युप्यति or दियदियति]

Rule 18 . The following roots take इ optionally before ए

पृ	8 P 23	पिपतिरति—पिस्पति	
प्रि	1 U 82	शिभीरति-ते—शिभीरियति-ते	
यु	2. P 1	युयुयति—यिचयिषति	
दरि	2. P 19	दिदरिषासति दिदरिदिषति	
कर्तुं	7	कर्तुंयुयति-ते, कर्तुंयिषति-ते, कर्तुंयुयति-ते.	
नृ	4 P 35	निनर्तिषति—निनृत्यति	
दम्	5 P 4	चिप्सति, चीप्सति, दिदम्भिषति	
हृ	4 P 16	अदिधिषति—हैर्हसति	
	5, P 2		
हृ	6 P 17	चिकर्तिषति—चिकृत्सति	
पृ	„ 17	चिर्तिषति—चिचूत्सति	
हृ	7 U 7	चि-उदिषति-ते, चिष्पृत्सति-ते	
हृ	7 U 6	तिगदिषति-ते, तिगुत्सति-ते	
हृ	8 U 1	तिगांगति ते; तिगयति ते, तिगयिषति-ते	
हृ	8 U 3.	सिगासति-ते, सिगयिषति ते।	

Rule 18 a The following roots take इ necessarily

सृ	1 U 17	चितनिषति ते	
जृ	4 A 8	जिजनिषते	

Rule 19. इ is optionally taken and also the intermediate इ is lengthened in roots ending in long कृ and वृ 5. U. and 9. A.

तृ 1. P. 85. तितरिपति, तितरीपति, तितरीपति

कृ 9. U. वृ 9. U., वृ 9. P. 3., कृ 4. P., वृ 9. P. 9, P. all similar to तृ 1. P.

वृ 5. U. 1. } विवरि (री) पति-ते; विवृरिति-ते.
9. A. 6. } विवरि (री) पते; विवृरते.

Rule 20. Intermediate इ is not lengthened and इ is necessarily taken.

कृ 6. P. 11. विकृरिपति

वृ 6. P. 20. जिगरिपति

जिगलिपति (इ is also optionally taken)

Rule 21. कम् 1. P. 78 सेट्. takes इ in Parasmaipadi and rejects it in Ātmanepadi. चिकृमिपति P चिकंसते-Ā.

Rule 22. कृत्, वृष्, शृप् all 1. A. सेट् take इ in the Ātmanepadi and reject it in the Parasmaipadi.

कृत् 1. Ā. 93. विवर्तिपते, विवृत्सति

वृष् 1. Ā. 94. विवर्धिपते, विवृत्सति

शृप् 1. Ā. 92. विशर्धिपते, शिवृत्सति.

Rule 23. Roots ending in इच् take इ optionally and change the इच् into यू when इ is not taken.

छिच् 1. P. 77. } छिच्छेविपति } छुच्छूपति
4. P. 5. } छिच्छेविपति } छुच्छूपति

शिच् 1. P. 91. } शिच्छेविपति, शुच्छूपति
4. P. 4 }

दिच् 4. P. 1. दिदेविपति-दुच्छूपति

सिच् 4. P. 2. सिसेविपति-मुच्छूपति.

Rule 24 When ए takes इ final इ, उ, ऋ and ॠ take गुण.

इ 6. Ā. 7. दिदरिपते

ए 6. दिपरिपते

ॠ 1. P. 183. शिचयिपति

पू	1. Ā 99	पिपिपिपते
दी	1. Ā 97.	} डिडिपिपते
	4. Ā. 5	
शी	2. Ā 7	शिशिपिपते
यु	2. P. 1	वियविपति

Rule 25 When स् does not take इ, final इ or उ = lengthened

क्षि	1. P 133	विशीपति
ध्रु	5. U	दुध्रूपति-ते
डु	5. P	डुडुपति

Rule 26 Final ऋ short is changed to ईर् or to ऊर् if a labial precedes

कृ	5. U 18	} विकीर्षति ते
	8. U. 8	
ष्टृ	3. P 12	मुष्टृपति
मृ	6. A 9	मुमृषति। मृ takes only Parasmaipada

Rule 27 Roots taking सप्रसारण

हृ	1. U 145	लुहृपति ते
ध्रुव्	1. A 85	दिध्रुपति
स्वप्	2. P 42	सुपुप्सति
प्रच्छ्	6. P 54	पिपृच्छति
प्रव्	9. U 13	जिपृषति ते

Rule 28 Parasmaipada roots taking Ātmanepada forms only

स्मृ	1. P 162	मुस्मृते
ध्रु	1. P 142	लुध्रुषते (with प्रति or आ only Parasmaipada. प्रतिध्रुपति-आध्रुपति)
दृव्	1. P 163	दिदृषते
ज्ञा	9. U 36 with अनु	अनुजिज्ञासते [But ज्ञा 9. U. is जिज्ञासति-ते]

Rule 29. मृ 6. A takes Parasmaipada only मुमृषति

Rule 30. Irregular forms

गृप्	1. P 118	जुगोषायिषति जुगोषिषति } आय् = optionally जुगुषिषति-जुगुप्सति } retained
	1. A	जुगोषिषते जुगुषिषते-जुगुप्सिषते

धृष्	1 P. 115	दुधृषायिषति, दुधृषिषति
पष्	1 P 116	पिपषायिषति
	1 A	पिपषिषते
पन्	1 P 117	पिपनायिषति
	1 A	पिपनिषते
विच्छ्	6 P 22	विविच्छायिषति, विविच्छिषति ।
अज्	1 P 81	अजिजिषति, विवीषति [वी is optionally substituted]
कृत्	1 A 72	कृत्तितीयिषते अर्त्तितिपति
कम्	1 A 73	विकामयिषते चिकमिषते
चि	5 U 9	चिकीषति ते, चिचीषति-ते (चि is optionally changed to कि)
जि	1 P 132	जिगीषति [जि is changed to गि]
अद्	2 P 48	जिघत्सति [घस् is substituted]
मृज्	1 P 121 2 P 20	मिमार्जिषति मिमृशति [मृज् is optionally changed to मार्ज् by वृद्धि]
मश	4 P (W) 45	
नद्	4 P 62	निनत्सति [द् is changed to ध्]
हि	5 P 11	जिघीषति [हि is changed to गि]
मस्	6 P 52	मिमशति Penultimate स् is changed to न्
षप्	2 A 19	विष्यासति } ख्या and यशा are substituted विषयासति }
भृ	2 U 15	विभ्रजति ते यष् is substituted

Rule 31 Roots जिन् etc. take new desiderative forms

शृन्	1 A 75	(शृणुष्वा)	शृणुषितवते
तिन्	1 A 76	(तिप्तिन्)	तिप्तिषितवते
चिन्	1 U 112.	(चिदिन्)	चिदिषितवति-ते
	— 77		
मान्	1 A 80	(मीमांस्)	मीमांसितवते
षप्	1 A 78	(षीभरा)	षीभरितवते
दान्	1 U 113	(दीदांस्)	दीदांसति ते
छा	1 U 114	(छीछांस्)	छीछांसितवति ते

Rule 32 ईच् 1 P ईचिचिचिन्, ईचिचिचि

(The 3rd consonant too is doubled)

APPENDIX

Serial list of Roots included in the Panoramic Table

Type No.	Serial No.	Root	No of Similar roots.	Type No.	Serial No.	Root	No. of Similar roots
I. P.							
1	1	गद्			29	गद्	4
	2	ङण्	4		30	जवद्	
	3	भण्		17	31	जण्	
	4	मण्		18	32	नङ्	
2	5	खण्			33	गङ्	
3	6	जण्			34	गङ्	
	7	रङ्			35	घङ्	9
	8	नङ्	7		36	लङ्	
	9	मद्			37	गङ्	
	10	पद्			38	जण्	
	11	पद्			39	लङ्	
	12	लङ्			40	रङ्	
4	13	लण्		19	41	भाण् U.	
5	14	लण्		20	42	वाण् U.	
6	15	फण्			43	लण्ड	
	16	लण्ड	2		44	वाण्ड	
7	17	गण्			45	लण्ड	
8	18	फण्ड (विभक्त)			46	लण्ड	
9	19	फण्ड (विभक्त)			47	लण्ड	
10	20	गण्ड			48	लण्ड	
	21	गण्ड	2		49	लण्ड	
11	22	लण्ड (लण्ड also)			50	लण्ड	
12	23	गण्ड			51	लण्ड	
13	24	लण्ड			52	लण्ड	12
14	25	गण्ड			53	लण्ड	
15	26	लण्ड U		21	54	लण्ड	
16	27	लण्ड		22	55	लण्ड	
	28	गण्ड			56	लण्ड	3

Type No.	Serial No.	Root	No. of Similar Roots.	Type No	Serial No.	Root	No. of Similar roots.
	57	चेल्			92	कुच्	
23	58	मिन्द			93	वय्	
	59	नन्द			94	शुच्	
	60	कन्द	6		95	लद	
	61	किन्द			96	पुप्	
	62	मण्ड			97	ख्व्	
	63	चुम्ब			98	शुप्	
24	64	मन्ब			99	घुप्	
25	65	शंस			100	शुध् U.	
26	66	सस्व			101	च्युत्	
27	67	अद			102	स्फुद	
	68	अल्			103	कृप्	
	69	अव्			104	घृप्	
	70	अत्			105	हृप्	
	71	अह्			106	सृप्	
	72	अव्ये			107	शृप्	
	73	अज्			108	धिन्व्	
	74	अह्			109	कृण्व्	
	75	चम्			110	ईर	
	76	भावम्			111	उह्	
	77	प्रिप्			112	किव्	
	78	फम्			113	दान	
	79	धम्			114	शार	
	80	बद्			115	धूप	
	81	अज्			116	पण्	
	82	धि			117	पन्	
	83	वि					
	84	भू					
	85	तृ					
	86	ज्					
	87	सिप्					
	88	सिप्					
	89	रिप्					
	90	र्य					
	91	शिप्					

I. P. WET ROOTS.

118	शृप्
119	सिप्
120	स्व
121	सृज
122	गृह्
123	त्वञ्
124	तञ्
125	अञ्

S No.	Roots	S No.	Roots	S No.	Roots
I. P. ANIT ROOTS		160	ध	3	सु
126	या	161	ऋ	4	शु
127	स्वा	162	स्मृ	5	धु
128	दा	163	दृश्	6	रु
129	ष्वा	164	सद्	7	कुरु U
130	म्ना	165	बाद्	8	जर्
131	प्रा	166	रद्	9	जा
132	जि	167	कुश्	10	जर्
133	जि	168	युर्	11	रुद्
134	ह	169	क्षप्	12	वश्
135	ह	170	सृप्	13	मिद्
136	नी	171	यम्	14	धम्
137	ली	172	तप्	15	हु
138	सु	173	शप्	16	शात्
139	दु	174	रद्	17	चकात्
140	दु	175	पच्	18	जाद्
141	दु	176	भर्	19	हरिद्
142	दु	177	लर्	WET ROOTS	
143	वे	178	वर्	20	चर्
144	व्ये	179	वर्	ANIT ROOTS	
145	व्ये	180	वर्	21	या
146	वे	181	वद्	22	भा
147	रुळे	182	दंश्	23	प्रा
148	मूळे	183	सञ्ज्	24	प्रा
149	स्ये	184	रञ्ज्	25	रा
150	वे	185	स्कन्द्	26	द
151	वे	186	यम्	27	रा
152	वे	187	यम्	28	पा
153	वे	188	यम्	29	स्ता
154	वे	Types for 118 roots		30	था
155	वे	2 P SET ROOTS		31	दा
156	वे	1	यु	32	दा
157	वे	2	यु	33	भ्य
158	वे			34	र्या
159	वे			35	इ

S. No. Roots

36	इ with अधि
37	धी
38	शु
39	सु
40	तु
41	म
42	स्वप्
43	वच्
44	डुह्
45	दिह्
46	दिप्
47	लिह्
48	अद्
49	हन्

Types for 49 roots

3. P. SET ROOTS

1 पृ

ANIT ROOTS

2	हु
3	मी
4	ही
5	हा
6	दा
7	पा
8	निम्
9	दिम्
10	बिम्
11	क
12	ष्ट
13	म्

Types for 13 roots

S. No. Roots

4. P. SET ROOTS

1	दिच्
2	सिच्
3	सिच्
4	सिच्
5	छिच्
6	मिद्
7	इप्
8	रिप्
9	रप्
10	लभ्
11	लप्
12	शुच् U.
13	कुप्
14	खल्
15	लुम्
16	कध्
17	सृप्
18	लृप्
19	कृच्
20	सृच्
21	हृप्
22	भ्रंश्
23	भृ
24	भस्
25	त्रप्
26	यप्
27	प्रम्
28	लम्
29	राम्
30	रम्
31	लम्
32	धम्
33	मद्
34	घच्
35	गृच्

S. No. Roots

WET ROOTS

36	डुह्
37	मुह्
38	मिह्
39	स्वड्
40	तृप्
41	हृप्
42	लिह्
43	रध्
44	क्षम्
45	नश्

ANIT ROOTS

46	छो
47	शो
48	सो
49	दो
50	शृप्
51	उृप्
52	लृप्
53	डृप्
54	कुध्
55	सिध्
56	शृप्
57	रिध्
58	लृध्
59	छिध्
60	सिध्
61	व्यध्
62	नद्
63	रल्

Types for 63 roots

5. P. SET ROOTS

1	ट
2	क्

LIST OF ROOTS

S. No.	Roots	S. No.	Roots	S. No.	Roots
3	धृप्	14	पिश्	48	उप्
4	दम्भ्	15	तृप्	49	लिप्
WET ROOT		16	मृद्	50	सिद्
5	धू	17	कृत्	51	विद् U.
ANIT ROOTS		18	चृत्	52	मस्ज्
6	धु	19	कृ	53	भस्ज्
7	डु	20	गृ	54	प्रच्छ्
8	स्तु	21	कृच्छ्	55	मृ
9	वि	22	विच्छ्	Types for 55 roots	
10	सि	23	व्यच्	7.P. SET ROOTS	
11	हि	24	उज्ज्	1	हिस्
12	मि	WET ROOTS		2	कृत्
13	राध्	25	बृह्	3	पृच्
14	साध्	26	बृह्	4	पृज्
15	आप्	27	वृह्	5	विज्
16	शक्	28	स्तृह्	6	वृद्
17	स्तृ	29	वृद्	7	छृद्
18	कृ	30	वदच्	WET ROOTS	
Types for 18 roots		ANIT ROOTS		8	भज्ज्
6. P. SET ROOTS		31	तृद्	9	तम्भ्
1	उम्	32	तृद्	10	तम्भ्
2	इप्	33	शद्	ANIT ROOTS	
3	नृ	34	सद्	11	रृप्
4	धू	35	शृ	12	युज्
5	सू	36	क्षि	13	भुज्
6	लिब्	37	धि	14	रिच्
7	मिर्	38	भुज्	15	विच्
8	मिप्	39	क्षिप्	16	छिद्
9	कुच्	40	दिश्	17	छृद्
10	कृद्	41	विश्	18	मिद्
11	सृद्	42	सृश्	19	भज्ज्
12	सृज्	43	मृश्	20	शिप्
13	शृद्	44	कृप्	21	पिप्
		45	यज्	Types for 21 roots	
		46	मुच्		
		47	सिच्		

S. No.	Roots	S No	Roots	S No	Roots
K. P. SET ROOTS		22	कुप्	12	चण्ड्
1	तन्	23	शृद्	13	तण्ड्
2	क्वन्	WET ROOTS		14	क्लिन्द्
3	सन्	24	निष्कुप्	15	जृम्
4	क्षिप्	25	क्षिप्	16	स्तम्
5	कृण्	26	धू	17	जम्
6	तृण्	ANIT ROOTS		18	अहृक्
7	धृण्	27	ग्री	19	अर्ध्
ANIT ROOTS		28	प्री	20	दध्
8	कृ	29	धी	21	पन्
Types for 8 roots		30	घ्री	22	पण्
9. P. SET ROOTS		31	री	23	यत्
1	क्व	32	ली	24	क्षम्
2	कृ	33	ली	25	हंस्
3	गृ	34	भी	26	ध्रंस्
4	स्तृ	35	मी	27	ध्रंस्
5	धृ	36	ज्ञा	28	ध्वस्
6	धृ	37	ज्या	29	प्रस्
7	हृ	38	ति	30	गळत्
8	पृ	39	यु	31	सन् U.
9	जृ	40	यन्प्	32	सह्
10	पृ	Types for 40 Roots		33	त्वर्
11	स्	1. A. SET ROOTS		34	सस्
12	अस्	1	कृत्	35	स्पर्ध
13	प्रह्	2	दस्	36	गह्
14	छगृ	3	दह्	37	साध्
15	स्तम्	4	कम्	38	याध्
16	गन्प्	5	आसंस्	39	भास्
17	प्रन्प्	6	बन्द्	40	भाद्
18	धन्प्	7	कन्द्	41	याच्
19	हर्	8	लन्द्	42	स्वाद्
20	पुर	9	लम्	43	दान्
21	मृ	10	लक्ष्	44	पान्
		11	लक्ष्	45	दाद्
				46	पार् U
				47	भास्

S. No.	Roots	S. No.	Roots	S. No.	Roots
48	भ्रशश्	82	भुष्	116	ब्धे
49	भ्राज्	83	भुद्	117	ब्धे
50	राज्	84	स्फुद्	118	ब्धे
51	शिश्	85	भुन	119	ब्धे
52	भिश्	86	रुन्	120	भ्यं
53	धीश्	87	भुन्	121	भृ U
54	वेष्ट्	88	भिकद्	122	भृ U
55	वेष्ट्	89	भिद्	123	ह U
56	देन्	90	त्विद्	124	भञ्ज U
57	सेन्	91	भुम्	125	भञ्ज
58	लोह्	92	भृप्	126	वर् U
59	सृष्ट्	93	भृत्	127	वर् U
60	व्याप्	94	भृष्	128	स्वप्
61	पृष्	95	भृन्	129	स्वप् U
62	भृष्	96	भ्रि U.	130	रम्
63	ह्रस्वाप्	97	भौ	131	शर्
64	भृन्	98	भू	132	रम्
65	स्फाप्	99	भू	133	रम्
66	शप्	WET ROOTS		Types for 133 roots	
67	ईष्	100	कल्प्	2. A SET ROOTS	
68	ईप्	101	शर्	1	भ्राशान्
69	ईद्	102	शम्	2	आश्
70	अप्	103	शृद्	3	ईन्
71	ऊद्	104	शृह्	4	ईह्
72	अन्	105	गाह्	5	ईह्
73	कम्	106	स्वन्द	6	वम्
74	तिन् (to whet)	ANIT ROOTS		7	नी
75	गृप् (to hide)	107	नी	8	भृ
	गृप् (to censure)	108	हिन	9	ष्टर्
76	तिन्	109	कु	10	ष्टर्
77	फिन् U	110	गु	11	गृ
78	भृष्	111	गु	ANIT ROOTS	
79	दाव्	112	गु	12	गृ
80	दाव्	113	दे	13	हृ
81	शान् U	114	मे		
		115	वे		

S. No.	Roots
14	डुह् U
15	दिह् U
16	लिह्
17	दिप् U
18	इ with लधि
19	चञ्

Types for 19 roots

3. Ā. ANIT ROOTS

1	दा U
2	धा U
3	हा
4	मा
3	निम् U
6	विम् U
7	विह् U
8	मृ U

Types for 8 Roots

4. Ā. SET ROOTS

1	कार् U
2	दिक्
3	घप्
4	मृप्
5	दी
6	द्
7	बाण
8	द्व
9	दीर्
10	प्

WET ROOTS

11 वृ

ANIT ROOTS

12	क्व
13	स्व

S. No.	Roots
14	युक्
15	रञ्
16	मन्
17	तप्
18	पद्
19	खिद्
20	विद्
21	नह् U
22	मा
23	दी
24	ई
25	धी
26	पी
27	मी
28	प्री
29	री
30	ली

Types for 30 roots

5. Ā. SET ROOTS

1 वृ

WET ROOTS

2	भग्
3	धृ

ANIT ROOTS

4	शृ
5	धृ
6	वि
7	गि
8	मि
9	रि
10	हृ

Types for 10 roots

6. Ā. SET ROOTS

1	कृ
2	लृञ्
3	विञ्
4	शुप्
5	मिह्

ANIT ROOTS

6	धृ
7	हृ
8	धृ
9	मृ
10	वृद् U
11	शुद् U
12	लिप् U
13	दिग् U
14	मुक् U
15	विक् U
16	लृ U
17	लिह् U
18	मिह् U
19	पृप् U
20	भृह् U

Types for 20 roots

7. Ā. ANIT ROOTS

1	रन्प्
2	वर U
3	दृग् U
4	धृग् U
5	रृ U
6	रिह् U
7	विह् U
8	मिह् U
9	पृह् U

S. No.	Roots	S. No.	Roots	S. No.	Roots.
10	भिद् U	8	ष्ट् U	7	मद् U
11	विद्	ANIT ROOTS		WET ROOTS	
<hr/>		9	कृ U	8	धृ U
Types for 11 roots		<hr/>		ANIT ROOTS	
<hr/>		Types for 9 roots		9	झी U
8. Ā. SET ROOTS		<hr/>		10	मी U
1	त्त् U	9. Ā. SET ROOTS		11	शी U
2	मन्	1	पृ U	12	सि U
3	बन् U	2	ळ U	13	मी U
4	सन् U	3	कृ U	14	यु U
5	शिन् U	4	स्त्	15	झा U
6	कृन् U	5	वृ	<hr/>	
7	लृन् U	6	धृ	Types for 15 roots	
<hr/>		<hr/>		<hr/>	

ERRATA

Page	Line	For	Read .
4	13	deailed	detailed
14	20	reproves	threatens
18 col. 1.	last line	वा ल्	वाल
35	17	अञ्ज्	अञ्ज
37	12	घटधप्	घटधप्
37	26	tetminations	terminations
38	2	paun	pain
42	1	क्रा	क्री
47	21	see pages 62 and 63.	See pages 60, 61 and 62
48	6	consonent	consonant
48	20	प्रच्छत्सज्	प्रच्छित्सज्
48	23	शदूतदि	शदूतदी
48	28	द्विदु	द्विप्
49	12	निहताः	निहताः (अनुदात्ताः)
55	31	फा	फ
56	14	simplifies	simplifies'
57	17	चर्च्	चर्च्
58. last col.		Total 11	Total 21
61 col. 1	6	8A	7A
61 last col.	16	7P	7A
63	13	Āimanepada	Ātmanepada
69	29	रस्यै	रस्यै
75	29	अवरि (री)दयत	अवरि (री)दयत
79	2	शित्वा-	शित्वा-
80	17	वा हुइ	वा हुइ
"	"	घः	घः
82 col. 3 1.3 from below		ऊहृत्तुः	ऊहृत्तुः
85 last col.	2	व्यप्	व्यप्
88	5	तत्	तप्
89	20	सीरन्	सीरन्
89	13	इ	हा

Page	Line	For	Read
93	18	अरिद्वीट	सर्दिद्वीट
93	24	Rule	Rule
95	9	यंशीट	सर्दिट
96	12	श्रु, श्रु	श्रु. श्रु
97	16	श्रु	श्रु
101	5	लक्षिता	लक्षिता
101	23	chane	change
104	1	मृषिता	मृषिता
105	23	रिषा	रिषा
107	21	संविषा	संविषा
108	10	मृष	मृष
110	6	राग	राग
115	20	श्रु	श्रु
119	18	कम्पा	कम्पा
127	9	मृषुम्पा	मृषुम्पा
136	23	मृषिष	मृषिष
137	6	मृषुम्पा	मृषुम्पा
137	13	मृषिष	मृषिष
139	2	मृषुम्पा	मृषुम्पा
140	3	कम्पा	कम्पा
140	5	मेम्पा	मेम्पा
141	18	मृषिष	मृषिष
147	8	मृषिष	मृषिष
147	17	thei	thei
148	1	मृषुम्पा	मृषुम्पा
148	7	मृषुम्पा	मृषुम्पा
149	27	मृषुम्पा	मृषुम्पा
151	33	मृषुम्पा	मृषुम्पा
152	1	मृषुम्पा	मृषुम्पा
164	8	मृषुम्पा	मृषुम्पा
168	19	मृषुम्पा	मृषुम्पा
171	3	मृषुम्पा	मृषुम्पा
175	5	मृषुम्पा	मृषुम्पा
186	12	मृषुम्पा	मृषुम्पा

Page	Line	For	Read
195	1.5 from below	विभासति	विभासति
203	6	प्रदीव्य	प्रदीव्य
204	3	कुप्यति	कुप्यति
211	20	बुक्त्वति	बुक्त्वति
213	12	रिरक्षते	रिरक्षते
222	3	6F.	6P.
222	17	दुमोज	दुमोज
229	7	च्छेत्तुम्	च्छेत्तुम्
229	8	चक्षुस्त्वति	चक्षुस्त्वति
232	5	जगार	जगार
238	21	अर्चते	अर्चते
244	21	ऊय	ऊय
245	12	पीन	पीन
249	22	सिस्त्रिदिवते	सिस्त्रिदिवते
253	1. 2. from below	व्यापयति-ते	व्यापयति-ते
258	last line	चक्षुये	चक्षुये
258	11	बिमृत	बिमृते
261	11	इत	इत
262	5	मप्यते	मन्यते
264	21	IV	VI
281	11	No 18 इ	No 18 इ
282	1.9 from below	There are	There are no
283	last line	कर्णुयाम्	कर्णुयाम्
284	26	स्तुवीयाताम्	स्तुवीयाताम्
286	13	प्रवीपि	प्रवीपि
286	22	ब्रूवे	ब्रूवे
287	14	आश्रुतः	आश्रुतः
287	15	अजागाः	अजागाः
287	23	अजाग- and अजागाः	अजागः
287	23	जामराणि and	जामराव and
288	17	prefixed	prefixed
298	12	द्वेपे	द्विपे
299	2	इन्	इन्
300	1. 5 from below	(2) शिव	(2) शास्त्र

Page	Line	For	Read
314	13	नेनिजाया;	नेनिजीया.
329 col. 2	2nd root	ज्वल्	ज्वल्
334 col. 1	23	10 प्	10 प्
334 col. 1	24	11 छ्	11 छ्

1 From pages 241 to 263 Headline, instead of Parasmaipadi
read Ātmanepadi

2, The root कृ is wrongly found all through as कृत्.